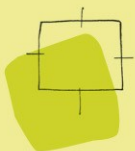

Bestemmingsplan Buitengebied

VASTGESTELD

BügelHajema

Plek voor ideeën

Bestemmingsplan Buitengebied

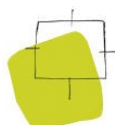
V A S T G E S T E L D

Inhoud

Toelichting + bijlagen
Regels + bijlagen
Verbeelding

6 maart 2014

Projectnummer 005.00.01.40.07

Ideeën voor een plek

Toelichting

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding en doel van het bestemmingsplan Buitengebied	5
1.2	Bestemmingsplan en planMER	5
1.3	Bestemmingsplan en Visie ruimtelijke kwaliteit Buitengebied	
	Achtkarspelen	6
1.4	Plangebied	6
1.5	Vigerende bestemmingsplannen voor het buitengebied	6
1.6	Voortraject	7
1.7	Leeswijzer	8
2	Bestaande situatie	9
2.1	Landschappelijke kenmerken en kwaliteiten	9
2.2	Agrarische sector	17
2.3	Niet-agrarische bedrijvigheid	25
2.4	Recreatiesector	28
2.5	Wonen	34
2.6	Infrastructuur	36
3	Beleidskader	37
3.1	Landschappelijke kwaliteit	37
	3.1.1 Rijksbeleid	37
	3.1.2 Provinciaal beleid	38
	3.1.3 Gemeentelijk beleid	40
3.2	Agrarische sector	41
	3.2.1 Provinciaal beleid	41
	3.2.2 Intergemeentelijk beleid	43
	3.2.3 Gemeentelijk beleid	43
3.3	Niet-agrarische bedrijvigheid	44
	3.3.1 Provinciaal beleid	44
	3.3.2 Intergemeentelijk beleid	47
	3.3.3 Gemeentelijk beleid	48
3.4	Recreatie	50
	3.4.1 Provinciaal beleid	50
	3.4.2 Intergemeentelijk beleid	52
	3.4.3 Gemeentelijk beleid	54
3.5	Wonen	55
	3.5.1 Rijksbeleid	55
	3.5.2 Provinciaal beleid	55
	3.5.3 Gemeentelijk beleid	56

3.6	Infrastructuur	56
3.6.1	Provinciaal beleid	56
3.6.2	Intergemeentelijk beleid	58
3.6.3	Gemeentelijk beleid	58
4	Visie	61
5	Ruimtelijk beleid	63
5.1	Inleiding	63
5.2	De agrarische bestemmingen	63
5.2.1	Globale regeling	63
5.2.2	Besloten agrarisch gebied	64
5.2.3	Open agrarisch gebied	64
5.2.4	Agrarisch en Agrarisch Kleinbedrijf	64
5.2.5	Bescherming van landschappelijke waarden	65
5.2.6	Erven en bebouwing	67
5.2.7	Intensieve veehouderij	70
5.2.8	Nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven	70
5.2.9	Agrarisch kleinbedrijf	71
5.2.10	Paardenhouderijen	72
5.3	Natuur en natuurwaarden	72
5.4	Archeologische waarden	73
5.5	Wonen	73
5.5.1	Gewone woningen	73
5.5.2	Woonboerderijen	74
5.5.3	Voorkomen van verkrotting	75
5.5.4	Paardenbakken	75
5.6	(Niet-agrarische) bedrijven	76
5.6.1	Bedrijven in het 'gewone' buitengebied	76
5.6.2	Bedrijven in de "Commerciële zones"	77
5.7	Verblijfsrecreatie	79
5.7.1	Alle verblijfsrecreatiebedrijven	79
5.7.2	Kamperen op een reguliere camping	79
5.7.3	Kleinschalig kamperen	80
5.7.4	Recreatiewoningen	80
5.7.5	Recreatieappartementen	80
5.7.6	Groepsaccommodaties	81
5.7.7	Bêd & brochje	81
5.8	Dagrecreatie	81
5.9	Water en waterbeheer	82
5.10	Energie	82
5.10.1	Windturbines	82
5.10.2	Mestvergisting	82
5.10.3	Hoogspanningsleiding	82
5.10.4	Schaliegas	83

6	Planologische randvoorwaarden	85
6.1	Externe veiligheid	85
6.2	Geluidhinder	93
	6.2.1 Wegverkeerslawaaï	94
	6.2.2 Spoorwegverkeerslawaaï	95
	6.2.3 Industrielawaaï	95
6.3	Bodem	96
6.4	Bedrijven en milieuhinder	97
6.5	Luchtkwaliteit	98
6.6	Archeologie en cultuurhistorie	99
	6.6.1 Archeologie	99
	6.6.2 Cultuurhistorie	99
6.7	Ecologie	101
6.8	Water	101
6.9	Defensie	102
	6.9.1 Grondstation satellietcommunicatie	102
	6.9.2 Militaire laagvliegroute	103
	6.9.3 Radarverstoringgebieden	104
7	PlanMER	105
7.1	Proces	105
7.2	Inhoudelijke consequenties voor het bestemmingsplan	106
7.3	Uitvoerbaarheid van de regeling	108
8	Juridische toelichting	109
8.1	Inleiding	109
8.2	Bestemmingsplanprocedure	111
8.3	Inhoud regels	112
9	Overleg en inspraak	117
9.1	Inleiding	117
9.2	Overleg	117
9.3	Inspraak	151
9.4	Ambtshalve aanpassingen	173

Bijlagen

1.1

Aanleiding en doel van het bestemmingsplan Buitengebied

De gemeente Achtkarspelen heeft besloten om de bestemmingsplannen voor het buitengebied te herzien. De gemeente heeft daarbij de volgende drie doelen voor ogen:

1. Het beschikken over een actueel bestemmingsplan, zodat aan de eisen van de wet kan worden voldaan.
2. Het verwerken van vigerend beleid in deze bestemmingsplannen.
3. Het verminderen van de ontheffings- en herzieningsverzoeken.

Om bovenstaande doelen te verwezenlijken, is voorliggend bestemmingsplan Buitengebied opgesteld. Het bestemmingsplan Buitengebied Achtkarspelen is gericht op het bieden van een planologisch-juridische basis voor bestaande functies in het buitengebied. Dit betekent dat het plan rechtszekerheid biedt voor iedereen die nu in het buitengebied woont, werkt en recreëert.

Het plan zal tevens ruimte bieden voor ontwikkelingen van de in het buitengebied aanwezige functies. Daarbij gaat het om voorspelbare ontwikkelingen waarvan de toelaatbaarheid op basis van het bestemmingsplan beoordeeld kan worden. Ook heeft het bestemmingsplan Buitengebied een rol bij het behouden van de landschapselementen zoals houtsingels en houtwallen die structuurbepalend en cultuurhistorisch van belang zijn.

1.2

Bestemmingsplan en planMER

Ter voorbereiding van het bestemmingsplan Buitengebied 2012 is een milieueffectrapport (het planMER) opgesteld. Enkele van de op grond van het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen kunnen namelijk activiteiten inhouden die m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn. Omdat het bestemmingsplan hiervoor het kader vormt, is het op grond van de Wet milieubeheer (Wm) noodzakelijk om een planMER op te stellen. Bovendien noodzaakt een zogenaamde Passende beoordeling op basis van de Natuurbeschermingswet tot het opstellen van een planMER.

In het planMER zijn de milieueffecten van deze m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten uiteengezet. De uitkomsten van het onderzoek zijn bepalend voor de inhoud en uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. In hoofdstuk 7 wordt

nader op de gevolgen van het planMER voor het bestemmingsplan ingegaan. In hoofdstuk 6 (Planologische randvoorwaarden) wordt voor sommige planologische onderzoeken verwezen naar het planMER.

1.3

Bestemmingsplan en Visie ruimtelijke kwaliteit Buitengebied Achtkarspelen

Het bestemmingsplan gaat met het oog op een aantal ontwikkelingen die in het plan mogelijk worden gemaakt, vergezeld van een Visie ruimtelijke kwaliteit Buitengebied Achtkarspelen. In deze visie wordt uitvoerig ingegaan op de landschappelijke kwaliteiten en hoe bij nieuwe ontwikkelingen met deze kwaliteiten om dient te worden gegaan. De visie is een inspiratieboek, maar voor een aantal in het bestemmingsplan opgenomen wijzigingsbevoegdheden en afwijkingsmogelijkheden ook een richtlijn voor het opstellen van een landschappelijk inrichtingsplan. Dit geldt bijvoorbeeld voor de uitbreiding van agrarische bouwvlakken tot 3 ha. De Visie ruimtelijke kwaliteit Buitengebied Achtkarspelen is als bijlage bij de regels van dit bestemmingsplan gevoegd.

1.4

Plangebied

Het plangebied betreft het gehele buitengebied van de gemeente Achtkarspelen. Dit betreft de gronden buiten de bebouwde kommen van de dorpen Buitenpost, Surhuisterveen, Harkema, Kootstertille, Gerkesklooster-Stroobos, Drogeham, Twijzelerheide, Twijzel, Augustinusga, Surhuizum en Boelenslaan.

1.5

Vigerende bestemmingsplannen voor het buitengebied

Voorliggend bestemmingplan vervangt de Beheersverordening (vastgesteld door de Raad op 6 juni 2013 en op 26 juni 2013 in werking getreden) die is opgesteld ter overbrugging naar het nieuwe bestemmingsplan; dit met uitzondering van de EHS-gebieden die niet in de beheersverordening zijn opgenomen. De volgende plannen voor het buitengebied waren vigerend voor vaststelling van de Beheersverordening:

- Plan in Hoofdzaak	04-08-1947
- Augustinusga dorp	08-03-1967
- Boelenslaan	31-07-1979
- Harkema Opeinde dorp	20-12-1966
- Wegvak Blauforlaet - Gerben Allesverlaat	13-07-1989
- Verlengde Lauwersmeerweg - Lutkepost	10-10-1990

- Buitengebied	20-11-1992
- Rondweg Drogeham	17-02-1992
- Reconstructie Betonwei - Langewyk	09-08-2001
- Part. herz. Buitengebied geluidhinderkaart Gerkesklooster omgeving zuivelfabriek	06-08-2002
- Part. herz. Buitengebied Koartwâld 18-20 Surhuizum	03-12-2002
- Part. herz. Buitengebied loon- en grondverzetbedrijf/ paardenhouderij aan Koartwâld te Surhuizum	26-08-2003
- Part. herz. Buitengebied Skieppedrifte 7 en 9a te Drogeham	04-09-2003
- Vleeskuikenbedrijf Koartwâld Surhuizum	14-05-2004
- Buitenpost rondweg Oost	17-10-2006
- Part. herz. Buitengebied en wegvak Blauforlaet/Gerben Allesverlaat (hoofdaardgastransportleiding Grijpskerk/ Wieringermeer)	01-11-2006
- Part. herz. Agrarisch bedrijf en loon- en grondverzet- bedrijf Uterwei 6 Surhuizum	15-10-2008
- Part. herz. Bethlehemsreed 6 Boelenslaan	21-10-2009
- Gemeente Grootegast, bestemmingsplan Buitengebied 1e fase	25-06-1985

1.6

Voortraject

Voorliggend bestemmingsplan is een logische vervolgstap in een reeds lopend traject. Voor het opstellen van voorliggend bestemmingsplan is een kadernota over het gewenste ruimtelijk beleid voor het buitengebied van de gemeente Achtkarspelen opgesteld. Deze nota is voorgelegd aan de bevolking en andere belanghebbenden ter beoordeling in het kader van de inspraak. Bewoners en belanghebbenden hebben zich op deze wijze een beeld kunnen vormen van het toekomstig ruimtelijk beleid voor het buitengebied en hebben hierop kunnen reageren.

De kadernota vormde een tussenstap op weg naar een nieuw bestemmingsplan. Zolang het nieuwe bestemmingsplan nog niet in werking is getreden, blijven de Beheersverordening en/of de nog andere vigerende bestemmingsplannen de juridische basis voor het voeren van ruimtelijk beleid. De kadernota vormt al wel een belangrijk aanvullend toetsingskader voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen: waar het vigerend beleid niet voorziet in nieuwe ontwikkelingen, vormt de kadernota daarvoor de basis of zal de aanvraag zelfstandig worden behandeld mede aan de hand van de Visie ruimtelijke kwaliteit Buitengebied Achtkarspelen.

1.7

Leeswijzer

Dit bestemmingsplan is als volgt opgebouwd: in het volgende hoofdstuk is een overzicht gegeven van de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden. Ook is ingegaan op trends die in de (nabije) toekomst een rol spelen in het buitengebied van de gemeente Achtkarspelen en waarmee in het gemeentelijk ruimtelijk beleid rekening dient te worden gehouden. Als vertrekpunt is een beschrijving van de ruimtelijke kenmerken en kwaliteiten van het plangebied opgenomen.

In hoofdstuk 3 is het beleid beschreven dat de hogere overheden (met name de provincie) en de gemeente (eventueel in samenwerkingsverband) voeren voor ontwikkelingen in het buitengebied.

In hoofdstuk 4 geeft de gemeente Achtkarspelen haar globale visie op het ruimtelijk beleid voor het buitengebied, waarna in hoofdstuk 5 het ruimtelijk beleid per functie concreet is uitgeschreven. In hoofdstuk 6 worden de planologische randvoorwaarden behandeld. In hoofdstuk 7 is ingegaan op het onderzoek in het kader van het planMER. In hoofdstuk 8 is een juridische toelichting opgenomen. Hoofdstuk 9 geeft inzicht in overleg en inspraak en de wijze waarop daarmee in het (ontwerp)bestemmingsplan is omgegaan.

Bestaande situatie

2

2.1

Landschappelijke kenmerken en kwaliteiten

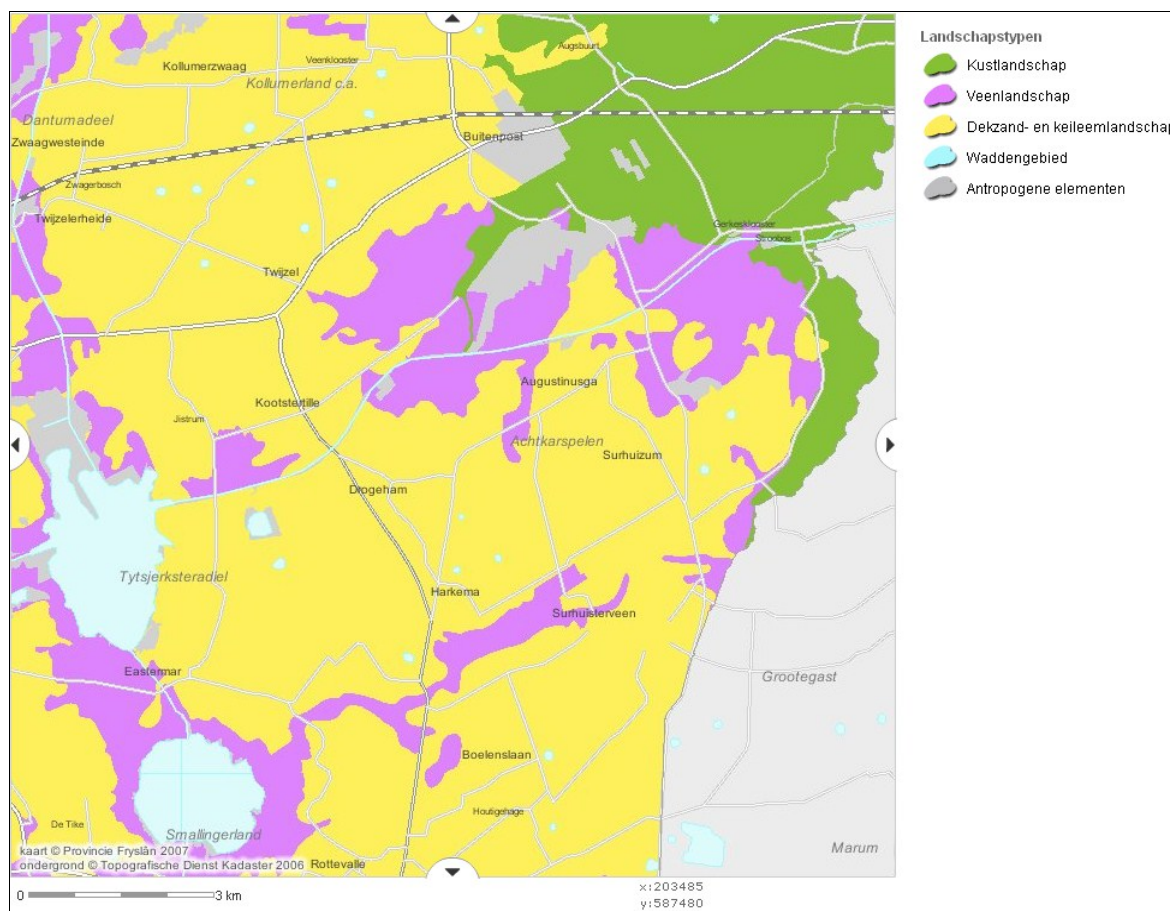
In de gemeente komt een drietal verschillende hoofdlandschapstypen voor, namelijk:

- het kustlandschap;
- het veenlandschap;
- het dekzand- en keileemlandschap.

De Noordelijke Wouden bestrijken de noordwestelijke helling van het Drents Plateau. Dit bestaat uit een basis van keileem waarop dekzanden zijn afgezet. Deze zandgronden zijn plaatselijk onderbroken door laagveen. Het Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden wordt gevormd door dit dekzand- en keileemlandschap en veenlandschap. Het dekzand- en keileemlandschap wordt voornamelijk aangetroffen aan de west- en zuidzijde van de gemeente bij Augustinusga, Drogeham, Surhuizum, Kootstertille, Buitenpost en Twijzel. De dorpen zijn op dekzand- en keileemruggen gelegen. Het veenlandschap ligt in een gebied tussen Augustinusga en Twijzel, ten zuiden van Gerkesklooster-Stroobos en rondom Surhuisterveen.

Het gedeelte van de gemeente dat als kustlandschap wordt aangemerkt, wordt niet tot het Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden gerekend. Dit zijn de gebieden ten noorden van Gerkesklooster-Stroobos.

In de ingesloten laagte nabij Buitenpost stroomde vanouds een zijriviertje van de Lauwers, te weten de Oude Ried. In dit stroomdal was oorspronkelijk een dik veenpakket gelegen. Tijdens een inbraak van de Lauwers (circa 800) werd het veen in het stroomdal van de Oude Ried weggeslagen. De veenrivier werd een getijdengeul en met zeelei gevuld. De loop van de Oude Ried wordt daarom eveneens tot het kustlandschap gerekend en is ook niet in het Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden opgenomen. Toch is deze oerrivier, samen met de Lauwers, bepalend geweest voor de ontginning van de Noordelijke Wouden en daarmee voor het ontstaan van het specifieke landschap. Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden.

Figuur 1. Landschapstypen (bron: Provincie Fryslân, 2009)

Omstreeks de 10de eeuw werd gestart met de ontginning van het gebied. Vanaf de walkanten van de Lauwers en van de Oude Ried werd haaks op deze geulen het veen systematisch ontgonnen. De ontginners groeven waaiers van parallel lopende sloten het veengebied in, die in afzonderlijke blokken zijn verdeeld¹. In lange smalle stroken werden lange smalle percelen op het veenmoeras gewonnen. Het veen werd in eerste instantie niet afgegraven ten behoeve van turfwinning, maar om nieuwe (landbouw)gronden te verkrijgen. De veengronden werden daarom ontwaterd en daarop beakkerd en bewoond. Parallel aan de waterlopen ontstonden de eerste bewoningslinten. Op de perceelgrenzen werden als erfscheiding bomen geplant (dykswâlen of houtwallen genaamd) of kwamen de elzen spontaan op in de slootkant (elzensingels of andere houtsingels). Daartussen liggen verspreid in het dekzandlandschap waterplassen, zoals de zogenaamde dobben, die vaak worden gebruikt als drinkplaats voor het vee, en pingoruïnes als overblijfselen uit de ijstijd. In het gebied ontstond door de veenontginning een strokenpatroon van evenwijdig lopende en dicht op elkaar liggende wijken. Het kerngebied hiervan ligt tussen Buitenpost en Eastermar (Tytsjerksteradiel).

¹ Deze afzonderlijke blokken blijken samen te vallen met de oorspronkelijke grenzen van de dorpsparochie of ook wel karspelgrenzen genoemd. Uit acht van die blokken ontstonden evenzoveel karspelen. Vandaar de benaming van de gemeente Achtkarspelen.

Door inklinking van het veen ontstond wateroverlast, waardoor nieuwe bewoningslinten verder van de waterlopen af werden opgezocht op de dekzand- en keileemruggen. Vanaf de 12de eeuw liggen de dorpen in de gemeente op hun huidige locatie. De ingeklonken en afgegraven veengronden zijn lagere en boomloze gebieden en worden Mieden genoemd. Deze Mieden worden als hooilanden gebruikt. Deze Mieden behoren voor het overgrote deel niet tot het Nationaal Landschap, maar zijn in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur in het Miedenproject opgenomen en worden ingericht ter bevordering van de natuurlijke waarden.

In de 17de en 18de eeuw vonden veenontginningen niet meer plaats om (landbouw)gronden te verwerven, maar nu om de turf te winnen. Hierdoor ontstonden nieuwe typen nederzettingen, te weten de veenkoloniën. Op deze wijze ontstond bijvoorbeeld Surhuisterveen, dat het moederdorp Surhuizum qua omvang vrij snel overtrof. Na het afgraven van de veenlaag werden sommige stukken grond omgevormd tot landbouwgronden. Op sommige plaatsen bleven onvruchtbare gebieden achter waar later heide op groeide. Deze arme heidegronden waren niet geschikt voor landbouw. Als toevluchtsoord voor werkloos geworden veenarbeiders ontstonden hier de heidedorpen. De plaggenhutten (spitketen) stonden verspreid over een relatief groot gebied. Een drietal heidedorpen is in de gemeente gelegen, te weten Harkema(-Opeinde), Twijzelerheide en Boelenslaan. Na de Tweede Wereldoorlog is een einde gemaakt aan de bittere armoede en de slechte woonomstandigheden die in de heidedorpen voorkwamen.

Kernkwaliteiten

Het kleinschalige ontginningslandschap met haar patronen van lintbebouwing in de gemeente is bijzonder. De strokenverkaveling met kenmerkende verhoudingen van lengte en breedte, in combinatie met de aanwezigheid van dichte netwerkstructuren van (elzen)singels en houtwallen/dykwâlen op de perceelranden, leiden tot een zeer fijnmazige verzameling van kleine groene open enclaves. Hierin zijn soms de zeldzame pingoruïnes te vinden.

In de provinciale nota “Grutsk op ‘e romte” (2012) is beschreven wat per landschapstype van provinciaal belang is. De volgende provinciale belangen voor de Noordelijke Wouden spelen in de gemeente Achtkarspelen:

- De overgang van dichte verkavelingsstructuren als elzensingels en houtwallen op de zandgronden, naar de open veenweide en het kleigebied.
- De samenhang van historische wegen met bebouwingslinten in combinatie met verschillende vormen van wegbeplanting als singels, bomen en hagen.
- De aanwezigheid van natuurlijk reliëf in de vorm van dekzandruggen, pingoruïnes, vuursteenvindplaatsen en kleine stuifduinen in restanten van voormalige heidevelden.
- De karakteristieke langgerekte verkaveling- en bebouwingsstructuren en de hoogveenontginningsgebieden met de bijbehorende vaarten, wijken en bruggen.

- De karakteristieke blokvormige structuren en verkaveling met verspreide bebouwing in de heideontginningsgebieden.

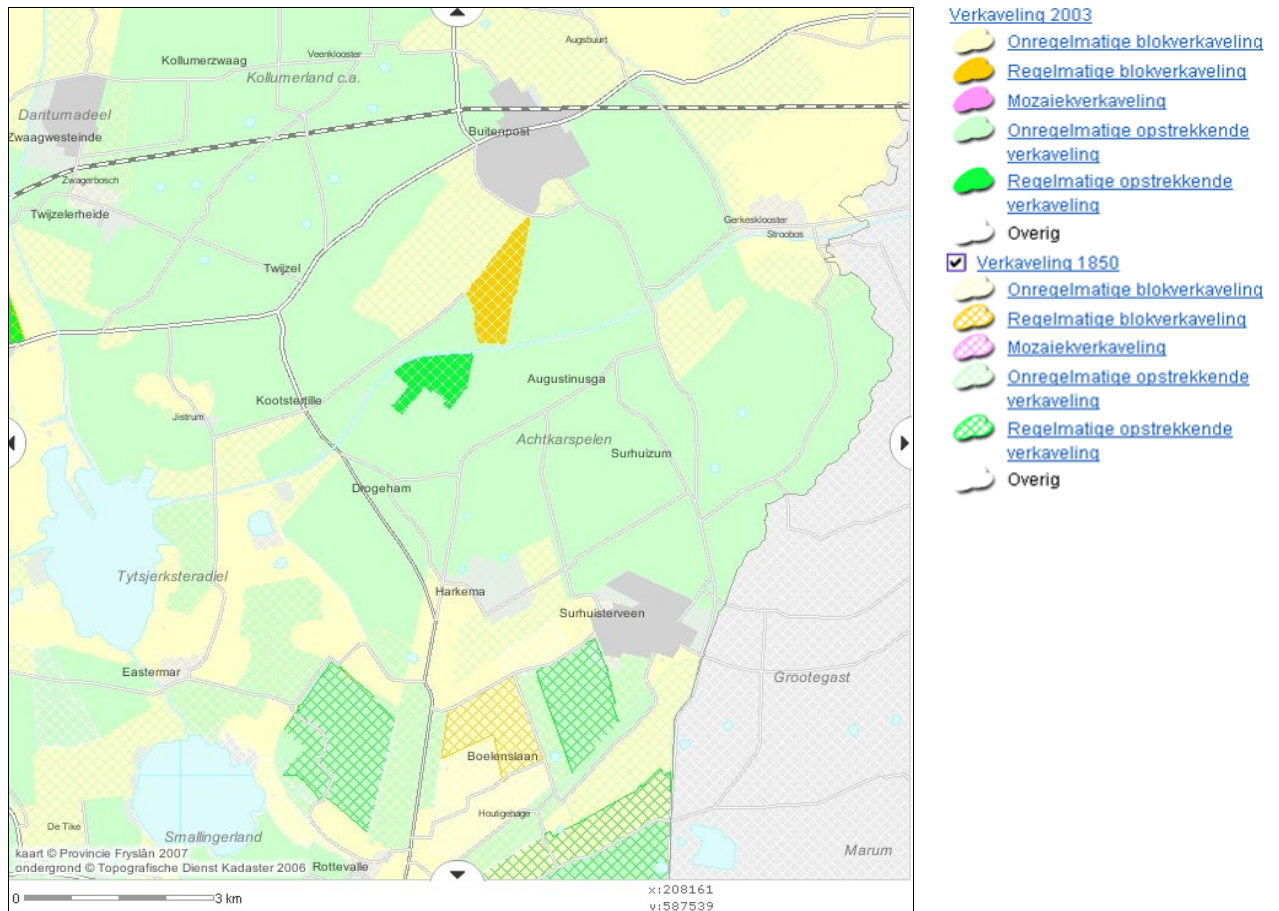
Een aantal kenmerkende kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden worden in onderstaande paragrafen verder uitgediept.

Verkaveling

In het gebied komt een onregelmatige opstreckende strokenverkaveling met een gevarieerde lengte-breedteverhouding van 3:1 tot 5:1 voor. Dit houdt in dat er een duidelijke oriëntatie of verkavelingsrichting is, waarbij bovendien sprake is van sterk wisselende lengte-breedteverhoudingen.

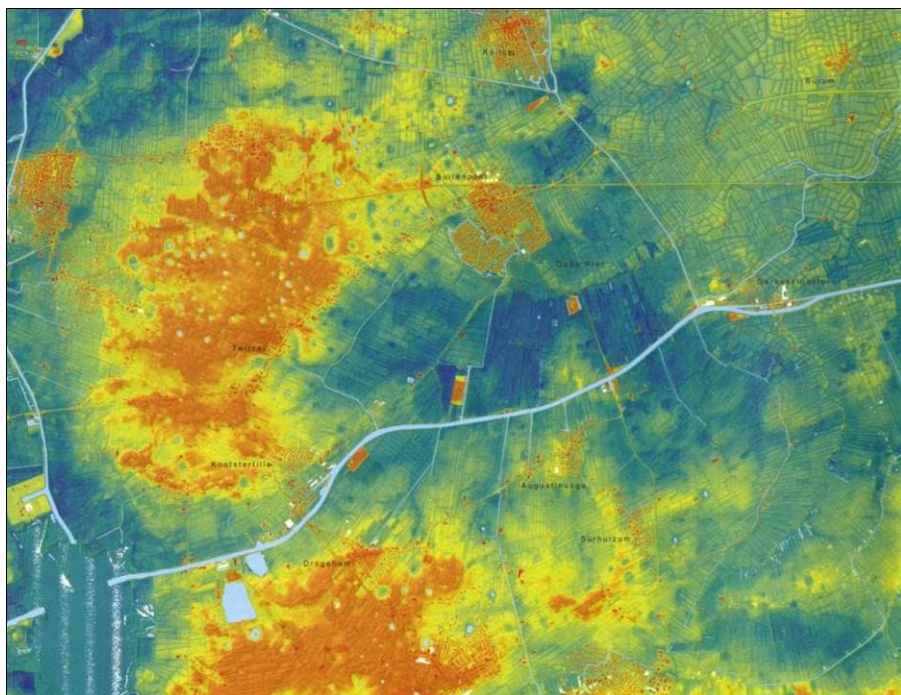
Figuur 2. Onregelmatig opstreckende strokenverkaveling met gevarieerde lengte-breedteverhouding en elzensingels op de perceelranden

Figuur 3. Verkavelingsvormen in 1850 en 2003
 (bron: Provincie Fryslân, 2009)

De grote mate van kleinschalige verkaveling die nog in het gebied voorkomt is een oude verkavelingsvorm die door schaalvergroting en ruilverkaveling steeds meer uit het beeld van het Nederlandse landschap is verdwenen. In het Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden is deze echter nog goed waarneembaar en komt hier in ruime mate voor. De verkaveling is sindsdien nauwelijks beïnvloed of veranderd, getuige figuur 3 die de verkaveling in het jaar 2003 vergelijkt met die in 1850. Ook de ruilverkaveling heeft hierop amper invloed gehad.

Pingoruïnes

Figuur 4. Hoogtekaart van het noordelijke deel van de gemeente Achtkarspelen (bron: Noorderbreedte, 2008)

Pingoruïnes zijn als zeldzaam aardkundig verschijnsel in de periode na de laatste ijstijd² door achtergebleven ijs ontstaan. Grondwaterstromen hebben in het keileem talloze ijslenzen doen ontstaan³. Deze ondergrondse ijsmassa werkte zich aan het einde van de ijstijd naar boven en drukte daarbij de grond omhoog. Op den duur is de grond er van af gegleden. Na het smelten van de in de ondergrond aanwezige ijsmassa in een pingo⁴ is een kraterachtige kuil achtergebleven die zich vulde met eolische afzettingen en met water. De omringende door het ijs opgeworpen aarden wal is typerend voor een pingoruïne.

Pingoruïnes worden gezien als belangrijke geologische monumenten en zijn archeologisch van bijzondere waarde. Juist op de aarden ringwal rond pingoruïnes worden vaak prehistorische bewoningssporen en in de kern paleobotanische informatie aangetroffen.

Veel pingoruïnes zijn in het verleden echter gedempt ten behoeve van de agrarische sector. In het grensgebied van de provincies Drenthe, Fryslân en Groningen komen daarentegen nog diverse grote en kleine pingoruïnes voor. Dit gebied kent de hoogste dichtheid van pingo's in Nederland. In de gemeente

² Weichsel- of Würmglaciaal, circa 100.000 tot 10.000 jaar geleden.

³ Deze zelfde kwelstromen spelen thans een belangrijke rol bij het beheer van de reservaten in De Mieden, waar zich door deze grondwaterstromen een zeldzame blauwgraslandvegetatie handhaaft (Noorderbreedte, 2008).

⁴ Inuktitut (taal van de Inuit in Canada en Groenland) voor heuvel.

Achtkarspelen is in het noordwestelijke deel tussen Twijzelerheide en Harkema een concentratie van pingoruïnes waarneembaar. In figuur 4 is getuige de hoogtekaart ten noorden van Twijzel nog een duidelijke zwerm van pingoruïnes te herkennen.

De elementen ijs, wind en water hebben het landschap gevormd met hoge, zandige delen en lagere dalen die zijn opgevuld met veen en zeeklei. Groot zijn de hoogteverschillen in het gebied echter niet. Het hoogteverschil in de gemeente Achtkarspelen varieert van circa 1 m - NAP in de polder Rohel tot circa 3 m + NAP bij Harkema en Twijzel. De vegetatie maakt de verschillen tussen hoog en laag evenwel goed inzichtelijk.

Figuur 5. Pingoruïne op terrein Farmhouse in Twijzelerheide (bron: friesland-holland.com, Tourist Information & Travel Service, 2009)
Figuur 6. Luchtfoto pingoruïnes nabij Twijzelerheide

Elzensingels en houtwallen/dykwâlen

In het veenlandschap werden door de boeren veelal sloten rondom de percelen aangelegd. In het veenlandschap hebben zich vervolgens elzensingels op de slootoevers gevormd, omdat op de perceelranden spontaan elzen groeiden vanwege de geschiktheid van de veengrond voor de els. Een rij elzen vormt een elzensingel.

In het dekzand- en keileemlandschap worden voornamelijk houtwallen aangetroffen. Dekzand- en keileemgebieden zijn van oorsprong namelijk minder geschikt voor sloten als erfscheiding. Daarom werd door boeren naar een andere vorm van erfafscheiding gezocht. Houtwallen, ook wel dykwâlen genoemd, werden aangelegd. Houtwallen zijn lijnvormige begroeiingen van bomen en struikgewas op een aarden wal met aan weerszijden een greppel. Houtwallen komen voor op de perceelranden en markeren doorgaans de kavelgrenzen. Voor de komst van het prikkeldraad werden houtwallen door de boeren gebruikt om het vee op het perceel te houden. Het hout uit de bosschages kon bovendien worden gebruikt als brandhout of bouw materiaal. Houtwallen zijn thans als slaap-, jacht- en uitkijkplaats voor vogels en winter-verblijfplaats voor insecten nog steeds van belangrijke ecologische waarde. Bovendien kennen houtwallen een beschermende werking door de beschutting die aan vee als scherm tegen de zon, wind en regen geboden wordt.

Figuur 7. Voorbeeld van een elzensingel

Figuur 8. Voorbeelden van houtwallen
(bron: fryslansite.com, Hendrik van Kampen, 2009)

De kleinschalige en fijnmazige elzensingel- en houtwallenstructuur was tot een eeuw geleden een typisch Nederlands verschijnsel in het landschap. Deze structuur wordt gekenmerkt door de creatie van kleine groene ruimtes. Ingezet door een sterker wordende productiedrang van agrariërs werden grote delen van Nederland vrijwel helemaal geruimd van elzensingel- en houtwalstructuren. Dit ten behoeve van ruilverkavelingen en de schaalvergroting in de landbouw. Ook het gebruik van prikkeldraad als erfscheiding heeft hier aan bijgedragen. Van de oorspronkelijke lengte aan elzensingels (circa 100.000 km in geheel Nederland) is slechts een fractie overgebleven. In de provincie Fryslân worden relatief gezien nog de meeste elzensingels aangetroffen (circa 4.000 km, waarvan circa 3.000 km binnen het Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden). In het Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden wordt zelfs het laatste aaneengesloten gave gebied met elzensingels aangetroffen.

Overigens komen in het dekzand- en keileemlandschap eveneens gebieden voor waar elzensingels het landschappelijk beeld bepalen. Dit zijn zogenaamde overgangsgebieden. Hier komt een gevarieerd landschap van elzensingels en

houtwallen voor die elkaar afwisselen. Een houtwal kan in een overgangsgebied na een sloot bijvoorbeeld opeens worden opgevolgd door een elzensingel.

2.2

Agrarische sector

Aantal bedrijven

Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat het aantal bedrijven⁵ gedurende lange tijd afneemt. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het aantal agrarische bedrijven in Achtkarspelen weergegeven.

Tabel 1. Aantal agrarische bedrijven in Achtkarspelen (bron: CBS)

Jaar	Aantal bedrijven in Achtkarspelen
1980	496
1985	441
1990	418
1995	368
2000	336
2005	272
2010	256

Waren er in 1980 nog 496 agrarische bedrijven, in 2010 bedroeg dat aantal nog 256. Het totale aantal agrarische bedrijven loopt dus terug en die terugloop versnelt de afgelopen jaren enigszins. Van 1980 tot 1990 kromp het aantal agrarische bedrijven met ongeveer 15%. In de periode 1990 tot 2000 lag dat percentage op ongeveer 20% en van 2000 tot 2010 op ruim 25%. Als we de terugloop van het aantal agrarische bedrijven in Achtkarspelen van de afgelopen decennia extrapoleren, zou dat betekenen dat er in 2020 nog zo'n 180 (een afname van 30%) agrarische bedrijven resteren.

Type bedrijven

Naast het aantal agrarische bedrijven is het type bedrijf van belang. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen melkveehouderijen, akkerbouwbedrijven, intensieve veehouderijen en de gecombineerde bedrijven.

Verreweg het grootste aandeel agrarische bedrijven in Achtkarspelen betreft melkveehouderijen (86%). In vergelijking met de gehele provincie is dit aandeel iets lager (provinciaal aandeel is 90%). Iets hoger dan in de provincie is

⁵ Het CBS telt de volgende agrarische bedrijven mee: *Agrarische bedrijven met een economische omvang van 3000 SO of meer. SO (Standaard Opbrengst) is een economische maat voor de omvang van een agrarisch bedrijf. SO is gebaseerd op de opbrengst die gemiddeld op jaarbasis per gewas of diercategorie wordt behaald en wordt uitgedrukt in euro's. Bedrijven kleiner dan 3000 SO zijn zeer klein. Gedacht moet worden aan bijvoorbeeld slechts 1 melkkoe of 1 are paprika. Tot en met 2009 werd als maat voor de omvang van een agrarisch bedrijf gebruik gemaakt van NGE (Nederlandse Grootte-eenheid); de drempel-waarde voor de Landbouwtelling bedroeg toen 3 nge. De wijziging van de drempelwaarde heeft vrijwel geen invloed op de omvang van de populatie.*

het aandeel intensieve veehouderijen (bijna 6% tegenover 2% provinciaal). De akkerbouwbedrijven hebben in Achtkarspelen slechts een aandeel van 1% (tegenover 7% provinciaal).

In onderstaande wordt vanwege het belang van de melkveehouderij en het relatieve belang van de intensieve veehouderij in Achtkarspelen nader ingegaan op de ontwikkelingen in de bedrijfsomvang van deze beide sectoren.

Bedrijfsomvang in NGE

De omvang van bedrijven heeft zijn weerslag op de verschijningsvorm van deze bedrijven in het Friese landschap. De bedrijfsomvang kan worden uitgedrukt in NGE (Nederlandse Grootte Eenheid) en de oppervlakte cultuurgrond. De omvang in NGE is van belang omdat daarmee een directe relatie met de grootte van het bouwperceel en met de gebouwen op dat bouwperceel kan worden gelegd.

In de periode 1995-2005 is de gemiddelde bedrijfsomvang van agrarische bedrijven in Achtkarspelen enigszins gestegen (van 61 NGE naar 69 NGE). Deze stijging is iets minder dan de provinciale stijging (13% t.o.v. 16%).

Opvallend is dat de bedrijfsomvang van melkveehouderijen nauwelijks is gestegen (van 58 NGE naar 61 NGE). Deze stijging van 5% staat in schril contrast met de provinciale stijging voor melkveehouderijen (13% stijging tot 89 NGE in 2005). De gemiddelde bedrijfsomvang van de intensieve veehouderijen is wel meer gestegen dan het provinciale gemiddelde (81% t.o.v. 70% provinciaal). De gemiddelde bedrijfsomvang van intensieve veehouderijen in Achtkarspelen is namelijk gestegen van 99 NGE in 1995 naar 180 NGE in 2005.

Globaal zijn de agrarische bedrijven in te delen naar niet-volwaardige bedrijven (kleiner dan 70 NGE), de volwaardige familiebedrijven (70 tot 150 NGE) en de meermansbedrijven (groter dan 150 NGE). In Achtkarspelen behoort bijna 70% van de agrarische bedrijven tot de categorie kleiner dan 70 NGE (de niet-volwaardige bedrijven). Provinciaal is dat 50%. Deze categorie is overigens tussen 1995 en 2005 met maar liefst 30% in aantal gedaald. Een daling was er in die periode ook voor het aantal familiebedrijven (25% daling). Deze familiebedrijven vormen zo'n 20% van het totaal aantal agrarische bedrijven. De meermansbedrijven stegen in de periode 1995-2005 met 50% in aantal tot een aandeel van 10% van het totaal.

Bedrijfsomvang in oppervlakte cultuurgrond

De omvang van agrarische bedrijven in oppervlakte cultuurgrond zegt iets over de schaal van de bedrijven in het kleinschalige coulissenlandschap van Achtkarspelen. Het aantal hectares oppervlakte cultuurgrond is voor de melkveehouders gestegen van gemiddeld 26 ha in 1995 naar 33 ha in 2005. Het provinciale gemiddelde lag voor deze sector op ruim 40 ha per melkveehouderij in 2005. Een gemiddelde melkveehouderij in Achtkarspelen heeft dus ook qua oppervlakte cultuurgrond een kleinere omvang dan een gemiddeld bedrijf in de provincie.

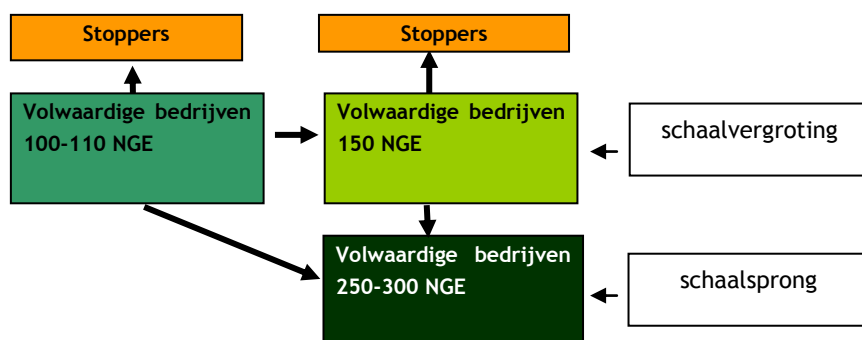
Het gemiddelde grondareaal van de intensieve veehouderij is gestegen van 4,9 ha in 1995 naar 8,5 ha in 2005. Het provinciale gemiddelde voor deze bedrijfstak bedraagt ruim 4 ha in 2005; dus de helft minder. De intensieve veehouderij in Achtkarspelen heeft dus in verhouding veel meer grond in eigendom dan een intensieve veehouderij in de provincie.

Schaalsprong

Landelijk ontstaan momenteel veel discussies over zogenaamde Megastallen en Megabedrijven. Diverse burgerinitiatieven zijn ontplooid om de komst van specifieke megastallen tegen te gaan. Diverse provincies hebben inmiddels beleid opgesteld ten aanzien van megabedrijven en megastallen.

Dit rumoer in den lande is het gevolg van de schaa sprongen die momenteel door (met name) veehouders worden genomen. Een schaa sprong wordt daarbij als versterkte vorm van schaalvergroting gezien.

Deze schaa sprong is niet alleen een schaa sprong in vee en gebouwen, maar ook een schaa sprong in de maatschappelijke acceptatie van dergelijke bedrijven. Alles wordt uitvergroot bij een schaa sprong.

Figuur 9. Schaalvergroting en schaa sprong (bron: Nije Pleats yn Fryslân, 2009)

Schaalvergroting in gebouwen

Stallen worden steeds groter onder meer omdat agrariërs meer dieren willen houden en de machines worden steeds groter. Dit heeft zijn weerslag op de gebouwen. Die worden groter in oppervlakte en hoger in goot- en bouwhoogte. Bovendien speelt de logistiek in stallen een steeds belangrijkere rol. Betere logistiek vergt ook meer ruimte in de stal. Tot slot leidt ook de toenemende aandacht voor dierwelzijn tot grotere stalgebouwen, omdat per dier meer ruimte in de stal nodig is en omdat het stalklimaat steeds meer wordt geoptimaliseerd. Met name dit laatste leidt tot hogere gebouwen.

Figuur 10. Gebouwen worden steeds groter

Schaalvergroting in de perceelsomvang

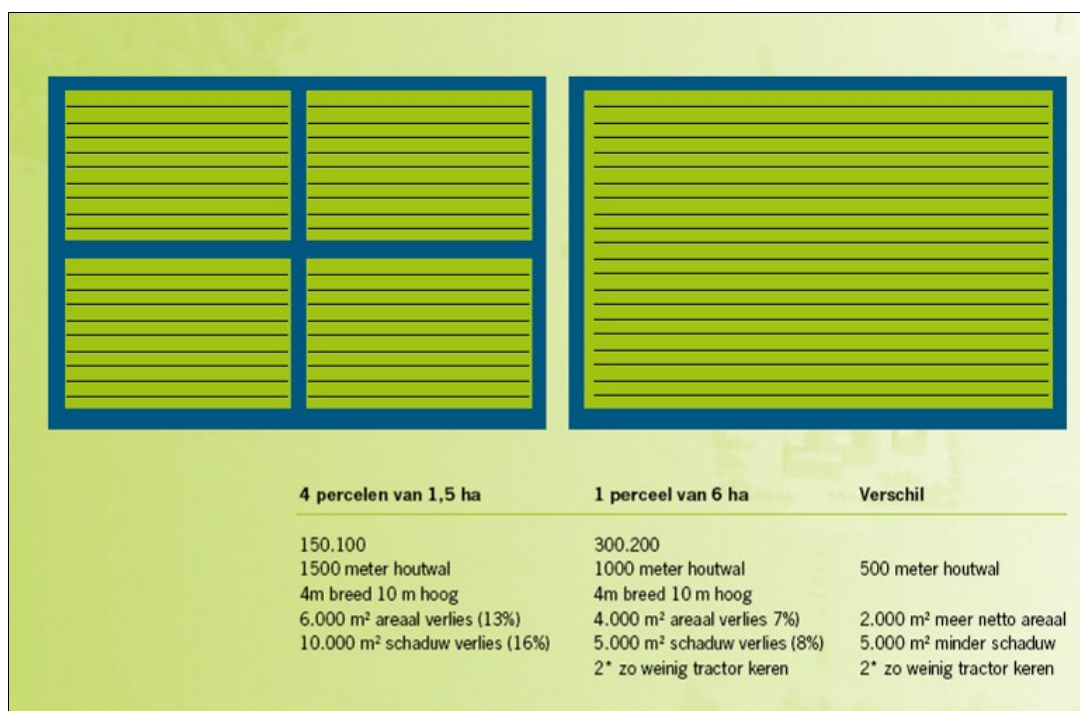
De agrarische cultuurgrond is de werkvloer van de boer. Alterra deed in 2008 onderzoek naar de boerenlogica achter die veranderende werkvloer (Groot-schalige landbouw in een kleinschalig landschap, 2008).

Het kleinschalige landschap met elzensingels en houtwallen is ooit ontstaan als functionele werkvloer van de boer, door inmenging van diezelfde boeren. Door de landbouwmechanisatie ontstonden andere mogelijkheden voor het bewerken van het land. Dit resulteerde er met name in dat meer grond in dezelfde tijd kon worden bewerkt; de schaalvergroting werd ingezet.

Vooraf in de hoogtijdagen van de ruilverkavelingen (de jaren '70 en '80 van de vorige eeuw) is er veel onderzoek gedaan naar de nadelen die boeren gingen ondervinden van de aanwezige houtwallen/elzensingels.

Dit laat zich samenvatten in de volgende aspecten:

- minder teeltoppervlak;
- wortel- en schaduwshade;
- onderhoud;
- hogere bewerkingskosten.

Figuur 11. Een groot perceel is beter dan 4 kleine (bron: Alterra/Wur, 2008)

Figuur 11 geeft een weergave van de voordelen van schaalvergroting in agrarische percelen.

Onderzoek naar effecten van schaalvergroting

Onderzoek (Nije Pleats yn Fryslân; Visser, Van der Veen, Bierema, Hoogwoud, 2009) heeft aangetoond dat de schaalvergroting in de landbouw in de provincie Fryslân nogal verschilt van die in andere delen van Nederland. In Fryslân kennen we geen enorme kippenschuren, varkensflats en dergelijke. En het is ook niet de verwachting dat deze sectoren in Fryslân een belangrijke voet aan de grond krijgen.

Het onderzoek heeft uitgewezen dat de schaalvergroting in Fryslân zich juist in hoofdzaak openbaart in de melkveehouderij. Maar liefst 90% van de (in totaal 5.500) agrarische bedrijven in Fryslân is een melkveehouderij. Er voltrekt zich binnen deze sector een proces van schaalvergroting dat tot gevolg heeft dat er bedrijven verdwijnen, maar ook dat er bedrijven zullen doorgroeien of zelfs een schaa sprong zullen maken.

Er ligt een ontwikkelingsperspectief naar schaalvergroting voor ongeveer 1700 melkveehouders in Fryslân. De andere bedrijfssectoren zijn naar verhouding ondergeschikt. Er zijn in Fryslân zo'n 400 akkerbouwbedrijven, die hoofdzakelijk op de kleigronden in de noordwesthoek van Fryslân zijn gesitueerd. De intensieve veehouderij is met zo'n 100 bedrijven vooral op de zandgronden een zeer bescheiden bedrijfstak. Uitbreiding van het aantal bedrijven binnen deze bedrijfstak valt niet te verwachten vanwege restrictief beleid van de gemeenten, de nabijheid van natuurgebieden en de beperkte agglomeratievoordelen. Ook de gemengde bedrijven en de paardenhouderijen zijn in aantal beperkt en naar hun ruimtelijke invloed ondergeschikt. In Achtkarspelen is de laatste jaren overigens met name bij de intensieve veehouderij sprake van forse uitbreidingsplannen, waarbij soms problemen ontstaan met betrekking tot de (landschappelijke) inpassing. Ook de vestiging van paardenhouderijen (in de vorm van zowel fokkerijen als entrainements) heeft een grote vlucht genomen.

De schaalvergroting in Fryslân voltrekt zich dus met name in de melkveehouderij. In die sector zijn de komende jaren de volgende (ruimtelijke) ontwikkelingen te verwachten:

- Een gemiddeld "volwaardig" melkveehouderijbedrijf heeft een omvang van 100 - 120 NGE (Nederlandse Grootte Eenheid). Een beperkt aantal van die bedrijven is doorgegroeid naar gemiddeld 150 - 160 NGE of heeft een schaa sprong gemaakt tot gemiddeld circa 300 NGE. De verwachting is, dat de komende jaren een aanzienlijk deel van de melkveehouderijbedrijven zal doorgroeien of een schaa sprong zal maken naar deze omvang. In orde van grootte zal het gaan om 500 - 800 bedrijven (ter vergelijking: het totale aantal bedrijven nu is 5500). Een zeer klein aantal bedrijven zal aanmerkelijk groter worden dan 300 NGE.
- De bedrijven blijven in grote mate grondgebonden. Dit aspect zal ook een sturende invloed hebben op het aantal en de ontwikkeling van de bedrijven die een schaa sprong maken.

- Er zijn geen aanwijzingen dat deze ontwikkeling in de melkveehouderij in bepaalde delen van de provincie sterker zal zijn dan in andere delen. Tot nu toe spreidt het proces van schaalvergroting zich over de hele provincie uit.
- Bedrijven die doorgroeien of een schaa sprong maken zullen hun bedrijfsoppervlakte aanmerkelijk willen uitbreiden. Voor een bedrijf van 300 NGE is een stal of zijn stallen nodig met een oppervlakte van 3000 - 5000 m². Met de ruimte voor voer- en mestopslag, de logistieke ruimte en de ruimte om het bedrijfscomplex landschappelijk in te passen, is een bedrijfserf nodig met een oppervlakte van circa 2 ha. De feitelijke ruimtebehoefte is groter om het bedrijfserf in een goed landschappelijk kader te kunnen plaatsen. De uitbreidingsbehoefte zal ook groter zijn wanneer de bestaande (niet effectief te gebruiken) stallen blijven bestaan. Tenslotte bestaat de wens om een helder onderscheid te maken tussen boerderij/woonerf en bedrijfserf. Ook dit leidt ertoe dat de totale oppervlakte van wat in planologische zin het agrarisch bouwperceel wordt genoemd, voor bedrijven die een schaa sprong maken vaak groter is dan 2 ha.
- Er bestaat vanuit de bedrijfsoptiek behoefte aan een dubbele ontsluiting van grote agrarische bedrijven; een schone/veilige ontsluiting van de boerderij/het woonerf en een bedrijfsmatige ontsluiting van het bedrijfserf.

Bedrijven die een schaa sprong maken, maar ook bedrijven die doorgroeien, zullen vaak genoodzaakt zijn een nieuwe stal te bouwen. De vorige generatie ligboxenstallen is afgeschreven, biedt beperkte uitbreidingsmogelijkheden en voldoet niet meer aan de hedendaagse eisen van een veehouderijbedrijf. Door nieuwbouw van stallen blijven veel oude (overbodige) stallen staan. Soms gebeurt dit ook om logistieke redenen.

Over- en onderdrukgebieden

Een belangrijk te verwachten bijverschijnsel in het proces van schaalvergroting en de daarmee gepaard gaande toenemende bedrijfsomvang is het ontstaan of het zich in verhevigde mate manifesteren van onderdruk- en overdrukgebieden.

Naar verwachting komt in Fryslân tot 2019 circa 18.000 ha cultuurgrond vrij door bedrijfsbeëindigingen. Een groot deel van deze vrijgekomen gronden worden door de overgebleven agrarische bedrijven (de “blijvers”) voor schaalvergroting gebruikt. Schaalvergroting leidt vaak tot een slechtere verkaveling. Het aandeel van de huiskavel neemt vaak af in het totaal van de beschikbare cultuurgrond van een bedrijf en de versnippering van de cultuurgrond neemt toe. Dit leidt tot gebieden waar vraag en aanbod van grond niet in evenwicht zijn, waardoor zogenaamde overdruk- en onderdrukgebieden ontstaan.

In de overdrukgebieden zijn teveel agrarische bedrijven die willen groeien, bij voorkeur door land bij huis te kopen. In de onderdrukgebieden geldt juist het

omgekeerde: niemand heeft belang bij de vrijkomende grond, want de grond ligt op een (te) grote afstand van het bedrijf. Een intensieve gebiedsgerichte aanpak op provinciaal niveau, waarbij lokale initiatieven en (vrijwillige) kavelruil worden ondersteund, eventueel in combinatie met bedrijfsverplaatsingen, lijkt hiervoor een oplossingsrichting te zijn (DLG, 2009).

Ook de landbouwstructuur in Fryslân verandert. De komende tien jaar zal het aantal agrariërs afnemen van 5500 naar 4000 bedrijven in Fryslân. De landelijke en provinciale trends zijn ook in Achtkarspelen waarneembaar. Uit landbouwtellingen van het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS) blijkt dat het aantal bedrijven in de gemeente al geruime tijd daalt. Waren er in 1980 in Achtkarspelen nog 496 agrarische bedrijven, in 2010 bedroeg dat aantal nog 256. Het totale aantal agrarische bedrijven loopt dus terug en die terugloop versnelt de afgelopen jaren enigszins.

Uit CBS-cijfers kan worden opgemaakt dat het areaal cultuurgrond in de loop van de jaren nauwelijks is veranderd. Steeds minder agrarische bedrijven gebruiken nagenoeg hetzelfde totale areaal cultuurgrond. Per saldo is daarmee de bedrijfsgrootte in hectares toegenomen.

Binnen de landbouw in Achtkarspelen zijn er verschillen tussen het besloten woudengebied en het open klei- en miedenlandschap. Dit verschil komt vooral naar voren in de schaalgrootte van de bedrijven in de verschillende landschappen.

Het gevoel in de agrarische sector is dat de historie en de uit het verleden stammende landschappelijke kenmerken zich maar moeilijk verhouden met een eigentijdse visie op een modern agrarisch bedrijf. In onderzoek en beleid is de combinatie van moderne landbouw met behoud van landschapskwaliteiten al wel gemaakt. Uit het in 2009 uitgevoerde onderzoek van de provincie “De Nije Pleats in Fryslân” blijkt dat ook bij verdere ontwikkeling van agrarische bedrijven de landschappelijke kwaliteit geen beletsel hoeft te zijn.

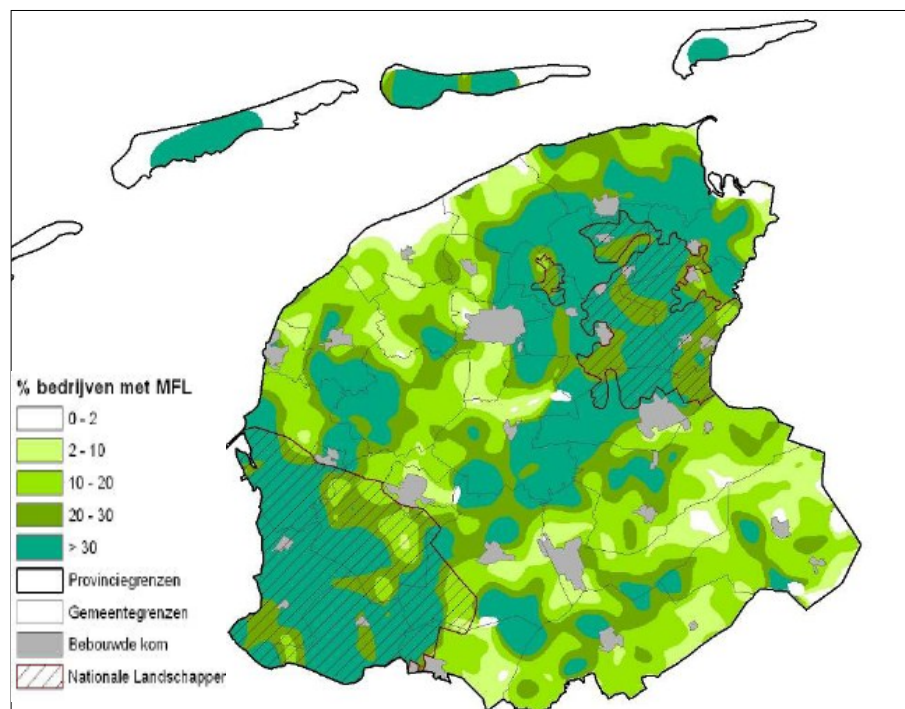
De provincie Fryslân heeft in het Streekplan (2007) gesteld dat zij inzet op het bieden van ontwikkelingsruimte voor de landbouw en op de blijvende herkenbaarheid van de verschillende landschapstypen. De provincie is van mening dat de ruimtelijke consequenties van schaalvergroting en intensivering in de landbouw zijn te combineren met de landschappelijke kernkwaliteiten.

Hobbyboeren en kleine agrarische bedrijven

Met het oog op behoud van landschappelijke kwaliteit zijn ook hobbyboeren en kleine agrarische bedrijven van belang. In 2009 was 30% van alle land- en tuinbouwbedrijven in Nederland klein. In de gemeente Achtkarspelen ligt dit percentage hoger: rond de 40% behoort tot de hobbybedrijven en kleine agrarische bedrijven. Kleine land- en tuinbouwbedrijven hebben een omvang tussen de 3 en 20 NGE, waarbij de NGE (Nederlandse grootte eenheid) een maat is waarmee de economische omvang van agrarische activiteiten kan worden aan-

gegeven. Een economische omvang van 20 NGE staat dan gelijk aan het telen van 6,6 ha pootaardappelen op kleigrond of het houden van 17 melkkoeien of 13 paarden. De gemiddelde omvang van de kleine bedrijven is 9,3 NGE. Ondanks de geringe omvang van deze bedrijven spelen zij een belangrijke rol bij het behoud van landschappelijke kwaliteit. Deze bedrijven hebben nauwelijks of geen marktorientatie en richten zich dan ook niet op schaalvergroting, waardoor de landschappelijke karakteristieken behouden kunnen blijven.

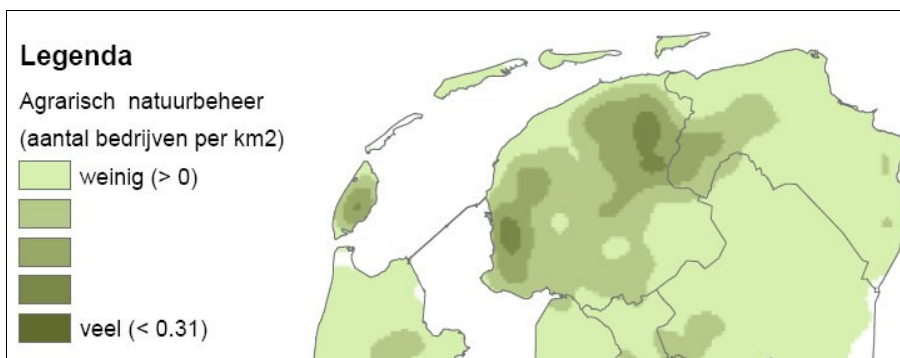
Verbrede landbouw

Figuur 12. Verhouding multifunctionele activiteiten ten opzichte van het totaal aantal landbouwbedrijven (bron: Alterra)

Naast schaalvergroting speelt ook de verbreding een belangrijke rol bij de ontwikkelingen in de agrarische sector. Daarbij kunnen verschillende soorten nevenfuncties worden onderscheiden. Te denken valt aan recreatieve nevenfuncties, zorgfuncties en detailhandelsactiviteiten (zoals een kaasboerderij, kamperen bij de boer, landwinkel, zorgboerderijen en dergelijke) en de professionele energiewinning op het agrarisch bedrijf (zoals mestvergisting, windenergie en dergelijke). Sommige van deze nevenfuncties zullen met name in het kleinschalige landschap van Achtkarspelen, waar schaalvergroting qua percellering lastiger is, tot ontwikkeling komen.

Bovendien houden veel van de “verbrede” bedrijven in Achtkarspelen zich bezig met natuur- en landschapsbeheer, zo blijkt uit onderstaand kaartje.

Figuur 13. Agrarische bedrijven die zich bezighouden met agrarisch natuurbeheer Noord-Nederland (bron: LEI/ Wageningen UR)

2.3

Niet-agrarische bedrijvigheid

In het buitengebied van de gemeente Achtkarspelen bevinden zich momenteel circa 112 niet-agrarische bedrijven. Een deel daarvan heeft overigens wel een duidelijke relatie met de functie landbouw.

Een aantal van deze bedrijven is in voormalige boerderijen gevestigd, waardoor deze niet-agrarische bedrijvigheid in veel gevallen niet of nauwelijks zichtbaar is vanwege de ondergeschiktheid van de niet-agrarische bedrijvigheid aan de woonfunctie.

Figuur 14. Jachtwerf/scheepswerf Brandsma te Rohel (bron: panoramio.com, 2009)

Figuur 15. Niet-agrarische bedrijvigheid bij Blauwverlaat (bron: marinas.com, 2009)

Daarnaast komen verschillende toeristisch-recreatieve accommodaties ten behoeve van de dag- en verblijfsrecreatie in het buitengebied voor.

Eveneens worden enkele sociaal-maatschappelijke voorzieningen in het buitengebied aangetroffen. Dit betreft onder andere:

- 2 kerken, waarvan 1 met begraafplaats;
- een ambulancepost.

Tevens zijn 2 boorlocaties, 2 gronddepots, een milieuterrein, rioolwaterzuiveringsinstallatie, zandopslag en een opslag van een stratenmakerij in het buitengebied gelegen.

Aard van de bedrijvigheid

Een substantieel aantal bedrijven in het buitengebied verricht activiteiten die gerelateerd kunnen worden aan de agrarische sector. Daarnaast komen eveneens een groot aantal andere commerciële dienstverlenende bedrijven in het buitengebied voor die aan de agrarische sector gerelateerd kunnen worden. Dit betreft met name handelsbedrijven die als agrarisch dienstverlenend en toeleverend bedrijf optreden, zoals een kunstmest-, stro- en foeragehandel.

Ook voor de (vis)kwekerijen, hoveniersbedrijven, veehandelbedrijven en paardenbedrijven (entrainment en stalling) geldt dat zij naar aard en schaal een legitieme basis voor vestiging in het buitengebied kennen.

Nijverheidsbedrijven zijn in het buitengebied van Achtkarspelen eveneens goed vertegenwoordigd. Niet-agrarische bedrijvigheid uit de sector Vervoer, opslag en communicatie en de sector Horeca komt voor, maar in mindere mate dan de reeds eerder genoemde sectoren.

De sector Industrie en delfstoffenwinning wordt in aantal niet of in mindere mate vertegenwoordigd dan op basis van het aantal arbeidsplaatsen in de gemeente verwacht mag worden. Deze sector is vooral te vinden binnen de bebouwde kom van de kernen.

Ruimtelijk spreidingspatroon

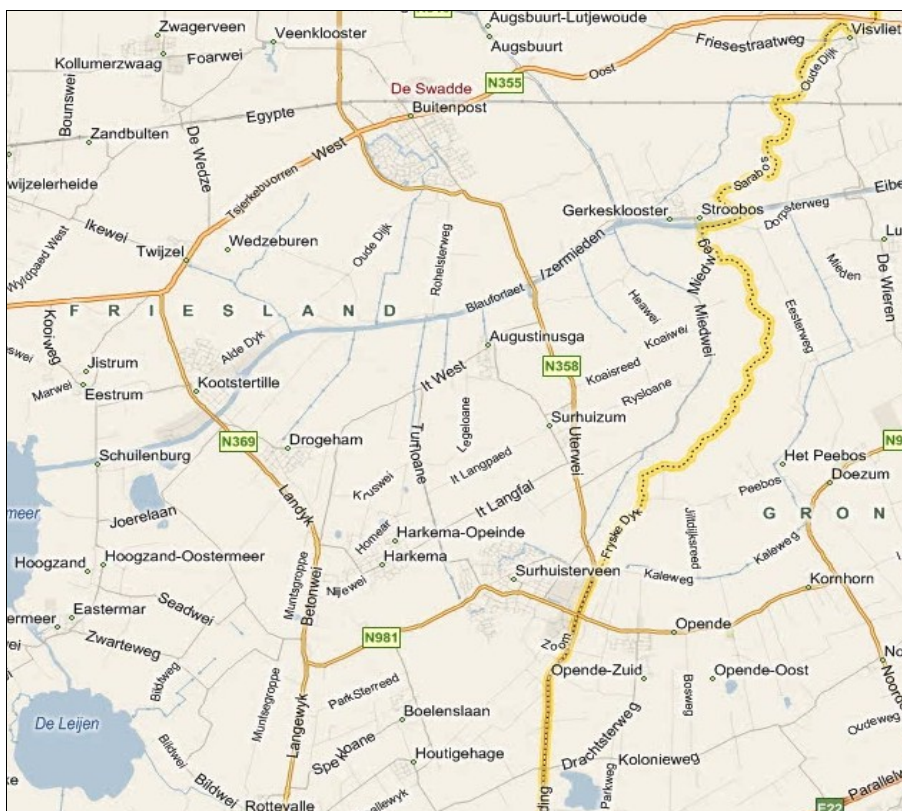
De niet-agrarische bedrijvigheid komt in principe verspreid over het gehele buitengebied voor. Evenwel vindt bij nadere beschouwing logischerwijs een duidelijke clustering van niet-agrarische bedrijvigheid rondom de kernen plaats. Dit geldt met name voor de grotere kernen, zoals bij Buitenpost, Surhuisterveen en Harkema.

Een duidelijke uitzondering op dit patroon wordt gevormd door de doorgaande weg N355 tussen Buitenpost en Twijzel. In de lintbebouwing aan deze weg⁶ komt een hoge dichtheid aan niet-agrarische bedrijvigheid voor. Dit geldt ook (in mindere mate) voor de N369 (Kootstermolen-Harkema).

Aan de N358 tussen Surhuisterveen, Surhuizum, Augustinusga en Buitenpost is veel minder sprake van een bovenmatige vestiging van niet-agrarische bedrijvigheid.

Opvallend is bovendien de aanwezigheid van een bedrijventerrein in het buitengebied bij het buurtschap Blauwverlaat (ten noordoosten van Augustinusga) aan het Prinses Margrietkanaal.

⁶ West-Tsjerkebuorren.

Figuur 16. Wegenkaart gemeente Achtkarspelen (Live Search Maps, 2009)

De volgende conclusies ten aanzien van niet-agrarische bedrijvigheid in het buitengebied van de gemeente kunnen worden getrokken:

BEELD OP ONDERDELEN

- De kwekerijen lijken geconcentreerd in het zuidelijke (3 en nog een fruitbedrijf), in het westelijke (3 en nog een fruitverwerkingsbedrijf) en in het middendeel (3) van de gemeente.
- Paardenhouderijen zijn voornamelijk in het noordelijke deel gesitueerd: 4 paardenhouderijen en 1 paardenstalling (met verkoop van paardentrailers) benoorden de N355.
- Een viskwekerij is een opvallende niet-agrarische bedrijvigheid.
- Voorts valt op dat de enige twee poeliers in het buitengebied in elkaars nabijheid zijn gesitueerd (ten noorden van Twijzel).
- De 6 houtbouwbedrijven zijn vrijwel allen in de lintbebouwing van de N355 gesitueerd; 3 in het lint Buitenpost-Twijzel, 3 aan de weg Twijzel-Hurdegaryp.
- 3 van de 5 aannemers zijn eveneens in de lintbebouwing aan de N355 gevestigd.
- 3 garagebedrijven en de taxicentrale zijn aan de N369 tussen Twijzel en Harkema gelegen.
- 3 van de 4 autohandelbedrijven zijn eveneens aan deze N369 gelegen.

2.4

Recreatiesector

VERBLIJFSRECREATIE IN
DE GEMEENTE

Kwantitatieve kenschets

In 2009 bedroeg het aantal overnachtingen 529.000 (Toerisme in Cijfers 2006 - 2009 Noordoost Fryslân) op recreatiebedrijven in de regio Noordoost Fryslân. Hiervan kwam het relatief kleine aandeel van slechts 5,4 % voor rekening van de verblijfsrecreatieve sector van de gemeente Achtkarspelen. In tabel 2 wordt tussen de gemeenten onderling de procentuele verdeling van het aantal bedden en overnachtingen in het jaar 2009 inzichtelijk gemaakt. De gemeente Achtkarspelen heeft ook hierin een relatief klein aandeel.

Tabel 2. Procentuele weergave van het aantal bedden en overnachtingen tussen de NOFA⁺-gemeenten onderling in 2009⁷

	Achtkarspelen	Dantumadiel	Dongeradiel	Ferwerderadiel	Kollumerland c.a.
<i>% bedden en overnachtingen</i>					
Hotels	5,8	4,11	81,2	5,8	3,2
Logies & ontbijt	16,1	6,9	40,2	23,0	13,8
Campings	6,8	25,7	18,3	6,6	42,6
Recreatiewoningen	4,5	0,7	91,9	0,0	2,9
Groepsaccommodaties	10,8	31,8	31,8	0,0	25,5
Jachthavens	1,7	23,0	30,1	2,2	43,0

WERKGELEGENHEIDS-
ONTWIKKELING

De werkgelegenheid heeft zich in de toeristische sector positief ontwikkeld. Voor wat betreft de parttime banen (minder dan 15 uur per week) heeft zich in de periode 2004-2009 een stijging van 11,7 % voorgedaan. Voor wat betreft de fulltime werkgelegenheidsontwikkeling (banen van meer dan 15 uur per week) was er voor diezelfde periode een stijging van 8,9 % waarneembaar.

Kwalitatieve kenschets

Bij het opstellen van de beleidsnotitie Recreatie en Toerisme Gemeente Achtkarspelen 2004-2012 is met een aantal recreatieondernemers een SWOT-analyse van de sector uitgevoerd. Ondanks dat er enkele jaren voorbij zijn gegaan, geeft deze SWOT-analyse in hoofdlijnen nog een goed beeld van (ontbrekende) kwaliteiten in de gemeente en wat voor de toeristisch-recreatieve sector van belang wordt geacht.

⁷ De cijfers zijn gebaseerd op "Toerisme in Cijfers 2006 -2009 Noordoost Fryslân", "Onderzoek: Aanbodzijde van Toerisme in Noordoost Fryslân", Instituut Service Management, maart 2011.

Tabel 3. SWOT-analyse toerisme en recreatie in de gemeente anno 2004
(bron: Beleidsnotitie Recreatie en Toerisme Gemeente Achtkarspelen 2004-2012)

Sterke punten - In recreatief opzicht een aantrekkelijk en gevarieerd landschap. - Veel ruimte, rust en groen. - Veel cultuurhistorie. - Veel kleine bedrijven en daardoor vaak meer persoonlijke aandacht. - Centrale ligging ten opzichte van de steden Drachten, Groningen en Leeuwarden. - Nabijheid van Nationaal Park Lauwersmeer. - Goede bereikbaarheid via weg en openbaar vervoer.	Zwakke punten - Veel kleine bedrijven; daardoor vaak minder professionaliteit. - Onbekendheid van het gebied. - Geen helder gemeentelijk beleid. - Slechte toeristische bewegwijzering. - Horeca beperkt open op zondag. - Weinig aanbod van appartementen, groepsaccommodaties en hotels/pensions. - Te weinig bruikbare gegevens op gemeentelijk niveau over huidige toeristische sector. - Het ontbreken van een grote trekker. - Matig aanbod van dagattracties en met name slechtweervoorzieningen.
Kansen - Groeiende markt actieve senioren. - Gelegenheid creëren voor camping/huisjes, die het gehele jaar open zijn, waardoor er een zogenaamd spin-off effect ontstaat voor andere recreatieondernemers. - Toegenomen welvaart, dus meer bestedingsmogelijkheden. - Toenemende vraag naar natuur- en cultuurtoerisme. - Toenemende vraag naar rust. - Toenemende vraag naar arrangementen. - Positieve houding ten opzichte van toerisme door Europa, Rijk en Provincie (subsidies). - Samenwerking door middel van een toeristisch platform. - Positieve houding van de gemeente ten aanzien van de ontwikkeling van recreatie en toerisme. - Promotiemogelijkheid en informatievoorziening via internet. - Vrijkomende agrarische gebouwen benutten voor recreatieve doeleinden.	Bedreigingen - Volgens de recreatieondernemers een ontwikkeling belemmerende regelgeving van de gemeente. - Veeleisende consument. - Vertrek agrariërs is een bedreiging voor het beheer en het behoud van het landschap. - Rijks- en provinciale natuur en landschapswetgeving. - Concurrentie van andere toeristische bestemmingen.

De gemeente is in landschappelijk opzicht een erg waardevol gebied. Dit is officieel erkend door aanwijzing van het gebied als Nationaal Landschap. Het Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden met haar kleinschalige karakter van houtwallen- en elzensingelstructuren en de aanwezigheid van de zeldzame pingoruïnes her en der is voor de routegebonden recreatievormen zeer aantrekkelijk.

Toeristisch-recreatief voorzieningenaanbod

Het voorzieningenaanbod op het gebied van toerisme en recreatie in de gemeente is beperkt en voornamelijk kleinschalig van aard.

Verblijfsrecreatie

In het buitengebied van Achtkarspelen komt een zestal kampeerterreinen voor. Van de zes kampeerterreinen wordt één kampeerterrein als regulier kampeerterrein aangemerkt. De overige zijn kleinschalige kampeerterreinen.

Verder komen een hotel, een hotel/pension (met groepsaccommodatie), een groepsaccommodatie en tweemaal een gasthuis (annex Bêd & Brochje) voor. Op vijf locaties is een Bêd & Brochje-voorziening gevestigd, al dan niet in combinatie met een andere vorm van kleinschalige verblijfsrecreatie of theeschenkerij.

Dagrecreatie

Met betrekking tot de dagrecreatie zijn op de recreatiekaart van de Provincie Fryslân diverse dagattracties en musea in de gemeente onderscheiden.

Als dagattracties (met een bovenlokale functie) worden de volgende locaties aangemerkt:

- De Kruidhof aan de Schoolstraat 29b te Buitenpost, alwaar een botanische tuin met onder andere meer dan 2.000 verschillende soorten planten, heesters en bomen in 15 verschillende tuinen en collecties te vinden zijn.
- Themapark De Spitkeet aan De Dunen 3 te Harkema, waar verbeeld wordt hoe de bevolking vroeger in bittere armoede in het heidegebied leefde. Hier staan diverse huisjes uit de verschillende bewoningsperiodes. Ook is in het themapark een archeologisch steunpunt gevestigd. Het themapark is in aansluiting op de bebouwde kom van Harkema in het landelijk gebied gelegen.
- Jeu-de-boules baan aan It Sûd te Surhuizum.
- Speelvoorziening aan It Langfal 1 te Surhuizum.

MUSEA

Daarnaast komen de volgende musea in de gemeente voor:

- IJstijdenmuseum aan de Schoolstraat 29C te Buitenpost.
- Simke Kloostermanhûs; Tsjerkebuorren 27 te Twijzel.
- Munt en Penningkabinet; Jan Binneslaan 9a te Surhuisterveen.
- Optiekmuseum; Jan Binneslaan 9 te Surhuisterveen.
- Museumboerderij Ot en Sien; Jan Binneslaan 84 te Surhuisterveen.

Enkel het Simke Kloostermanhûs is buiten de bebouwde kom gelegen, te weten in de lintbebouwing tussen Twijzel en Buitenpost.

DAGRECREATIEF TERREIN

Tussen Drogeham en Kootstertille ligt een dagrecreatief terrein, te weten recreatiegebied De Hege Bult.

WATERSPORT

De aanwezige waterlopen in de gemeente hebben vooral een doorvoerfunctie voor passanten. Vier grote wateren, die door de gemeente lopen en een verbindingsfunctie kennen, zijn:

- Het Prinses Margrietkanaal (PM-kanaal), dat het verbindingswater tussen het Friese Merengebied en de provincie Groningen vormt.

- De Kúkhernster Feart, de verbindingsvaart tussen het Burgumer Mar en het Lauwersmeer.
- Strobosser Trekfeart en de Oude Vaart/De Lauwers, die respectievelijk Dokkum en Zoutkamp vanaf het PM-kanaal bereikbaar maken; hier zijn ook een aantal aanlegvoorzieningen voor de recreatievaart gerealiseerd.

In het kader van de waterrecreatie zijn een drietal jachthavens in de gemeente gelegen, te weten Jachthaven Kootstertille aan de Mounestrijtte te Kootstertille, de jachthaven van Augustinusga en de jachthaven aan de Groningerstreek 33 te Stroobos.

Voor kanovaarders is in samenwerking met de zes Noordoost Friese gemeenten een kanorouteboekje en een website ontwikkeld met daarin 21 beschreven kanoroutes.

KANOVAREN

Aan Jinkepaed 3 te Twijzelerheide kan bij Vispark “De Pingo” in een authentieke pingo worden gevist op forel, snoekbaars en karper. In het kader van de oeverrecreatie zijn voorts een tweetal officiële visstekken in de gemeente aangewezen. Dit betreft de visstekken met locatienummer NO23 en NO24 aan het PM-kanaal. De ene visstek is nabij de bebouwde kom van Kootstertille gelegen. De andere ligt ten noorden van Augustinusga, bij buurtschap Reahel.

SPORTVISSEN

Routegebonden recreatie

Verspreid zijn mogelijkheden tot landrecreatie aanwezig en zijn (historische) wandel- en fietspaden beschikbaar.

De routegebonden recreatie in de gemeente wordt voor wat betreft het wandelen gevormd door:

WANDELEN/SCHAATSEN

- LAW-route Zevenwoudenpad, een lange afstandswandelroute door de Wâlden die voor een klein deel door het zuidelijk deel van Achtkarspelen loopt;
- diverse historische paden.

Verschillende fietsroutes die geheel of gedeeltelijk door Achtkarspelen voeren zijn de volgende:

FIETSEN

- Kerspelpaed, een bewegwijzerde ANWB-fietsroute die geheel binnen de gemeentegrenzen blijft.
- Ommetje De Mieden, een fietsroute van Staatsbosbeheer.
- Fries-Groningse Heideroute, een 40 km lange fietsroute.
- Een 18 km lange fietsroute samengesteld in het kader van de afronding van de ruilverkaveling Twijzel-Buitenpost.

Enkele mooie korte fietsverbindingen over de openbare weg en fietspaden zijn:

- het Swaddepaed bij Twijzelerheide;
- het fietspad van Buitenpost via het Paradyske naar Kollum;
- het fietspad langs de Feanster Feart (tussen Harkema en Surhuisterveen);
- het Langpaed van Surhuizum naar Reaskuorre;

- de Koaisreed bij Surhuizum;
- de Mûntsegroppe bij Harkema;
- het nieuwe fietspad tussen Buitenpost en Veenklooster (H. Ottevangerpaad-Súd);
- het fietspad Hurde Eker te Surhuizum;
- de fietsverbinding tussen It Langfal en It Langpaed te Surhuizum (Pûsterpaad).

KNOOPPUNTROUTES

De toeristisch-recreatieve knooppunten van fietspaden in de gemeente Achtkarspelen zijn weergegeven op diverse fietskaarten. Hiervoor is bebording bij de openbare weg aangebracht.

Figuur 17. Fietsen

(bron: Fietsroute Netwerk Fryslân “Noordoost”, 2009)

RUITERPADEN

Voor ruiters en menners is in samenwerking met buurgemeente Tytsjerksteradiel de route “Met paard te gast in de Noordelijke Friese Wouden” ontwikkeld. Alle voor paarden begaanbare wegen worden aangegeven en er zijn zoveel mogelijk onverharde, onbekende, autovrije wegen gekozen. De hoofdroute ligt langs wegen waar zowel ruiters als menners mogen en kunnen rijden.

Trends en ontwikkelingen

De RECRON heeft in haar rapport “Recreatie en Toerisme op weg naar 2019” (2005) een doorkijk gegeven naar de toeristisch-recreatieve vraag in de komende jaren. Deze vraag lijkt in een turbulente fase aanbeland te zijn. Allerlei ontwikkelingen (zoals demografische, economische, sociaal-culturele, politiek-

bestuurlijke, technologische en internationale) leiden tot verschuivingen in het gedrag van toeristen en recreanten en in de mogelijkheden voor recreatiedernemers om daarop in te spelen.

De belangrijkste demografische ontwikkeling is dat het aantal inwoners van 65 jaar en ouder snel in aantal zal toenemen. Deze ouderen bereiken niet alleen hogere leeftijden, maar blijven ook langer vitaal, zijn behoorlijk kapitaalkrachtig, beschikken over een ruime mate aan vrije tijd en hebben al zeer ruime toeristisch-recreatieve ervaringen. Een toenemend aantal ouderen in Nederland zal bovendien steeds minder gebruik maken van kamperen met de tent en de toeloop van jongeren en alleenstaanden zal volgens de RECRON dat verlies niet kunnen compenseren.

DEMOGRAFISCHE
ONTWIKKELING

De economische ontwikkeling zal vooral van invloed zijn op de bestedingsmogelijkheden van jonge gezinnen, die minder te besteden zullen hebben door toenemende vaste lasten, en de ouderen, die in tegenstelling tot eerdere generaties veel meer te besteden hebben.

ECONOMISCHE
ONTWIKKELING

Bovendien wordt, als gevolg van de eind 2008 ingezette economische neergang en de ongunstige economische vooruitzichten, verwacht dat er de komende tijd een trend naar goedkopere vakanties, waaronder kampeervakanties in eigen land, en dagrecreatieve vrijetijdsbestedingsvormen zal gaan ontstaan.

Verwacht wordt dat tot 2019 grote delen van het huidige vrijetijdsaanbod nog aanwezig zijn. Grote veranderingen zullen hierin niet optreden, maar op onderdelen zullen er wel wijzigingen plaatsvinden.

VERANDERINGEN

Kampeertreinen zullen het steeds meer moeten hebben van tweede en derde vakanties in eigen land. In het hoogseizoen zal namelijk een steeds groter deel in het relatief goedkopere buitenland verblijven. Traditionele kampeertreinen zullen van aanzien veranderen. Het kamperen met de tent zal verder afnemen, waar een mogelijke opleving van de toercaravan tegenover staat. Dienstverlening wordt bij kampeertreinen een steeds belangrijker gegeven om recreanten te kunnen trekken, maar ook een stukje veiligheid, gastvrijheid en geborgenheid wordt steeds meer gevraagd. Bovendien ontstaat er een toenemende vraag naar kwaliteit en luxe op kampeertreinen, en ook in de kampeermiddelen. Een deel van de kampeertreinen zal daarom worden omgezet van toeristische kampeerplekken naar vakantiehuizen en van stacaravans naar zogenoemde chalets of recreatiewoningen.

VERBLIJFSRECREATIE

Bungalowparken zullen zich gaan richten op het aanbieden van diverse vormen van verzorging (eventueel in combinatie met medische aspecten) of zich richten op brede doelgroepen uit binnen- en buitenland door het aanbieden van betaalbare accommodaties gekoppeld aan vele beschikbare faciliteiten. Hier tegenover staat een toenemende vraag naar verblijfsmogelijkheden die inspelen op de vraag naar rust, ruimte en bezinning. Kleinschalige vormen van kamperen kunnen een belangrijke rol bij deze thematiek gaan spelen.

Groepsaccommodaties zullen zich gedeeltelijk gaan toeleggen op het aanbieden van zorgelementen. Velen zullen echter ook blijven kiezen voor de jongerendoelgroep in combinatie met het aanbieden van een veelheid aan activiteiten.

DAGRECREATIE

Dagrecreatie zal voornamelijk plaatsvinden rondom de steden. Dit omdat daar de vele ouderen wonen die hiervan gebruik zullen maken. Verwacht wordt dat bij de grote steden eveneens de grote ontspanningscentra worden opgericht, waarin vele onderdelen van de vrijetijdsindustrie zijn vertegenwoordigd. Hierbij kan worden gedacht aan de menging van elementen als winkels, cultuur, sport, musea, theaters, hotels en restaurants. Grootschalige dagattracties krijgen het hierdoor moeilijk. Voor kleinere dagattracties is er een gunstiger toekomstperspectief. Vooral wanneer deze een plaats rondom de steden hebben verworven.

De verwachting is dat de toekomstige toeristisch-recreatieve consument een grotere nadruk gaat leggen op zaken die betrekking hebben op welzijn, gezondheid en gezin. Bovendien zal de hang naar een geromantiseerd verleden de boventoon gaan voeren in het dagelijkse en vrijetijdsleven.

BEDREIGINGEN

De RECRON ziet in haar toekomstverwachtingen bedreigingen voor de verblijfsrecreatie als het gaat om de natuurwetgeving. Uitbreiding en ontwikkeling van bedrijfsrecreatieve voorzieningen worden namelijk steeds vaker belemmerd door regelgeving op het gebied van de Flora- en faunawet. Een bedreiging wordt gezien in het primaat dat door overheden wordt gegeven aan landbouw en natuur waardoor de recreatie het ondergeschoven kindje lijkt te worden.

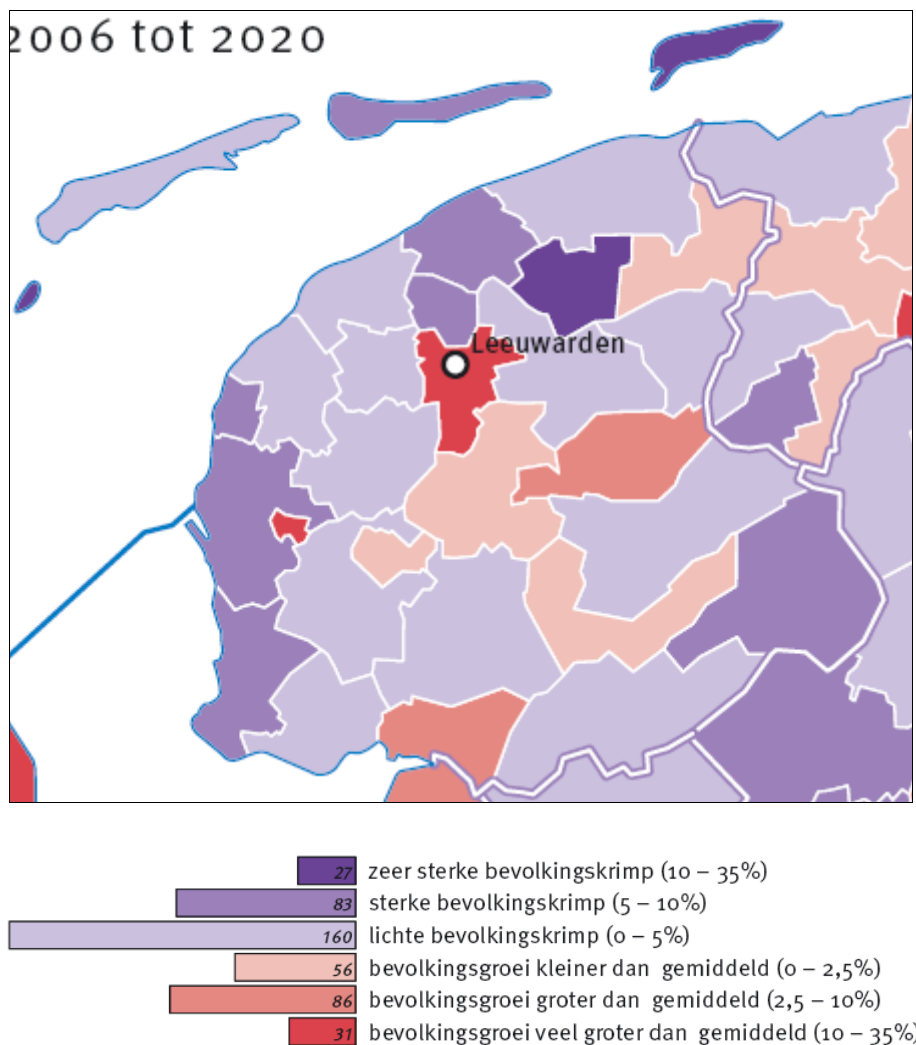
2.5

Wonen

Volgens de meest recente prognoses (2008) zal de bevolking van Nederland tot 2038 toenemen tot 17,5 miljoen inwoners (bron: Verkenning Rijksagenda Krimp en Ruimte, juli 2009). Daarna zal de bevolking in z'n geheel gaan krimpen. De stijging in de komende dertig jaar wordt veroorzaakt door de hogere levensverwachting en de komst van immigranten.

Een aantal gebieden in Nederland, en dan met name de randen van het land, hebben nu of in de zeer nabije toekomst al te maken met krimp. In de Verkenning Rijksagenda Krimp en Ruimte is aangegeven dat de procentuele krimp van de bevolking in de gemeente Achtkarspelen in de periode 2006 tot 2020 wordt gekenmerkt door een lichte krimp (0-5%).

Krimp wordt het eerst gemerkt in de beroepsbevolking, daarna manifesteert het zich in het inwonertal en in derde instantie ook in de woningvoorraad. In figuur 18 is de verwachte groei en krimp van de bevolking in Noord Nederland weergegeven.

Figuur 18. Procentuele groei en krimp van de bevolking per gemeente 2006-2020 (bron: CBS/PBL 2009)

In de gezamenlijke woonvisie van de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, Dongeradeel en Kollumerland c.a. (de NOFA-gemeenten) wordt al rekening gehouden met een krimp van de bevolking. Omdat het accent steeds minder zal komen te liggen op groei zullen leefbaarheidsvraagstukken steeds belangrijker worden. Hierbij kan het gaan om het in stand houden van voorzieningen zoals het leveren van zorg en welzijn op het platteland, de negatieve (maatschappelijke) gevolgen van leegstand in de dorpen of de onverkoopbaarheid van de eigen woning.

De nog toenemende woningbehoefte zal vooral benut moeten worden door te bouwen voor de groeicategorieën. Voor Noordoost Fryslân zijn dit vooral de huishoudens in de leeftijdscategorie ouder dan 45 jaar. De toename van de woningbehoefte van de categorie 65 -74 jarigen is het grootst.

Gelet op de geringe te verwachten groei van de kwantitatieve woningbehoefte zal er aandacht moeten zijn voor de bestaande voorraad. De huidige voorraad zal immers voor het grootste deel de woonwensen van de huidige en toekomstige bevolking moeten bedienen. De grootste uitdaging ligt in het aanpassen van de bestaande voorraad op de vergrijzing en de veranderende woonwensen van de steeds groter wordende groep 45 plussers en senioren. Ook het combineren van wonen en zorg is hierbij een belangrijke opgave voor de toekomst (bron: Strategische Woonvisie Noordoost Fryslân, 2009).

Deze ontwikkelingen spelen voornamelijk in de dorpen. Op het buitengebied van Achtkarspelen zullen ze minder invloed hebben. Het gaat voornamelijk om de geplande uitbreidingen van de dorpen. In het licht van de bovengenoemde ontwikkelingen lijkt een goed beheer van de woningvoorraad in de dorpen en de mogelijkheid tot herbouw op eigen erf in het buitengebied noodzakelijk.

Het wonen is in het landelijk gebied van de gemeente Achtkarspelen wel een belangrijke functie. Steeds meer agrarische bedrijven verliezen hun oorspronkelijke functie en een deel daarvan wordt particulier bewoond. Daarnaast speelt de behoefte aan het vergroten van woningen in het landelijk gebied van Achtkarspelen. De bestaande oorspronkelijke woningen in het landelijke gebied zijn namelijk over het algemeen klein van omvang. Vernieuwde woonwensen vragen om vergroting van dergelijke woningen.

2.6

Infrastructuur

In de gemeente Achtkarspelen staan op het gebied van infrastructuur een aantal grotere projecten op stapel. Dit betreft o.a.:

- opwaardering van de N358 tussen Lutkepost en Augustinusga;
- opwaardering van het traject tussen De Skieding en de Uterwei;
- realiseren nieuwe ontsluiting bedrijventerrein Skûlenboarch/Westkern;
- opwaardering van het traject Kootstermolen-Kootstertille;
- realisatie rondweg Surhuisterveen en aantakking industriegebied Lauwerskwartier op N358;
- opwaardering van het PM-kanaal;
- uitvoering van het fietspadenplan;
- aanleg nieuwe 380 kV hoogspanningsleiding;
- aanleg nieuwe hoofdaardgastransportleiding naast bestaande leiding;
- ontwikkeling stationsgebied Buitenpost.

In dit hoofdstuk zijn de beleidsuitgangspunten van rijk, provincie en soms ook van de NOFA⁸ - het regionale samenwerkingsverband tussen Dongeradiel, Dantumadiel, Kollumerland c.a. en Achtkarspelen - voor zes belangrijke aspecten van het buitengebied opgenomen. Het gaat om:

- landschappelijke kwaliteit;
- landbouw;
- niet-agrarische bedrijvigheid;
- recreatie;
- wonen;
- infrastructuur.

3.1

Landschappelijke kwaliteit

3.1.1

Rijksbeleid

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) die is vastgesteld in maart 2012 beschrijft de nationale overheid de belangen van het rijk op het gebied van ruimte en mobiliteit. Daarbij zijn 3 hoofdbelangen geformuleerd:

- De concurrentiekracht vergroten door de ruimtelijk-economische structuur van Nederland te versterken. Dit betekent bijvoorbeeld een aantrekkelijk (internationaal) vestigingsklimaat.
- De bereikbaarheid verbeteren.
- Zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

In de SVIR is aangegeven dat landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten identiteit geven aan een gebied. Bovendien zijn culturele voorzieningen en cultureel erfgoed van belang voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat en daarmee voor de concurrentiekracht van Nederland.

Op basis van landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten heeft het Rijk in het verleden een selectie gemaakt van twintig “Nationale landschappen”. Deze landschappen weerspiegelen samen de diversiteit en ontstaansgeschiedenis van het Nederlandse cultuurlandschap. In de SVIR geeft het Rijk aan het beleid ten aanzien van landschap over te laten aan provincies. Op deze manier wil het Rijk provincies meer ruimte geven bij de afweging tussen verstedelij-

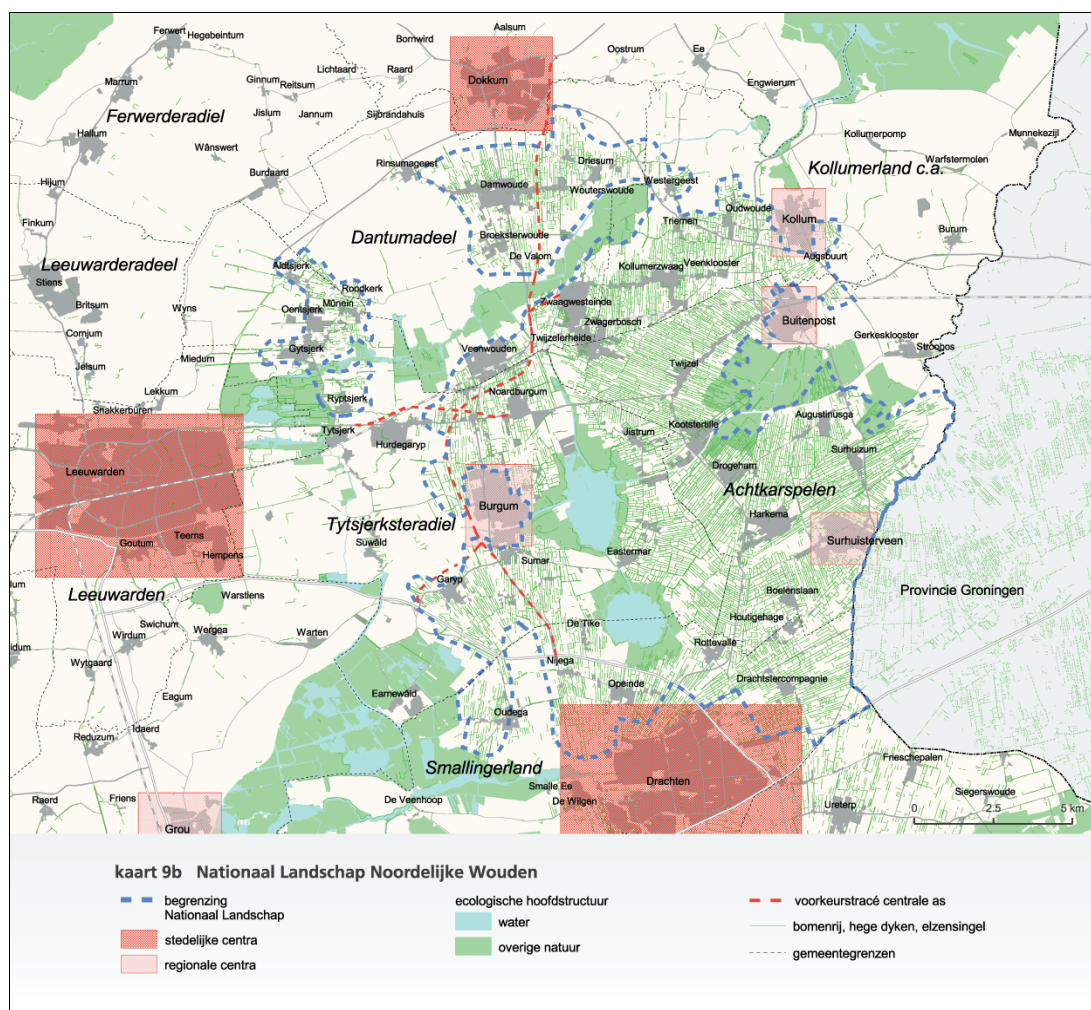
⁸ Noord-Oost Friese Aanpak.

king en landschap, om zo meer ruimte te laten voor regionaal maatwerk. Dit betekent dat er geen rijksbeleid is voor het Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden.

3.1.2

Provinciaal beleid

De Provincie Fryslân maakt geen onderscheid tussen gebieden in of buiten een Nationaal Landschap. Dit betekent dat in een Nationaal Landschap ruimte is voor de opvang van de plaatselijke woningbehoefte, lokale en regionale bedrijvigheid, verbetering van de lokale en regionale ontsluitingsstructuur en voor recreatieve ontwikkelingen. De bijzondere landschappelijke kwaliteiten zijn evenwel van groot belang en ook medesturend voor het ruimtelijk beleid. Volgens het principe “behoud door ontwikkeling” ligt dan ook een sterk accent op het behouden en verder versterken van de specifieke kwaliteiten van het gebied. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk en zelfs wenselijk, maar moeten wel in het verlengde liggen van de ontstaansgeschiedenis en de onderliggende structuren van het gebied.

Figuur 19. Kaartbeeld Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden (bron: Provinsje Fryslân, 2006)

Het predicaat Nationaal Landschap voor de Noardlike Fryske Wâlden is een erkenning voor de van oudsher aanwezige en zorgvuldig gehandhaafde waarden en kwaliteiten. Het gebied wordt daarmee nadrukkelijk op de kaart gezet. De status van Nationaal Landschap heeft als doelstelling om de kenmerkende cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van de Noardlike Fryske Wâlden in de toekomst op een verantwoorde wijze te behouden, goed te beheren en zo nodig te versterken.

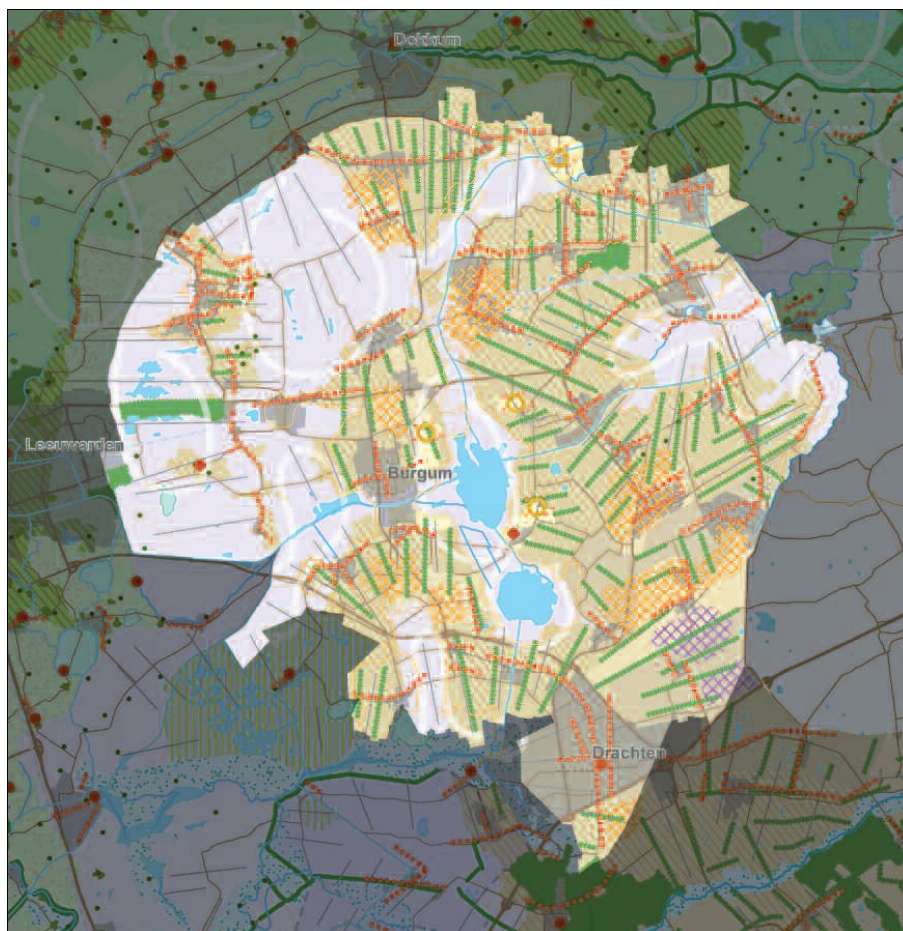
In de ruimtelijke visie van de Provincie Fryslân voor het Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden wordt, naast reguliere ontwikkelingsmogelijkheden, ingezet op het behoud, de verdere versterking en de toeristisch-recreatieve benutting van de specifieke kernkwaliteiten van het gebied. Dit ten behoeve van een sociaaleconomische impuls voor de regio. Daarnaast staat de landbouwkundige ontwikkeling met verduurzaming van de houtwallen- en elzensingelstructuur in het gebied centraal.

Grutsk op 'e Romte

In de nota Grutsk op 'e Romte heeft de provincie Fryslân de kernkwaliteiten zoals benoemd in het Streekplan verder uitgewerkt. Behalve een inventarisatie van de kwaliteiten is Grutsk op 'e Romte vooral bedoeld om een ontwikkelingsrichting aan te geven voor de toekomst. Hiervoor zijn adviezen op genomen.

Per landschapstype zijn provinciale belangen geformuleerd. Voor de gemeente Achtkarspelen, die binnen het deelgebied de Noordelijke Wouden valt, zijn de volgende provinciale belangen van toepassing:

- De overgang van dichte verkavelingsstructuren als elzensingels en houtwallen op de zandgronden, naar het open veenweide en het kleigebied.
- De samenhang van historische wegen met bebouwingslinten in combinatie met verschillende vormen van wegbeplanting als singels, bomen en hagen.
- De aanwezigheid van natuurlijk reliëf in de vorm van dekzandruggen, pingoruïnes, vuursteenvindplaatsen en kleine stuifduinen in restanten van voormalige heidevelden.
- De karakteristieke langgerekte verkaveling- en bebouwingsstructuren en de hoogveenontginningsgebieden met de bijbehorende vaarten, wijken en bruggen.
- De karakteristieke blokvormige structuren en verkaveling met verspreide bebouwing in de heideontginningsgebieden.

Figuur 20. Kaartbeeld Grutsk op 'e Romte, de Noordelijke Wouden (bron: provincie Fryslân)

3.1.3

Gemeentelijk beleid

Structuurvisie “Samen leven in Achtkarspelen”

In de op 24 januari 2013 door de gemeenteraad vastgestelde structuurvisie wordt in het hoofdstuk “Natuur, landschap en Milieu” ten aanzien van de landschappelijke kwaliteit het volgende. Bij de doelstellingen wordt aangegeven dat de landschappelijke en natuurlijke waarden worden gekoesterd. De natuur- en landschapswaarden zijn volgens de inhoud van dit hoofdstuk een belangrijke troef van de gemeente. Deze waarden moeten dus zoveel mogelijk behouden blijven en waar mogelijk worden versterkt. De gemeente legt hierbij de nadruk op een dynamische benadering. Ontwikkelingen kunnen volgens de structuurvisie juist een kans zijn om de landschapswaarden duurzaam te behouden en zelfs te versterken. De visie geeft aan hoe versterking van het landschap door ontwikkeling kan plaatsvinden. Daarbij noemt ze onder andere de voorwaarde dat bij schaalvergrotings- en functieveranderingslocaties in het buitengebied ten minste in de randen een bijdrage geleverd moet worden aan de landschappelijke en ecologische kwaliteit van de omgeving.

De gemeentelijke structuurvisie verwijst verder naar de “Landschapsvisie Noardlike Fryske Wâlden” van de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, Kollumerland c.a., Tytsjerksteradiel en Smallingerland. Kort samengevat draait het daarin om het samenspel tussen ruimtelijke kwaliteit en landbouwkundig functioneren. Op gemeentelijk niveau zal dit volgens de structuurvisie een plek krijgen in het kader van het bestemmingsplan buitengebied.

Op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde Landschapsbeheerplan zet de gemeente zich in voor het handhaven van het houtwallengebied en het elzensingelgebied, het behoud van de natuurwetenschappelijke waarden in de mieden, het beschermen van de pingoruïnes en andere dobben en poelen en het handhaven van tracé en profiel van paden en dijken.

In het gemeentelijke Groenstructuurplan is de doelstelling verwoord dat de verwevenheid tussen het buitengebied en de bebouwde kom wordt versterkt.

In de Regiovisie Noordoost Fryslân (Sterk op eigen wijze) heeft de gemeente Achtkarspelen samen met de gemeenten Dongeradeel, Dantumadiel en Kollumerland c.a. een visie op landschap verwoord. Deze visie gaat uit van het landschap als drager, drijfveer en inspiratiebron voor de ontwikkeling van de regio. Hiermee brengen de gemeenten het “behoud door ontwikkeling”-principe uit de rijksnota Belvédère daadwerkelijk in de praktijk.

3.2

Agrarische sector

3.2.1

Provinciaal beleid

Streekplan Fryslân (2007)

In het Streekplan Fryslân 2007, “Om de kwaliteit fan ‘e romte” geeft de provincie aan te streven naar een vitale en duurzame landbouw vanwege de belangrijke bijdrage aan de sociaaleconomische vitaliteit van het platteland, het beheer van het landelijk gebied en de Friese economische structuur.

Bij het bieden van ontwikkelingsruimte voor de landbouw zet de provincie in op de blijvende herkenbaarheid van de verschillende landschapstypen in de provincie. De provincie is van mening dat de ruimtelijke consequenties van schaalvergroting en intensivering in de landbouw zijn te combineren met de landschappelijke kernkwaliteiten. De provincie streeft dan ook naar voldoende ruimte voor ontwikkeling van agrarische bouwblokken en voor perceelverruiming, zodanig dat een efficiënte agrarische bedrijfsvoering mogelijk is en rekening wordt gehouden met de landschappelijke kernkwaliteiten.

Daarbij noemt de provincie specifiek voor de noordelijke wouden dat spanning kan optreden in de houtwalgebieden en in mindere mate in de elzensingelgebieden en andere specifieke kleinschalige situaties. Hier ziet de provincie juist kansen voor verbreding van agrarische activiteiten.

Voor perceelvergroting in deze kleinschalige gebieden ziet de provincie mogelijkheden door percelen aan elkaar te koppelen via dammen en doorsteken waarbij de landschappelijke structuur gehandhaafd blijft.

Voor de inpassing van grotere agrarische bouwblokken is volgens de provincie met name de landschappelijke situering van belang, met aandacht voor de erfbeplanting, erfelementen, de nokrichting, dak - en goothoogten van gebouwen en kleur- en materiaalgebruik. Een maximale maat voor de omvang van een agrarisch bouwblok acht de provincie daarbij minder belangrijk dan het leveren van landschappelijk maatwerk.

Verordening Romte Fryslân

In verband met de wettelijke plicht om een verordening op te stellen, heeft provincie Fryslân de Verordening Romte Fryslân vastgesteld. Hierin zijn voor de agrarische sector de volgende beleidsuitgangspunten vastgelegd:

- In beginsel geen nieuwe agrarische bouwpercelen.
- Bouwpercelen mogen bij recht maximaal 1,5 ha groot zijn.
- Nieuw perceel of perceel groter dan 1,5 ha is wel toegestaan indien zorgvuldig gemotiveerd wordt dat dit qua situering, omvang en invulling van het perceel past binnen de kernkwaliteiten van het landschapstype waarin het perceel zich bevindt.
- Goothoogte van stalgebouwen maximaal 5 m, tenzij gemotiveerd kan worden waarom een grotere hoogte past in het landschap en alleen wanneer het geen gestapelde stallen betreft.
- Glastuinbouw in specifieke zone (Noordwest Fryslân): bestaande bedrijven buiten deze zone mogen maximaal 20% uitbreiden, teeltondersteunend glas bij agrarisch bedrijf maximaal 1.000 m².
- Een nieuw bouwperceel voor een gebruikgerichte paardenhouderij kan worden toegestaan als er in of aansluitend op bestaand stedelijk gebied geen geschikte locatie is en er redelijkerwijs geen geschikt bestaand (voormalig) agrarisch bouwperceel beschikbaar is. Tevens is dan een bedrijfsplan nodig dat de economische levensvatbaarheid aantoont en moet een en ander landschappelijk, milieuhygiënisch en verkeerskundig inpasbaar zijn.

De provincie heeft per 1 november 2011 het standpunt ingenomen dat het maximale bouwvlak van een melkveehouderijbedrijf 3 ha mag bedragen. Dit komt ongeveer overeen met een bedrijfsomvang van 500 melkkoeien en wordt door de provincie gezien als kritische grens met het oog op landschappelijke inpassing. Voor bouwvlakken die groter zijn dan 1,5 ha geldt op basis van de Verordening Romte de werkwijze, zoals die van de Nije Pleats om te komen tot een verantwoorde landschappelijke inpassing.

3.2.2

Intergemeentelijk beleid

Sociaal-economisch masterplan “Wonen en Werken in Netwerken”

De provincie Fryslân, de vijf gemeenten in de regio Noordoost Fryslân (Achtkarspelen, Dantumadeel, Dongeradeel, Kollumerland c.a. en Tytsjerksteradiel) en het georganiseerd bedrijfsleven hebben hun krachten gebundeld om in de komende jaren een ambitieus en toekomstgericht economisch ontwikkelings- en investeringsprogramma te realiseren, waarvoor het Sociaal-economisch masterplan “Wonen en Werken in Netwerken” de aanzet vormt. Het Sociaal-economisch masterplan heeft betrekking op de periode 2010-2030 en heeft op 28 oktober 2010 de instemming van de gemeenteraad van Achtkarspelen gekregen. Het plan formuleert voor diverse thema's strategische hoofdlijnen en doelstellingen, die op onderdelen relevant zijn als basis voor het nieuwe bestemmingsplan buitengebied.

Eén van de Actiepunten op pagina 50 van het Masterplan luidt als volgt:

“De positie van de landbouwsector als belangrijke landschapsbeheerder moet nader worden vastgelegd voor de langere termijn. De toekomstige generatie boeren moet voor de bedrijfsovername weten wat de plannen in dit gebied voor de langere termijn zijn. Bij zo'n lange termijnvisie hoort ook aandacht voor:

- de kansen die groene en blauwe diensten voor de landbouwsector bieden;
- de vraag hoe de landbouwsector andere nevenactiviteiten kan ontplooiën in samenhang met het landschap en welke opbrengsten daar tegenover staan;
- de vraag hoe schaalvergroting en landschapsbeheer en -behoud op termijn samengaan.”

3.2.3

Gemeentelijk beleid

Structuurvisie “Samenleven in Achtkarspelen” (vastgesteld bij raadsbesluit van 24 januari 2013)

Volgens de gemeentelijke structuurvisie gaat nieuwe aandacht voor groeisectoren in de werkgelegenheid samen met de zorg voor de werkgelegenheid waar Achtkarspelen van nature goed in vertegenwoordigd is. Dit geldt onder meer voor de landbouw. Gewezen wordt op de ontwikkeling van de schaalvergroting binnen deze sector en het gegeven dat sommige bedrijven hierin niet willen of kunnen meegaan. De structuurvisie kondigt aan dat het beleid voor agrarische bedrijven in het bestemmingsplan voor het buitengebied verder zal worden uitgewerkt en dat daarin niet alleen aandacht zal worden besteed aan schaalvergroting, maar ook aan mogelijkheden voor omvorming en verbreding binnen deze sector.

3.3

Niet-agrarische bedrijvigheid

3.3.1

Provinciaal beleid

Streekplan Fryslân “Om de kwaliteit fan de romte” (2007)

In het streekplan wordt gesteld dat het landelijk gebied primair bestemd is voor functies die een ruimtelijke en functionele relatie met het landelijke gebied hebben. Daarbij gaat het vooral om de functies landbouw, recreatie, natuur, waterberging en bestaande woon- en werkfuncties en voorzieningen.

Voor andere nieuwe functies, waaronder de niet-agrarische bedrijvigheid, wordt de randvoorwaarde gesteld dat ruimte moet worden gezocht in of aansluitend aan kernen en dat een goede landschappelijke inpassing moet zijn gewaarborgd.

Van deze provinciale beleidslijn kan worden afgeweken wanneer het niet mogelijk is om de bedoelde functie in of bij een kern te plaatsen. In deze specifiek voorkomende gevallen zal de locatie steeds zorgvuldig uitgekozen moeten worden. Dit door zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande bebouwingsconcentraties en bebouwde objecten in het landelijke gebied.

De provincie constateert dat de trend van afname van het aantal agrarische bedrijven in het landelijke gebied de sociaaleconomische vitaliteit van het landelijke gebied onder druk zet. Hierdoor is in delen van het landelijke gebied sprake van ruimtelijk kwaliteitsverlies (door verstening, versnippering en verrommeling, verpaupering van (vrijkomende) bebouwing en door functionele achteruitgang). De provincie meent verdere achteruitgang te kunnen voorkomen door passende mogelijkheden voor functies, bebouwing en sloop van beeldverstorende gebouwen te bieden. Hiertoe maakt de provincie gebruik van het aanbieden van kwaliteitsarrangementen⁹.

In het kader van deze kwaliteitsarrangementen wordt onder andere gedacht aan een passend hergebruik van vrijkomende (agrarische) bebouwing en verbetering van bebouwingslinten en bebouwingsclusters.

HERGEBRUIK VRIJKOMENDE
(AGRARISCHE) BEBOUWING

Ten aanzien van het hergebruik van vrijkomende (agrarische) bebouwing wordt ingezet op:

- het in stand houden van beeldbepalende gebouwen in het landschap;
- het verwijderen van beeldverstorende bebouwing;
- het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit van bebouwing en omgeving;
- het behoud van de sociaaleconomische vitaliteit van het platteland.

⁹ Een concreet project waarin nieuwe passende vormen van wonen, werken, recreëren, verzorging, cultuur, educatie en/of de wijziging van bestaande functies gelijktijdig worden gecombineerd met een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied.

Gemeenten zijn primair aan zet om invulling te geven aan kwaliteitsarrangementen en de provincie beschouwt de beoordeling van de verschillende hergebruikvormen van vrijkomende (agrarische) bebouwing primair als een gemeentelijke taak. Evenwel wordt door de provincie een aantal criteria ten aanzien van functies, bebouwing en sloop gehanteerd.

Verschillende functies worden geschikt geacht als vervangende functie van de vrijkomende (agrarische) bebouwing. Voor bedrijfsfuncties en vormen van dienstverlening geldt dat deze als vervangende functie eveneens geschikt worden geacht, indien:

FUNCTIES

- het activiteiten betreft die zowel functioneel als qua ruimtelijke uitstraling passen bij het karakter van het omliggende landelijke gebied. De nadruk ligt daarbij op activiteiten met een ambachtelijk of dienstverlenend karakter. Ongewenst zijn in principe de buitenopslag van goederen, materialen en voertuigen. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt, indien (enige) buitenopslag onontkoombaar is en deze inpasbaar is in de ruimtelijke en functionele karakteristiek van het omliggende landelijk gebied;
- het milieuvriendelijke bedrijven betreft zonder grote verkeersstromen. Dit geldt met name voor bedrijven in milieucategorieën 1 en 2 en in voorkomende gevallen milieucategorie 3, als deze passend is in de ruimtelijke en functionele karakteristiek van de omgeving;
- eventuele bedrijvigheid geen afbreuk doet aan het voorzieningenniveau in kernen. Detailhandel houdt daarom overwegend verband met de agrarische productiefunctie en/of de toeristisch-recreatieve functie van het landelijke gebied.

Bovendien geldt dat in gebieden waar al verscheidene niet-agrarische bedrijven aanwezig zijn iets ruimere mogelijkheden nog passend in de omgeving kunnen zijn in vergelijking tot andere gebieden. De provincie vraagt hiertoe de gemeenten om de toegestane bedrijfstypen nader in het bestemmingsplan te regelen en afspraken met ondernemers over toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden te maken.

Ten aanzien van de milieuthematiek betekent de omzetting van agrarische bedrijfswoningen en bedrijfsgebouwen in niet-agrarische bedrijfsbebouwing in het landelijk gebied, of de oprichting (via kwaliteitsarrangementen) van niet-agrarische bedrijfsbebouwing, dat deze geen extra beperkingen voor (de ontwikkeling van) bestaande agrarische bedrijven mogen opleveren. Met dit uitgangspunt wordt ernaar gestreefd dat nieuwe niet-agrarische bedrijvigheid en bedrijfswoningen geen nieuwe belemmeringsfactor in het landelijk gebied kan worden.

Enige aanvullende nieuwbouw wordt bij een nieuwe functie onder voorwaarden aanvaardbaar geacht.

Van oudsher komen in bebouwingslinten en bebouwingsclusters¹⁰ in het landelijke gebied van de provincie Fryslân woonfuncties en niet-agrarische bedrijfsfuncties voor. De provincie streeft met het toevoegen van passende, streek-eigen woon- en werkfuncties naar een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van bestaande bebouwingslinten en bebouwingsclusters in het landelijke gebied. Ruimte wordt geboden voor het ter plaatse afronden, aanvullen of verdichten van deze linten en clusters onder de voorwaarde dat de ruimtelijke karakteristiek herkenbaar en beleefbaar blijft.

Bij het toevoegen van passende functies gaat het onder meer om:

- vormen van zakelijke, persoonlijke en maatschappelijke dienstverlening;
- agrarische verwante bedrijvigheid;
- kleinschalige milieuvriendelijke bedrijvigheid die ook in de toekomst weinig ontwikkelingsruimte nodig heeft.

Verordening Romte Fryslân

In de provinciale Verordening Romte Fryslân is gesteld dat:

- een ruimtelijk plan een nieuw kantorenterrein/bedrijfsterrein of uitbreiding van een bestaand kantorenterrein/bedrijfsterrein kan bevatten, indien dit qua oppervlakte en invulling van bedrijfstypen in overeenstemming is met een bedrijventerrein- of kantorenplan dat de instemming heeft van GS.

In aansluiting op het bestaand stedelijk gebied van een kern, kan ruimte worden bestemd voor een of enkele bedrijven of kantoren, mits:

- het totale ruimtebeslag van deze bedrijven/kantoren in een redelijke verhouding staat tot de schaal van de kern, en in ieder geval niet meer bedraagt dan 1 ha voor bedrijventerrein of 0,5 ha voor kantorenterrein bij een “overige kern” of een “bedrijfsconcentratiekern” en 1 ha bij een “regionaal of stedelijk centrum”;
- een goede inpassing qua milieu, ontsluiting en landschap gewaarborgd is.

Voor bestaande bedrijven in het landelijk gebied geldt op basis van de Verordening Romte, dat in een ruimtelijk plan een uitbreiding kan worden toegestaan van een bestaand bedrijf tot maximaal 15% van de bebouwing en/of het bestaande bestemmingsvlak. In afwijking kan een uitbreiding van 50% worden toegestaan als in de plantoelichting is onderbouwd dat het bedrijf landschappelijk, milieuhygiënisch en verkeerskundig inpasbaar is in de omgeving.

¹⁰ Een bebouwingslint is een lijnvormige verzameling van gebouwen langs een weg en/of vaart in het landelijk gebied met geringe afstand tussen de bouwkvavels. Een bebouwingscluster is een vlakvormige verzameling van gebouwen bij een kruispunt van (vaar)wegen in het landelijk gebied.

3.3.2

Intergemeentelijk beleid

Sociaal-economisch masterplan “Wonen en Werken in Netwerken”

Hiervoor kan verwezen worden naar het Sociaal-economisch masterplan voor Noordoost Fryslân. Eén van de daarin genoemde strategische hoofdlijnen richt zich op de “Inzet op het woon-werklandschap” en noemt daarbij met name de aandacht die besteed moet worden aan specifieke woonwerkmilieus, waar starters, kleine ondernemingen en “cottage industries” een plek kunnen vinden. Onder het kopje “Bedrijfslocaties” (blz. 41) staat het volgende vermeld: “een nog te ontwikkelen flexibel planologisch kader dient ertoe om (ook in het buitengebied) bedrijfsvestiging mogelijk te maken zonder excessen in de hand te werken”.

Regiovisie Noordoost-Fryslân “Sterk op eigen wijze” (2003)

De vier gemeenten in Noordoost-Fryslân (Achtkarspelen, Dantumadiel, Dongeradeel en Kollumerland c.a.) hebben in NOFA-verband de Regiovisie Noordoost-Fryslân “Sterk op eigen wijze” (2003) opgesteld voor de periode tot 2015. Doel hiervan is om tot een gezamenlijke visie te komen, die kan leiden tot versterking van de regio. Het gaat om een visie op hoofdlijnen, die de koers voor de regio Noordoost-Fryslân aangeeft. De missie voor de regio is het behoud van de bestaande bevolking en werkgelegenheid, ofwel sociaaleconomische ontwikkeling met behoud van kwaliteit.

In de Regiovisie wordt aangegeven dat, ondanks de vele kwaliteiten van Noordoost-Fryslân, zoals de grote variatie in landschapstypen, voorzieningen en de vele woonkernen, de prestaties op sociaaleconomisch terrein achterblijven. Dit wordt mede veroorzaakt door een ongunstige productiestructuur, een traditionele samenstelling van de beroepsbevolking en de werkgelegenheid en het onvoldoende profiteren van de toeristisch-recreatieve mogelijkheden die de regio te bieden heeft.

Vanwege bovenstaande redenen wordt gekozen voor een koers die zich richt op onder meer het koesteren van de bestaande bedrijvigheid en het selectief uitbouwen van nieuwe economische dragers. Het koesteren en versterken van de bestaande bedrijvigheid wordt bereikt door het faciliteren van de bedrijven in de regio en het optimaliseren van de vestigingsvoorwaarden, waardoor de bedrijven in de regio behouden blijven. Bedrijvigheid krijgt de mogelijkheid om te groeien.

De twee bovengenoemde ontwikkelingsrichtingen dienen onder meer mogelijk te worden gemaakt door:

- het aanbrenge van een regionale hiërarchie en segmentering van bedrijventerreinen;

- het stimuleren van bedrijvigheid buiten de bedrijventerreinen in lintstructuren en vrijkomende agrarische gebouwen.

Om onderlinge concurrentie te voorkomen wordt naar een regionale hiërarchie en segmentering gestreefd. Voor de gemeente Achtkarspelen wordt het cluster Surhuisterveen/Harkema genoemd als plaats voor de grotere nieuwe bedrijven en grootschalige uitbreidingen met een regionale functie. Deze cluster krijgt de opvangfunctie voor zwaardere bedrijven toebedeeld, vanwege de nabijgelegen ontsluitingsassen, gunstige ligging en de aanwezige stuwende bedrijvigheid die het aanknopingspunt voor deze bedrijvigheid vormen. De overige kernen worden gekenmerkt door bedrijvigheid met een lokale functie. Een uitzondering op deze regel vormt de (zakelijke) dienstverlening in Buitenpost-Kollum, die lokaaloverschrijdend mag zijn. Kootstertille wordt genoemd als dorp waar het accent op de watergebonden bedrijvigheid kan worden gelegd. Uitbreiding van bedrijvigheid bij de kleinere kernen is alleen toegestaan indien het lokaal van karakter en naar aard en schaal passend is. Een ontwikkeling in de regio, die ook in Achtkarspelen speelt, is het vrijkomen van agrarische gebouwen dat zich de komende jaren zal doorzetten¹¹. Er is voor gekozen om ruime planologische kaders te hanteren om bedrijvigheid in een andere sector in vrijkomende agrarische gebouwen mogelijk te maken. Hierdoor behouden de gebouwen een eigentijdse functie en worden tegelijkertijd nieuwe vormen van werkgelegenheid gestimuleerd. De regio Noordoost-Fryslân zet zich in om kraamkamer van de bedrijvigheid van het noorden te worden¹². De toenemende vraag van wonen in combinatie met werken is passend binnen deze broedplaatsfunctie. De doelgroepen hiervoor zijn kleinschalige bedrijven (starters in de dienstverlening en lichte industrie of handel) die bij doorgroei op een lokaal bedrijventerrein kunnen worden gevestigd.

3.3.3

Gemeentelijk beleid

Aangenaam Ondernemen: Economisch beleids- en actieplan van de gemeente Achtkarspelen 2006-2016 (2005)

De nota Aangenaam Ondernemen geeft het gemeentelijk beleid aan voor de korte en middellange termijn en is gebaseerd op een visie en ambitie richting 2010 met een doorkijk naar 2015. De nota beoogt duidelijkheid te verschaffen over de economische doelstellingen van de gemeente. Het bevorderen van de

¹¹ Dit vanwege de beperktere schaalvergrotingsmogelijkheden voor de landbouw in verband met de aandacht voor behoud en versterking van het huidige Nationaal Landschap Noordelijke Wouden met haar elzensingel- en houtwalstructuren. Uit het perspectief het landschap te behouden zal een belangenafweging tussen diverse functies plaatsvinden. Waar dit niet (meer) door de landbouw plaats kan vinden, worden andere functies toegelaten die wel in staat zijn de landschappelijke waarden en diversiteit in stand te houden.

¹² Vormen die worden genoemd zijn zorgboerderijen, 'ICT-farms', fitnessboerderijen, een architectenstal, maar ook agribusiness (be- en verwerking van agrarische producten gekoppeld aan grote agrarische bedrijven).

bedrijvigheid en de werkgelegenheid is daarbij hoofddoelstelling, waarbij een actief stimuleringsbeleid ten aanzien van de economische bedrijvigheid wordt gevoerd.

Aangaande de bedrijvigheid in het buitengebied van de gemeente wordt gesteld dat Achtkarspelen in tegenstelling tot veel andere gemeenten al vanaf 1992 (bestemmingsplan buitengebied) ruime mogelijkheden heeft opgenomen voor het vestigen van niet-agrarische bedrijvigheid. Hergebruikmogelijkheden zijn hierin opgenomen voor de gehele gemeente, waarbij geen zonering wordt gehanteerd. In de tijd gezien is eveneens een opeenvolging van functies mogelijk, waarbij de functies niet limitatief zijn omschreven. Daarentegen zijn enkele vormen van bedrijvigheid wel expliciet verboden¹³.

Gesteld wordt dat, gelet op het flexibele karakter van deze regeling en de goede ervaringen die hiermee zijn opgedaan, het vanzelfsprekend is dat ook in het nieuwe nog op te stellen bestemmingsplan buitengebied ingezet wordt op een globale regeling. Een dergelijke globale regeling biedt namelijk voldoende bewegingsruimte voor het stimuleren van de sociaaleconomische vitaliteit van het landelijke gebied. Gedacht wordt aan een regeling waarin enerzijds globaal enkele categorieën activiteiten en functies worden omschreven die zijn toegestaan en anderzijds een aantal die uitdrukkelijk niet zijn toegelaten. Bij het toestaan van niet-agrarische bedrijvigheid dienen de volgende randvoorwaarden in acht te worden genomen:

- Nieuwe functies mogen geen afbreuk doen aan de bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden van de eventueel aanwezige omringende agrarische bedrijven en de woonfunctie van omringende woningen.
- Er mag geen opslag/stalling van materialen/materieel buiten de opstallen plaatsvinden.
- De nieuwe functie mag geen onevenredige verkeersaantrekkende werking hebben en er moet sprake zijn van een acceptabele verkeerssituatie.
- Parkeren moet op eigen erf plaatsvinden.

Voorts wordt in de nota opgemerkt dat de gemeente de mogelijkheid wil behouden voor het (in beperkte mate) oprichten van nieuwe bedrijfsgebouwen, namelijk daar waar er buiten het hoofdgebouw slechts een geringe oppervlakte aan bedrijfsgebouwen aanwezig is. Daarnaast moet bij vestiging van bedrijven in het buitengebied aandacht geschonken worden aan de landschappelijke inpassing van de betreffende activiteit om zodoende het landschap aantrekkelijk te houden voor toeristisch-recreatieve doeleinden. Tot slot moet met het fenomeen detailhandel in het buitengebied voorzichtig om worden gegaan.

¹³ Zelfstandige detailhandel, garagebedrijven of daaraan verwante bedrijvigheid, horeca, autosloperijen.

Zelfstandige vormen van detailhandel moeten worden uitgesloten. Slechts detailhandel die in directe relatie tot de (toegelaten) hoofdfunctie staat en daaraan ondergeschikt is (ook in ruimtelijke zin), zal worden toegestaan. Dit is gelijk aan de regeling die in het vigerende bestemmingsplan voor het buitengebied is opgenomen.

De in de nota genoemde doelstelling ten aanzien van bedrijvigheid betreft het zorgen voor voldoende vestigingsmogelijkheden voor passende bedrijvigheid in zowel de bebouwde kom als in het buitengebied. De hiertoe te verrichten acties zijn onder meer het bij de hogere overheid pleiten voor het belang van voldoende bedrijvigheid in Achtkarspelen en het vasthouden aan de ruime mogelijkheden voor het hergebruik van vrijkomende boerderijen.

3.4

Recreatie

3.4.1

Provinciaal beleid

Streekplan Fryslân “Om de kwaliteit fan ’e romte” (2007)

In het streekplan wordt voor wat betreft recreatie en toerisme gesteld dat kwaliteitsverbetering van recreatieve voorzieningen wordt nagestreefd. Voorts wil de provincie bevorderen dat de mogelijkheden van recreatie en toerisme als (nieuwe) sociaaleconomische drager ten volste worden benut. Bovendien wil de provincie, door onder andere een verhoogde aandacht voor landschappelijke inpassing, de medeverantwoordelijkheid van de sector voor het beheer van natuur, landschap en erfgoed bevorderen. Herkenbaarheid van de Friese landschappelijke kernkwaliteiten is daarbij randvoorwaarde. Kwaliteitsverbetering vraagt in een aantal gevallen om meer ruimte, zowel voor bestaande als voor nieuwe voorzieningen. Die ruimte wordt door de provincie geboden in het streekplan.

CONCENTRATIE VAN RECREATIEVE VOORZIENINGEN

Nieuwe grootschalige en intensieve recreatieve voorzieningen worden primair geconcentreerd in stedelijke en regionale centra en in de in het streekplan aangewezen recreatiekernen.

In de gemeente Achtkarspelen zijn geen recreatiekernen gelegen. Buitenpost en Surhuisterveen worden wel aangemerkt als regionaal centrum, die een recreatieve ontwikkelingsfunctie kennen. Naar aard en schaal passende recreatieve initiatieven zijn buiten deze kernen ook mogelijk¹⁴. Omgevingsfactoren dienen daarbij zorgvuldig in ogenschouw te worden genomen.

¹⁴ Hierbij kan gedacht worden aan een kleine jachthaven, kleinschalige logiesaccommodaties, dorpslogementen, horeca-uitspanning met speeltuin, kleinschalige passantencamping en het kleinschalige kamperen/kamperen bij de boer.

De provincie streeft naar een verdere verbetering en uitbreiding van de toeristisch-recreatieve netwerken in het kader van de routegebonden recreatie. Er loopt een gedeelte van een tracé van een Lange Afstands Wandelroute (LAW) door de gemeente Achtkarspelen.

VERBETERING EN UITBREIDING
VAN TOERISTISCH-RECREATIEVE
NETWERKEN

Ten aanzien van de (grootschalige) verblijfsrecreatieve voorzieningen wordt het accent gelegd op verbetering van de kwaliteit van het bestaande aanbod. Daarbij wordt ruimte gezien voor de uitbreiding van bestaande recreatieve bedrijven en voor nieuwe initiatieven tot en met het middelgrote segment. In alle gevallen is een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing wenselijk. De provincie staat tevens open voor nieuwe initiatieven in het landelijk gebied wanneer aan aanvullende landschappelijke en natuurlijke randvoorwaarden is voldaan. Kansen en aangrijpingspunten kunnen onder andere in de noordelijke Friese Wouden worden gevonden.

VERBLIJFSRECREATIE

Kleinschalige verblijfsvoorzieningen in en bij bestaande gebouwen¹⁵ en kleinschalige kampeervoorzieningen¹⁶ zijn buiten de natuurgebieden in de gehele provincie mogelijk.

Met betrekking tot dagrecreatie stelt de provincie dat een verdere uitbouw en verbetering van vrijetijdsvoorzieningen belangrijk worden geacht. Vooral de toegenomen belangstelling voor cultuur en cultuurhistorie biedt daarvoor kansen. Met dergelijke initiatieven wordt tevens de multifunctionaliteit van het landelijk gebied vergroot.

DAGRECREATIE

De provincie ziet mogelijkheden voor uitbreiding van bestaande en voor vestiging van nieuwe kleinere tot middelgrote jachthavencomplexen. Deze mogelijkheden worden primair bij de op de vaargebieden gerichte stedelijke en regionale centra en recreatiekernen gelegd. Achtkarspelen valt op dit recreatieve aspect dus enigszins buiten de boot. Evenwel zijn buiten de stedelijke en regionale centra en de recreatiekernen nieuwe, kleinschaliger voorzieningen mogelijk. Het betreft dan voorzieningen van 25 (buiten de kernen) tot 50 ligplaatsen (bij de kernen). In alle gevallen wordt een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing gevraagd.

VAARRECREATIE

Verordening Romte Fryslân

Nieuwe of uit te breiden recreatieve voorzieningen mogen alleen bij stedelijke en regionale centra of recreatiekernen. Daarbij gelden als normen: maximaal 200 standplaatsen per kampeerterrein, 50 recreatiewoningen per terrein, 250 ligplaatsen per jachthaven, 100.000 bezoekers per dagrecreatieterrein. Elders zijn toegestaan:

- kleinschalige kampeerterreinen met maximaal 15 kampeerplaatsen bij een woning, bedrijf of agrarisch bedrijf;

¹⁵ Tot 15 verblijfseenheden.

¹⁶ Verruimd van 15 tot 25 verblijfseenheden na het vervallen van de Wet openluchtrecreatie.

- 15 recreatiewoningen in bestaande bebouwing bij een woning, bedrijf of agrarisch bedrijf;
- een groepsaccommodatie op een bestaand bouwperceel;
- na een uitvoerige motivering uitbreiding van een bestaand kampeerterrein tot 200 plaatsen, een bestaand recreatiewoningenterrein tot 50 recreatiewoningen, een nieuwe of bestaande jachthaven in een kern tot 50 ligplaatsen en daarbuiten tot 25 ligplaatsen.

Als de gemeente een vorm van zonering of maximering toepast, mogen bij (voormalige) agrarische bedrijven 25 standplaatsen worden toegestaan.

Als een kleinschalig kampeerterrein in het landelijk gebied naar een “gewoon” kampeerterrein wordt omgezet moeten nieuwe natuur- en landschapselementen worden toegevoegd in een verhouding 1:1 en in een straal van 3 km van nationale parken 1:3.

3.4.2

Intergemeentelijk beleid

Sociaal-economisch masterplan “Wonen en Werken in Netwerken”

Eén van de doelstellingen van het Sociaal-economisch Masterplan “Wonen en Werken in Netwerken” is als volgt omschreven:

“Het aanwezige landschap in Noordoost Fryslân wordt, met oog voor behoud van ecosystemen, maximaal ontsloten voor recreatie en toerisme, opdat de kwaliteit van de leefomgeving wordt verhoogd en de regionale economie een impuls krijgt”.

Regiovisie Noordoost-Fryslân “Sterk op eigen wijze” (2003)

In de Regiovisie wordt aangegeven dat, ondanks de vele kwaliteiten van Noord-oost-Fryslân, zoals de grote variatie in landschapstypen, voorzieningen en de vele woonkernen, de prestaties op sociaaleconomisch terrein achterblijven. Dit wordt mede veroorzaakt door een ongunstige productiestructuur, een traditionele samenstelling van de beroepsbevolking en de werkgelegenheid, en het onvoldoende profiteren van de toeristisch-recreatieve mogelijkheden die de regio te bieden heeft.

Vanwege bovenstaande redenen wordt gekozen voor een koers die zich richt op onder meer het selectief uitbouwen van nieuwe economische dragers en het ontwikkelen en uitbouwen van de recreatieve sector. In eerste instantie wordt ingezet op een versterking van de huidige recreatieve waarden, maar op langere termijn zijn nieuwe impulsen gewenst om de regio op de kaart te zetten.

Ten aanzien van het thema recreatie worden een aantal toeristische focuspunten benoemd. Naast deze focuspunten is het beleid gericht op een toeristische ontwikkeling van de regio als geheel. Bestaande initiatieven dienen beter met

elkaar te worden verbonden, het cultuurhistorisch erfgoed dient beter te worden ontsloten en de landschappelijke potenties, zoals het Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden, dienen te worden benut. De Wouden bezitten natuurlijke en landschappelijke potenties door functiemenging en aantrekkelijke routes meer in te zetten op toerisme en recreatie. De meerwaarde van de kwaliteitsimpuls wordt onder andere gevonden in de directe werkgelegenheid en bestedingseffecten die het in het gebied oplevert. Bovendien biedt het de eigen bevolking mogelijkheden voor recreëren, hetgeen de leefbaarheid en het welzijn versterkt.

Kampeerbeleid NOFA+ (2009)

Eveneens in NOFA⁺-verband (aangevuld met de gemeente Ferwerderadiel) is voor de regio Noordoost-Fryslân het Kampeerbeleid NOFA+ opgesteld (raadsbesluit 26 maart 2009). De aanleiding hiertoe is de intrekking van de WOR door de rijksoverheid per 1 januari 2008. In het beleidsdocument is nieuw beleid gevormd en zijn nieuwe regels gesteld teneinde het kamperen te reguleren. De volgende richtlijnen zijn gehanteerd bij het opstellen van het nieuwe kampeerbeleid:

- Deregulering waar mogelijk en streven naar uniforme regelgeving en handhaafbaarheid.
- Streven naar een verhoging van het aantal toeristische overnachtingen.
- Stimuleren van productdifferentiatie en productkwaliteit in de regio.
- Toepassen van zonering als instrument om verblijfsrecreatie in te passen in het landschap.
- Betrekken van recreatieondernemers en brancheorganisaties bij totstandkoming van nieuw kampeerbeleid.

Tussen Woud en Wad met Dokkum als historisch hart (Regiomarketing Noordoost Fryslân)

In NOFA-verband is in 2009 een notitie opgesteld om te komen tot de ontwikkeling van een regiomarketingplan voor Noordoost-Fryslân. Doel van een regiomarketingplan is om een bijdrage te leveren aan een leefbare en economisch vitale regio. Regiomarketing behelst de promotie, marketing of zogenaamde “branding” van een regio. Regiomarketing is van belang voor de noordoostelijke Friese regio, omdat de regio nog bij veel buitenstaanders onbekend is. Hierdoor heeft de regio een zwak imago, wat niet aansluit bij de sterke identiteit die wordt aangetroffen. Door middel van een overkoepelend regiomarketingplan wordt getracht dit imago om te buigen en positief te versterken. Om het imago van de regio te versterken en om de regio te vermarkten, kan gebruik worden gemaakt van een aantal sterke merken in de regio.

Het hoofddoel kan worden samengevat als “Het ontwikkelen van een sterk imago voor de regio door eenheid te realiseren in beeld en boodschap en het verder versterken van het bijbehorende aanbod”. Gericht op doelgroepen bezoekers, bewoners en bedrijven komen daaruit verschillende doelstellingen naar voren.

Voor de doelgroep bezoekers zijn dit:

- Samenhang in toeristisch product realiseren door netwerken te ontwikkelen en samenwerking te stimuleren.
- Toeristische voorzieningen uitbreiden en optimaliseren.
- Arrangementen ontwikkelen voor de regio.
- Evenementen organiseren die een uitstraling hebben buiten de regio en passen bij het thema.
- Promotie voor het gebied, waarbij het gevoel en de sfeer van de regio worden overgebracht.

Dankzij het toekennen van de Europese subsidie voor het project Vital Rural Area is het mogelijk geworden om met regiomarketing aan de slag te gaan. Begin februari 2011 is de regiomarketingcampagne “Noordoost Fryslân echt mooi” gelanceerd. Activiteiten en initiatieven ten behoeve van de regio worden ondergebracht/zichtbaar gemaakt onder het motto “Dwaande”. De site www.dwaande.nl is onderdeel van de campagne. Op deze site is informatie te vinden over wonen, werken en recreëren in Noordoost Fryslân.

3.4.3

Gemeentelijk beleid

Structuurvisie “Samen leven in Achtkarspelen”

Het beter beleefbaar en erfahrbaar maken van het prachtige landschap is één van de doelstellingen in het hoofdstuk “Recreatie en Toerisme” van de op 24 januari 2013 vastgestelde structuurvisie. In dat kader wil de gemeente het dagrecreatieve routenetwerk verder versterken en zich daarbij richten op wandelpaden, fietspaden, kanoroutes en ruiter- en menpaden. Ook op het gebied van de verblijfsrecreatie ziet de gemeente mogelijkheden, mits deze over het algemeen een kleinschalig karakter houden. Volgens de structuurvisie kan hierbij gedacht worden aan Bêd en Brochje, (mini)campings en recreatieappartementen in bestaande opstallen bij agrarische bedrijven en voormalige agrarische bedrijven.

Beleidsnotitie Recreatie en Toerisme gemeente Achtkarspelen 2004-2012

Om meer nadruk te kunnen gaan leggen op de stimulering van de ontwikkeling van de toeristisch-recreatieve sector binnen de gemeente en het versterken van de recreatiebedrijvigheid is de “Beleidsnotitie Recreatie en Toerisme gemeente Achtkarspelen 2004-2012” opgesteld. Om recreatie en toerisme aan te kunnen merken als één van de dragers van de verdere economische ontwikkeling van de gemeente en dit te kunnen bereiken was het noodzakelijk om over een dergelijke beleidsnotitie te beschikken.

In de beleidsnotitie wordt het gemeentelijke kader aangegeven waarbinnen een verdere ontwikkeling op het gebied van recreatie en toerisme mogelijk is. De beleidsnotitie dient als toetsingsgrond voor toeristisch-recreatieve plannen.

Kortweg dient een ontwikkeling aan de volgende drie hoofddoelstellingen te voldoen:

- Stimuleren van het inkomend toerisme.
- Versterken van de mogelijkheden tot recreatie voor de eigen bevolking.
- Genereren van werkgelegenheid.

3.5

Wonen

3.5.1

Rijksbeleid

Om hergebruik van leegstaande gebouwen te stimuleren en de mogelijkheden te benutten die nieuwbouw biedt om de kwaliteit en de vitaliteit van de groene ruimte te vergroten, vraagt het Rijk aan de provincies om een planologisch kader op te stellen voor het thema bebouwing in het buitengebied.

In het provinciale kader wordt vastgelegd welke voorwaarden worden gehanteerd inzake de mogelijkheden:

- voor hergebruik van bestaande vrijkomende bebouwing;
- om bestaande onbruikbare of niet-waardevolle bebouwing te saneren met behulp van nieuwbouw van woningen (ruimte voor ruimte);
- voor nieuwbouw gekoppeld aan een substantiële kwaliteitsverbetering van natuur, water, landschap en/of recreatie.

3.5.2

Provinciaal beleid

Streekplan Fryslân “Om de kwaliteit fan 'e romte” (2007)

De provincie vindt dat het landelijke gebied primair is bedoeld voor functies die een ruimtelijk-functionele relatie met het landelijke gebied hebben. Het gaat daarbij vooral om de functies landbouw, recreatie, natuur en waterberging en bestaande woon- en werkfuncties en voorzieningen. Voor de andere nieuwe functies, waaronder nieuwe woningen, stelt de provincie de randvoorwaarde dat ruimte gezocht moet worden in of aansluitend aan kernen en dat een goede landschappelijke inpassing gewaarborgd is.

De provincie streeft er naar de woonkwaliteiten van Fryslân, zoals rust en ruimte, landschappelijke en natuurlijke waarden, en veiligheid en woonzorgcombinaties te benutten als sociaaleconomische impuls voor Fryslân. De provincie stimuleert hiermee dat mensen uit andere provincies naar Fryslân verhuizen. Een bijkomende doelstelling is om nieuwe (landelijke) woonvormen optimaal in te zetten voor ruimtelijke kwaliteitsverbetering op het gebied van landschap, natuur, water en recreatie. Buiten de stedelijke bundelingsgebieden is de provincie terughoudend met het opvangen van woonmigratie door

deze te beperken tot specifiek dorpse en landelijke woonkwaliteiten waar aanvullend vraag naar is.

Verordening Romte Fryslân 2011

Woningbouw is toegestaan op basis van een door GS schriftelijk geaccordeerd woonplan. In afwijking hiervan zijn woningbouwprojecten van maximaal 3 woningen algemeen toegestaan; binnen bestaand bebouwd gebied maximaal 11 woningen per project. Dit mits wordt gemotiveerd hoe overschrijding van het woningbouwprogramma wordt voorkomen door uitwisseling of fasering.

Onder voorwaarden kan ontheffing worden verleend voor plannen die niet in een woonplan passen.

Landelijke woonclusters zijn onder voorwaarden toegestaan voor zover het gaat om een door GS geselecteerde “pilot landelijke wooncluster”.

3.5.3

Gemeentelijk beleid

Structuurvisie “Samen leven in Achtkarspelen”

Volgens de op 24 januari 2013 vastgestelde structuurvisie kan het bieden van bouw mogelijkheden ook een impuls zijn voor ruimtelijke of milieukundige verbeteringen. Hierbij wordt ten aanzien van het buitengebied de zogenaamde “Ruimte voor ruimte-regeling” genoemd, waarmee onder bepaalde voorwaarden mogelijkheden voor compenserende woningbouw worden geboden bij afbraak van overtollige en beeldverstorende (bedrijfs-)bebouwing.

3.6

Infrastructuur

3.6.1

Provinciaal beleid

PVVP Provinciale Staten hebben op 15 maart 2006 het Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan 2006 (PVVP 2006) vastgesteld. Hiermee zijn de ambities op verkeer- en vervoergebied in Fryslân tot 2020 vastomlijnd: een realistisch investeringsprogramma voor wegen en vaarwegen, met een solide toekomstvisie voor het openbaar vervoer en een krachtig maatregelenpakket voor het fietsverkeer. In 2010 is het PVVP geëvalueerd. Het beleid uit het PVVP 2006 staat nog steeds, maar is op punten herzien.

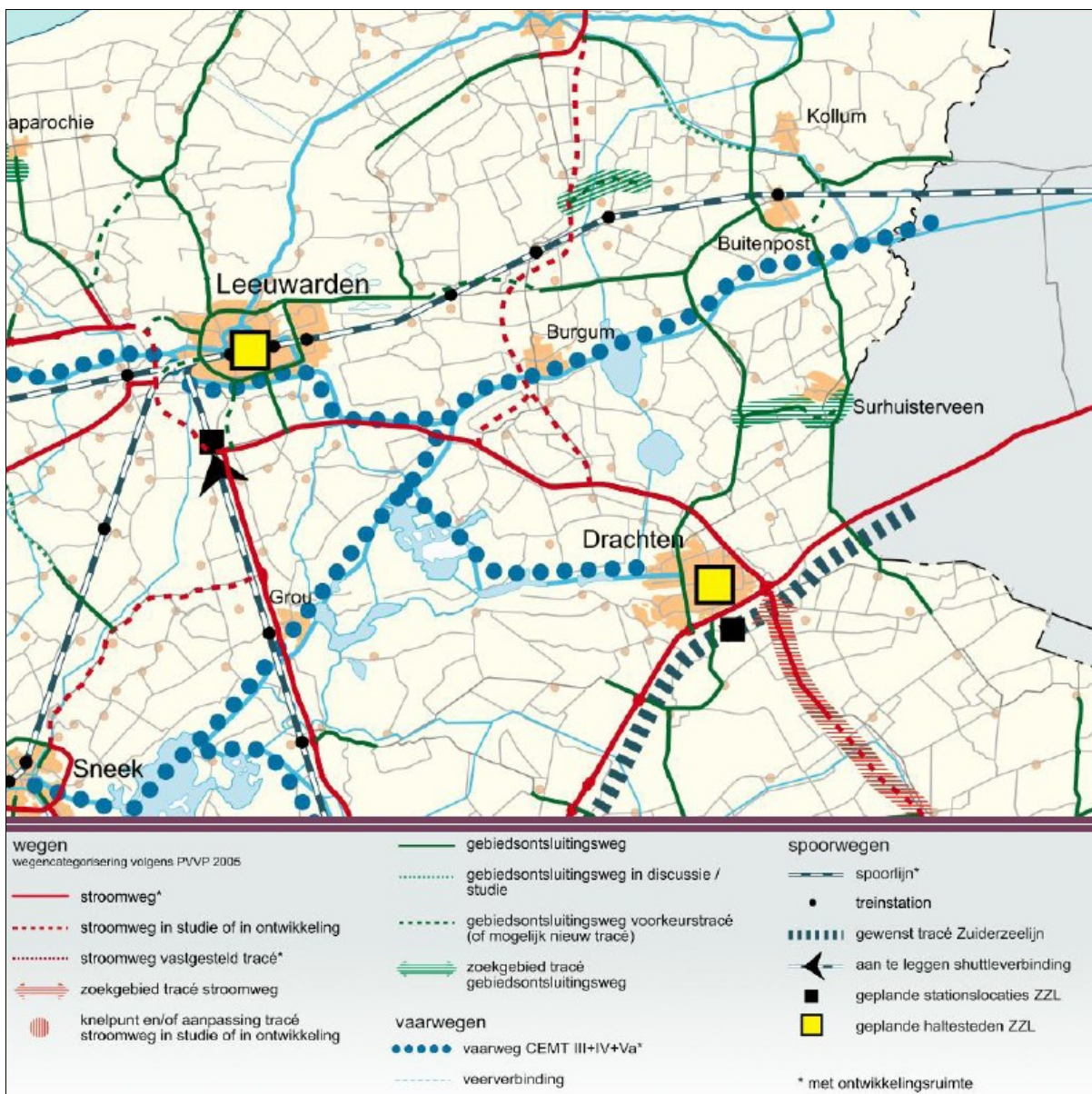
Het hoofddoel van het PVVP 2006 is het realiseren van een duurzaam verkeer- en vervoersysteem in Fryslân:

- dat voldoet aan de verplaatsingsbehoefte van inwoners en bezoekers van Fryslân;
- dat voldoet aan de behoefte om goederen te transporteren;
- dat bijdraagt aan de versterking van de economie;
- dat veilig is;

- en dat de schade aan natuur, landschap en milieu weet te beperken.

Het waar mogelijk terugdringen van het aantal autokilometers en het bevorderen van het gebruik van alternatieven zoals fiets en openbaar vervoer is hier een onderdeel van.

De provincie wil daarom verbeteringen in de netwerkstructuur aanbrengen. Die zijn voor Noordoost Fryslân globaal in de volgende figuur weergegeven.

Ten aanzien van Noordoost Fryslân in het algemeen en Achtkarspelen in het bijzonder staat er in het PVVP het volgende:

“Er wordt ingezet op een forse opwaardering van de Centrale As voor Noord-oost Fryslân, de N356 tussen Dokkum en de N31 Wâldwei, inclusief een tak vanaf Quatrebras via Hurdegaryp naar Leeuwarden. Na realisatie van de Cen-

trale As verliest de westelijke verbinding via Aldtsjerk zijn huidige functie voor het verkeer tussen Leeuwarden en Dokkum; hiervoor is dan een route via Veewouden beschikbaar. Aan de oostzijde van het gebied kan worden volstaan met relatief sobere maatregelen, omdat de groei van het verkeer hier beperkt blijft als gevolg van de bundelende werking van de Centrale As. Bij de uitwerking van wegenprojecten werken wij samen met gemeenten binnen de verkeersgebieden Noordoost Fryslân en Noordwest Fryslân (kaart 12.2). De gemeente Achtkarspelen heeft de wens om een zuidelijke rondweg om Surhuisterveen te realiseren. Wij beschouwen dit als een gemeentelijk project”.

WEGENVERORDENING

In de provinciale Wegenverordening zijn beheerszones genoemd voor de provinciale wegen. Binnen deze zones mogen geen werken worden opgericht, in stand worden gehouden, worden gewijzigd of worden verwijderd. Dit is ook buiten de zones verboden indien dit de instandhouding van de bij de provincie Fryslân in beheer zijnde wegen en het doelmatig en veilig gebruik van die wegen belemmert.

VAARWEGENVERORDENING

In de provinciale Vaarwegenverordening zijn beheerszones genoemd voor de provinciale vaarwegen. Binnen deze zones is het onder meer verboden om:

- in, op, over of onder een waterstaatswerk of hetgeen daartoe behoort, of binnen een nader door Gedeputeerde Staten in de staten A en B te bepalen afstand van de waterlijn op z.p. van de vaarwegen een werk te maken, op te richten of te hebben, de afmetingen van een bestaand werk te veranderen of in het algemeen enige handeling te verrichten waardoor in de plaatselijke toestand wijziging wordt gebracht;
- houtgewas te laten hangen over een vaarweg of dijk of te hebben binnen een afstand van 3 m van de waterlijn op z.p. van een vaarweg.

3.6.2

Intergemeentelijk beleid

Sociaal-economisch masterplan “Wonen en Werken in Netwerken”

Het Sociaal-economisch masterplan “Wonen en Werken in Netwerken” (2010-2030) benadrukt het belang van een goede infrastructuur en de onderlinge samenhang van het infrastructurele netwerk.

3.6.3

Gemeentelijk beleid

Structuurvisie “Samen leven in Achtkarspelen” (vastgesteld op 24 januari 2013)

De eerste doelstelling onder het hoofdstuk Mobiliteit van de gemeentelijke structuurvisie is het zorg dragen voor een veilig en doelmatig netwerk van wegen en paden. Daarbij wordt prioriteit gegeven aan de uitvoering van de bestaande verbeteringsplannen aan het wegennet op basis van het Provinciaal Verkeer- en Vervoersplan (PVVP). Daarbij worden voor wat betreft het buiten-

gebied de opwaardering van De Koaten (N369) en die van de Scheiding (N 358) genoemd. Voor de doelstelling in relatie tot de fietspaden verwijst de structuurvisie naar het gemeentelijk fietspadenplan.

GVVP

De vele ontwikkelingen op het gebied van woningbouw, uitbreiding bedrijventerreinen, een toename van het autobezit en de mobiliteit, in de afgelopen jaren, vragen om een actuele gemeentelijke visie op het verkeer en vervoer. Het verkeers- en vervoersbeleid zoals dat de afgelopen jaren is gevoerd in de gemeente Achtkarspelen is opgenomen in verschillende notities, besluiten en plannen. De hierin aangegeven voornemens zijn nog steeds actueel en vormen een gezonde basis voor de komende jaren. Op een aantal punten verdient het beleid echter een actualisatie. Het nieuwe geactualiseerde beleid wordt samengevat in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) Achtkarspelen. Hiervoor zal een afzonderlijk inspraak- en overlegtraject worden gevolgd.

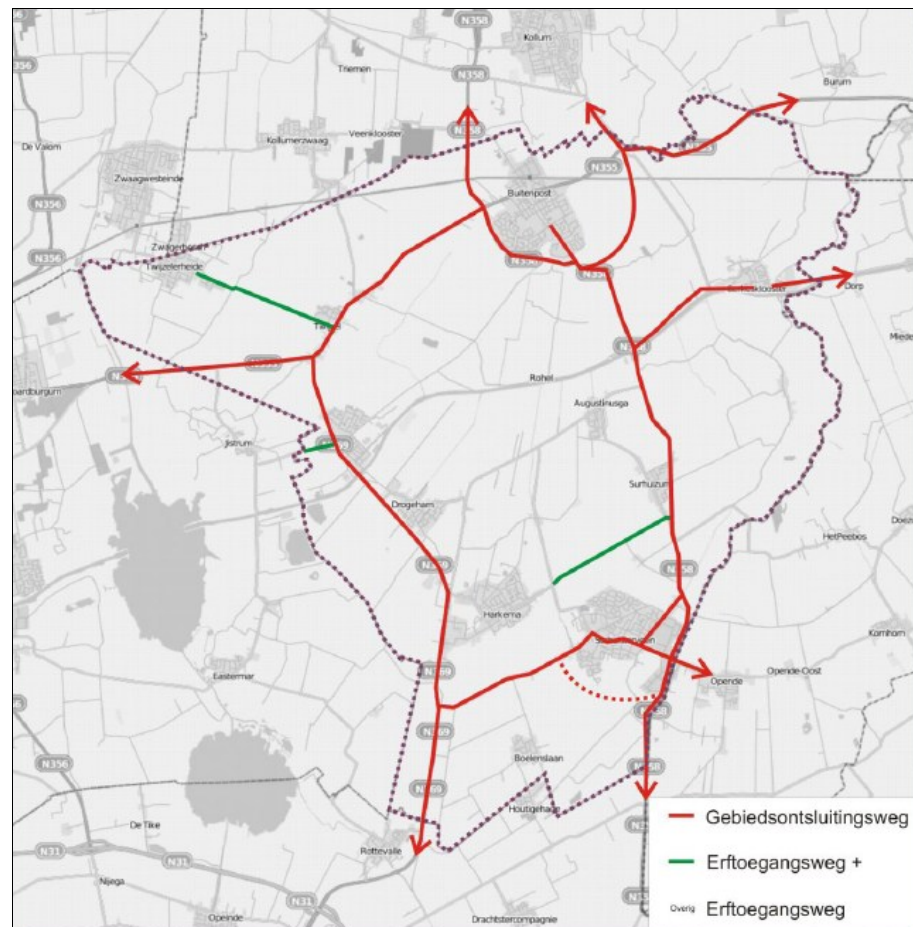
De hoofddoelstelling van de gemeente Achtkarspelen wat betreft het verkeers- en vervoersbeleid is (volgend uit het GVVP) als volgt:

“Het bevorderen van een vlotte en veilige afwikkeling van het verkeer dat noodzakelijk is voor de ontwikkeling van welvaart en welzijn in de gemeente Achtkarspelen, waarbij hinder in de vorm van geluids- en trillingsoverlast en verslechtering van de luchtkwaliteit zoveel mogelijk wordt beperkt en het landschap niet wordt aangetast”.

De hoofddoelstelling is uitgesplitst naar een aantal subdoelstellingen en uitwerkingsrichtingen c.q. aandachtspunten:

- De verkeersveiligheid moet verder worden vergroot door een actieve houding ten aanzien van educatie, voorlichting en handhaving en de optimalisatie van de infrastructuur conform de inrichtingsprincipes van Duurzaam Veilig (wegencategorisering) Concreet betekent dit de uitbreiding en optimalisatie van de 30 en 60 km/uur zones en het aandringen op verbetering van het hoofdwegennet (push en pull).
- De leefbaarheid in de kernen moet waar nodig worden verbeterd. Strategie hiervoor is het beperken van het aantal (doorgaande) verkeersbewegingen, het beperken van de snelheid waar nodig en een inrichting van de openbare ruimte die aansluit bij de wensen van de primaire gebruikers. Deze weg is dus nadrukkelijk niet alleen het terrein van de doorgaande stroom automobilisten maar ook van de mensen die op en langs de weg verblijven (Shared Space).
- De openbare ruimte wordt qua inrichting niet afgestemd op het weggedrag van een kleine groep “wegmisbruikers”. Voor deze groep wordt handhaving en gerichte vormen van educatie en voorlichting in regionaal verband als aangewezen middel beschouwd.
- Ketenmobiliteit wordt gestimuleerd (fiets, openbaar vervoer, voetgangers, auto).
- Mobiliteit moet toegankelijk zijn voor iedereen.

In het GVVP is de volgende categorisering van wegen opgenomen.

Visie 4

De visie van de gemeente Achtkarspelen op het ruimtelijk beleid in het buitengebied is samengevat in de volgende punten:

- Het landschap van Achtkarspelen is het product van jarenlange occupatieprocessen. De gemeente is trots op de kwaliteit van het landschap, maar ziet dat die kwaliteit als gevolg van allerlei veranderingsprocessen onder druk staat.
Uit onderzoek¹⁷ is gebleken dat vergroting van het agrarisch erf in eigenlijk ieder open en besloten landschap kan worden opgevangen, mits er veel meer dan in het verleden aandacht wordt besteed aan de landschappelijke inpassing. De gemeente neemt deze conclusie over en zal meer dan in het verleden eisen stellen aan de landschappelijke inpassing.
- De gemeente kiest voor een economisch rendabele landbouw in een aantrekkelijk en door velen gewaardeerd landschap. Schaalvergroting, nevenactiviteiten, omvorming van boerderijen naar nieuwe functies, kamperen bij de boer; het zijn allemaal aspecten die onder de voorwaarde van goede landschappelijke inpassing zijn te realiseren. De gemeente wil de sector daarin de ruimte geven, maar wil wel de vinger aan de pols houden.
Hoewel de gemeente veel ontwikkelingsruimte wil bieden aan de agrarische sector, geldt dat niet in dezelfde mate voor de intensieve veehouderij. De gemeente wenst geen nieuwe intensieve veehouderijbedrijven of nieuwe neventakken van intensieve veehouderij bij bestaande bedrijven.
- Niet-agrarische bedrijven zijn niet uit het buitengebied van Achtkarspelen weg te denken. De ondernemende aard van de bevolking is hieraan inherent. De gemeente voerde tot nu toe steeds een vrij liberaal beleid ten aanzien van de mogelijkheden voor niet-agrarische bedrijven. Dat liberale beleid staat niet ter discussie, maar de gemeente wil de verdere ontwikkeling van niet-agrarische bedrijvigheid in de toekomst wel meer sturen. Bepaalde gebieden lenen zich nu eenmaal beter voor een verdere ontwikkeling van niet-agrarische bedrijven dan andere gebieden. De gemeente maakt daarbij onderscheid in het “pure buitengebied” en de zogenaamde “commerciële zones” in het buitengebied.
- De gemeente ziet de kleinschaligheid van het gebied en van de aanwezige recreatieactiviteiten als goed uitgangspunt voor een verdere ontwikkeling van de verblijfs- en dagrecreatie, gericht op rustzoekers en cultuurminnaars.

¹⁷ “Boer en Landschap” (Bosch Slabbers Landschapsarchitecten) en “Nije Pleats” (Provinsje Fryslân et. al.).

- De gemeente vindt het belangrijk om de woonfunctie in het gebied te handhaven. Het houdt het landelijk gebied levendig en dynamisch. De gemeente kent daarom ook ruime mogelijkheden toe aan het bouwen op die woonpercelen. Het hoofddoel daarbij is om verkrotting van de vaak kleine woningen tegen te gaan. Zo blijft het landelijk gebied niet alleen dynamisch, maar ook nog mooi om naar te kijken.
Voor de dynamiek in het landelijk gebied wil de gemeente ook aan woonpercelen in het landelijk gebied de mogelijkheid bieden voor kleinschalige bedrijvigheid aan huis.

5.1

Inleiding

In dit hoofdstuk is het ruimtelijk beleid van het voorliggende bestemmingsplan Buitengebied beschreven. Het bestemmingsplan is gericht op het bieden van een planologisch-juridische basis voor vooral de bestaande functies in het buitengebied. Dit betekent dat het plan rechtszekerheid biedt voor iedereen die nu in het buitengebied woont, werkt en recreëert.

Achtereenvolgens zijn in de volgende paragrafen de verschillende bestemmingen beschreven.

5.2

De agrarische bestemmingen

5.2.1

Globale regeling

Alle gronden die in agrarisch gebruik zijn, hebben in het bestemmingsplan Buitengebied de agrarische bestemming. De hoofdregel in het bestemmingsplan is dat de gemeente Achtkarspelen de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte wil bieden om economisch rendabel te kunnen functioneren. Daarvoor biedt het bestemmingsplan ruimte voor:

- schaalvergroting;
- nevenactiviteiten naast de agrarische hoofdactiviteit;
- het omvormen naar een nieuwe in het buitengebied passende functie.

Er is onderscheid gemaakt tussen het open en besloten gebied in de vorm van twee bestemmingen:

- 'Agrarisch met waarden - Open gebied';
- 'Agrarisch met waarden - Besloten gebied'.

Het onderscheid tussen beide bestemmingen is gericht op de bescherming van de landschappelijke kenmerken in het betreffende gebied. In verband met de bescherming van deze kenmerken kunnen verschillen in de ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische bedrijven zijn gehanteerd. Deze worden verderop uiteengezet.

5.2.2

Besloten agrarisch gebied

Het in de gemeente gelegen woudenlandschap heeft de bestemming 'Agrarisch met waarden - Besloten gebied'. Een belangrijk kenmerk van het besloten gebied zijn de overwegend smalle langgerekte en overwegend kleine percelen, die aan de randen zijn voorzien van een dykswâl (houtwal) of een houtsingel. Binnen de rationeel opererende agrarische sector waar behoefte is aan een efficiënte productiewijze, werkt deze situatie belemmerend.

In de bestemming 'Agrarisch met waarden - Besloten gebied' is met betrekking tot het vergroten van agrarische percelen en het beschermen van de landschappelijke kwaliteit het volgende geregeld:

- Naast de "uitoefening van het agrarisch gebruik" en dergelijke, is het behoud en de versterking van de aanwezige landschappelijke waarden tot onderdeel van de agrarische bestemming verklaard. Dit betekent dat zowel de agrarische functie als de landschappelijke waarde onderdeel uitmaken van de bestemming.
- De bestaande landschappelijke structuur kan alleen worden gewijzigd¹⁸ indien een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden is verleend.

Dykswâlen (houtwallen) of houtsingels waarvan de gemeente oordeelt dat deze onder geen beding geheel of gedeeltelijk op die plaats mogen verdwijnen, worden op de verbeelding aangegeven. De andere wallen en singels zijn op een bij de regels behorende kaart "Overzichtskaat houtsingels en houtwallen" weergegeven, evenals compensatievoorkeurszones. In paragraaf 5.2.5 wordt hierop nader ingegaan.

5.2.3

Open agrarisch gebied

Het gebied dat niet behoort tot het woudegebied heeft de bestemming 'Agrarisch met waarden - Open gebied'. Het betreft met name het gebied ten noordoosten van Buitenpost en langs de Lauwers. Landschappelijke kenmerken, zoals de openheid, de verkavelingsstructuur en bijvoorbeeld de kruinige percelen en oude kreken en prielen genieten binnen deze bestemming nadere bescherming.

5.2.4

Agrarisch en Agrarisch Kleinbedrijf

In het beleid is onderscheid gemaakt tussen agrarische bedrijven en agrarisch kleinbedrijf. Het gaat hierbij om bestaande bedrijven. Grofweg ligt de grens tussen beide bedrijven bij 15 ha: een bedrijf met een oppervlakte cultuur-

¹⁸ De wijziging bestaat uit het verwijderen van een bestaande houtsingel of dykswâl die elders wordt gecompenseerd.

grond tussen de 5 en 15 ha wordt beschouwd als agrarisch kleinbedrijf¹⁹ en zijn ook voorzien van de bestemming 'Agrarisch - Kleinbedrijf'. In paragraaf 5.2.9 wordt nader op de agrarisch kleinbedrijven ingegaan. Andere bedrijven worden beschouwd als agrarische bedrijven en hebben de bestemming 'Agrarisch'.

Binnen de agrarische bestemmingen zijn de agrarische erven van agrarische bedrijven en van het agrarisch kleinbedrijf voorzien van bouwvlakken, waarbinnen de bedrijven de noodzakelijke agrarische bedrijfsbebouwing kunnen realiseren.

Bij de agrarische bedrijven wordt voorts onderscheid gemaakt tussen grondgebonden en niet-grondgebonden bedrijven. Deze laatste categorie betreft de in de gemeente voorkomende intensieve veehouderijen. In de regels van dit bestemmingsplan is een definitie opgenomen voor een grondgebonden agrarisch bedrijf:

Een agrarisch bedrijf dat in geheel of overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt waarbij het gebruik van agrarische gronden noodzakelijk is voor het functioneren van het bedrijf, zoals gebruikelijk is voor een melkrundveehouderijbedrijf, een schapenhouderijbedrijf, een akkerbouwbedrijf, een vollegronds tuinbouwbedrijf, en naar de aard daarmee gelijk te stellen agrarische bedrijven.

GRONDGEBONDENHEID

5.2.5

Bescherming van landschappelijke waarden

Naast het bieden van agrarische ontwikkelingsmogelijkheden is het doel van de beide agrarische bestemmingen om het fraaie landschappelijke beeld zoveel mogelijk te behouden, zonder daarbij wenselijke en aanvaardbare aanpassingen in de weg te staan (bijvoorbeeld het samenvoegen van percelen). Landschappelijke waarden in agrarisch gebied zijn op twee manieren beschermd:

- a. Via een aanduiding op de verbeelding (bestemmingsplankaart).
- b. Via een aanduiding op een bij de planregels op te nemen houtsingelkaart.

Bescherming van de landschappelijke hoofdstructuur

De landschappelijke kenmerken die binnen de agrarische bestemming liggen en van wezenlijk belang zijn voor het landschappelijk beeld, zijn op de bestemmingsplankaart ingetekend. Het beleid voor deze elementen is gericht op behoud.

In het besloten gebied gaat het met name om:

- de waardevolle hoofdstructuur van houtsingels en houtwallen (dykwâlen) die voor het landschap belangrijke grenzen markeren (bijvoorbeeld overgangen tussen verschillende verkavelingstypen of -richtingen);
- dobben;

¹⁹ Intensieve bedrijven zoals (grondgebonden) fruitteeltbedrijven en niet-grondgebonden intensieve veehouderijbedrijven worden ingedeeld bij de agrarische bedrijven.

- pingoruïnes;
- petgaten.

In het open gebied gaat het om:

- kruinige percelen;
- watergangen die sterk bepalend zijn voor de ruimtelijke structuur.

Bescherming van andere landschapselementen

Alle singels die niet tot de hoofdstructuur behoren, zijn op een Overzichtskaart houtsingels en houtwallen als “houtsingels en elzensingels - overig” vastgelegd. Het beleid voor deze singels is er primair op gericht om het besloten karakter van het gebied te behouden. De singels mogen worden verplaatst als daardoor twee of meer (kleine) agrarische percelen door samenvoeging kunnen worden vergroot tot een beter te bewerken perceel. In dat geval kan de gemeente toestaan dat de bestaande singel(s) worden verwijderd, mits ze elders worden gecompenseerd en mits er geen ecologische beletselen zijn.

De gemeente voert dit beleid door middel van een omgevingsvergunning. Bij de beoordeling van de aanvraag beoordeelt de gemeente de nieuwe situatie aan de hand van de Visie Ruimtelijke Kwaliteit (die als bijlage bij de regels is gevoegd).

Daarnaast dient of dienen de singel(s) te worden gecompenseerd. In dat verband hanteert de gemeente de door GS van Fryslân op 21 oktober 1997 vastgesteld notitie “Uitvoering van de Boswet” als uitgangspunt. Daarin is aangegeven hoe de compensatie moet plaatsvinden. De norm voor compensatie is expliciet in het bestemmingsplan opgenomen, door in de regels van het plan te verwijzen naar de bedoelde notitie.

Door alle houtsingels, houtwallen (dykswâlen), deelgebiedsgrenzen en de gemiddelde kaveloppervlakte weer te geven, wordt op voorhand duidelijk wat de gemeente als te compenseren houtsingel beschouwt en welke normen de gemeente toepast. Dat betekent dat singelfragmenten of een enkele verspreide boom die niet op deze kaart zijn aangegeven *niet* als te compenseren worden beschouwd. De kaart bevordert in hoge mate de rechtszekerheid en geeft een initiatiefnemer een duidelijk houvast omtrent de haalbaarheid van het door hem in te dienen inrichtingsplan dat bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning moet worden overgelegd.

Dammen tussen percelen

In het kader van de discussie over de door Bosch & Slabbers opgestelde nota “Boer én Landschap” is gebleken dat veel winst voor een soepele bewerking van kleine percelen kan worden geboekt, wanneer agrarische buurpercelen met elkaar worden verbonden door 2 dammen (tussen de koppen van de betrokken percelen). De gemeente acht het aanvaardbaar dat in dykswâlen dammen met een breedte van ten hoogste 10 m tussen buurpercelen worden

aangebracht. In elzensingels is het mogelijk dammen met een breedte tot 15 m te realiseren, mits 75% van de oorspronkelijke elzensingel blijft bestaan.

De volgende eisen worden gesteld:

- Dammen mogen niet breder zijn dan 10 m in houtwallen (dykswâlen) en niet breder dan 15 m in houtsingels mits 75% van de houtsingel behouden blijft.
- Dammen moeten zo worden gesitueerd dat er niet “dwars door” een besloten gebied kan worden gekeken (dus zo veel mogelijk verspringend).
- Voor de verwijderde beplanting kan een compensatieverplichting gelden.

Compensatievoorkeurzones

Op de Overzichtskaart houtsingels en houtwallen zijn zones aangegeven waar bij voorkeur dient te worden gecompenseerd (compensatievoorkeurzone). Deze aanduiding is niet leidend bij de beoordeling van een inrichtingsplan (de gronden hiervoor zijn vaak niet in eigendom van de aanvrager) waarvoor omgevingsvergunning wordt gevraagd, maar speelt wel een rol in de compensatieverplichting. Compensatiezones geven aan waar gecompenseerd kan worden als daaraan op eigen grond geen landschappelijk verantwoorde invulling gegeven kan worden.

Karakteristieke bebouwing

De kwaliteit van het landschap wordt mede bepaald door de bebouwing. Sommige gebouwen zijn van monumentale kwaliteit; andere zijn soms als karakteristiek aan te merken.

Gebouwen die in het verleden als monument zijn aangewezen, worden beschermd via de Monumentenwet. Andere karakteristieke bebouwing zal niet nader worden beschermd via het bestemmingsplan.

De gemeente werkt namelijk aan een eigen verordening voor gemeentelijke monumenten. Daarmee wordt de belangrijkste bebouwing in de gemeente (naast de al beschermde rijksmonumenten) beschermd middels een vergunningstelsel. Deze lijst van gemeentelijke monumenten is nog niet definitief, maar de verordening zal naar verwachting eerste helft 2014 worden vastgesteld. In het bestemmingsplan is daarom geen bebouwing als “karakteristiek” aangegeven.

5.2.6

Erven en bebouwing

Minimale omvang

Agrarische bedrijven die momenteel als zodanig zijn bestemd en in gebruik zijn, zijn in het nieuwe plan als “agrarisch bedrijf” aangemerkt, wanneer ze een omvang hebben van ten minste 15 ha; daaronder zijn ze aangemerkt als woonboerderij, als agrarisch kleinbedrijf of een andere relevante bestemming die aansluit bij de bestaande functie. Intensieve veehouderijen zijn ook als agrarisch bedrijf aangemerkt, maar vallen onder een toegespitste regeling.

Bouwmogelijkheden

Grondgebonden agrarische bedrijven zijn voorzien van een bouwvlak van maximaal 1,5 ha wanneer hiervoor fysieke en milieukundige ruimte is. Voor het nieuwe bouwvlak is de ligging en begrenzing van het oude bouwvlak als uitgangspunt genomen. Het bouwvlak van maximaal 1,5 ha mag in principe bij recht worden gebruikt en bebouwd. Gebouwen (binnen het bouwvlak) groter dan 500 m² kunnen alleen middels een afwijking van de bebouwingsregels worden gerealiseerd, waarbij onder andere eisen aan de landschappelijke inpassing zijn gesteld.

In het bestemmingsplan is voorts geregeld dat alle bedrijfsgebouwen en andere bouwwerken van agrarische bedrijven, voor zover het omgevingsvergunningplichtige bouwwerken betreft, binnen het bouwvlak moeten worden gebouwd (dus ook mestsilos, met wanden opgezette voersilos, etc.). Ook opslag buiten het bouwvlak is in beginsel niet toegestaan. De oppervlakte van bebouwing binnen het bouwvlak is niet beperkt. De grenzen van het bouwvlak zijn maatgevend voor de totale omvang. Voor de bedrijven die om reden van fysieke ruimte of milieukundige ruimte nog geen bouwvlak van 1,5 ha hebben gekregen, is het middels een afwijking van de bebouwingsregels mogelijk om buiten het bouwvlak te bouwen tot maximaal 1,5 ha. Hierbij is onder meer een erfinrichtingsplan verplicht.

Voor bouwvlakken groter dan 1,5 ha is in het bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor grondgebonden agrarische bedrijven. Hiermee is het mogelijk een bouwvlak tot maximaal 3 ha te realiseren. Aan deze wijzigingsbevoegdheid is een aantal voorwaarden verbonden. Een van de voorwaarden is het toepassen van de werkwijze van de Nije Pleats. Het plan dient vooral gericht te zijn op het realiseren van een compleet erf²⁰. De historische ontwikkeling, zoals die zich sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw heeft voorgedaan, waarbij ligboxstallen veelal buiten het erf zijn geplaatst waar in

het verleden de traditionele boerderij (kop-hals-romp, stelp) is gebouwd, is niet langer acceptabel. Er wordt gestreefd naar het realiseren van “complete erven”.

Stallen dienen qua oppervlakte aan te sluiten bij de schaal van het landschap. Een oppervlakte van 3.500 m² kan daarvoor als richtinggevend worden beschouwd. Grotere maten zijn mogelijk maar dienen te worden onderbouwd op grond van de landschappelijke kenmerken van de omgeving.

Als resultaat van het uitgevoerde planMER-onderzoek is uitbreiding van grondgebonden veehouderijbedrijven alleen mogelijk als er is aangetoond dat door

²⁰ Compleet erf: een erf dat bestaat uit een herkenbaar en door middel van erfbeplanting en soms ook scheidingsloten afgebakend gebied waarop alle bebouwing is gegroepeerd en qua maatvoering op elkaar is afgestemd. Uiteraard kan bij het inrichten van het erf gebruik worden gemaakt van of aangesloten bij aanwezige landschapselementen.

de groei van het agrarisch bedrijf (en de daarmee samenhangende toename van het aantal stuks vee) geen negatieve effecten voor omliggende Natura 2000-gebieden plaatsvinden door de neerslag van stikstof in deze gebieden (ammoniak is de stikstofverbinding, die in dit kader van belang is). Dit is vastgelegd in de gebruiksregels van de betreffende agrarische bestemmingen.

Praktisch gezien betekent dit dat ondernemers inventief moeten zijn/worden in het beperken van ammoniakuitstoot (bijvoorbeeld door het bouwen van uitstootarme stallen). Ook kan de ondernemer met voermaatregelen en/of door de koeien te laten weiden in het weideseizoen (wat overigens al veel gebeurt in Achtkaspelen) de uitstoot van ammoniak terugdringen. Tot slot bestaat er de mogelijkheid om te “saldereen”. Dit betekent dat door het verdwijnen van vee (en daarmee de ammoniakuitstoot) elders, op een andere plek meer vee gestald kan worden. Ondernemers kunnen dus door het opkopen van bedrijven voor hun eigen bedrijf meer ruimte in ammoniakuitstoot creëren.

Serrestallen

De gemeente accepteert de bouw van nieuwe stalvormen. Stallen die een afwijkende vorm hebben - zoals serre- en boogstallen - of worden gebouwd van afwijkende materialen - zoals kunststoffolie - kunnen worden toegepast. Deze afwijkende stalvormen kunnen uitsluitend verrijzen nadat daarvoor een omgevingsvergunning is verleend. Bij het verlenen van de vergunning zal in het kader van de welstandsbeoordeling worden bezien in hoeverre het gebouw kan worden ingepast in het landschap.

Agrarische bedrijfswoningen

Het aantal bedrijfswoningen bedraagt niet meer dan 1 per agrarisch bedrijf, dan wel het bestaande aantal indien er inmiddels meer staan. De oppervlakte van een niet inpandige bedrijfswoning bedraagt niet meer dan 150 m². Inpandige bedrijfswoningen (zoals woningen in een stelp) mogen groter zijn.

Plattelandswoningen

Een aantal (tweede) bedrijfswoningen bij agrarische bedrijven is niet meer als zodanig in gebruik. Deze woningen worden bewoond door derden, die niet functioneel aan het agrarisch bedrijf gebonden zijn. Het agrarisch bedrijf is nog wel in werking. Om te voorkomen dat deze woningen de bedrijfsvoering van het bedrijf hinderen (qua milieuwetgeving) zijn deze woningen als plattelandswoning aangeduid in het bestemmingsplan. Bewoning door derden is hierdoor mogelijk, zonder dat deze woonfunctie de bedrijfsvoering van het bedrijf hindert.

Voor nieuwe situaties (waarbij een woning niet meer als bedrijfswoning wordt bewoond) is in het bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, waarmee aan die woningen de status van “plattelandswoning” kan worden toegekend. Na toepassing van de wijzigingsbepaling is het uiteraard niet toegestaan om een nieuwe bedrijfswoning voor het bedrijf te realiseren.

Maatvoering gebouwen

De goothoogte:

- bedrijfswoningen niet meer dan 3,5 m;
- bedrijfsgebouwen niet meer dan 5 m.

De bouwhoogte:

- bedrijfswoningen niet meer dan 9 m;
- bedrijfsgebouwen niet meer dan 15 m.

De dakhelling:

- van bedrijfsgebouwen ten minste 15°, aanbouwen tot een totale oppervlakte van 100 m², boog- en serrestallen uitgezonderd;
- van woningen ten minste 30°, platte aanbouwen tot 30 m² uitgezonderd;
- om de bouw van serrestallen e.d. mogelijk te maken is een afwijkingsregeling opgenomen met betrekking tot de goothoogte en dakhelling van bedrijfsgebouwen.

Oppervlakte van kassen:

- de oppervlakte van kassen bedraagt - conform het provinciaal beleid - per agrarisch bedrijf niet meer dan 1.000 m².

5.2.7

Intensieve veehouderij

In het bestemmingsplan is onderscheid gemaakt tussen grondgebonden en niet-grondgebonden agrarische activiteiten (intensieve veehouderij). Het gemeentelijk beleid is erop gericht om bestaande bedrijven die zijn gespecialiseerd in intensieve veehouderij of die naast een grondgebonden hoofdtak een intensieve neventak hebben, beperkte ruimte te bieden voor verdere bedrijfsontwikkeling. Via het bestemmingsplan is de ruimte zodanig beperkt dat er geen sprake kan zijn van m.e.r.-(beoordelings)plichtige ontwikkelingen. In casu betekent dit dat er geen extra bebouwing ten behoeve van veestalling mag worden gerealiseerd, maar wel bijvoorbeeld een wagenberging. Daarvoor dient dan wel een omgevingsvergunning te zijn verleend.

Dat betekent niet dat de gemeente de ontwikkeling van de intensieve veehouderijen op slot zet. Op individueel niveau kan medewerking worden verleend aan de uitbreiding van intensieve veehouderijen.

5.2.8

Nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven

De volgende nevenactiviteiten zijn bij een agrarisch bedrijf zonder nadere afweging (dus zonder afwijkingsprocedure) toegestaan:

- paardenhouderij (inclusief paardenpension, geen manegeactiviteiten, wel een rijhal);

- niet-agrarische bedrijvigheid (een selectie uit de milieucategorieën²¹ 1 en 2, zoals is opgenomen in de bij de planregels opgenomen Staat van bedrijven), waaronder:
 - boerderijwinkel ten behoeve van verkoop 'streekproducten' met een winkelvloeroppervlakte van ten hoogste 50 m² (exclusief opslag);
 - lichte horeca- en recreatieactiviteiten als:
 - béd & brochje;
 - recreatieappartementen (maximaal 15, binnen bestaande bebouwing) met een vloeroppervlakte van ten hoogste 70 m² per appartement en dergelijke;
 - groepsaccommodatie;
 - theeschenkerij;
- maatschappelijke en zorgactiviteiten.

Voorwaarden hiervoor zijn:

- De agrarische activiteit blijft de belangrijkste gebruiksfunctie.
- Ten hoogste 1/3 deel van de bedrijfsgebouwen mag worden gebruikt voor nevenactiviteiten.

5.2.9

Agrarisch kleinbedrijf

Wonen in combinatie met een agrarische hobby of beperkte agrarische bedrijfsmatige activiteiten is een omvangrijk verschijnsel binnen Achtkarspelen. Vooral in het besloten gebied komt deze vorm van agrarische activiteiten met een beperkte omvang veel voor. In z'n algemeenheid past deze vorm van grondgebonden landbouw uitstekend in het kleinschalige landschap. In de praktijk blijkt - als gevolg van de geringe markt oriëntatie - het landschap er wel bij te varen. Er is bij hobbylandbouw en kleine agrarisch bedrijven minder behoefte om de opbrengst per hectare te maximaliseren, waardoor de behoefte om de verkavelingssituatie aan te passen gering is.

Achtkarspelen wil dergelijke bedrijvigheid dan ook stimuleren door de behoefte aan eventuele "bedrijfsbebouwing" te honoreren. Beleidsmatig zullen dergelijke activiteiten als agrarische hobbyactiviteit of als agrarisch kleinbedrijf (bijvoorbeeld in de vorm van schapenhouderij of paardenhouderij) worden beschouwd.

Ieder agrarisch bedrijf met een omvang van ten minste 5 ha en ten hoogste 15 ha zal wordt beschouwd als agrarisch kleinbedrijf. De agrarische cultuurgrond dient duurzaam in gebruik te zijn. Dat moet blijken uit het feit dat de grond eigendom is of in langjarige pacht in gebruik is. Een dergelijk bedrijf heeft een agrarische bestemming en een bouwvlak van ten hoogste 1 ha. Hierbij is maatwerk geleverd. Per agrarisch kleinbedrijf is bekeken wat de concrete uitbreidingsruimte de komende tien jaar kan zijn. Hierover is gecommuni-

²¹ De VNG heeft de brochure Bedrijven en milieuzonering uitgebracht. In deze brochure zijn bedrijven in milieucategorieën ingedeeld op basis van hun milieubelasting. De bedrijven uit de lichtste categorieën zijn toegestaan. De lijst zal worden gescreend op bedrijven die in het buitengebied niet thuishoren, zoals detailhandelsbedrijven en autobedrijven.

ceerd met de betreffende agrariërs. Wanneer er uitbreidingsbehoefte bestaat bij bedrijven die nog geen volledig bouwvlak van 1 ha hebben, is er de mogelijkheid om middels een wijzigingsbevoegdheid buiten het bouwvlak te bouwen tot een maximaal te bebouwen oppervlakte van 1 ha.

5.2.10

Paardenhouderijen

Paardenhouderij is een bedrijfstak die sterk in opkomst is in de gemeente. In het bestemmingsplan Buitengebied maakt de gemeente onderscheid tussen productiegerichte paardenhouderijen (die puur gericht zijn op het (op)fokken van paarden) en de gebruiksgerichte paardenhouderijen (waarbij de hoofdactiviteit is het trainen en opleiden van paarden).

De productiegerichte paardenhouderijen zijn in het bestemmingsplan gelijkgesteld aan de reguliere grondgebonden agrarische bedrijven. Voor de gebruiksgerichte paardenhouderijen is een aparte regeling opgenomen. Een verbijzondering van deze vorm van paardenhouderijen betreft de maneges. Voor deze vorm van paardenhouderijen heeft de gemeente specifieke regels opgenomen, die recht doen aan het afwijkende bedrijfsprofiel van dergelijke paardenhouderijen, die met name zijn gericht op het bieden van paardrijmogelijkheden aan derden en waarbij de horecafunctie tevens een belangrijke rol speelt.

5.3

Natuur en natuurwaarden

Natuurgebieden zijn voorzien van een eigen bestemming: natuur. De bestemming is gericht op de instandhouding van de aanwezige en ontwikkeling van nieuwe natuur- en landschapswaarden. De volgende gebieden hebben een natuurbestemming:

- Alle gebieden die in het vorige bestemmingsplan een natuurbestemming hebben.
- Alle gebieden die in het kader van de ecologische hoofdstructuur (EHS) als natuurgebied zijn begrensd en reeds zijn aangekocht/ingericht ten behoeve van dit doel.

Gebieden die in het kader van de EHS als natuurontwikkelingsgebied zijn begrensd, maar nog niet zijn aangekocht of ingericht hebben de bestemming Agrarisch met waarden - Natuurwetenschap gekregen.

De als natuur bestemde gebieden kunnen worden ingericht ten behoeve van de natuur en ten behoeve van ondergeschikt dagrecreatief gebruik.

5.4

Archeologische waarden

De gemeente Achtkarspelen ontwikkelt op het moment zelf beleid op het gebied van archeologie. Wanneer dit beleid gereed is, zal het worden meegenomen in dit bestemmingsplan. Tot die tijd zal Achtkarspelen het provinciaal beleid volgen dat via de FAMKE wordt gevoerd. Concreet betekent dit dat de gebieden die op de FAMKE-kaart zijn aangegeven als “streven naar behoud” en als “waarderend onderzoek (vuursteenvindplaatsen en dobben)”, via het bestemmingsplan zijn beschermd. Dit betekent dat voor deze gebieden een bouwverbod geldt voor alle gebouwen en bouwwerken met een oppervlakte van meer dan 50 m² (voor vuursteenvindplaatsen) en 500 m² (voor dobben) en dat dit bouwverbod pas kan worden opgeheven nadat via onderzoek is aangetoond dat geen archeologische waarden aanwezig zijn of dat de aanwezige archeologische waarden zijn onderzocht en veiliggesteld. Dit geldt ook voor het uitvoeren van werken, zoals het graven van sloten en dergelijke.

5.5

Wonen

5.5.1

Gewone woningen

Gewone woningen hebben de woonbestemming. Voormalige boerderijen die ook als zodanig herkenbaar zijn, zijn voorzien van de bestemming woonboerderij (zie voor bestemmingsregeling voor de woonboerderij verderop). Het erf van de woning is voorzien van een bestemmingsvlak. De grenzen van dit vlak zullen in het algemeen aansluiten bij de feitelijke erfgronden. Binnen dit vlak mogen de woning en eventuele bijgebouwen worden gebouwd.

Bouwregels

Het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid om bestaande woningen te vergroten tot een maat waarin het tegenwoordig gebruikelijke comfort kan worden gerealiseerd. Qua beeld wordt aangesloten bij de gebruikelijke bouwvorm: één bouwlaag met een bewoonbare kap. In bijzondere gevallen kan middels onthefving een afwijkende bouwvorm worden toegestaan.

Voor woningen gelden als regel de volgende maximale bouwmaten:

1. oppervlakte: 150 m²;
2. goothoogte: 3,5 m;
3. bouwhoogte: 9 m;
- 4 dakhelling: 30° - 50°;
5. dan wel de bestaande maatvoering indien deze meer is.

Voor een grotere goothoogte is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen.

Nevenactiviteiten

In toenemende mate bestaat de behoefte om in huis ook beroepshalve activiteiten te ontplooiën. In dat verband is een regeling opgenomen die voorziet in het toelaten van aan-huis-verbonden beroepen en niet-Wm-plichtige activiteiten²² zoals kantoor, atelier, beperkte dierhouderij, béd & brochje en dergelijke. De oppervlakte van dergelijke activiteiten dient te zijn beperkt tot ten hoogste 30% van de oppervlakte van de bebouwing (hoofdgebouw en aangebouwde bijgebouwen) met een maximum van 45 m². Dit geldt zowel voor het pure landelijk gebied als voor de commerciële zones.

Ten slotte is het via een afwijkingsprocedure onder voorwaarden mogelijk een kleinschalig kampeerterrein bij een woning te realiseren. Het maximale aantal kleinschalige kampeerterreinen in de gemeente bedraagt 20.

5.5.2

Woonboerderijen

Iedere voormalige boerderij die geen bedrijfsbestemming kent en die in het veld wordt herkend als traditionele boerderij (stelp, kop(-hals)-rompboerderij) en alle in het vorige bestemmingsplan als zodanig aangeduide woonboerderijen, hebben de bestemming 'Wonen - Woonboerderij'. In bijzondere gevallen kan de bestemming ook worden gegeven aan situaties die niet geheel aan deze kenmerken voldoen. De bouw- en gebruiksmogelijkheden wijken af van een gewone woning.

Voor woonboerderijen is het uitgangspunt om de bestaande bebouwing te handhaven, waarbij de bestaande bouwmaten tevens uitgangspunt zijn. Om die reden is zoveel mogelijk aangesloten bij de maatvoering die voor agrarische bedrijven geldt:

Bouwregels

1. De goothoogte bedraagt voor hoofdgebouwen niet meer dan 3,5 m.
2. De bouwhoogte bedraagt voor hoofdgebouwen niet meer dan 9 m.
3. De dakhelling bedraagt ten minste 15°, aanbouwen tot een totale oppervlakte van 100 m² uitgezonderd.

Voor alle maten geldt: voor zover de bestaande situatie hiervan niet afwijkt. Indien bijvoorbeeld de goothoogte van een woning inmiddels meer bedraagt dan de hierboven aangegeven goothoogte, geldt voor het bestaande gebouw de bestaande goothoogte als maximum.

Voor ondergeschikte gebouwen gelden in beginsel dezelfde maatvoeringseisen als voor dergelijke gebouwen bij 'gewone' woningen. Bij de meeste woonboerderijen is sprake van een of meerdere bijgebouwen, waardoor er in z'n algemeenheid reeds meer aan bijgebouwen bij een woonboerderij aanwezig is dan op basis van de nieuwe bestemmingsregels zal worden toegestaan.

²² Er worden hier activiteiten bedoeld die niet vergunningplichtig of meldingplichtig zijn in het kader van de Wet milieubeheer.

Nevenactiviteiten

Buiten de functie wonen met de bijbehorende aan-huis-verbonden beroepen, worden de volgende nevenactiviteiten bij een woonboerderij toegestaan:

- paardenhouderij (paardenpension, geen manegeactiviteiten);
- niet-agrarische bedrijvigheid (een selectie uit de VNG-lijst van bedrijven met milieucategorie 1 en 2);
- lichte horeca- en recreatieactiviteiten als:
 - béd & brochje;
 - recreatieappartementen (in bestaande bebouwing) met een vloeroppervlakte van ten hoogste 70 m² per appartement en dergelijke, met een maximum van 15 appartementen per woonboerderij;
 - groepsaccommodatie;
 - theeschenkerij;
- maatschappelijke en zorgactiviteiten;
- agrarische hobbyactiviteiten.

Voorwaarde hiervoor is dat de woonfunctie voorop blijft staan en dat ten hoogste 1/3 deel van de oppervlakte van de gebouwen (dit is de oppervlakte van de “footprint”, dus van de begane grondverdieping) gebruikt wordt voor nevenactiviteiten. In het plan is een afwijking opgenomen met het oog op het gebruiken van een groter deel van de bestaande gebouwen voor de nevenactiviteiten. Het beoordelingscriterium hiervoor is dat de hoofdfunctie wonen daarmee niet in het gedrang komt. Opslag en dergelijke buiten de gebouwen is niet toegestaan. Parkeren dient op eigen erf plaats te vinden.

5.5.3

Voorkomen van verkrotting

In de gemeente staan veel karakteristieke “boerespultsjes”, kleine woudhuisjes en voormalige typische arbeiderswoningen, waarvan de kwaliteit matig tot slecht is. Met enige regelmaat bereiken de gemeenten verzoeken om dergelijke gebouwen af te breken en te vervangen door een nieuwe woning.

De gemeente vindt dat in de eerste plaats moet worden bezien of het bestaande gebouw behouden kan worden. Wanneer, naar het oordeel van de gemeente, blijkt dat de bouwkundige staat te slecht is om het betreffende gebouw rendabel te kunnen herstellen, dan is de gemeenten bereid om aan nieuwbouwplannen medewerking te verlenen.

5.5.4

Paardenbakken

Paardenbakken, longeercirkels, trainingmolens, paddocks en dergelijke buiten de bebouwde erven leiden al snel tot een rommelig beeld. In dat verband is het gewenst dat dergelijke inrichtingen binnen een erf of achter een erf (en dus minder goed zichtbaar vanaf de openbare weg) worden gerealiseerd. Dat betekent dat paardenbakken als regel zijn toegestaan binnen alle woon- en bedrijfsbestemmingen en binnen het bouwvlak van de agrarische bestemmin-

gen en na vergunning op een perceel agrarische cultuurgrond direct achter of aansluitend aan een bestaand erf, mits de afstand tot de dichtstbijzijnde woning van derden niet minder bedraagt dan 30 m, om onevenredige overlast te voorkomen. Wanneer een paardenbak niet binnen het erf gerealiseerd kan worden zal een landschappelijk inpassingsplan moeten worden opgesteld.

5.6

(Niet-agrarische) bedrijven

5.6.1

Bedrijven in het 'gewone' buitengebied

Ieder bestaand niet-agrarisch bedrijf heeft de bestemming 'Bedrijf'. Uitgangspunt is dat bedrijvigheid uit de milieucategorieën 1 en 2 zonder meer binnen de bedrijfsbestemming is toegestaan, mits:

- het kleinschalige, ambachtelijke en/of dienstverlenende bedrijven zijn;
- de bedrijven geen grote verkeersaantrekkende werking hebben;
- de bedrijvigheid niet gepaard gaat met opslag en/of stalling buiten bedrijfsgebouwen;
- er geen detailhandel plaatsvindt.

Deze bedrijven zijn niet voorzien van een nadere aanduiding.

Van de bestaande bedrijven, waarvan de activiteiten niet vallen binnen milieucategorie 1 of 2, is de bestaande bedrijfsactiviteit aangeduid. Deze bedrijven hebben de mogelijkheid om naast de bestaande activiteit tevens de activiteiten die thuishoren in milieucategorie 1 of 2 uit te oefenen.

Mits hiervoor een omgevingsvergunning is verleend, is ook bedrijvigheid uit de milieucategorie 3.1 (milieuzone: 50 m) mogelijk. In dat geval gelden de eerder genoemde voorwaarden. Bovendien geldt dat deze bedrijven naar aard en/of effecten op het woon- en leefklimaat van de aangrenzende woongebieden, al dan niet onder te stellen voorwaarden, wat betreft geur, stof, gevaar en geluid, kunnen worden gelijkgesteld met de bedrijven uit de categorieën 1 en 2, waarvan de milieuzone respectievelijk 10 en 30 m bedraagt.

Bouwregels

Voor de oppervlakte van bedrijfsgebouwen is uitgegaan van de bestaande oppervlakte. Mogelijkheden tot uitbreiding zijn - nadat hiervoor een omgevingsvergunning is verleend - beperkt tot 15% van het bestaande bebouwde oppervlak en maximaal 15% van het bestemmingsvlak. Voor bedrijven waarvan kan worden geacht dat deze in het buitengebied thuishoren, wordt uitbreiding van de bebouwing met maximaal 50% toegestaan. Het gaat dan om loonbedrijven, mestopslagbedrijf, riethandelsbedrijven en dergelijke.

Voor alle bedrijven geldt dat uitbreiding alleen mogelijk is indien:

- niet meer dan 60% van het erf wordt bebouwd;
- een bedrijf milieutechnisch inpasbaar is in de omgeving;
- een bedrijf verkeerskundig goed is ontsloten;
- alle bedrijfsactiviteiten in gebouwen plaatsvinden;
- de uitbreiding goed landschappelijk wordt ingepast; dit moet blijken uit een erfinrichtingsplan;
- dat plaatsing van reclame-uitingen plaatsvindt conform het reclamebeleid.

Voor bouw- en goothoogte is aangesloten bij de maatvoering van agrarische gebouwen (vaak betreft het ook voormalige agrarische bebouwing), dan wel de bestaande maatvoering indien deze in de bestaande situatie groter is.

Bij elk bedrijf is ten hoogste het bestaande aantal bedrijfswoningen toegestaan. Wanneer er thans geen woning aanwezig is, zal het plan de bouw van een woning *niet* toestaan.

5.6.2

Bedrijven in de “Commerciële zones”

Bestaande niet-agrarische bedrijven

Bedrijven uit de milieucategorie 1 en 2 (en incidenteel uit 3.1) zijn binnen lintbebouwingen langs de N-wegen vaak goed inpasbaar. De gemeente wil de bestaande bedrijven ruimte bieden voor verdere ontwikkeling. De gebieden die voor dit beleid in aanmerking komen, worden aangemerkt als “commerciële zones”.

Bij de begrenzing van de commerciële zones is gekeken naar:

- gebieden waar al diverse bedrijfsfuncties aanwezig zijn;
- gebieden die een goede ontsluiting hebben en waarbij het verkeer van en naar de bedrijven geen verkeersveiligheidsproblemen oplevert;
- gebieden die al een duidelijke lintvorming qua bebouwing kennen.

De gemeente gaat op grond van bovenstaande criteria uit van de volgende zones:

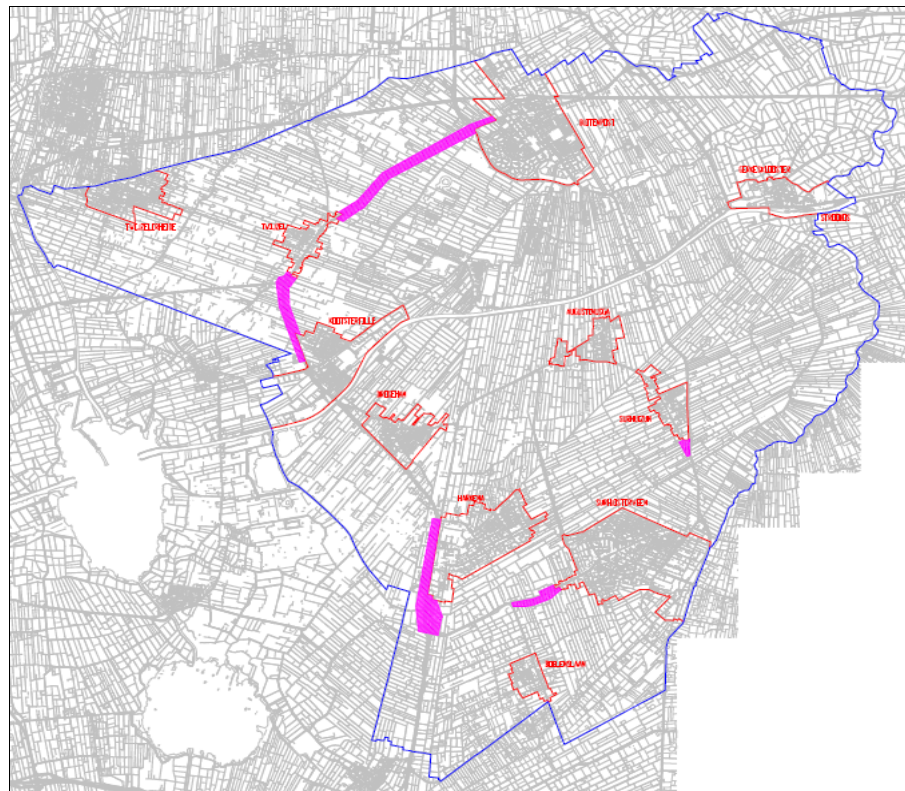
- De N355 tussen Twijzel en Buitenpost.
- Deel van de N355 ten westen van Twijzel (tot de rotonde).
- Deel van de N369 tussen de rotonde ten westen van Twijzel en de rotonde ten westen van Kootstertille.
- De zuidelijke entree van Surhuizum (It Súd 13 t/m 25); maakt strikt genomen geen deel uit van hoofdweg N358, maar ruimtelijk/visueel wel.
- De westelijke entree van Surhuisterveen N981 (zuidzijde vanaf bebouwde kom tot de Boelenswei, noordzijde tot en met pand Blauwhuisterweg 38).
- Deel van de N369 bij Harkema tussen de Reitsmastrjitte en de rotonde bij het Jachtfjild.

Binnen de commerciële zones kunnen bestaande bedrijven groeien tot maximaal 50% van het bestaande erf en maximaal 50% van het bebouwde oppervlak.

Voorwaarde voor groei is dat:

- niet meer dan 60% van het erf mag worden bebouwd;
- het erf goed landschappelijk wordt ingepast; dit moet blijken uit een erfinrichtingsplan;
- er geen onevenredige milieuhinder en/of verkeershinder zal plaatsvinden;
- plaatsing van reclame-uitingen plaatsvindt conform het reclamebeleid.

Afhankelijk van de ligging van een erf in de commerciële zone aan een parallelweg (van de provinciale weg) of niet, zijn deze groeimogelijkheden middels een afwijking (voor erven die via een parallelweg worden ontsloten) en een wijzigingsbevoegdheid (voor erven die direct op de provinciale weg worden ontsloten) mogelijk te maken. Deze indeling is vereist in verband met de verkeersveiligheid op de provinciale wegen.

Figuur 21. Commerciële zones in Achtkarspelen

5.7

Verblijfsrecreatie

5.7.1

Alle verblijfsrecreatiebedrijven

Alle verblijfsrecreatiebedrijven zijn voorzien van de bestemming 'Recreatie'. Onder deze bestemming vallen campings (geen kamperen bij de boer), jachthavens, groepsaccommodaties en andere verblijfsrecreatieve accommodaties. Met behulp van aanduidingen is zo nodig voorzien in differentiatie.

Bouwregels

Voor de oppervlakte van bedrijfsgebouwen is de bestaande oppervlakte rechte bestemd.

Voor de overige maatvoeringseisen aan bedrijfsgebouwen en bedrijfswoningen geldt dat de goothoogte niet meer dan 3,5 m en de bouwhoogte niet meer dan 9 m mag bedragen, dan wel de bestaande bouwhoogte indien deze meer is. Voor niet-inpandige bedrijfswoningen geldt een maximum oppervlak van 150 m².

5.7.2

Kamperen op een reguliere camping

De gemeente heeft één reguliere camping die gelegen is binnen het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied. De mogelijkheden met betrekking tot kamperen op deze camping zijn beperkt tot de bestaande oppervlakte voor het kamperen. De verdeling tussen het aantal seizoenplaatsen en toeristische staanplaatsen voor mobiele kampeermiddelen zal in het bestemmingsplan niet worden gereguleerd.

Stacaravans mogen - mits daarvoor een omgevingsvergunning wordt verleend - worden vervangen door chalets onder de volgende voorwaarden:

- De oppervlakte per chalet is beperkt tot ten hoogste 70 m².
- Huisvesting van seizoenarbeiders is niet toegestaan.
- De camping is of wordt goed landschappelijk ingepast.

Stacaravans mogen - mits daarvoor een omgevingsvergunning is verleend ook worden omgezet in trekkers- of blokhutten onder de volgende voorwaarden:

- De oppervlakte per trekkers- of blokhut is beperkt tot ten hoogste 55 m².
- Huisvesting van seizoenarbeiders is niet toegestaan.
- De camping is of wordt goed landschappelijk ingepast.

De camping mag het gehele jaar open zijn.

5.7.3

Kleinschalig kamperen

In het bestemmingsplan Buitengebied 2013 is het volgende beleid gehanteerd:

- Uitbreiding van bestaande kleinschalige kampeerterreinen tot maximaal 15 mobiele kampeermiddelen wordt toelaatbaar geacht, mits het perceel minimaal 0,5 ha bedraagt.
- Oprichting van nieuwe kleinschalige kampeerterreinen tot 15 mobiele kampeermiddelen bij agrarische bedrijven en bij woningen is mogelijk nadat hiervoor een vergunning is verleend en een binnenplanse afwijgingsprocedure is gevolgd.
- De afstand tussen dergelijke kampeerterreintjes en aanpalende woningen van derden dient ten minste 30 m te bedragen.
- De terreintjes zijn voorzien van een adequate afschermdende erfbeplanting met gebiedseigen soorten.
- Gebouwen ten behoeve van sanitaire voorzieningen mogen worden gebouwd tot een oppervlakte van 50 m².

De gemeente biedt de mogelijkheid voor het realiseren van nieuwe of uitbreiden van bestaande kleinschalige kampeerterreinen tot 25 staanplaatsen voor mobiele kampeermiddelen voor percelen groter dan 0,75 ha, mits:

- de afstand tussen dergelijke kampeerterreintjes en aanpalende woningen van derden ten minste 50 m bedraagt;
- de terreintjes zijn voorzien van een adequate afschermdende erfbeplanting met gebiedseigen soorten.

In de gemeente mogen niet meer dan 20 kleinschalige kampeerterreinen aanwezig zijn. De kampeermiddelen mogen alleen in het toeristisch seizoen (15 maart - 31 oktober) aanwezig zijn.

5.7.4

Recreatiewoningen

De in het plangebied aanwezige individuele recreatiewoning is als zodanig bestemd. Permanente bewoning is niet toegestaan. Het beleid biedt geen mogelijkheden om nieuwe individuele (recreatie)woningen te bouwen.

5.7.5

Recreatieappartementen

Het plan biedt - mits daarvoor een vergunning wordt verleend - de mogelijkheid om in (voormalige) agrarische bedrijfsgebouwen een aantal recreatieappartementen te realiseren, mits:

- de appartementen in bestaande gebouwen worden gerealiseerd;
- per appartement de ruimte beperkt is tot ten hoogste 70 m²;
- de appartementen uitsluitend recreatief worden gebruikt (huisvesting van seizoenarbeiders is niet toegestaan);

- ten hoogste 1/3 deel van de bestaande gebouwen wordt gebruikt voor deze recreatieve functie;
- het aantal appartementen niet meer dan 15 per (voormalig) agrarisch bedrijf bedraagt.

In het plan is een afwijking opgenomen met het oog op het gebruiken van een groter deel van de bestaande gebouwen voor de nevenactiviteiten. Het beoordelingscriterium hiervoor is dat de hoofdfunctie daarmee niet in het gedrang komt. Opslag en dergelijke buiten de gebouwen is niet toegestaan. Parkeren dient op eigen erf plaats te vinden.

5.7.6

Groepsaccommodaties

De in het plangebied aanwezige bedrijven die verblijfsaccommodatie bieden aan groepen krijgen een recreatieve verblijfsbestemming.

5.7.7

Bêd & brochje

Bêd & brochje is niet apart bestemd. Dergelijke overnachtingaccommodatie(s) zijn in of bij iedere (bedrijfs)woning mogelijk, mits qua oppervlakte is aangesloten bij de mogelijkheden voor aan-huis-verbonden beroepen/bedrijven (maximaal 30% met een maximum van 45 m²). Ruimte voor dergelijke accommodaties moet worden gezocht binnen de bouw mogelijkheden van de betreffende bestemming; het beleid biedt voor dit doel geen extra bebouwingsruimte.

5.8

Dagrecreatie

Voorzieningen voor dagrecreatief medegebruik zoals fietspaden, picknickplaatsen en dergelijke zijn meegenomen en mogelijk gemaakt binnen de relevante gebiedsbestemmingen (zoals de agrarische en natuurbestemming).

Nieuwe dagrecreatieve voorzieningen kunnen worden gerealiseerd nadat daarvoor een vergunning is verleend. Bij de beoordeling van de vergunningsaanvraag zal de landschappelijke kwaliteit en de inbreuk op natuurwaarden worden betrokken.

Ten behoeve van dergelijke voorzieningen zullen beperkt bouw mogelijkheden worden geboden:

- a. Er mogen geen gebouwen worden gebouwd, met uitzondering van vogelkijkhutten en toiletgebouwen (tot ten hoogste 15 m² per gebouw).
- b. De bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, is beperkt tot 2 m.
- c. Bestaande dagrecreatieve voorzieningen zijn als zodanig bestemd.

5.9

Water en waterbeheer

Het vaarwater in de gemeente heeft de bestemming 'Water'. Binnen deze bestemming zijn de verschillende functies die het water vervult, opgenomen (scheepvaart, waterrecreatie, waterhuishouding). Het afmeren van woonschepen is niet toegestaan.

Voor ontwikkelingen binnen de beheerszones langs provinciale vaarwegen dient op grond van de provinciale Vaarwegenverordening de provincie geraadpleegd te worden.

In de agrarische bestemming is geregeld dat boeren 'blauwe diensten' kunnen leveren. Dit betekent dat zij hun grond aan het Wetterskip Fryslân kunnen aanbieden en het Wetterskip de gelegenheid kunnen bieden om het land tijdens het natte seizoen onder water te laten lopen.

5.10

Energie

5.10.1

Windturbines

De gemeente wil geen medewerking verlenen aan het realiseren van nieuwe solitaire windturbines. De bestaande windturbines zijn op de plankaart aangeduid.

5.10.2

Mestvergisting

Mestvergisting is niet zonder meer toegestaan bij agrarische bedrijven. Een dergelijke (neven)activiteit wordt in beginsel beschouwd als een reguliere agrarische activiteit. Met het oog op het voorkomen van juridische conflicten en maatschappelijke conflicten zal de realisatie van mestvergistingsinstallaties alleen middels een binnenplanse afwijking onder voorwaarden mogelijk gemaakt kunnen worden. Daarbij kan het alleen gaan om mestvergistingsinstallaties die voor minimaal 50% met mest van het eigen bedrijf worden gevoed. Bovendien dienen dergelijke installaties goed landschappelijk te worden ingepast.

5.10.3

Hoogspanningsleiding

TenneT is voornemens een nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding te realiseren van Eemshaven naar Ens om zodoende voldoende capaciteit te genereren om de hoeveelheid opgewekte stroom af te voeren naar het gebied met de grootste vraag (Randstad). Deze nieuwe verbinding is in het Derde Structuur-

schema Elektriciteitsvoorziening (SEV III) opgenomen. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 20a van de Elektriciteitswet wordt het besluit over het tracé van de hoogspanningsverbinding genomen door de Minister van Economische Zaken (hierna: EZ) en de Minister van Infrastructuur en Milieu en vastgelegd in een inpassingsplan. Vooruitlopend op dit inpassingsplan hebben de ministers gezamenlijk een voorbereidingsbesluit genomen. In dit voorbereidingsbesluit verklaren de ministers dat voor een bepaald gebied dat loopt door het buitengebied van de gemeente Achtkarspelen een inpassingsplan wordt voorbereid. Doel van het voorbereidingsbesluit is dat gebied te vrijwaren van ontwikkelingen die verhinderen dat het gebied geschikt blijft voor de realisering van het inpassingsplan c.q. de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding.

In het gebied waarop het voorbereidingsbesluit van toepassing is, gelden er op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht beperkingen voor het oprichten van nieuwe bouwwerken. Daarnaast is het verboden om zonder omgevingsvergunning bepaalde werken of werkzaamheden uit te voeren. Ook is het verboden het bestaande gebruik te wijzigen ten behoeve van:

- a. de uitvoering van activiteiten met en/of opslag van gevaarlijk stoffen;
- b. gevoelige bestemmingen (woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen).

5 . 1 0 . 4

S c h a l i e g a s

De gemeente wil geen medewerking verlenen aan het (proef)boren naar schaliegas in de gemeente.

Planologische randvoorwaarden

6

6.1

Externe veiligheid

In het “vierde Nationale milieubeleidsplan” (NMP4) zijn de beleidslijnen voor een vernieuwing van het externe veiligheidsbeleid vastgesteld. Deze vernieuwing gaat uit van de zogenoemde risicobenadering. Er wordt onderscheid gemaakt tussen het:

- plaatsgebonden risico: het risico op een plaats buiten een inrichting, bepaald als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen deze inrichting waarbij een gevaarlijke stof is betrokken;
- groepsrisico: de cumulatieve kansen per jaar dat ten minste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof is betrokken.

Voor het plaatsgebonden en groepsrisico zijn normen opgesteld. Deze normen zijn uitgangspunt voor het ruimtelijk en milieubeleid. Wat betreft het plaatsgebonden risico wordt (voor “nieuwe” ruimtelijke ontwikkelingen) een kans van eens per miljoen jaar (10^{-6}) aanvaardbaar geacht. Op dit moment is deze norm een grenswaarde. Overschrijding van deze grenswaarde is niet toegestaan. Voor het groepsrisico wordt een kans van:

- eens per honderdduizend jaar (10^{-5} per jaar) op het overlijden van 10 personen of meer;
- eens per tien miljoen jaar (10^{-7} per jaar) op het overlijden van 100 personen of meer;
- eens per miljard jaar (10^{-9} per jaar) op het overlijden van 1.000 personen of meer bij inrichtingen aanvaardbaar geacht.

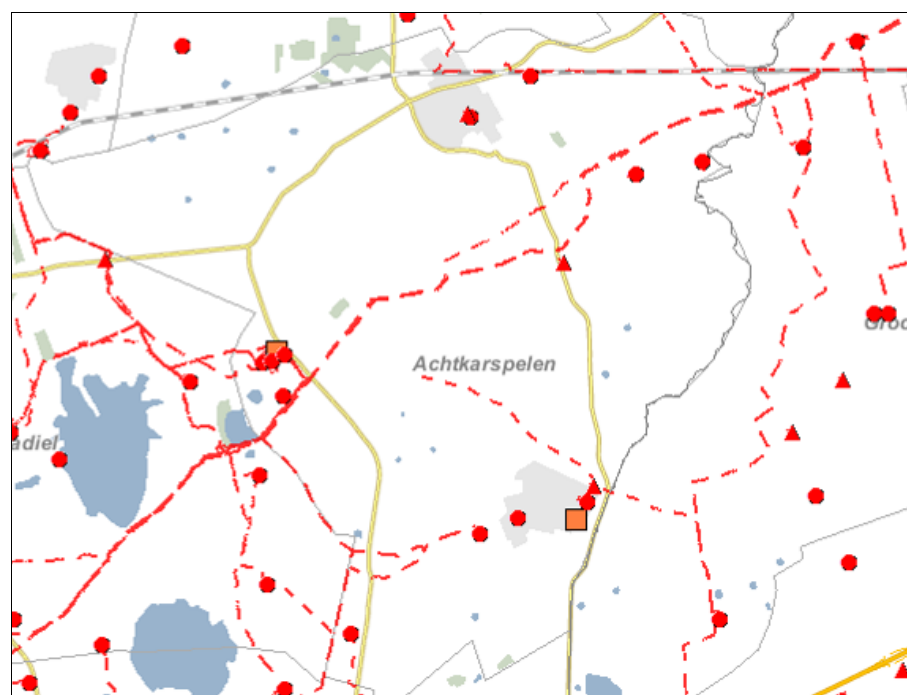
Op 27 oktober 2004 is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) in werking getreden. De regelgeving, zoals die in het Bevi is opgenomen, is gericht op het beperken van de risico's van een ongeval met gevaarlijke stoffen in inrichtingen (bedrijven) voor personen. Het Bevi heeft een rechtstreekse werking. In het Bevi wordt de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico gegeven; voor het groepsrisico geldt slechts een oriënterende waarde. Kortheidshalve houdt dit in dat binnen de PR 10^{-6} -contour geen kwetsbare objecten zijn toegestaan. Voor beperkt kwetsbare objecten is de norm van 10^{-6} een richtwaarde. Voor bestaande beperkt kwetsbare objecten geldt geen saneringsverplichting.

WET- EN REGELGEVING

Nieuwe beperkt kwetsbare objecten mogen in principe niet worden geplaatst binnen de PR 10^{-6} -contour. Uitzondering hierop zijn situaties waarin er gewichtige redenen zijn om van de norm af te wijken.

PROVINCIALE RISICOKAART

De Provinsje Fryslân heeft een risicokaart vervaardigd, waarop verschillende risicobronnen en risico-ontvangers zijn aangegeven. Op de risicokaart staan gegevens die met risico te maken hebben, zoals risicoveroorzakende bedrijven die gevaarlijke stoffen gebruiken of produceren of opslaan en ook het vervoer/transport van grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen. Gevaarlijke stoffen zijn in dit geval stoffen die een schadelijke invloed hebben op de gezondheid en het milieu.

Figuur 22. Fragment Risicokaart
(bron: Provinsje Fryslân, 2011)

Hieronder zijn de voor het plangebied relevante risicofactoren beschreven en worden de risico's voor het gebied afgewogen. Uit de risicokaart van de provincie blijkt dat in de omgeving van het plangebied verschillende risicobronnen aanwezig zijn. Uit de risicokaart blijkt dat de volgende risicobronnen relevant zijn:

- LPG-tankstations binnen het plangebied.
- Aardgastransportleidingen (transport gevaarlijke stoffen).
- Overige risicobronnen.
- Transport van gevaarlijke stoffen over (vaar)wegen.

Het Bureau Externe Veiligheid heeft voor de gemeente een Advies externe veiligheid opgesteld ten behoeve van het voorliggende bestemmingsplan. Dit advies is als bijlage bij deze toelichting gevoegd. Hierna wordt een samenvatting

van dit advies weergegeven, waarin op de hiervoor genoemde risicobronnen wordt ingegaan.

In en nabij het plangebied zijn de volgende LPG tankstations aanwezig:

LPG-TANKSTATIONS

- Autoservice Weterings, Uterwei 20, Augustinusga.
- Noord-Nederlands Automobielbedrijf Beheer bv, Koartwâld 6, Surhuisterveen.

PR

De PR 10^{-6} -contouren van de afleverzuil, het ondergrondse reservoir en het vulpunt van een tankstation bedragen in het kader van de ruimtelijke ordening respectievelijk 15 m, 25 m en 45 m.

De PR 10^{-6} -contouren van de afleverzuil, het vulpunt en het reservoir vallen deels/geheel over het plangebied. Binnen deze zone zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten gelegen en deze worden met het vaststellen van het plan ook niet mogelijk gemaakt.

Geconcludeerd kan worden dat het PR van de LPG-tankstations geen belemmering vormt voor het onderhavig plan.

Invloedsgebied

De invloedsgebieden bedragen 150 m vanaf het vulpunt en de ondergrondse tank. Het plangebied is (gedeeltelijk) binnen de invloedsgebieden van de LPG-tankstations gelegen. Binnen de invloedsgebieden zijn (beperkt) kwetsbare objecten gelegen. Hierdoor kan er sprake zijn van een groepsrisico (GR) en dient een GR-berekening te worden uitgevoerd.

Uit berekeningen kan worden geconcludeerd dat het GR lager is dan de oriëntatiewaarde.

In de bijlage "Advies externe veiligheid Bureau Externe veiligheid", behorende bij dit bestemmingsplan, wordt nader op de berekeningen en het GR ingegaan.

Aangezien het bestemmingsplan geen nieuwe ontwikkelingen binnen de invloedsgebieden van de tankstations mogelijk maakt, kan geconcludeerd worden dat de twee LPG-tankstations geen belemmering vormen voor onderhavig plan.

Binnen het plangebied ligt Maatschap Reinders, Westerein 3 te Drogeham, met één mestvergister met een inhoud van 400 m^3 . De PR 10^{-6} -contour valt binnen de inrichting en over weiland, de 1% letaalconter valt over naastgelegen weilanden.

MESTVERGISTERS
(BIOGASINSTALLATIES)

Nabij het plangebied is Oosterhof Holman Weboma, Westkern 7 te Kootstertille gevestigd. Voor voornoemde inrichting is een omgevingsvergunning onderdeel milieu verleend voor de oprichting van 3 mestvergisters met een inhoud van 849 m^3 elk en 1 vergister van 1.731 m^3 . Hoewel voornoemde vergisters nog niet gerealiseerd zijn, zijn de risicocontouren wel vergund. De PR 10^{-6} -contouren

vallen niet over het plangebied, de 1% letaalcontouren van deze mestvergisters vallen gedeeltelijk over het plangebied.

Bij voornoemde installaties zijn binnen de veiligheidsafstanden geen (beperkt) kwetsbare objecten aanwezig. Het bestemmingsplan voorziet niet in nieuwe ontwikkelingen in de directe omgeving van de inrichtingen.

Geconcludeerd kan worden dat de mestvergisters (biogasopslagen) geen belemmering vormen voor onderhavig plan.

PROPAANOPSLAG

Aan het Hamsterpein 3 te Drogeham is Maatschap van Minnen-Postma gevestigd. Binnen de inrichting is een propaanreservoir met een inhoud van 18 m³ aanwezig. Propaanreservoirs met een inhoud van meer dan 13 m³ zijn vergunningplichtig. Momenteel loopt een omgevingsvergunning, onderdeel milieu, procedure voor voornoemd propaanreservoir.

Naar verwachting zal bij de definitieve versie van het bestemmingsplan Buitengebied de kwantitatieve risicoanalyse (QRA) zijn opgesteld en de omgevingsvergunning zijn verleend. Met behulp van de QRA zal nader op de veiligheidsaspecten ingegaan worden. Dit zal in de definitieve versie van het bestemmingsplan verwerkt worden.

Gezien de ligging van de inrichting is de verwachting dat de ev-aspecten van de inrichting geen belemmering vormen voor onderhavig plan.

GASDRUKMEET- EN REGELSTATIONS

Binnen en nabij het plangebied zijn twee gasdrukmeet- en regelstations aanwezig. Aan de Parallelweg 8 in Buitenpost en aan de Blauwhuisterweg 28a in Surhuisterveen bevindt zich een gasdrukmeet- en regelstation van Gasunie. Hoewel deze stations als een risicovolle inrichting worden beschouwd, vallen deze niet onder het Bevi. Op de stations wordt gas met een druk van 40 bar gereduceerd naar 8 bar. De maximale capaciteit is minder dan 40.000 m³ per uur. De veiligheidsafstanden die gelden zijn bepaald in artikel 3.12 van het Activiteitenbesluit. Hierin is aangegeven dat voor stations met een maximale capaciteit ≤ 40.000 m³ per uur, als het onderhavige, de afstand tot kwetsbare objecten 15 m en tot beperkt kwetsbare objecten 4 m moet bedragen.

Het plangebied valt (deels) binnen de veiligheidsafstand van 15 m. Er bevinden zich geen (beperkt) kwetsbare objecten binnen deze afstand.

Geconcludeerd kan worden dat de gasdrukmeet- en regelstations geen belemmering vormen voor onderhavig plan.

MIJNBOUWLOCATIES

Nabij en binnen het plangebied liggen vier gaswinnings- en gasbehandelingslocaties van Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM).

Aan Westkern 8 te Kootstertille is een gasbehandelingsinstallatie van NAM gesitueerd. In de gasbehandelingsinstallatie wordt het gas op druk gebracht met een tweetrapscompressor en gekoeld, waarna het via een meetstraat wordt geleverd aan Gasunie. De gasbehandelingsinstallatie ligt buiten het plangebied.

maar de PR 10^{-6} -contour loopt gedeeltelijk over het plangebied. Binnen de PR 10^{-6} -contour bevinden zich geen (beperkt) kwetsbare objecten. Het berekende GR ligt ver beneden de oriëntatiewaarde.

Aan de Langewijk 3 te Drogeham is een gasproductielocatie van NAM gesitueerd. Gas wordt uit een put geproduceerd, het geproduceerde gas wordt naar een gasbehandelingsinstallatie gevoerd. De PR 10^{-6} -contour komt niet buiten het terrein van de locatie, er is derhalve geen sprake van een PR 10^{-6} -contour. Het berekende GR bedraagt nul.

Aan de Hamsterpein te Drogeham is een gaswinningsprocesinstallatie van NAM gesitueerd. Binnen de PR 10^{-6} -contour bevinden zich geen (beperkt) kwetsbare objecten. Het berekende GR bedraagt nul.

Aan de Dalweg te Surhuisterveen is een gaswinningsprocesinstallatie van NAM gesitueerd. Binnen de PR 10^{-6} -contour bevinden zich geen (beperkt) kwetsbare objecten. Het berekende GR ligt ver beneden de oriëntatiewaarde.

In de bijlage “Advies externe veiligheid Bureau Externe veiligheid”, behorende bij dit bestemmingsplan, wordt nader op de berekeningen en het GR ingegaan.

Geconcludeerd kan worden dat de mijnbouwlocaties geen belemmering vormen voor onderhavig plan.

Aan de Westkern 2 te Kootstertille is een gasmengstation van Gasunie gesitueerd. Hoewel het gasmengstation buiten het plangebied ligt, valt het invloedsgebied gedeeltelijk over het plangebied.

GASMENGSTATION

Op het mengstation komen diverse hogedruk transportleidingen samen die afkomstig zijn van diverse kleine aardgasvelden in de provincie Fryslân. Het aardgas in deze leidingen wordt op de installatie getransporteerd naar een aantal meetstraten om vervolgens via een tweetal ondergrondse hogedruk gasleidingen de installatie te verlaten. Uit berekeningen blijkt dat de PR 10^{-6} -contour op 0 m ligt. Met andere woorden; er is geen PR 10^{-6} -contour aanwezig. Uit de berekening blijkt dat het GR onder de oriëntatiewaarde blijft. Het invloedsgebied 1% letaal bedraagt 500 m.

In de bijlage “Advies externe veiligheid Bureau Externe veiligheid”, behorende bij dit bestemmingsplan, wordt nader op de berekeningen en het GR ingegaan.

Geconcludeerd kan worden dat het gasmengstation geen belemmering vormt voor onderhavig plan.

In en in de nabijheid van het plangebied lopen diverse hogedruk aardgastransportleidingen van Gasunie en NAM. Omdat sprake is van hogedruk aardgastransportleidingen is het Bevb van toepassing.

TRANSPORT VAN GEVAARLIJKE
STOFFEN DOOR BUISLEIDINGEN

Het Bevb stelt dat geen kwetsbare objecten mogen voorkomen binnen de PR 10^{-6} -contouren van leidingen waarin gevaarlijke stoffen worden getransporteerd. Als dat toch het geval is, dan is er sprake van een zogenaamd knelpunt.

Het invloedsgebied van de transportleidingen valt (deels) over het plangebied. De objecten in het plangebied liggen voor wat betreft de transportleidingen (deels) binnen de 100% letaliteitszone. Dit houdt in dat een volledige verantwoording van het GR dient plaats te vinden.

Met behulp van een rekenprogramma kan worden bepaald of voldaan wordt aan de risiconormen voor de externe veiligheid. Het resultaat van de berekening bestaat uit een PR-contour en een FN-curve voor het GR.

Uit het rekenprogramma is gebleken dat in vier gevallen sprake is van een PR-contour. Binnen de PR 10^{-6} -contouren zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten aanwezig. Er is derhalve geen sprake van knelpunten.

Het bestemmingsplan dient de ligging weer te geven van de in het plangebied aanwezige buisleidingen alsmede de daarbij behorende belemmeringenstrook ten behoeve van het onderhoud van de buisleiding. De belemmeringenstrook bedraagt tenminste 5 m aan weerszijden van een buisleiding, gemeten vanuit het hart van de buisleiding.

Voor alle aardgastransportleidingen is het GR berekend. Uit de FN-curven kan worden opgemaakt dat in vier situaties sprake is van een GR binnen het invloedsgebied van de transportleidingen. Het GR is echter ruim onder de oriëntatiewaarde gelegen.

Dit plan betreft een conserverend bestemmingsplan, waar planologisch geen nieuwe ontwikkelingen te verwachten zijn. Het aantal personen binnen het invloedsgebied van de transportleidingen neemt conform dit bestemmingsplan niet toe.

In de bijlage "Advies externe veiligheid Bureau Externe veiligheid", behorende bij dit bestemmingsplan, wordt nader op de berekeningen en het GR ingegaan.

Geconcludeerd kan worden dat de hogedruk aardgastransportleidingen geen belemmeringen vormen voor het GR van het plan.

STRUCTUURVISIE BUISEIDINGEN

Op 12 oktober 2012 is de Structuurvisie Buisleidingen vastgesteld door de Minister van Infrastructuur en Milieu in overeenstemming met de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. In de Structuurvisie Buisleidingen zijn leidingstroken aangewezen waar nieuwe buisleidingen voor het transport van gevaarlijke stoffen over lange afstand kunnen worden gelegd. Deze stroken sluiten - waar mogelijk - aan bij reeds bestaande leidingen. Door buisleidingen te bundelen wordt er efficiënt met ruimte omgesprongen.

Het doel van deze structuurvisie is om ruimte vrij te houden in Nederland voor de aanleg van toekomstige buisleidingen van nationaal en internationaal belang voor het transport van gevaarlijke stoffen. Daarmee wil de overheid duidelijkheid verschaffen aan zowel het bedrijfsleven dat daarmee kan rekenen op goede verbindingen voor buisleidingstransport, als aan provincies en gemeenten die hierop hun ruimtelijke plannen kunnen afstemmen.

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zal de verplichting worden opgenomen voor gemeenten om bij de opstelling van bestemmingsplannen de voor buisleidingstransport vrij te houden stroken in acht te nemen. Het gaat hierbij om vrijwaren en niet om bestemmen. Bestaande bestemmingen veranderen door het Barro dus niet.

Figuur 23. Nationale leidingenstrook

De buisleidingenstrook zal in de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening worden opgenomen in de vorm van een voorkeurstracé. Naast de strook zal, indien mogelijk, aan weerszijden een zoekgebied buisleidingen ingesteld worden. Gedacht wordt aan een zoekgebied van maximaal 250 m aan weerszijden van de strook.

Momenteel is de structuurvisie nog niet in werking getreden. Het bestemmingsplan is conserverend van aard. Binnen de buisleidingenstrook is op een aantal locaties bebouwing aangetroffen. Een eventuele uitbreiding kan afhankelijk van het tijdstip van bouwen en de vraag of de uitbreiding in het dan geldende bestemmingsplan past wellicht een probleem opleveren.

Geconcludeerd kan worden dat rekening gehouden moet worden met de bestaande bestemmingen binnen de buisleidingenstrook.

Langs en door het plangebied lopen transportroutes van gevaarlijke stoffen. Het betreft hier de N355, de N358 en de N369.

TRANSPORT VAN GEVAARLIJKE
STOFFEN OVER WEGEN

Toetsingskader bij de beoordeling van risico's van vervoer van gevaarlijke stoffen bij ruimtelijke ordeningsbesluiten, is de cRNVGS. In de cRNVGS is aangegeven dat berekeningen uitgevoerd dienen te worden overeenkomstig de conceptversie van de Handleiding Risicoanalyse Transport (hierna: HART) van 1 november 2011. In de HART staat uitvoerig beschreven op welke wijze de risicoberekening uitgevoerd moet worden. Daarbij wordt ook aangegeven welke gegevens (vervoer en populatie) daarbij ingevoerd moeten worden.

PR

Volgens de vuistregels uit de HART heeft een 80 kilometerweg buiten de bebouwde kom geen 10^{-6} -contour wanneer het aantal GF3-transporten per jaar lager is dan 500. Dat is hier bij de N355, de N358 en de N369 het geval.

Veiligheidszone

Bij het Basisnet Weg gelden de veiligheidsafstanden die in de cRNVGS zijn opgenomen. In bijlage 5 van de cRNVGS23 staat dat voor de N355, de N358 en de N369 geen veiligheidszone geldt.

Plasbrand Aandachtsgebied (PAG)

Het toekomstige PAG kan uit een zone van maximaal 30 m bestaan waarbinnen niet zonder meer gebouwd mag worden. Op basis van het concept Basisnet Weg is langs de N355, de N358 en de N369 geen PAG aanwezig.

GR

Het bestemmingsplan voorziet niet in nieuwe ontwikkelingen in de nabijheid van transportroutes van gevaarlijke stoffen over de weg.

Het aantal GF3-transporten (195) is veel minder dan de drempelwaarde uit tabel 3 van de HART. De 10% van de oriëntatiewaarde wordt niet overschreden.

Conclusie

De N355, de N358 en de N369 hebben geen $PR10^{-6}$ -contour. Het GR is kleiner dan 0,1 keer de oriëntatiewaarde.

Geconcludeerd kan worden dat het transport van gevaarlijke stoffen over de N355, de N358 en de N369 geen belemmering vormt voor het bestemmingsplan.

TRANSPORT VAN GEVAARLIJKE
STOFFEN OVER HET SPOOR

Over de spoorlijn Leeuwarden-Groningen vindt in principe geen vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Wel kan er zeer incidenteel transport plaatsvinden in geval er geen transporten van gevaarlijke stoffen kunnen plaatsvinden over het traject Groningen-Meppel.

Er dient in het kader van rampenbestrijding rekening gehouden te worden dat transport van gevaarlijke stoffen over het spoor zou kunnen plaatsvinden. Het invloedsgebied (1% letaal) zou in theorie voor bepaalde stoffen maximaal 3-5 km kunnen bedragen.

²³ Tabel afstanden en vervoerscijfers Basisnet Weg.

Het Prinses Margrietkanaal loopt door het plangebied. Over dit kanaal vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats.

Volgens de cRNVGS is het Prinses Margrietkanaal een zwarte vaarweg. Op zwarte vaarwegen wordt alleen gebruik gemaakt van binnenvaartschepen en niet van zeeschepen.

PR

Voor vaarwegen die door de binnenvaart worden gebruikt voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, gelden geen afstanden.

GR

Voor de GR-berekening dient te worden gerekend met vervoersintensiteiten zoals vermeld in bijlage 6 van de cRNVGS. Voor externe veiligheid is de stofcategorie GF3 maatgevend. In de cRNVGS is het aantal schepen dat met de gevaarlijke stof GF3 vaart op nul gesteld. Dit houdt in dat geen GR-berekening hoeft te worden uitgevoerd.

Plasbrandaandachtsgebied (PAG)

Voor zwarte vaarwegen geldt dat het toekomstige PAG uit een zone van maximaal 25 m bestaat waarbinnen niet zonder meer gebouwd mag worden. Deze 25 m wordt landinwaarts vanaf de waterlijn gemeten. In casu is sprake van bebouwing binnen de 25 m. Geadviseerd wordt om in het bestemmingsplan te borgen dat niet zonder meer nieuwe bebouwing binnen deze zone kan worden opgericht.

Geconcludeerd kan worden dat het transport van gevaarlijke stoffen over het water geen belemmering vormt voor het bestemmingsplan.

Geconcludeerd kan worden dat het aspect externe veiligheid geen belemmering vormt voor de haalbaarheid van voorliggend plan.

CONCLUSIE

6.2

Geluidhinder

In deze paragraaf wordt ingegaan op geluidbronnen in en grenzend aan het plangebied. Achtereenvolgens wordt ingegaan op:

- Wegverkeerslawaai;
- Spoorweglawaai;
- Industrielawaai.

De Wet geluidhinder dateert van 16 februari 1979 en is sindsdien middels verschillende wetten diverse keren gewijzigd. De recentste wijziging heeft plaatsgevonden bij besluit van 7 december 2006 (Staatsblad 2006-661). De inwerkingtreding heeft op 1 januari 2007 plaatsgevonden. Tevens is op 1 januari 2007 het "Reken- en Meetvoorschrift geluidhinder 2006" (Staatscourant 21 december 2006, nummer 249) in werking getreden.

WET- EN REGELGEVING

Voor wegverkeerslawaai en spoorweglawaai is bij deze wijziging van de wet overgestapt op de Europese dosismaat L day-evening-night (L_{den}). In de wet wordt L_{den} aangegeven in decibel (dB); de oude dosismaat L etmaal (L_{etm}) wordt net als vroeger aangeduid met 'dB(A)'. Beide dosismaten zijn 'A-gewogen': ze houden rekening met de gevoeligheid van het menselijk oor. De geluidbelasting in L_{den} is het gemiddelde over de dag-, avond- en nachtperiode.

6.2.1

Wegverkeerslawaai

In de Wet geluidhinder is bepaald dat elke weg een zone heeft, waarbinnen onderzoek plaats moet vinden naar de geluidbelasting aan de gevels van nieuw te bouwen woningen en gebouwen ten behoeve van andere geluidgevoelige functies. Een uitzondering geldt voor:

- wegen die gelegen zijn binnen een als woonerf aangeduid gebied;
- wegen waarvoor een maximum snelheid geldt van 30 km/uur.

Tabel 8. Zonebreedte wegverkeerslawaai

Aantal rijstroken		Aantal meters vanaf de wegas
Stedelijk	Buitenstedelijk	
3 of meer	-	350
2	-	200
-	5 of meer	600
-	3 of 4	400
-	2	250

(bron: Wet geluidhinder)

De zone geeft aan in welke gevallen wel en in welke gevallen geen geluidsonderzoek behoeft te worden verricht. Voor het bouwen van woningen of een ander geluidgevoelig object buiten de 'geluidszone' is een geluidsonderzoek niet verplicht. Daarbinnen geldt die verplichting wel. De breedte van de zone is in tabel 8 aangegeven.

Nieuwe geluidgevoelige functies dienen te voldoen aan de voorkeursgrenswaarde van L_{den} 48 dB.

CONCLUSIE Het voorliggende bestemmingsplan is een conserverend plan. In dit bestemmingsplan zijn geen nieuwe ontwikkelingen voorzien. Het uitvoeren van een akoestisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk. Dit betekent dat de uitvoering van het plan niet wordt belemmerd door geluidhinder vanwege wegverkeerslawaai. Alleen voor de verplaatsing van een woning aan de Uterwei 16a te Surhuizum is vaststelling van een hogere waarde (53 dB) noodzakelijk (omdat de woning op 78 m van de as van de weg wordt gerealiseerd en de geluidsbelasting aldaar is berekend op 53 dB). Voor de vaststelling van het bestemmingsplan zal ook de hogere waarde zijn vastgesteld.

6.2.2

Spoorwegverkeerslawaai

De Wgh is er ook op gericht de geluidhinder vanwege spoorwegverkeerslawaai te voorkomen en te beperken. Hierin is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur ter beperking van spoorwegverkeerslawaai bepalingen opgenomen kunnen worden betreffende de onderwerpen die ter beperking van de geluidsbelasting van wegen geregeld zijn in hoofdstuk VI van de Wgh.

In het plangebied ligt een deel van de spoorweg Leeuwarden-Groningen. Volgens de Regeling zonekaart Spoorwegen van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening & Milieubeheer, ligt langs deze spoorweg een geluidszone van 100 m.

PLANGEBIED

Het gaat hier echter om een bestaande situatie die aanvaardbaar wordt geacht. In voorliggend bestemmingsplan worden geen nieuwe geluidgevoelige ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Onderzoek naar de (mogelijke) geluidhinder vanwege spoorwegverkeerslawaai is dan ook niet noodzakelijk.

Dit betekent dat de uitvoering van het voorliggende bestemmingsplan niet door geluidhinder vanwege spoorwegverkeerslawaai wordt belemmerd.

CONCLUSIE

6.2.3

Industrielawaai

Ook is de Wgh erop gericht de geluidhinder vanwege industrielawaai te voorkomen en te beperken. In de Wgh is bepaald dat wanneer in een bestemmingsplan gronden worden bestemd voor industrieterrein, in beginsel bij de vaststelling van het bestemmingsplan een geluidszone bij dat industrieterrein moet worden vastgesteld. De toegestane geluidsbelasting vanwege industrielawaai van dat industrieterrein in de directe omgeving van de geluidszone is ten hoogste 50 dB(A).

De industrieterreinen bij Gerkesklooster-Stroobos en Kootstertille zijn gezoneerde industrieterreinen. De beide grenzen van de geluidszones industrielawaai liggen grotendeels binnen het plangebied van voorliggend bestemmingsplan. Deze zijn weergegeven op de verbeelding bij het bestemmingsplan.

PLANGEBIED

Het voorliggende bestemmingsplan is een conserverend plan. In dit bestemmingsplan zijn geen nieuwe geluidgevoelige ontwikkelingen voorzien. Het uitvoeren van een akoestisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk. Dit betekent dat de uitvoering van het plan niet wordt belemmerd door geluidhinder vanwege industrielawaai.

CONCLUSIE

6.3

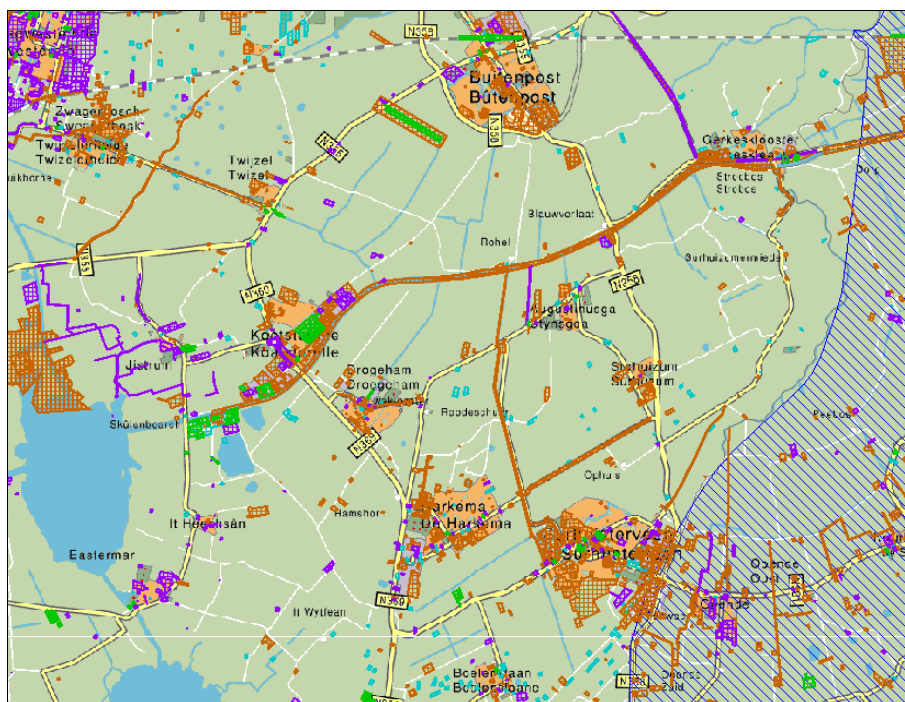
Bodem

WET- EN REGELGEVING

Op 1 april 2007 is de gewijzigde Woningwet (Ww) in werking getreden. In de Ww is bepaald dat door de gemeenteraad in de bouwverordening regels moeten worden opgenomen om het bouwen op verontreinigde bodem te voorkomen. Deze regels hebben onder andere betrekking op het uitvoeren van een (bodem)onderzoek naar de aard en schaal van de verontreiniging van de bodem.

In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is bepaald dat in de toelichting op een bestemmingsplan inzicht verkregen moet worden over de uitvoerbaarheid van het plan. Dit betekent dat er onder andere inzicht verkregen moet worden in de noodzakelijke financiële investering van een (mogelijk noodzakelijke) bodemsanering. Een onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem is dus feitelijk een onderdeel van de onderzoeksverplichting van B en W en de gemeenteraad bij de voorbereiding van een bestemmingsplan.

Hierbij moet worden opgemerkt dat ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening het bestemmen van gronden met een bodem van onvoldoende milieuhygiënische kwaliteit met een hiervoor gevoelige bestemming in beginsel moet worden voorkomen.

Figuur 24. Fragment van de bodemkwaliteitskaart (bron: bodemloket.nl)

CONCLUSIE

Dit plan is een conserverend plan waarin geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. Geconcludeerd mag worden dat de status quo met betrekking tot bodemverontreiniging acceptabel is en dat er van vervuilde locaties die urgente sanering behoeven geen sprake is. De aanwezigheid van (potenti-

eel) vervuilde locaties vormt geen belemmering voor onderhavig bestemmingsplan. In het kader van in de toekomst voorziene projecten dient waar nodig nader onderzoek te worden verricht.

6.4

Bedrijven en milieuhinder

Op grond van de Wet Milieubeheer zijn bedrijven en instellingen verplicht te voldoen aan de eisen van een AMvB, dan wel een milieuvergunning te hebben voor de exploitatie van het bedrijf, waarbij rekening gehouden dient te worden met de omliggende woonbebouwing. Door middel van de milieuwet- en regelgeving wordt (milieu)hinder in woongebieden zo veel mogelijk voorkomen.

WET- EN REGELGEVING

Uit de publicatie “Bedrijven en milieuzonering” (2009) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) wordt de richtafstandenlijst voor milieubelastende activiteiten gehanteerd, zowel voor bedrijven als maatschappelijke instellingen als scholen en sportvoorzieningen. Per bedrijfstype zijn voor elk van de aspecten geur, stof, geluid en gevaar de minimale afstanden aangegeven die in de meeste gevallen kunnen worden aangehouden tussen een bedrijf en woningen om hinder en schade aan mensen binnen aanvaardbare normen te houden. De grootste afstand is bepalend. De genoemde maten zijn richtinggevend, maar met een goede motivering kan en mag hiervan worden afgeweken.

Bedrijven in en in de directe omgeving van het plangebied kunnen (milieu)hinder vanwege geur, stof, geluid of gevaar veroorzaken. Vooral voor zogenoemde milieugevoelige ontwikkelingen zoals het bouwen van woningen kunnen bedrijven een belemmering zijn. Omgekeerd kunnen milieugevoelige ontwikkelingen ook een belemmering zijn voor bedrijven in de directe omgeving.

Het bestemmingsplan is een conserverend plan, waarin geen grootschalige activiteiten plaats zullen vinden. De bestaande bedrijvigheid is op grond van de melding of vergunning acceptabel in relatie tot omliggende (woon)bebouwing. De uitbreiding van bedrijven is alleen mogelijk middels afwijking of wijziging. Daarbij worden voorwaarden gesteld aan inpasbaarheid daarvan in de omgeving, mede gelet op de relatie met omliggende functies.

CONCLUSIE

Voor de uitbreiding van agrarische bedrijven is in het planMER onderzocht welke effecten dat met zich meebrengt, onder andere voor wat betreft geur (de meest bepalende factor ten opzichte van omliggende woonbebouwing) en luchtkwaliteit. Uit het planMER blijkt dat uitbreiding van agrarische bedrijven tot 3 ha geen onevenredige toename van hinder voor omwonenden zal betekenen. Uiteraard zal bij toepassing van de wijzigingsbevoegdheid nauwkeurig naar de milieusituatie worden gekeken als het bijvoorbeeld gaat om de richting van de uitbreiding van het bedrijf.

6.5

Luchtkwaliteit

WET- EN REGELGEVING

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer. De in deze wet gehanteerde normen gelden overall, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing).

Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wet milieubeheer in werking getreden. Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aangepakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals bouwprojecten of de aanleg van infrastructuur. Projecten die passen in dit programma, hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit. De ministerraad heeft op voorstel van de minister van VROM ingestemd met het NSL. Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden.

Ook projecten die 'niet in betekende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De criteria om te kunnen beoordelen of er voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMVB-nibm. In de AMVB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal 1,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ NO_2 of PM_{10}) als 'niet in betekende mate' wordt beschouwd.

CONCLUSIE

Het bestemmingsplan is een conserverend plan, waarin geen grootschalige activiteiten plaats zullen vinden. Het plan zal daarom geen projecten die in betekende mate van invloed zijn op de luchtkwaliteit mogelijk maken. Het bestemmingsplan voldoet dan ook aan het gestelde voor luchtkwaliteit in de Wet milieubeheer.

Voor de bij wijziging toegestane uitbreidingsmogelijkheden van agrarische bedrijven is in het planMER onderzoek gedaan naar de effecten daarvan op de luchtkwaliteit. Korte tijdshalve wordt daarvoor verwezen naar het planMER. Uit dat planMER blijkt dat de uitbreiding van agrarische bedrijven geen overschrijding van de grenswaarden oplevert.

6.6

Archeologie en cultuurhistorie

6.6.1

Archeologie

In 1992 ondertekende Nederland het Verdrag van Valletta/Malta. Samen met de in 2007 gewijzigde Monumentenwet heeft de zorg voor het archeologisch erfgoed daarmee een belangrijkere plaats gekregen in het proces van de ruimtelijke planvorming. Uitgangspunten van het verdrag zijn het vroegtijdig betrekken van archeologische belangen in de planvorming, het behoud van archeologische waarden ter plaatse en de introductie van het “veroorzakers-principe”. Dit principe houdt in dat diegene die de ingreep pleegt financieel verantwoordelijk is voor behoudsmaatregelen of een behoorlijk onderzoek van eventueel aanwezige archeologische waarden. Dit is vertaald naar de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) die in september 2007 in werking is getreden. Vooral de Monumentenwet is door de Wamz ingrijpend gewijzigd en gaat nu uitdrukkelijk in op de bescherming van archeologische waarden in bestemmingsplannen.

WET- EN REGELGEVING

De gemeente Achtkarspelen volgt het provinciaal archeologisch beleid dat via de FAMKE wordt gevoerd. Concreet betekent dit dat de gebieden waarvoor op de FAMKE-kaart wordt aanbevolen archeologisch onderzoek te verrichten (de gebieden zoals aangeduid met “streven naar behoud”), via het bestemmingsplan zijn beschermd. Dit betekent dat voor deze gebieden een bouwverbod geldt voor alle gebouwen en bouwwerken met een oppervlakte van meer dan 50 m² en dat dit bouwverbod pas kan worden opgeheven nadat via onderzoek is aangetoond dat geen archeologische waarden aanwezig zijn of dat de aanwezige archeologische waarden zijn onderzocht en veiliggesteld.

De uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan wordt niet belemmerd door archeologische waarden.

CONCLUSIE

6.6.2

Cultuurhistorie

Artikel 3.1.6, tweede lid, onderdeel a, van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro), geeft aan dat het aspect cultureel erfgoed expliciet meegewogen dient te worden in het bestemmingsplan. Naast archeologie dient dat ook overige cultuurhistorische aspecten te betreffen.

In onderhavige toelichting is al ingegaan op de cultuurhistorische kenmerken en kwaliteiten. Daarbij is aangegeven op welke wijze dit door vertaald wordt in het bestemmingsplan. De cultuurhistorische waarden zijn voor zover ze geen bescherming kennen op grond van de Monumentenwet (oftewel rijksmonumenten), daarmee voldoende gerespecteerd. De gemeente werkt voorts aan een eigen verordening voor gemeentelijke monumenten. Daarmee wordt de belangrijkste bebouwing in de gemeente (naast de al beschermde rijksmonumen-

ten) beschermd middels een vergunningenstelsel. Deze lijst van gemeentelijke monumenten is nog niet definitief, maar de verordening zal naar verwachting eerste helft 2014 worden vastgesteld. In het bestemmingsplan zijn daarom geen bouwwerken als “karakteristiek” aangegeven.

Voor het plangebied geldt dat veel cultuurhistorische waarden samenhangen met de kernkwaliteiten van het gebied Noardlike Fryske Wâlden. De begrenzing daarvan is opgenomen op kaart 5 van de Verordening Romte. Een deel van de kernkwaliteiten wordt ook weergegeven op de andere cultuurhistorische waardenkaarten van de Verordening Romte (kaarten 6-1 tot en met 6-5). Alle kernkwaliteiten (dobben/pingo's, houtwallen, elzensingels en verkavelingsstructuren) zijn in het bestemmingsplan nader beschermd:

- Dobben en pingo's door middel van een dubbelbestemming 'Waarde - Geomorfologie' en de bepaling dat er bij ingrepen in de bodem eerst onderzoek moet worden verricht of de ingreep ook verstorend zal zijn voor de cultuurhistorische en archeologische waarden.
- Houtwallen (dykswâlen) (deze zijn door Landschapsbeheer Friesland nader geïnventariseerd) door middel van een aanduiding op de verbeelding en de regeling dat deze gehandhaafd moeten blijven.
- Elzensingels en overige houtsingels (deze zijn door landschapsbeheer Friesland nader geïnventariseerd) door middel van een aanduiding op de verbeelding en de regeling dat deze gehandhaafd moeten blijven voor zover deze elzensingels cultuurhistorisch, landschappelijk en/of ecologisch waardevol worden geacht. De overige elzensingels en houtsingels zijn op een afzonderlijke kaart weergegeven, alsmede eventuele compensatiezones (mocht er behoefte zijn om een deel van deze elzensingels te verwijderen in verband met kavelstructuurverbetering).
- Verkavelingsstructuren door middel van bovengenoemde regeling voor houtwallen en elzensingels en houtsingels in het plangebied en door middel van een omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden, waarmee het dempen en graven van sloten in het plangebied slechts na toetsing (op onder andere de verkavelingsstructuur) mogelijk is.

Daarnaast worden op de cultuurhistorische waardenkaart 6-4 behorende bij de Verordening Romte middeleeuwse kloosters en kloosterterrein en (voormalige) staten en stinzen onderscheiden in Achtkarspelen. Het voormalige kloosterterrein ten oosten van Drogeham (Buwekleaster) is gelegen binnen het plangebied van voorliggend bestemmingsplan. Het terrein (liggend aan It Kleasterbreed) is beschermd middels een dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie'. De overige terreinen vallen binnen de grenzen van de bestemmingsplannen voor de dorpen.

Voor de bouw van de woning aan de Uterwei 16a te Surhuizum is door Landschapsbeheer Friesland een plan voor landschappelijke inpassing opgesteld. Hierin wordt rekening gehouden met de aanwezige verkavelingsstructuur en de

landschapselementen. De rapportage is als bijlage bij deze toelichting gevoegd.

Door de cultuurhistorische waarden waar nodig te verankeren in het bestemmingsplan, voldoet het plan aan het Bro en kan het als uitvoerbaar worden beschouwd.

CONCLUSIE

6.7

Ecologie

In het kader van het planMER is een uitvoerig onderzoek gedaan naar de ecologische waarden binnen het plangebied en de mogelijke effecten van het voorliggende bestemmingsplan daarop.

Het planMER wijst uit dat het bestemmingsplan geen onevenredige afbreuk doet aan de onderscheiden ecologische waarden. Het plan kan dan ook voor wat betreft ecologie als uitvoerbaar worden beschouwd. Korthedshalve wordt voor de onderbouwing van deze conclusie verwezen naar het planMER.

Ten behoeve van de verplaatsing van de woning naar de Uterwei 16a te Surhuizum, is door Buro Bakker een toetsing aan de Flora- en faunawet gedaan. De resultaten daarvan liggen vast in het rapport “Toetsing Flora- en faunawet voor de bouw van een woning aan de Uterwei te Surhuizum”. Uit het rapport blijkt dat de bouw van de woning geen afbreuk doet aan ecologische waarden. Het bouwplan wordt uitvoerbaar geacht. Het rapport is als bijlage bij deze toelichting opgenomen.

6.8

Water

In onder andere de Europese “Kaderrichtlijn water”, de vierde “Nota Waterhuishouding” en de adviezen van de Commissie Waterbeheer 21e eeuw is het beleid met betrekking tot het water(beheer) vastgelegd. Het beleid is gericht op het duurzaam behandelen van water. Dit betekent het waarborgen van voldoende veiligheid en het beperken van de kans op hinder vanwege water. Dit ook in verhouding tot ontwikkelingen als de verandering van het klimaat, het dalen van de bodem en het stijgen van de zeespiegel.

In de nota “Anders omgaan met water” is bepaald dat de gevolgen van (ruimtelijke) ontwikkelingen voor de waterhuishouding uitdrukkelijk in onder andere bestemmingsplannen moeten worden overwogen. Hiervoor moet de zogenoemde watertoets worden uitgevoerd. De watertoets is het vroeg informeren (van de waterbeheerder), het adviseren (door de waterbeheerder), het overwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige belangen in ruimtelijke plannen en besluiten.

WET- EN REGELGEVING

Op grond van artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) dient in de toelichting op ruimtelijke plannen een zogenoemde waterparagraaf te worden opgenomen. In deze waterparagraaf moet uiteengezet worden of en in welke mate het plan in kwestie gevolgen heeft voor de waterhuishouding, dat wil zeggen het grondwater en het oppervlaktewater. Het is de schriftelijke neerslag van de zogenaamde watertoets. Het doel van de watertoets is te waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten. Door middel van de watertoets wordt in een vroegtijdig stadium aandacht besteed aan het wateraspect.

Uitgangspunt van het Wetterskip Fryslân is dat er zowel kwalitatief als kwantitatief geen verslechtering mag optreden door het plan. Dit geldt zowel voor oppervlakte- als grondwater. Bovendien moet voor schoon water worden gezorgd door bij de inrichting zoveel mogelijk uit te gaan van maatregelen die natuurlijke processen bevorderen, zoals sloten met voldoende diepte, goede doorstroming, plas-dras bermen en oevers met een flauw talud.

Het bestemmingsplan voorziet in ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven. Dit kan leiden tot een toename van de hoeveelheid verharding. Wetterskip Fryslân geeft aan dat dit van grote invloed kan zijn op de waterhuishouding rondom de betreffende bedrijven. Bij ontwikkelingen met een oppervlakte groter dan 200 m² dient contact opgenomen te worden met het Wetterskip Fryslân om de invloed hiervan op de waterhuishouding nader te bezien. Dit waterbelang is geregeld in de Keur.

6.9

Defensie

6.9.1

Grondstation satellietcommunicatie

In de buurgemeente Kollumerland c.a. is het grondstation voor satellietcommunicatie van het Ministerie van Defensie gelegen.

Figuur 25. Zone 4770 m hoogtebeperking rondom satellietcommunicatiestation te Burum

Binnen een straal van 4770 m kunnen bouwwerken hoger dan 22 m verstorend werken voor de satellietcommunicatie. Op bovenstaande figuur is deze zone globaal weergegeven. Wanneer binnen deze zone bouwwerken van 22 m of hoger worden gerealiseerd, dienen deze bouwaanvragen aan het Ministerie van Defensie te worden voorgelegd. Het bestemmingsplan maakt bij recht geen bouwwerken mogelijk die hoger dan 22 m zijn. Bij wijzigingsbevoegdheden en afwijkingsmogelijkheden in het bestemmingsplan dient deze zone met hoogtebeperking wel te worden betrokken.

6.9.2

Militaire laagvliegroute

De militaire laagvliegroute nr. 10A ligt gedeeltelijk boven het grondgebied van de gemeente Achtekarspelen. Hier mag op minimaal 75 m hoogte worden gevlogen. Onder deze zone van 3700 m breed mogen geen bouwwerken hoger dan 40 m worden opgericht. Het bestemmingsplan maakt bij recht geen bouwwerken mogelijk die hoger dan 40 m zijn. Bij wijzigingsbevoegdheden en afwijkingsmogelijkheden in het bestemmingsplan dient deze zone met hoogtebeperking wel te worden betrokken. Wanneer binnen deze zone bouwwerken van 40 m of hoger worden gerealiseerd, dienen deze bouwaanvragen aan het Ministerie van Defensie te worden voorgelegd.

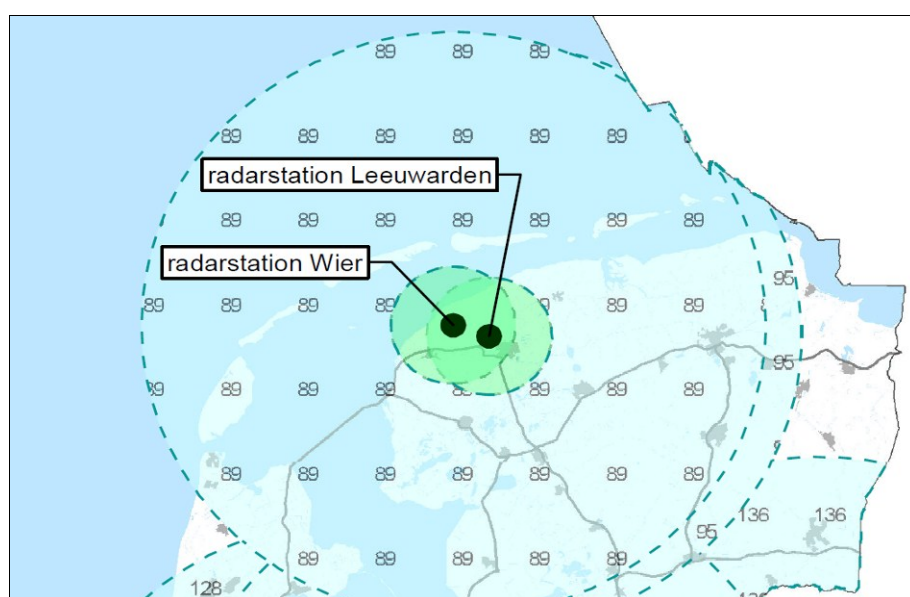

Figuur 26. Militaire laagvliegroute 10A met zone hoogtebeperking

6.9.3

Radarverstoringsgebieden

Ter voorkoming van radarverstoring met betrekking tot de radarverstoringsgebieden, gerelateerd aan de radarpost Wier en vliegbasis Leeuwarden, geldt een beperking voor bouwwerken hoger dan 89 m. Het bestemmingsplan maakt bij recht geen bouwwerken mogelijk die hoger dan 89 m zijn. Bij wijzigingsbevoegdheden en afwijkingsmogelijkheden in het bestemmingsplan dienen deze zones met hoogtebeperking wel te worden betrokken. Wanneer binnen deze zone bouwwerken van 89 m of hoger worden gerealiseerd, dienen deze bouw-aanvragen aan het Ministerie van Defensie te worden voorgelegd.

Figuur 27. Radarverstoringsgebieden Wier en Leeuwarden

In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op het planMER zoals dat voor het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Achtkarspelen is opgesteld. Het planMER is opgenomen in de bijlage bij deze toelichting. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens nader ingegaan op het proces van de totstandkoming van het planMER, de inhoudelijke consequenties van het planMER voor het bestemmingsplan en de uitvoerbaarheidstoets van de in het bestemmingsplan opgenomen regeling (die op basis van de uitkomsten van het planMER noodzakelijk was).

7.1

Proces

Het opstellen van een planMER kent zijn eigen proces dat wettelijk is voorgeschreven op grond van de Wet milieubeheer. De gemeente Achtkarspelen heeft ervoor gekozen om het onderzoek voor het planMER na het opstellen van het voorontwerpbestemmingsplan uit te voeren. Daarmee kon de regeling die op basis van politieke en bestuurlijke wensen in het voorontwerpbestemmingsplan was opgenomen, getoetst worden. Het uiteindelijke planMER is dan ook parallel aan het opstellen van het ontwerpbestemmingsplan opgesteld.

Uit de onderzoeken ten behoeve van het planMER bleek (na toetsing van het voornemen; zijnde het voorontwerpbestemmingsplan) dat de regeling voor veehouderijbedrijven (met uitbreidingsmogelijkheden) leidde tot negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Dat betekende dat er niet aan de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet 1998 kon worden voldaan en dat de regeling diende te worden aangepast/aangescherpt in het ontwerpbestemmingsplan.

Deze conclusie (de noodzaak tot aanpassen van het bestemmingsplan voor wat betreft de regeling voor veehouderijbedrijven) is in de gemeenteraad gepresenteerd (in een zogenaamde 'Informatiecarrousel'). Toen is ook besloten dat samen met de fractiespecialisten gekeken zou worden naar mogelijke alternatieve regelingen die in het bestemmingsplan opgenomen zouden kunnen worden om zodoende de veehouderijbedrijven toch nog uitbreidingsmogelijkheden te kunnen geven.

Samen met de fractiespecialisten zijn vervolgens vier alternatieven beschreven:

1. Vastleggen van de bestaande situatie op basis van het bestaande aantal dieren per bedrijf.
2. Vastleggen van de bestaande situatie op basis van het bestaande aantal dieren per bedrijf mét de mogelijkheid om 5% groei te realiseren.

3. Het aantal vergrotingen van grondgebonden veehouderijen tot 3 ha beperken tot maximaal 10 bedrijven.
4. Alleen vergroting toestaan tot 1,5 ha (en dus geen uitbreidingen tot 3 ha).

Deze vier alternatieven zijn in het planMER nader onderzocht. De conclusie van het onderzoek was dat alleen alternatief 1 uitvoerbaar is. De andere alternatieven leiden nog steeds tot een mogelijke verslechtering van de situatie in de Natura 2000-gebieden. Dit betekende dat op basis van alternatief 1 de regeling voor grondgebonden veehouderijbedrijven in het bestemmingsplan diende te worden aangepast.

7.2

Inhoudelijke consequenties voor het bestemmingsplan

Het onderzoek in het kader van het planMER heeft uitgewezen dat de situatie voor wat betreft de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden overspannen is. Er worden reeds kritische waarden overschreden en elke toevoeging van vee zou de situatie verder kunnen verslechteren.

De gemeente heeft mede op basis hiervan, maar ook op basis van veranderen- de wet- en regelgeving met betrekking tot bijvoorbeeld dierenwelzijn, besloten om intensieve veehouderijen generiek binnen voorliggend bestemmingsplan geen uitbreidingsruimte te bieden voor wat betreft het aantal dieren (in hoofdstuk 5 is hierop reeds nader ingegaan).

Voor de grondgebonden veehouderijbedrijven betekent de uitkomst van het planMER dat er niet zonder meer uitgebreid kan worden; niet bij recht, niet middels afwijking tot 1,5 ha en niet met wijziging tot 3 ha. Immers, toevoeging van vee leidt in beginsel tot extra ammoniakemissie en derhalve tot een onaanvaardbare toename van ammoniakdepositie in Natura 2000-gebieden. Toch heeft de gemeente ervoor gekozen om alle uitbreidingsmogelijkheden voor grondgebonden veehouderijbedrijven te handhaven. Daartoe is het wel noodzakelijk geweest om in de regels van het bestemmingsplan voor te schrijven dat uitbreidingen niet mogen leiden tot een toename van de ammoniakdepositie. Hiermee sluit de regeling het dichtst aan bij de Natuurbeschermingswet 1998. Feitelijk moet namelijk die toets (uitsluiten van onaanvaardbare toename van ammoniakdepositie) ook nu al op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 plaatsvinden (los van wat er wel en niet voor is geregeld in een bestemmingsplan). Daarmee verandert er met de nieuwe regeling in het bestemmingsplan dus feitelijk niets; alleen is het toetsingsvereiste nu in de regels van het bestemmingsplan opgenomen (anders zou het bestemmingsplan niet uitvoerbaar zijn en derhalve niet vastgesteld kunnen worden).

Concreet is aan de gebruiksbepaling (in de diverse agrarische bestemmingen) de volgende regeling toegevoegd:

“Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van het houden van vee, zodanig dat er sprake is van een negatief effect op een Natura 2000-gebied door stikstofdepositie, met dien verstande dat:

- *tot gebruik strijdig met deze bestemming niet wordt aangemerkt het bestaand gebruik, waarbij als referentiedatum voor het bestaand gebruik, in afwijking van het bepaalde in artikel 1 (begrippen), sub 1.19, wordt verstaan de referentiedata die zijn genoemd in bijlage 3 bij deze regels; of*
- *tot gebruik strijdig met deze bestemming niet wordt aangemerkt het gebruik dat vergund is door middel van een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, dan wel het gebruik waarvan het bevoegd gezag verklaard heeft dat een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 niet nodig is.”*

Hierbij is in de regels de volgende omschrijving van “een negatief effect op een Natura 2000-gebied door stikstofdepositie” opgenomen: “een, in vergelijking met de stikstofdepositie op de in bijlage 3 bij de regels genoemde referentiedatum voor het betreffende Natura 2000-gebied, toename van de stikstofdepositie groter dan 0 mol stikstof per hectare per jaar op de voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied.”

Feitelijk is hiermee, wat betreft de stikstofdepositie, toegestaan:

1. het bestaande gebruik zoals bedoeld in de Natuurbeschermingswet 1998;
2. het nieuwe gebruik als hiervoor een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 is verkregen of wanneer van het bevoegd gezag een verklaring is verkregen dat een dergelijke vergunning niet nodig is.

Op basis hiervan biedt het bestemmingsplan in beginsel niet meer maar ook niet minder mogelijkheden dan op grond van de Natuurbeschermingswet 1998. Naar onze mening is dit wenselijk omdat de bescherming van Natura 2000-gebieden in de eerste plaats op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 plaatsvindt. Uit de resultaten van het planMER blijkt ons niet dat in het bestemmingsplan hiervoor aanvullende maatregelen verwerkt moeten worden: het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is voldoende om een negatief effect op Natura 2000-gebieden te voorkomen. Dit moet alleen wel in het voorliggende bestemmingsplan gewaarborgd worden. Op basis hiervan is de keuze gemaakt om in het bestemmingsplan regels op te nemen die, zonder aanvullende voorwaarden, aansluit op de Natuurbeschermingswet 1998.

Wanneer deze keuze niet gemaakt zou zijn, dan:

- zou het voorkomen van een negatief effect op een Natura 2000-gebied niet voldoende in het bestemmingsplan gewaarborgd worden, waardoor het bestemmingsplan in strijd zou zijn met de Natuurbeschermingswet 1998 en dan ook niet zo vastgesteld zou kunnen worden; of
- in het bestemmingsplan aanvullende voorwaarden worden opgenomen waardoor een gebruik mogelijk wel op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 mogelijk is, maar niet op grond van het bestemmingsplan.

Beide resultaten waren en zijn naar onze mening niet wenselijk.

7.3

Uitvoerbaarheid van de regeling

De in bovenstaande paragraaf omschreven regeling biedt het kader waarbinnen agrarische bedrijven kunnen uitbreiden. Om (op grond van de Wet ruimtelijke ordening) te kunnen onderbouwen dat het binnen dat kader reëel is om een wijzigingsbevoegdheid voor grondgebonden veehouderijen tot een bouwvlak van maximaal 3 ha op nemen, is in het planMER op dit punt een nader uitvoerbaarheidsonderzoek opgenomen. Voor een beschrijving van het onderzoek en een uitgebreide conclusie wordt naar het planMER verwezen.

Kortgezegd kan op basis van het uitvoerbaarheidsonderzoek worden gesteld dat met toepassing van de best beschikbare technieken per bedrijf een bouwvlak van gemiddeld 1,1-1,7 ha kan worden ingevuld.

Echter, wanneer ervan uit wordt gegaan dat er gesaldeerd gaat worden (wat niet ondenkbaar is, gelet op het aantal stoppende bedrijven in het recente verleden) kan in combinatie met de bouw van emissiearme stallen per bedrijf een bouwvlak van gemiddeld 2,0-2,8 ha worden benut.

Uit het uitvoerbaarheidsonderzoek blijkt ook dat door de volgende maatregelen het vergroten van het agrarisch bouwvlak tot ten minste 2,5 hectare mogelijk is:

- stalgebouwen met een beperkte ammoniakemissie: bij 17 bedrijven;
- de zogenoemde saldoregeling: bij 8 bedrijven;
- stalgebouwen met beperkte ammoniakemissie en de saldoregeling: bij 23 bedrijven.

Hiermee acht de gemeente het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid tot maximaal 3 ha reëel en uitvoerbaar.

Juridische toelichting 8

De huidige kwaliteiten van het buitengebied en de mogelijke versterking daarvan zijn vastgelegd in bindende regels. In dit hoofdstuk worden de regels toegelicht.

8.1

Inleiding

Het voorliggende bestemmingsplan is opgesteld op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Dit betekent dat het analoge, voorheen de gebruikelijke wijze van beschikbaar stellen van een bestemmingsplan, ook digitaal beschikbaar is.

In aansluiting op de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro), het nieuwe Besluit ruimtelijke ordening (Bro), op 1 juli 2008 en de RO-standaarden, op 1 januari 2010, is bij het opstellen van het bestemmingsplan de nieuwe wet- en regelgeving toegepast. De RO-standaarden bestaan uit: de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen 2012 (SVBP2012), de Standaard Toegankelijkheid Ruimtelijke instrumenten 2008 (STRI2012) en de Praktijkrichtlijn bestemmingsplannen 2012 (PRBP2008).

De koppeling van de kaart, toelichting en regels (het bestemmingsplan) wordt in de nieuwe systematiek de verbeelding genoemd. De verbeelding is vervat in een GML. De digitale verplichting, het bestemmingsplan vervat in een GML, is ingegaan op 1 januari 2010. Vanaf dat moment heeft het digitale plan voorrang op het analoge plan.

HET DIGITALE
BESTEMMINGSPLAN

In de Wro zijn de strafbepaling en de algemene gebruiksbepaling neergelegd, zodat deze niet meer opgenomen hoeft te worden in de regels. Na 1 oktober 2010 zijn deze regels neergelegd in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Tevens is de uitsluiting van de aanvullende werking Bouwverordening onder de nieuwe Wro vervallen. Deze bepaling wordt niet meer opgenomen in de regels.

In het nieuwe Bro is een formulering opgenomen ten aanzien van de anti-dubbelregel en het overgangsrecht. Deze teksten zijn neergelegd in de regels. De nieuwe regelingen hebben tot gevolg dat het bestemmingsplan wat betreft de vorm en de inhoud enigszins kan afwijken van de tot nu toe gebruikelijke wijze van opstellen bij actualisering van bestemmingsplannen binnen de gemeente Achtkarspelen.

De SVBP2012 bevat een aantal voorschriften die moeten worden opgevolgd. Voor de regels betekent dit onder meer dat niet meer wordt gesproken van voorschriften maar van regels. Tevens zijn er een aantal dwingend voorgeschreven begrippen, die worden neergelegd in het artikel aangaande begrippen. Ook schrijft de SVBP2012 voor op welke wijze er invulling moet worden gegeven aan de wijze van meten.

Op grond van artikel 3.1.3 en artikel 3.1.6 van het Bro bestaat een bestemmingsplan uit:

1. bestemmingen die bij of krachtens de Wro kunnen worden voorgeschreven;
2. regels die bij of krachtens de Wro kunnen worden voorgeschreven;
3. een beschrijving van de bestemmingen, waarbij per bestemming het doel of de doeleinden worden aangegeven;
4. (wanneer nodig) uitwerkings-, afwijkings- en wijzigingsregels.

Daarbij is een bestemmingsplan voorzien van een toelichting. Hierin is de gemaakte keuze van de bestemmingen uiteengezet en zijn de resultaten van de voor het bestemmingsplan uitgevoerde onderzoeken opgenomen. Ook de resultaten van het overleg op grond van artikel 3.1.1 van het Bro zijn in de toelichting opgenomen alsook de manier waarop burgers en maatschappelijke organisaties bij de voorbereiding van het bestemmingsplan zijn betrokken is in deze toelichting uiteengezet. Daarbij zijn in de toelichting ook de inzichten in de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan opgenomen.

ADDITIONELE VOORZIENINGEN

In het plan zijn de al dan niet in directe relatie met een bestemming staande voorzieningen, zoals ondergrondse leidingen, wegen, paden, parkeervoorzieningen, bermten, geluidwerende voorzieningen, centrale installaties ten behoeve van de energievoorziening, voorzieningen ten behoeve van de waterbeheersing in de vorm van watergangen, duikers, waterkeringen en dergelijke in de bestemming begrepen, zonder dat dit uitdrukkelijk is vermeld.

CRITERIA BIJ NADERE EIS, WIJZIGING EN AFWIJKEN BIJ OMGEVINGSVERGUNNING

In de regels zijn criteria opgenomen die als toetsingskader dienen bij de in het plan opgenomen nadere eisen, wijzigingsbevoegdheden en afwijkingen bij omgevingsvergunning. Het gaat dan met name om kwalitatieve criteria als de woonsituatie (onder andere privacy), de milieusituatie (onder andere hinder voor omwonenden en verkeersaantrekkende werking), de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid (onder andere voorkomen van onoverzichtelijke, onherkenbare en niet sociaal controleerbare ruimtelijke situaties), de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden, de landschappelijke inpassing, de cultuurhistorische- en landschappelijke waarde en het straat- en bebouwingsbeeld. Bij dit laatste criterium moet worden gedacht aan een goede verhouding tussen bouwmassa en openbare ruimte, een goede hoogte-breedteverhouding tussen bebouwing onderling, een samenhang in bouwvorm/architectonisch beeld tussen bebouwing die ruimtelijk op elkaar georiënteerd is. Afhankelijk van de betreffende bepaling met betrekking tot een afwijking bij

omgevingsvergunning, wijzigingsbevoegdheid of nadere eis zijn één of meer van deze criteria opgenomen.

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) met het bijbehorende Besluit omgevingsrecht (Bor) in werking getreden. De invoering van de Wabo en het Bor heeft gevolgen voor het ruimtelijk omgevingsrecht zoals dat gold op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Met de inwerkingtreding van de Wabo is de Wro deels vervallen en opgegaan in de Wabo.

WET ALGEMENE BEPALINGEN
OMGEVINGSRECHT

In de Wabo en het Bor is de omgevingsvergunning geïntroduceerd en geregeld. In de omgevingsvergunning zijn de verschillende toestemmingen voor locatiegebonden activiteiten geïntegreerd, waarbij sprake zal zijn van een samenloop met andere locatiegebonden activiteiten die gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving. Ook de ontheffingen die in een bestemmingsplan zijn geregeld, zijn na 1 oktober 2010 vervangen door de omgevingsvergunning. Dit geldt ook voor de aanlegvergunning. Het algemene gebruiksverbod dat was opgenomen in artikel 7.10 Wro komt te vervallen en is vervangen door het algemene gebruiksverbod dat is opgenomen in artikel 2.1 Wabo. Voor een gebruik in strijd met een bestemmingsplan is een omgevingsvergunning vereist.

Door de komst van de Wabo en het Bor is een aantal begrippen uit de Wro (onder andere ontheffing en aanlegvergunning) vervallen; deze begrippen worden ook in de RO-standaard SVBP2008 gebruikt. In september 2010 zijn er werkafspraken met betrekking tot de SVBP2008 gepubliceerd. Het voorliggende plan is aangepast aan de werkafpraak september 2010 SVBP2008. Zo wordt er niet meer gesproken over ontheffingen, maar over afwijkingen. De in het overgangsrecht genoemde bouwvergunning is vervangen door een omgevingsvergunning voor het bouwen.

8.2

Bestemmingsplanprocedure

De bestemmingsplanprocedure is geregeld in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). In de procedure zijn de volgende fasen te onderscheiden:

- **Vorbereidingsprocedure**

Voor het opstellen van een voorontwerpbestemmingsplan verricht de gemeente onderzoek naar de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, naar de bestaande toestand en naar mogelijke en wenselijke ontwikkelingen binnen een gemeente. Het voorontwerpbestemmingsplan wordt voor overleg gezonden aan de in artikel 3.1.1 van het Bro genoemde instanties. Bovendien wordt het voorontwerp ter inzage gelegd voor inspraak op de wijze zoals die in de gemeentelijke inspraakverordening is vastgelegd. De gemeente reageert vervolgens op het overleg ex artikel 3.1.1 Bro en de inspraak door in de toelichting van het plan

op de gemaakte op- en aanmerkingen in te gaan en aan te geven welk standpunt de gemeente daarover inneemt.

- **Vaststellingsprocedure**

Na aankondiging in de Staatscourant en in De Streekkrant, op de website www.ruimtelijkeplannen.nl en op de gemeentelijke website, wordt het ontwerpbestemmingsplan gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Gedurende deze periode kan een ieder zienswijzen omtrent het ontwerp naar voren brengen. Na afloop van de termijn van de terinzagelegging stelt de gemeenteraad het bestemmingsplan al dan niet gewijzigd uiterlijk 12 weken na de termijn van terinzagelegging vast.

- **Beroepsprocedure**

Na de vaststelling van het bestemmingsplan maakt de gemeenteraad het vaststellingsbesluit bekend en legt het vastgestelde bestemmingsplan ter inzage. Indien Gedeputeerde Staten of de VROM inspectie een zienswijze hebben ingediend die door de gemeenteraad niet volledig is overgenomen of indien de gemeenteraad het bestemmingsplan gewijzigd heeft vastgesteld, geschiedt bekendmaking en terinzagelegging uiterlijk 6 weken na vaststelling. Uiterlijk 6 weken na bekendmaking van het vaststellingsbesluit kan er beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Indien het bestemmingsplan ongewijzigd is vastgesteld en er gehoor is gegeven aan zienswijzen van Gedeputeerde Staten en/of de VROM inspectie wordt het vaststellingsbesluit door de gemeenteraad uiterlijk 2 weken na vaststelling bekend gemaakt. Tevens wordt uiterlijk 2 weken na vaststelling het bestemmingsplan ter inzage gelegd.

8.3

Inhoud regels

De regels (voorheen voorschriften) regelen, in relatie tot de aan de gronden toegekende bestemmingen, het toegelaten gebruik van grond en opstallen, voor zover dit voor een goede ruimtelijke ordening noodzakelijk is.

De regels omtrent het gebruik van grond en opstallen kunnen worden onderscheiden in planregels betreffende:

- het bouwen;
- het gebruik;
- het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden.

Van belang is dat planregels alleen verbieden of toestaan (eventueel onder voorwaarden); verplichten tot bijvoorbeeld bouwen of een bepaald gebruik kunnen zij derhalve niet. Wanneer iemand tot bouwen of een bepaald gebruik over wil gaan, moet dit worden getoetst aan het bestemmingsplan.

De hoofdopbouw van de planregels ziet er als volgt uit:

- Inleidende regels.
- Bestemmingsregels.
- Algemene regels.
- Overgangs- en slotregels.

Onder de inleidende regels zijn opgenomen:

- Begrippen (zie artikel 1), waarin een aantal in de planregels gehanteerde begrippen nader is omschreven om misverstanden over de interpretatie ervan te voorkomen, dan wel om veel voorkomende termen als trefwoord te kunnen gebruiken.
- Wijze van meten (zie artikel 2), waarin, ten behoeve van een uniforme toepassing van het plan, wordt aangegeven hoe maten als goothoogte, bouwhoogte en dakhelling dienen te worden gemeten.

Deze bepalingen worden overigens ook deels voorgeschreven door de SVBP 2008.

De bestemmingen

In de artikelen 3 t/m 36 zijn regels voor de bestemmingen opgenomen, waaronder een vijftal dubbelbestemmingen. Ten behoeve van de toegankelijkheid en hanteerbaarheid van de planregels zijn alle regels die betrekking hebben op een bepaalde bestemming, zoveel mogelijk bij die betreffende bestemming ondergebracht. De toegekende bestemmingen vormen een vertaling van het gemeentelijk beleid zoals dat in deze toelichting is beschreven.

Voor de afzonderlijke bestemmingen is de volgende indeling aangehouden:

- a. bestemmingsomschrijving;
- b. bouwregels;
- c. nadere eisen;
- d. afwijken van de bouwregels;
- e. specifieke gebruiksregels;
- f. afwijken van de gebruiksregels;
- g. omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde of van werkzaamheden (voorheen aanlegvergunning);
- h. wijzigingsbevoegdheden.

Overigens komt niet elk onderdeel bij elke bestemming voor. In onderstaande zal, waar nodig, uitvoeriger op aard en strekking van diverse onderdelen van de planregels worden ingegaan.

In lid 1 van ieder artikel is de omschrijving opgenomen van het doel of doeleinden die aan de betreffende bestemming zijn toegekend. Naast de hoofdbestemming worden in de bestemmingsomschrijving ook eventuele ondergeschikte nevenfuncties, die bij recht zijn toegestaan, benoemd. Ook wordt in de bestemmingsomschrijving voor bepaalde percelen de bestemming meer gespecificeerd.

In de bouwregels wordt vervolgens geregeld, in welke mate binnen een bestemming bebouwing is toegestaan, door regels op te nemen over situering en maatvoering van de toegestane bebouwing. In enkele bestemmingen zijn hiervoor bouwvlakken opgenomen om de situering van de toegelaten bebouwing te specificeren. Deze regels vormen een belangrijk toetsingskader voor het beoordelen van aanvragen omgevingsvergunning. Overigens is op grond van de inwerkingtreding van de Wabo voor een deel van de in de bouwregels toegestane bouw mogelijkheden geen omgevingsvergunning (bouwvergunning) meer nodig.

In de bestemmingen waarbij dat in stedenbouwkundig opzicht van belang is, wordt in de bouwregels onderscheid gemaakt tussen bouwregels voor de hoofdgebouwen en bouwregels voor de aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen. Dit is het geval bij de woonbestemmingen, waarbij dit onderscheid bepalend is voor de invulling van een perceel. Door in de begripsbepalingen heldere omschrijvingen te hanteren van de verschillende begrippen die in dit kader relevant zijn, ontstaat een heldere regeling.

Op grond van artikel 3.6 lid 1 sub c Wro kan bij een bestemmingsplan worden bepaald, dat het bevoegd gezag met inachtneming van bepaalde regels bevoegd zijn af te wijken van de bij recht gegeven bouwregels door een omgevingsvergunning daartoe te verlenen. Met deze mogelijkheid wordt beoogd om op ondergeschikte punten van de planregels af te kunnen wijken om enige flexibiliteit mogelijk te maken.

Bij de binnenplanse afwijkmogelijkheden zal het bevoegd gezag de verschillende in het geding zijnde belangen zorgvuldig moeten afwegen en hierin bijvoorbeeld ook de noodzaak voor de aanvrager om voor een afwijkende regeling in aanmerking te komen moeten betrekken. Per bestemming is een afwegingkader opgenomen voor het verlenen van omgevingsvergunningen gericht op afwijking van hetgeen bij recht toegestaan is aan bebouwing dan wel gebruik.

In de bepalingen betreffende het gebruik staat aangegeven welke vormen van gebruik van gronden en gebouwen binnen de gegeven bestemming specifiek niet toelaatbaar worden geacht. Voor het overige geldt dat de Wabo in artikel 2.1. voorschrijft dat gronden in overeenstemming met de bestemming moeten worden gebruikt, zodat het niet nodig is om allerlei vormen van afwijkend gebruik expliciet uit te sluiten. Dit is op basis van de wetgeving al het geval.

In een aantal gevallen kan ook van de gebruiksregels bij omgevingsvergunning worden afgeweken. Dit is in dit plan voor een aantal functies en ontwikkelingsmogelijkheden binnen de kaders van de bestemming geregeld.

Een ander instrument is de omgevingsvergunning om bepaalde werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren (voorheen de aanlegvergunning). Het vereiste van deze omgevingsvergunningen is gericht op het beschermen van (mogelijk) aanwezige waarden. In dit bestemmingsplan zien de-

ze omgevingsvergunningen vooral op het behouden van waardevolle kavelstructuren en op het beschermen van mogelijk aanwezige archeologische en aardkundige waarden. Dit vergunningenstelsel vormt een vertaling van de in de toelichting omschreven waarden.

Om de flexibiliteit in een bestemmingsplan te bevorderen is het ten slotte mogelijk om wijzigingsbevoegdheden op te nemen die aan B&W de bevoegdheid toekennen om de bestemming van gronden te wijzigen. Deze bevoegdheid wordt opgenomen om op eenvoudiger wijze dan via een volledige bestemmingsplanherziening functiewijzigingen mogelijk te maken. Het betreft over het algemeen veel voorkomende ontwikkelingen, zoals de wijziging van de bestemming van een agrarisch bedrijf in Wonen. Bij de diverse wijzigingsbevoegdheden zijn steeds duidelijke begrenzings opgenomen, waaruit blijkt tot hoever de wijziging mag reiken.

De artikelen 37 t/m 42 bevatten een aantal algemene bepalingen, waarvan vooral de algemene aanduidingsregels en algemene afwijkingsregels nog een belangrijke inhoudelijke impact op het plan hebben.

De algemene aanduidingsregels (artikel 40) hebben vooral betrekking op bepaalde zones die invloed hebben op de gebruiksmogelijkheden van gronden die onder een dergelijke zone vallen, zoals industrielaan.

In artikel 37 is de anti-dubbelregel opgenomen. Deze bepaling is wettelijk voorgeschreven en is gericht op het voorkomen van het “dubbel tellen” van bouwmogelijkheden, bijvoorbeeld na splitsing van een perceel.

In artikel 41 zijn de algemene afwijkingsregels opgenomen met het oog op het soepel kunnen inspelen op voorkomende gevallen, die weliswaar niet in overeenstemming zijn met de concrete planregels, maar die op zichzelf geen wezenlijke aantasting daarvan betekenen. Dit betreft bijvoorbeeld de mogelijkheid om af te wijken van de voorgeschreven maten als de feitelijke situatie afwijkt van de planologische en de mogelijkheid om nutsvoorzieningen te realiseren.

In artikel 43 is het overgangsrecht geregeld zoals dat wettelijk is voorgeschreven in het Besluit ruimtelijke ordening. Hiermee wordt bereikt dat bestaand gebruik of bestaande bouwwerken die afwijken van het bestemmingsplan kunnen worden voortgezet c.q. gehandhaafd. Het overgangsrecht beschermt de gevestigde belangen of rechten bij een nieuwe, van de bestaande situatie afwijkende regeling.

Bouwwerken, of gebruik die al in strijd waren met de voorgaande bestemmingsplannen, zijn uitgesloten van het overgangsrecht.

Overleg en inspraak

9.1

Inleiding

Naar aanleiding van de tervisielegging van het voorontwerpbestemmingsplan voor het buitengebied van de gemeente Achtkarspelen, is onderhavige nota ten behoeve van de ingekomen overleg- en inspraakreacties opgesteld.

In deze nota zijn de ontvangen overleg- en inspraakreacties, de samenvatting van de reacties en gemeentelijke beantwoording van die reacties opgenomen. Tevens is aangegeven welke aanpassingen en aanvullingen naar aanleiding van de reacties of op basis van voortschrijdend inzicht van gemeentezijde zijn doorgevoerd ten opzichte van het voorontwerpbestemmingsplan.

De opbouw van de nota is als volgt:

- In paragraaf 9.2 wordt een overzicht gegeven van de instanties van wie een overlegreactie op het voorontwerpbestemmingsplan voor het buitengebied is ontvangen. Deze reacties zijn samengevat en voorzien van een “Reactie gemeente”. Ook is aangegeven of de reacties hebben geleid tot aanpassing c.q. verduidelijking van het bestemmingsplan voor het buitengebied.
- Paragraaf 9.3 gaat in op de gemeentelijke beantwoording van de inspraakreacties en behandelt ook hier de eventuele aanpassingen die uit de beantwoording van deze reacties zijn voortgevloeid.
- Paragraaf 9.4 gaat in op de ambtshalve wijzigingen die in het (ontwerp)bestemmingsplan zijn doorgevoerd.

9.2

Overleg

In het kader van het overleg ex artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijk ordening, is het voorontwerpbestemmingsplan voor het Buitengebied van de gemeente Achtkarspelen eind november 2012 toegezonden aan:

1. Wetterskip Fryslân.
2. Provincie Fryslân.
3. Ministerie van Defensie.
4. Ministerie van EL&I/energie.
5. Ministerie van I&M/Rijkswaterstaat.
6. Gemeente Tytsjerksteradiel.

7. Gemeente Dantumadiel.
8. Gemeente Kollumerland c.a.
9. Gemeente Grootegast.
10. Gemeente Smallingerland.
11. Gemeente Zuidhorn.
12. Stichting Woningbouw Achtkarspelen.
13. Brandweer Fryslân.
14. KPN Telecom B.V.
15. NUON Servicedesk publieke sector.
16. Stedin Netbeheer B.V.
17. Vitens Waternet.
18. N.V. Nederlandse Gasunie.
19. ProRail.
20. NS Bedrijfs- en Productontwikkeling.
21. Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
22. Land- en Tuinbouw Organisatie Noord.
23. Land- en Tuinbouw Organisatie Noord afdeling Achtkarspelen.
24. Noardlike Fryske Wâlden/Vereniging voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer.
25. UPC Nederland.
26. Staatsbosbeheer - Regio Noord.
27. Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM).
28. Bureau externe veiligheid Fryslân.
29. TenneT.

Van de onder 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 25, 26 en 27 genoemde instanties is geen reactie ontvangen. Hieronder zijn de reacties van de overige instanties/organisaties weergegeven met de gemeentelijk reactie hierop.

1. Wetterskip Fryslân

In haar brief van 4 februari 2013 geeft het Wetterskip Fryslân aan, dat door de verruiming van de bouwvlakken bij agrarische bedrijven het mogelijk is dat het verhard oppervlak in het buitengebied plaatselijk fors toeneemt. Dit kan van grote invloed zijn op de waterhuishouding rond deze agrarische bedrijven. Omdat voor deze ontwikkelmogelijkheden geen aparte ruimtelijke procedure hoeft te worden doorlopen, en dus geen wateradvies zal worden gevraagd, verzoekt het Wetterskip om in de regels in het bestemmingsplan een voorwaardelijke verplichting op te nemen. Deze voorwaardelijke verplichting moet er in voorzien dat bij ontwikkelingen, waarbij het verhard oppervlak met meer dan 200 m² toeneemt, de initiatiefnemer contact opneemt met Cluster Planen van Wetterskip Fryslân om afspraken te maken over de waterhuishouding.

Reactie gemeente

De grondgebonden volwaardige agrarische bedrijven hebben op de verbeelding een bouwvlak van maximaal 1,5 ha gekregen. De oppervlakte van het bouwvlak hangt af van de eigendomspositie, de afstand tot omwonenden, de na-

tuurlijke grenzen en de mogelijkheid van planschade. Bij recht mag binnen de bouwvlakken worden gebouwd.

De compensatie van verharding door bebouwing of bestrating van meer dan 200 m² is een waterbelang dat in de Keur is geregeld. Het Wetterskip dient zelf zorg te dragen voor het controleren en de handhaving daarvan. De gemeente zal met het Wetterskip contact opnemen over de informatievoorziening richting Wetterskip met betrekking tot verhardingen van meer dan 200 m², waarvoor de gemeente een omgevingsvergunning verleent. In de toelichting bij het (ontwerp)bestemmingsplan zal aandacht worden besteed aan het waterbelang en de compensatie.

Op basis van de overlegreactie van het Wetterskip zal in de toelichting aandacht worden geschonken aan het waterbelang en de compensatieverplichting zoals die is geregeld in de Keur.

2. Provincie Fryslân

De provincie heeft in het kader van het 3.1.1 Bro overleg de volgende opmerkingen over het voorontwerpbestemmingsplan gemaakt. Voor de leesbaarheid is direct onder de provinciale opmerking de “Reactie gemeente” opgenomen. De categorie-indeling bij de verschillende opmerkingen slaat op het gewicht van de provinciale opmerking. Bij een categorie 1-opmerking is er strijd met de provinciale verordening en is aanpassing van het voorontwerpbestemmingsplan noodzakelijk. Een categorie 6-opmerking is een opmerking die ziet op onvolkomenheden in de juridische kwaliteit van het voorontwerpbestemmingsplan.

Landschappelijke waarden (categorie 1)

De houtsingelkaart is nog niet beschikbaar en daardoor nog niet te beoordelen. De provincie vindt het belangrijk dat de gemeente deze vóór terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan aan hen voorlegt. De provincie vindt het noodzakelijk de landschappelijke waarden in de bestemmingsomschrijving van de bestemming ‘Agrarisch met waarden - Besloten gebied’, ‘Agrarisch met waarden - Open gebied’ en ‘Natuur’ te benoemen. Daarnaast dient de voorwaarde ‘geen onevenredige afbreuk aan landschappelijk waarden’ bij de uitvoering van werk en werkzaamheden nog te worden opgenomen binnen de bestemming ‘Agrarisch met waarden - Open gebied’ en ‘Natuur’.

Reactie gemeente

De “Overzichtskaart houtsingels en houtwallen” was nog niet beschikbaar ten tijde van de tervisielegging van het voorontwerpbestemmingsplan. Deze “Overzichtskaart houtsingels en houtwallen” met de bijbehorende regeling is inmiddels klaar en is naar de provincie gestuurd. In het (ontwerp)bestemmingsplan is de overzichtskaart verwerkt en zijn de bijbehorende regels verwerkt.

Verder zal de gemeente de landschappelijke waarden van de bestemming 'Agrarisch met waarden - Besloten gebied', 'Agrarisch met waarden - Open gebied' en 'Natuur' in de bestemmingsomschrijving van de bestemmingen benoemen. De ontbrekende voorwaarde 'geen onevenredige afbreuk aan landschappelijk waarden' bij de uitvoering van werk en werkzaamheden zal bij de door de provincie genoemde bestemmingen 'Agrarisch met waarden - Open gebied' en 'Natuur', net zoals in artikel 3.7 lid c ('Agrarische met waarden - Besloten gebied'), worden opgenomen.

Cultuurhistorie (categorie 1)

In de toelichting van het plan is niet aangegeven op welke wijze het plan rekening houdt met cultuurhistorische elementen en structuren. Verder wordt voorgesteld om de algemene voorwaarden die in het bestemmingsplan zijn opgenomen, aan te vullen met de voorwaarde dat geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan aan de cultuurhistorische waarden.

Reactie gemeente

In de toelichting zal worden aangegeven op welke wijze het bestemmingsplan rekening houdt met cultuurhistorische elementen en structuren, zoals aangegeven op de cultuurhistorische kaarten behorende bij de Verordening Romte. Verder wordt in de bestemmingsomschrijving opgenomen dat de bestemmingen 'Agrarisch met waarden - Besloten gebied' en 'Agrarisch met waarden - Open gebied' (artikel 3 en artikel 6) ook ten dienste staan aan de natuurlijke landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

In de algemene voorwaarden, die zijn opgenomen bij de afwijkingmogelijkheden van de verschillende bestemmingen, zal de extra voorwaarde worden opgenomen dat geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan de cultuurhistorische waarden.

Archeologie (categorie 1)

Eén waardevol terrein bij Twijzel wijkt af van de FAMKE-kaart. Voor het overige verwacht de provincie dat alle waardevolle terreinen voor de periode steentijd-bronstijd conform de FAMKE-kaart op de verbeelding worden aangepast.

Reactie gemeente

Het waardevolle terrein bij Twijzel betreft het gebied rond de kerk aan de Tsjerkebuorren. Het gaat om een waardevol terrein, waarvan bekend is dat het waardevolle archeologische resten kan bevatten uit de ijzertijd-middeleeuwen. De gemeente zal voor het gebied in het bestemmingsplan een dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie' opnemen en zal - net als bij de overige archeologisch waardevolle gebieden - hier een omgevingsvergunningstelsel (activiteit: aanleggen) aan koppelen.

Archeologische verwachtingswaarden (categorie 1)

Geadviseerd wordt om bij werken en werkzaamheden en ook bij de wijzigingsbevoegdheden naar de bestemmingen 'Natuur' en 'Bos' als voorwaarde toe te voegen dat geen afbreuk mag worden gedaan aan de archeologische waarden.

Reactie gemeente

In het bestemmingsplan zal ook bij werken en werkzaamheden en bij de wijzigingsbevoegdheden naar de bestemming 'Natuur' en 'Bos' als voorwaarde worden toegevoegd dat geen afbreuk mag worden gedaan aan de archeologische waarden.

Ecologische Hoofdstructuur (categorie 1)

De natuurbestemming acht de provincie voldoende beschermend wanneer in artikel 16.5, lid c van de planregels het criterium wordt toegevoegd dat een omgevingsvergunning alleen kan worden verleend wanneer dit 'geen significant negatieve effecten heeft op de wezenlijke kenmerken en waarden van de gronden'.

Reactie gemeente

In het betreffende artikel van de planregels zal het criterium worden toegevoegd dat een omgevingsvergunning alleen kan worden verleend wanneer dit 'geen significant negatieve effecten heeft op de wezenlijke kenmerken en waarden van de gronden'.

Bestaande functies binnen de EHS (categorie 1, 2)

De provincie geeft aan dat binnen het begrensde EHS-gebied in het voorontwerp een aantal bestemmingsvlakken te ruim zijn gelegd. Als dit een verruiming is ten opzichte van het vigerende plan, dan zal aangetoond moeten worden dat deze geen significant negatieve effecten hebben op de wezenlijk kenmerken en waarden van de gronden.

Reactie gemeente

De gemeente heeft de plankaart van het oude bestemmingsplan en de plankaart van het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied over elkaar gelegd. Geconstateerd is dat het gaat om verschillende woonpercelen en een aantal agrarische percelen. Bij de woonpercelen gaat het om uitbreidingen door vergrote tuinen/erven bij woningen. De omvang hiervan is in het ontwerp verder beperkt. Datzelfde geldt voor de agrarische bouwpercelen.

EHS beheersgebieden (categorie 2)

Eén beheersgebied aansluitend aan de EHS is niet voorzien van de bestemming 'Natuur'. Deze moet worden aangepast, tenzij deze in het vigerende bestemmingsplan ook niet is beschermd.

Reactie gemeente

De gemeente heeft de plankaart van het oude bestemmingsplan en de plankaart van het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied over elkaar gelegd. De nieuwe grenzen van de EHS heeft de gemeente nog niet ontvangen van de provincie. Daarom zijn de grenzen zoals deze in het voorontwerpbestemmingsplan zijn opgenomen aangehouden.

Natuur buiten de EHS (categorie 1)

De provincie merkt op dat niet alle natuurgebieden buiten de EHS van beschermende regels zijn voorzien.

Reactie gemeente

De provincie heeft desgevraagd aangegeven dat het hierbij gaat om de houtwallen en de elzensingels. Het klopt dat deze in het voorontwerpbestemmingsplan nog niet worden beschermd. Zoals eerder (onder eerste kopje "Landschappelijke waarden") is aangegeven, was de "Overzichtskaart houtsingels en houtwallen" nog niet beschikbaar ten tijde van de tervisielegging van het voorontwerpbestemmingsplan. Deze "Overzichtskaart houtsingels en houtwallen" met de bijbehorende regeling is inmiddels opgesteld en naar de provincie gestuurd.

In het (ontwerp)bestemmingsplan is de overzichtskaart verwerkt en zijn de bijbehorende regels verwerkt.

Weidevogels (categorie 1)

Bij alle niet-agrarische ontwikkelingen met een oppervlakte van meer dan 0,5 ha kan weidevogelcompensatie aan de orde zijn. Dit in die gebieden, die door hun rust en openheid geschikt zijn voor weidevogels. De planregels moeten hier op aangevuld worden.

Reactie gemeente

De provincie heeft op 6 juni 2013 hiervoor de kaart naar de gemeente gestuurd, waarop de gebieden met openheid en rust zijn aangegeven. Binnen deze gebieden geldt voor alle niet-agrarische ontwikkelingen met een oppervlakte van meer dan 0,5 ha dat weidevogelcompensatie aan de orde kan zijn. Voor dergelijke ontwikkelingen zal in de planregels een regeling worden opgenomen dat weidevogelcompensatie aan de orde kan zijn.

Bos (categorie 1)

De provincie geeft aan dat in geval van het kappen en rooien van bos voor verlening van de omgevingsvergunning een voorwaarde moet worden opgenomen dat geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan aan de landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke waarden van de gronden.

Reactie gemeente

Binnen de bestemming 'Bos' is voor het kappen en rooien van bos een omgevingsvergunning vereist. Overeenkomstig de opmerking van de provincie zal in het bestemmingsplan een voorwaarde worden opgenomen dat voor verlening van een omgevingsvergunning geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan aan de landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke waarden van de gronden. Daarmee maken deze waarden onderdeel uit van de beoordeling in het kader van de verlening van de omgevingsvergunning voor het kappen en rooien van bos.

Houtteelt (categorie 2)

De provincie vindt het van belang dat bij de afwijkmogelijkheid voor houtteelt een voorwaarde wordt opgenomen dat geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan aan de landschappelijke, cultuurhistorische, archeologische en natuurlijke waarden van de gronden. Verder stelt de provincie de vraag of het gewenst is om binnen de bestemming van agrarische kleinbedrijven houtteelt in het open gebied toe te staan (bovendien heeft de bestemming agrarische kleinbedrijven geen cultuurgronden).

Reactie gemeente

In het bestemmingsplan zal bij de afwijkmogelijkheid voor houtteelt de voorwaarde worden opgenomen dat geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan aan de landschappelijke, cultuurhistorische, archeologische en natuurlijke waarden van de gronden.

Omdat de agrarische kleinbedrijven apart bestemde bouwvlakken hebben, is het niet wenselijk om in het open gebied binnen deze bouwvlakken de mogelijkheid te bieden voor houtteelt. In het bestemmingsplan zal deze mogelijkheid worden verwijderd uit de regels.

Wijziging naar 'Natuur' en 'Bos' (categorie 2)

In de agrarische bestemmingen voor het open en besloten gebied zijn wijzigingsbevoegdheden opgenomen ten behoeve van de realisering van natuur en bos. De provincie stelt voor om aan de criteria de voorwaarde toe te voegen dat geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan aan de landschappelijke, cultuurhistorische, natuurlijke en archeologische waarden.

Reactie gemeente

In het bestemmingsplan zullen zal in de wijzigingsbevoegdheden binnen de bestemmingen voor het open en besloten gebied het extra criterium worden toegevoegd dat geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan aan de landschappelijke, cultuurhistorische, natuurlijke en archeologische waarden.

Agrarisch kleinbedrijf (categorie 2, 4)

De provincie vindt een bouwvlak van een agrarisch kleinbedrijf van 1 ha veel te fors. Een bouwvlak van 0,25 ha vindt de provincie meer passend of eventueel van 0,5 ha met een maximaal bebouwingspercentage van 50%.

Reactie gemeente

In de gemeente Achtkarspelen zien we ook het verschijnsel dat veel agrariërs hun volwaardige bedrijfsactiviteiten hebben beëindigd. Ruim 100 agrarische bestemmingen zijn van de verbeelding gehaald en hebben in het voorontwerpbestemmingsplan een woon- of woonboerderijbestemming gekregen, omdat deze percelen niet meer worden gebruikt voor agrarische bedrijfsactiviteiten. De bouw mogelijkheden in het buitengebied zijn daardoor een stuk minder geworden. Daarnaast zijn er ruim 40 agrariërs, die nog wel boeren, maar niet meer hun volwaardige inkomen uit het agrarische bedrijf halen. Deze agrarische kleinbedrijven, zoals ze in het nieuwe bestemmingsplan zijn genoemd,

hebben een hoeveelheid cultuurgrond bij het bedrijf van tenminste 5 ha en ten hoogste 15 ha.

In de toelichting van het voorontwerpbestemmingsplan is reeds gemeld dat wonen in combinatie met een agrarische hobby of beperkte agrarische activiteiten veel voorkomt in de gemeente Achtkarspelen, en dan vooral in het besloten gebied. In zijn algemeenheid past deze vorm van grondgebonden landbouw uitstekend in het kleinschalige, besloten landschap van de Wâlden. In de praktijk blijkt - als gevolg van de geringe marktoriëntatie - het landschap er wel bij te varen. Achtkarspelen wil een dergelijke bedrijvigheid dan ook stimuleren door de behoefte aan eventuele 'bedrijfsbebouwing' te honoreren.

In het nu nog geldende bestemmingsplan voor het buitengebied hadden deze agrarische bedrijven een bouwvlak van 1 ha. Er is in het voorontwerpbestemmingsplan voor het buitengebied een onderscheid gemaakt tussen de volwaardige agrarische bedrijven, die een bouwvlak van maximaal 1,5 ha hebben gekregen en de agrarische kleinbedrijven, die een bouwvlak van maximaal 1 ha hebben gekregen. Zowel voor de volwaardige agrarische bedrijven als de agrarische kleinbedrijven zijn de bouwvlakken in de praktijk een stuk kleiner. Met betrekking tot de agrarische kleinbedrijven zijn verreweg de meeste bouwvlakken rond de 0,6 ha. Afhankelijk van de aanwezigheid van natuurlijke grenzen in de vorm van sloten en singels en de afstand tot omwonenden (in verband met milieuaspecten geur en geluid), is een logisch bouwvlak opgenomen. Ook is hierbij rekening gehouden met de grootte van het kleinschalig agrarisch bedrijf: er zijn hobbyboeren, die qua oppervlakte grond en aantal dieren dicht tegen een volwaardig bedrijf aanzitten. Omdat deze bedrijven niet voldoen aan wat de gemeente in het bestemmingsplan heeft opgenomen ten aanzien van het aantal van 15 ha, is afgesproken dat deze agrariërs een 'Agrarische kleinbedrijf'-bestemming krijgen. Deze bedrijven hebben wel een bouwvlak gekregen die de omvang van het bouwvlak, zoals dat is opgenomen in het huidige bestemmingsplan voor het buitengebied, zo veel mogelijk benadert. In het nu nog geldende bestemmingsplan zijn dit namelijk (volwaardige) agrarische bedrijven met bouwvlakken tot 1 ha.

Hiermee wordt tevens de bestaande bouwrechten zo min mogelijk geweld aangedaan en het risico op tegemoetkoming in schade (planschade) voor de gemeente zoveel mogelijk beperkt.

De binnenplanse afwijking in artikel 5.4, lid a zal - omdat daarin de mogelijkheid wordt geboden om buiten het bestemmingsvlak te bouwen - worden vervangen door een wijzigingsbevoegdheid. Bij wijziging is vergroting van het agrarische bouwvlak mogelijk tot maximaal 1 ha. Hierbij is onder meer de voorwaarde opgenomen dat de nieuwe bebouwing aansluitend op het bestaande bouwvlak wordt gesitueerd, zodat één bouwensemble op het vergrote bouwperceel wordt verkregen.

Kortom, in de praktijk is maatwerk geleverd: per agrarisch bedrijf, dat geldt voor zowel de volwaardige als de kleinbedrijven, is bekeken wat de uitbreidingsruimte de komende tien jaar kan zijn. Hierover is gecommuniceerd met de betreffende agrariërs. Voor de bouwvlakken in het voorontwerpbestem-

mingsplan is hiermee rekening gehouden. De toelichting zal op dit onderdeel worden verduidelijkt.

De gemeente zal in het (ontwerp)bestemmingsplan opnemen dat bij de omgevingsvergunningaanvragen voor gebouwen met een oppervlakte van meer dan 500 m² alleen door middel van een afwijking medewerking verleend kan worden. Als voorwaarde bij deze afwijkingsbevoegdheid wordt opgenomen dat een door de gemeente goedgekeurd landschappelijk inpassingsplan is vereist.

Wij zullen dit vereiste juridisch borgen door een voorwaardelijke verplichting op te nemen. Daarbij zal beoordeeld worden of er sprake is van voldoende concentratie van de bebouwing binnen het bouwvlak en of de nieuwbouw voldoende landschappelijk is ingepast. Ook zullen we de algemene voorwaarde opnemen dat maximaal 50% van het bouwperceelvlak mag worden bebouwd.

Gelet op vorenstaande vinden wij dat de bouwvlakken voor de agrarische kleinbedrijven zorgvuldig tot stand zijn gekomen. Met de aanvullende voorwaarden is ons inziens voldoende geborgd dat er sprake is van een zorgvuldige inpassing in het landschap en dat sprake blijft van een zorgvuldig ruimtegebruik.

Landschappelijke inpassing agrarische bouwpercelen (categorie 1)

De provincie adviseert de uitvoering, het beheer en het onderhoud van de landschappelijke inpassing bij nieuwbouw op agrarische bouwpercelen juridisch te borgen door het opnemen van een voorwaardelijke verplichting in de gebruiksbepaling.

Reactie gemeente

De gemeente neemt in het (ontwerp)bestemmingsplan op dat gebouwen met een oppervlakte van meer dan 500 m² alleen door middel van een afwijking mogelijk zijn. Als voorwaarde bij deze afwijkingsbevoegdheid wordt opgenomen dat een door de gemeente goedgekeurd landschappelijk inpassingsplan vereist is en dat aan de omgevingsvergunning voorwaarden worden verbonden die verplichten de landschappelijke inpassing in stand te houden.

Omvang volwaardig agrarische bouwpercelen (categorie 1, 3)

Op de verbeelding komen een aantal agrarische bedrijven voor met een groter bouwvlak dan 1,5 ha. De provincie vraagt zich af of dit overeenkomstig het vigerende bestemmingsplan is. Zo niet, dan dient elk vergroot bouwvlak alsnog ruimtelijk (integraal) te worden onderbouwd.

Reactie gemeente

De bouwvlakken voor de volwaardige agrarische bedrijven zijn in circa 10 gevallen groter dan 1,5 ha. Reden voor deze grotere bouwvlakken is dat hiervoor in het verleden een planologische procedure is doorlopen of dat de grotere

bouwvlakken al waren opgenomen in het nu nog geldende bestemmingsplan en het dus om bestaande rechten gaat. Overeenkomstig deze vergunde rechten, is het bouwvlak in het nieuwe bestemmingsplan hierop aangepast.

Plaatsgebondenheid (categorie 3)

De provincie wijst op een brief over plaatsgebondenheid, die op korte termijn naar alle Friese gemeenten worden gestuurd en verzoekt hiermee alvast rekening te houden.

Reactie gemeente

Deze brief is op 21 maart 2013 van de provincie Fryslân ontvangen. In de brief wordt de term “plaatsgebondenheid” vervangen door de term “grondgebondenheid”. De provincie geeft aan in de provinciale Verordening Romte een kwalitatieve omschrijving van grondgebonden agrarisch bedrijf/veehouderij op te nemen. In de toelichting bij de verordening zal de provincie inzichtelijk maken op welke wijze gemeenten de grondgebondenheid kunnen toetsen. De provincie geeft aan ervan uit te gaan dat de gemeenten in nieuwe plannen voor het buitengebied bepalingen opnemen die grondgebondenheid waarborgen.

De gemeente Achtkarspelen onderschrijft het belang van grondgebondenheid en het college heeft dit ook bij brief van 9 oktober 2012 aan de provincie kenbaar gemaakt. Ondanks dat niet wordt verwacht dat zich op korte termijn footloose melkveehouderijen in de gemeente zullen vestigen, zal de gemeente in het (ontwerp)bestemmingsplan bepalingen of definities opnemen, die de grondgebondenheid van de melkveebedrijven waarborgen.

Bouwen buiten het agrarisch bouwvlak (categorie 1)

De provincie geeft aan dat de eis van een goede landschappelijke inpassing ook dient te worden toegevoegd bij de voorwaarden van het bouwen buiten het bouwvlak tot 1 ha.

Verder geeft de provincie aan dat het bouwen buiten het bouwvlak van agrarische kleinbedrijven plant technisch niet mogelijk is.

Reactie gemeente

Hierboven is reeds aangegeven dat in het (ontwerp)bestemmingsplan voor het buitengebied bij de omgevingsvergunningaanvragen voor gebouwen van meer dan 500 m² een door de gemeente goedgekeurd landschappelijk inpassingsplan is vereist. In deze afwijkingsbevoegdheid is ook de landschappelijke inpassing en de uitvoering en instandhouding daarvan geregeld.

Ten aanzien van de opmerking over het bouwen van agrarische kleinbedrijven buiten het bouwvlak het volgende. De bestemming ‘Agrarisch met waarden - Kleinbedrijf’ heeft een apart bestemmingsvlak. Dat houdt in dat niet met een afwijking kan worden meegewerkt aan het bouwen buiten het agrarisch bouwvlak. Daarom zal in de regels de zwaardere wijzigingsbevoegdheid worden op-

genomen (bij de bestemming 'Agrarisch met waarden - Besloten gebied' en 'Agrarisch met waarden - Open gebied') om mee te kunnen werken aan uitbreidingen van agrarische kleinbedrijven tot 1 ha.

Intensieve veehouderij (categorie 1, 3)

De provincie geeft aan dat in de planregels nog moet worden opgenomen dat het feitelijk bouwperceel niet groter mag zijn dan 3 ha. Verder moet in de afwijkingmogelijkheid voor de stalruimte en de wagenberging buiten het bouwvlak als voorwaarde worden toegevoegd dat de nieuwe bebouwing aansluit op het bestaande bouwvlak.

Reactie gemeente

De gemeente zal, overeenkomstig de provinciale reactie, in de planregels van het (ontwerp)bestemmingsplan opnemen dat het feitelijk bouwperceel voor de intensieve veehouderij niet groter mag zijn dan 3 ha. (ter verduidelijking: Het gaat hier om de theoretische mogelijkheid dat bij binnenplanse afwijking buiten het bouwvlak kan worden gebouwd in geval van bijvoorbeeld een kapshuur of dierenwelzijn. Dat een dergelijke uitbreiding leidt tot een bouwvlak van 3 of meer ha is niet reëel, maar theoretisch mogelijk.)

Mogelijk dat door de heroverweging van het provinciale beleid voor de intensieve veehouderij (in verband met de volksgezondheidseffecten en het standpunt van het rijk daarover) in een later stadium deze regels nog moeten worden aangepast. Voorsnog zullen we het maximum van 3 ha opnemen in het (ontwerp)bestemmingsplan.

Tevens zal de gemeente in de regels opnemen dat -in geval gebruik wordt gemaakt van de afwijkingmogelijkheid voor een stalruimte en een wagenberging- de nieuwe bebouwing dient aan te sluiten op het bestaande bouwvlak en bij de kernkwaliteiten van het landschap.

Mestvergisting (categorie 1)

De regeling in het voorontwerpbestemmingsplan, ten aanzien van het via een leiding verpompen van mest, merkt de provincie aan als strijdig met de provinciale verordening. De installatie moet in hoofdzaak bedrijfseigen zijn. De provincie wijst op een andere regeling in de verordening hieromtrent. Verder dient de mestvergistingsinstallatie landschappelijk te worden ingepast (voorwaarde opnemen).

Reactie gemeente

De mogelijkheid die in de artikelen 3.4, lid h ('Agrarisch met waarden - Besloten gebied'), 5.4, lid g ('Agrarisch met waarden - Kleinbedrijf') en 6.4, lid h ('Agrarisch met waarden - Open gebied') voor het verpompen van mest is opgenomen, zal uit de planregels worden verwijderd. In de praktijk wordt hier geen gebruik van gemaakt. De zinsnede in de hiervoor genoemde artikelen "dan wel gedeeltelijk afkomstig is van een buurbedrijf, mits die mest via een leiding wordt verpompt" wordt geschrapt.

Daarnaast zal aan de voorwaarden voor het toestaan van een mestvergistingsinstallatie worden toegevoegd dat de installatie landschappelijk moet worden ingepast.

Serrestallen (categorie 1)

Voor de bouw van serrestallen moet sprake zijn van een goede landschappelijk inpassing. Dit kan in de voorwaarde worden opgenomen.

Reactie gemeente

Binnen verschillende agrarische bestemmingen (artikel 3, 5 en 6) is de binnenplanse afwijkmogelijkheid opgenomen om de goothoogte ten behoeve van serrestallen te verhogen. Hierbij zal de voorwaarde worden opgenomen dat de serrestal goed landschappelijk ingepast moet worden.

Veldschuren (categorie 1)

Voor veldschuren dient een voorwaarde te worden toegevoegd dat deze landschappelijk inpasbaar zijn. De regeling voor veldschuren bij de agrarische kleinbedrijven is overbodig, maar kan op een andere manier worden toegepast.

Reactie gemeente

Binnen de verschillende agrarische bestemmingen (artikel 3 t/m 7) is een afwijkmogelijkheid opgenomen voor de bouw van een veldschuur buiten het bouwvlak. Bij de voorwaarden zal de voorwaarde worden gevoegd dat de veldschuur op een goede manier landschappelijk ingepast dient te worden middels een goedgekeurd landschappelijk inpassingsplan.

Omdat bij de bestemming 'Agrarisch met waarden - Kleinbedrijf' het bestemmingsvlak tevens het bouwvlak is, is de afwijking voor het bouwen buiten het bouwvlak juridisch niet mogelijk. In plaats daarvan wordt binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden - Besloten gebied' en 'Agrarisch met waarden - Open gebied' in de regels een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om ten behoeve van de bestemming 'Agrarisch met waarden - Kleinbedrijf' toch een veldschuur te kunnen toestaan buiten het bouwvlak.

Wijzigingsbevoegdheid naar 'Agrarisch met waarden - Kleinbedrijf' (categorie 2)

Duidelijk moet zijn dat een volwaardig agrarisch bouwperceel kan worden gewijzigd naar agrarisch kleinbedrijf. Dit moet worden aangepast in de planregels.

Reactie gemeente

Het is niet de bedoeling dat er binnen de agrarische bestemming (open of besloten gebied) via een wijzigingsplan nieuwe agrarische kleinbedrijven gevestigd worden. Deze mogelijkheid geldt alleen voor volwaardige agrarische bedrijven met een bouwvlak, waarvan de agrarische werkzaamheden zodanig wijzigen dat geen sprake meer is van een volwaardig bedrijf. Deze kunnen dan

worden gewijzigd in de bestemming 'Agrarisch met waarden - Kleinbedrijf'. In de planregels zal dit worden verduidelijkt.

Mestsilo's en voersilo's (categorie 2, 3)

De provincie stelt voor om ook voersilo's buiten het bouwvlak als strijdig gebruik aan te merken, evenals de mestsilo's.

Reactie gemeente

Net als de mestsilo's zijn ook de voersilo's volgens de bouwregels buiten het bouwvlak niet toegestaan. Voor de eenduidigheid en handhaafbaarheid van de regels, zal ook het bouwen van een voersilo en de opslag van voer buiten het bouwvlak worden aangemerkt als strijdig gebruik. De planregels worden hierop aangepast.

Paardenhouderij (categorie 2)

De provincie wijst op een paardenhouderij, die in het voorontwerp een bouwperceel van 1,5 ha en een bouwvlak van 0,5 ha heeft gekregen. Hier is nu weinig bebouwing. De provincie verzoekt om een nadere motivering hieromtrent.

Reactie gemeente

Per abuis hebben een tweetal paardenhouderijen (aan de Lytsewei en de Hamsterpein) - naast een bouwvlak om de bestaande bebouwing - daar omheen extra bouwgrenzen gekregen, zodat een bouwvlak van circa 1,5 ha ontstaat. Op de verbeelding zal dit worden aangepast. De buitenste bouwgrenzen zullen van de verbeelding worden gehaald.

Commerciële zones (categorie 3)

De provincie deelt de mening van de gemeente niet dat binnen de commerciële zones alle bedrijven goed inpasbaar zijn. De provincie acht uitbreiding van bedrijven langs delen van de commerciële zones die direct ontsluiten op de provinciale wegen uitermate ongewenst. Met een afwijkingsmogelijkheid kan de provincie niet instemmen, met een wijzigingsbevoegdheid wel.

Reactie gemeente

De gemeente heeft verschillende wegvlakken langs de provinciale wegen geïnventariseerd waarlangs de commerciële zone is voorzien. Uit de inventarisatie is gebleken dat uitbreidingen van bedrijven langs de provinciale wegen, die rechtstreeks ontsluiten op de provinciale weg kunnen leiden tot een onacceptabele toename van het aantal verkeersbewegingen (kwantitatief en kwalitatief (bijvoorbeeld vrachtwagens)) en daarmee een verkeersonveilige situatie. De provincie acht een wijzigingsbevoegdheid - in plaats van een afwijkingsprocedure - voor die stukken van de commerciële zone, die direct ontsluiten op de provinciale wegen, wel mogelijk. Op die manier kan de provincie (mede) beoordelen of de voorgenomen wijziging geen onacceptabele toename van de verkeersonveilige situaties op de provinciale weg teweeg brengt.

Er zal een regeling worden opgenomen, die onderscheid maakt tussen die delen van de commerciële zone die direct en niet direct ontsluiten op de provinciale wegen. Daar waar een parallelweg tussen het bedrijf en de provinciale weg loopt, zal op basis van een afwijkingsbevoegdheid meegewerkt kunnen worden. Daarbij zal wel een toets plaatsvinden met betrekking tot verkeers- toename. In de criteria van de afwijking zal aan de criteria worden toegevoegd dat “de uitbreiding niet mag leiden tot een onacceptabele toename van het aantal verkeersbewegingen (kwantitatief en kwalitatief)”.

Bedrijven aan de commerciële zone die willen uitbreiden en die direct ontsluiten op de provinciale wegen (zonder parallelweg tussen bedrijf en provinciale weg), zullen pas na een uitgebreidere wijzigingsprocedure groen licht kunnen krijgen. Van groot belang is daarbij de verkeerssituatie ter plaatse. Daarom zal ook in de criteria van de wijzigingsbevoegdheid worden opgenomen, dat de uitbreiding niet mag leiden tot een onacceptabele toename van het aantal verkeersbewegingen (kwantitatief en kwalitatief).

Bedrijventerrein (categorie 2)

Op het terrein met bedrijvigheid bij Blauforlaet mogen alleen categorie 3.1-bedrijven worden toegestaan als dit ook bij recht in het vigerende bestemmingsplan mag. Anders zijn alleen bedrijven tot en met milieucategorie 2 toegestaan. De bestaande categorie 3.1-bedrijven kunnen dan als zodanig worden bestemd.

Reactie gemeente

In het vigerende bestemmingsplan voor het buitengebied heeft het bedrijventerrein bij Blauforlaet in het geheel de bestemming ‘Doeleinden van handel en bedrijf II, categorie IB (industriële bedrijf)’. De bijbehorende planregels zijn in artikel 24 van dit bestemmingsplan weergegeven. Hierin is bepaald dat op deze gronden geen inrichtingen worden toegelaten als bedoeld in artikel 16 van de Wet geluidhinder. Dit zijn bedrijven vanaf de huidige milieucategorie-indeling 4.

Momenteel bevinden zich op het bedrijventerrein bedrijven met maximaal categorie 3.1-bedrijven (kunstmesthandel, assemblagebedrijf kunststofbouwmaterialen en sierbestratingshandel). Omdat het hier om een bedrijventerrein gaat en niet om solitaire bedrijvigheid in het buitengebied, wil de gemeente de vestiging van milieucategorie 3.1-bedrijven hier mogelijk blijven maken. In vergelijking met de vigerende bestemming is dit al een aanzienlijke beperking.

Fouragehandel (categorie 2)

Er is binnen de bestemming ‘Agrarisch met waarden - Kleinbedrijf’ een nevenactiviteit in de vorm van fouragehandel toegestaan, uitsluitend daar waar dit is aangeduid. De provincie merkt op dat de bebouwings- en gebruiksbepalingen ten behoeve van de fouragehandel ontbreken. De provincie stelt voor alleen de bestaande oppervlakte voor de fouragehandel toe te staan.

Reactie gemeente

In het (ontwerp)bestemmingsplan zullen gebruiks- en bebouwingsbepalingen voor de fouragehandel worden opgenomen. Bij recht zal alleen de bestaande oppervlakte voor de fouragehandel worden toegestaan. Bij binnenplanse afwijking zal de mogelijkheid worden opgenomen om (onder voorwaarden) de oppervlakte te vergroten met 15%, overeenkomstig de regeling voor de overige bedrijven in het buitengebied.

Loonbedrijf en gronddepot (categorie 2)

Binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden - Besloten gebied' is nog een loonbedrijf en gronddepot opgenomen. Een loonbedrijf valt niet onder de definitie van agrarisch bedrijf. De provincie adviseert de toelichting en planregels aan te vullen.

Reactie gemeente

Per abuis wordt in artikel 3, lid 3.1, sublid c ('Agrarisch met waarden - Besloten gebied') in de bestemmingsomschrijving een loonbedrijf en gronddepot genoemd. Dit is niet juist. Een loonbedrijf valt onder een bedrijfsbestemming. Artikel 3, lid 3.1, sublid c zal worden geschrapt.

Hovenier (categorie 2)

Binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden - Kleinbedrijf' is de aanduiding "hovenier" opgenomen. De provincie adviseert om hiervoor een bedrijfsbestemming op te nemen. Als het om een nevenactiviteit gaat, dan zal dit nader gespecificeerd moeten worden in de planregels.

Reactie gemeente

Het gaat hier om een nevenactiviteit bij een agrarisch kleinbedrijf. Het agrarisch kleinbedrijf heeft volgens de milieucontrole (14 september 2012) 150 schapen en 10 paarden. Tevens vindt er (ruimtelijk ondergeschikte) opslag van materiaal voor het hoveniersbedrijf De Kloostertuin plaats. Voor deze laatste activiteit zijn in het voorontwerpbestemmingsplan geen regels opgenomen. De gemeente zal naar aanleiding van de opmerking van de provincie het hoveniersbedrijf op dezelfde manier bestemmen als de fouragehandel, beiden als nevenactiviteit. De vergunde omvang wordt toegestaan. Daarnaast zal een afwijkingmogelijkheid ten behoeve van een uitbreiding worden opgenomen van 15% van de bestaande oppervlakte.

Niet-agrarische functies in het landelijk gebied (categorie 1)

Voor overige niet-agrarische functies (maatschappelijk, horeca, detailhandel, cultuur en ontspanning, sport-manege) in het landelijk gebied is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om het bouwvlak 20% te vergroten. De provincie geeft aan dat dit mogelijk is, mits de landschappelijke, hygiënische en verkeerskundige inpassing hierbij als voorwaarde wordt gesteld.

Daarnaast is in enkele gevallen het bouwvlak niet strak rond de bestaande bebouwing gelegd. De provincie beveelt aan de bouwvlakken te controleren en - als het niet om bestaande rechten gaat - waar nodig te verkleinen.

Reactie gemeente

In die gevallen waarin het bouwvlak niet strak om de bestaande bebouwing is gelegd (met name de horeca- en detailhandelsactiviteiten) zal de gemeente dit alsnog doen en opnemen in het (ontwerp)bestemmingsplan.

Op die manier kan voor de niet agrarische functies in het landelijk gebied een wijzigingsbevoegdheid worden opgenomen tot maximaal 20% van het bouwvlak. Aan de door de provincie genoemde wijzigingsbevoegdheden is als voorwaarde toegevoegd dat sprake moet zijn van een goede landschappelijke inpassing. De hygiënische (milieusituatie) en verkeerskundige inpassing (verkeersveiligheid) worden al genoemd in de aanhef van de wijzigingsbevoegdheden. Deze gelden voor alle wijzigingsbevoegdheden en van een wijzigingsbevoegdheid mag geen gebruik worden gemaakt als aan deze criteria onevenredige afbreuk wordt gedaan.

Detailhandelsbedrijven (categorie 2)

De provincie adviseert de bestaande detailhandelsbedrijven specifiek te bestemmen en bij een beëindiging alleen een bedrijfsfunctie of een gelijksoortig detailhandelsbedrijf toe te staan.

Reactie gemeente

De gemeente zal de bestaande detailhandelsbedrijven specifiek bestemmen, zodat bij beëindiging alleen een bedrijfsfunctie of een gelijksoortige detailhandelsfunctie (zelfde branche) is toegestaan. Andere bedrijvigheid (milieu-categorie 1 en 2) blijft na wijziging mogelijk. Op die manier worden de mogelijkheden voor nieuwe detailhandelsfuncties in het buitengebied beperkt. Dit past in het concentratiebeleid in de kernen van de gemeente Achtkarspelen.

Ondergeschikte detailhandel (categorie 2)

Voor ondergeschikte detailhandel is geen eenduidige regeling opgenomen. De provincie kan instemmen met ondergeschikte detailhandel wanneer dit een ondergeschikt bestanddeel uitmaakt van de functie en die qua aard rechtstreeks verband houdt met de bedrijfsuitoefening. Hierbij adviseert de provincie de ondergeschikte detailhandel in de planregels in omvang nader te beperken.

Reactie gemeente

In de begrippen in artikel 1 van het bestemmingsplan zal de gemeente een omschrijving van het begrip “ondergeschikte detailhandel” opnemen. Hierbij zal een objectieve begrenzing van de omvang worden opgenomen: maximaal 10% van de oppervlakte van het bedrijf waarvan het een ongeschikt onderdeel uitmaakt met een maximum van 50 m². Daarmee is er een eenduidige regeling voor de ondergeschikte detailhandel.

Vervangende nieuwbouw woonboerderijen (categorie 1)

De provincie geeft aan dat de oppervlakte van de nieuwe woning inclusief bijgebouwen bij vervangende nieuwbouw maximaal 300 m² mag bedragen dan wel het bestaande oppervlak. Hierbij zal de voorwaarde moeten worden opgenomen dat de nieuwe woning qua omvang en uitstraling wordt ingepast in de kernkwaliteiten van het landschap. Deze voorwaarde moet nog worden opgenomen in de planregels.

Daarnaast geeft de provincie aan dat ze kan instemmen met de opname van te beschermen panden in een gemeentelijke verordening.

Reactie gemeente

In artikel 26, lid 26.2, sub a, onder 4 van het voorontwerpbestemmingsplan is aangegeven dat bij vervangende nieuwbouw uitsluitend op de bestaande locatie op het bouwperceel dient te worden gebouwd en dat de bestaande verschijningsvorm van het hoofdgebouw dient te worden gehandhaafd. Dit is in overeenstemming met de provinciale Verordening Romte, waar in artikel 1.5.1, lid 1, sub c is bepaald dat bij nieuwbouw de bestaande oppervlakte mag worden teruggebouwd. In artikel 29, lid 29.4 zijn, onder voorwaarden, afwijkingen toegestaan ten aanzien van de locatie en de verschijningsvorm. Deze afwijkingen zijn opgenomen om enige flexibiliteit in de regels mogelijk te maken, zodat bijvoorbeeld ook kan worden afgeweken van de bestaande verschijningsvorm als dit ruimtelijk wenselijk is. In de provinciale Verordening Romte is bepaald dat de nieuwe woning qua omvang en uitstraling moet worden ingepast in de kernkwaliteiten van het landschap. Als voorwaarde bij de afwijkingsbevoegdheden is opgenomen dat een door de gemeente goed te keuren beeldkwaliteitsplan is vereist waaruit blijkt dat de nieuwe woning qua omvang en verschijningsvorm past binnen de kernkwaliteiten van het landschap. Dit extra criterium zal worden opgenomen in de lijst met criteria (zoals vermeld in artikel 29, lid 29.4), zodat dit bij vervangende nieuwbouw in de overwegingen moet worden meegewogen.

De gemeente is momenteel bezig met een verordening voor gemeentelijke monumenten. Daarmee wordt de belangrijkste karakteristieke bebouwing in de gemeente (naast de al beschermde rijksmonumenten) beschermd middels een vergunningstelsel. Deze lijst is nog niet definitief, maar de verordening zal naar verwachting eerste helft 2014 worden vastgesteld. Dat is de reden dat er geen karakteristieke panden in het bestemmingsplan zijn opgenomen. In de toelichting van het bestemmingsplan zal deze keuze nader worden gemotiveerd.

Verblijfsrecreatieve voorzieningen in de bestemming 'Woonboerderij' (categorie 2)

Er zijn binnen de bestemming 'Woonboerderij' verblijfsrecreatieve voorzieningen toegestaan. In de toelichting moet nog duidelijk worden gemaakt om welke verblijfsrecreatieve voorzieningen het gaat. In de planregels moeten nog bebouwings- en/of gebruiksbepalingen worden opgenomen.

Reactie gemeente

Ten aanzien van de mogelijkheden van de verblijfsrecreatieve voorzieningen binnen de bestemming 'Woonboerderij' zal worden aangesloten bij de mogelijkheden die in de provinciale Verordening Romte bij de nevenactiviteiten met betrekking tot de recreatieve voorzieningen mogelijk wordt gemaakt. Dat houdt in maximaal 15 recreatiewoningen, logies en daarmee vergelijkbare overnachtingsvormen binnen de bestaande gebouwen. De bouwregels opgenomen in artikel 29 gelden ook voor de nevenactiviteiten. In lid 29.5 zijn de gebruiksregels voor nevenactiviteiten opgenomen.

Wijziging van 'Woonboerderij' t.b.v. inpandige recreatie-appartementen (categorie 2)

De provincie geeft aan dat in de regels een criterium moet worden opgenomen dat maximaal 15 inpandige recreatieappartementen mogen worden gerealiseerd.

Reactie gemeente

In artikel 29, lid 29.7, sub a van het (ontwerp)bestemmingsplan wordt de voorwaarde opgenomen dat maximaal 15 recreatieappartementen mogen worden gerealiseerd.

Recreatie op woonpercelen (categorie 2)

Binnen de bestemming 'Wonen' mag alleen het bestaand aantal trekkershutten worden opgenomen. Bij een voormalig agrarisch bedrijf mogen dit maximaal 10 trekkershutten zijn.

Reactie gemeente

Op de verbeelding zijn de bestaande en de in het verleden vergunde trekkershutten als zodanig bestemd. Binnen de bestemming 'Wonen' mogen niet meer dan het bestaande aantal trekkershutten worden gebouwd. Het bestemmingsplan biedt hiertoe ook niet de mogelijkheid. Voor wat betreft het aantal trekkershutten bij voormalig agrarische bedrijven, zal beleid worden opgesteld. Op basis daarvan zal beoordeeld worden of via een aparte planologische procedure aan een desbetreffend verzoek kan worden meegewerkt.

Recreatiewoningen (categorie 2)

In de planregels moet een verbod op permanente bewoning voor recreatiewoningen worden opgenomen.

Reactie gemeente

In de planregels zal een verbod voor het permanent bewonen van recreatiewoningen worden opgenomen.

Reguliere camping te Boelenslaan (categorie 2)

In het bestemmingsplan voor de reguliere camping te Boelenslaan, waarmee de provincie in 2009 heeft ingestemd, is de landschappelijke inpassing geborgd. Deze is in het voorontwerp niet opgenomen. In de planregels is verder niet op-

genomen dat de stacaravans mogen worden vervangen door trekkershutten en chalets, wanneer de huisvesting van seizoenarbeiders wordt uitgesloten en de camping landschappelijk wordt ingepast, terwijl dit zo wel in de toelichting staat.

Reactie gemeente

De landschappelijke inpassing is in het voorontwerp niet goed verwerkt. Dit zal overeenkomstig het in 2009 goedgekeurde bestemmingsplan worden gedaan. De vervanging van de stacaravans door de trekkershutten en chalets zal ook in de planregels mogelijk worden gemaakt voor de betreffende reguliere camping.

De mogelijkheid voor de huisvesting van seizoenarbeiders zal in de regels van het bestemmingsplan worden uitgesloten.

Kleinschalig kamperen (categorie 1)

De provincie geeft aan dat in de planregels voor het kleinschalig kamperen nog als voorwaarde moet worden toegevoegd dat kampeermiddelen alleen tijdens het toeristisch seizoen aanwezig mogen zijn. Verder moet het perceel ten behoeve van het kleinschalig kamperen gekoppeld worden aan het bouwvlak in de agrarische bestemming. Dit moet in de betreffende afwijkingsbepalingen worden aangepast.

Reactie gemeente

Overeenkomstig wat de provincie hierover opmerkt zal de gemeente in de planregels nog de voorwaarde toevoegen dat mobiele kampeermiddelen alleen in het toeristisch seizoen (15 maart - 31 oktober) aanwezig mogen zijn. Verder zal in de regels worden opgenomen dat het perceel ten behoeve van het kleinschalig kamperen gekoppeld dient te worden aan het bouwvlak van de agrarische bestemmingen, zodat de binding met de hoofdbestemming ruimtelijk helder is.

Openluchtmuseum (categorie 2)

De regeling van het openluchtmuseum is nog niet op orde. In ieder geval zal de toegestane detailhandel nader moeten worden gespecificeerd en in omvang worden beperkt.

Reactie gemeente

De maximale omvang van de detailhandel bij het openluchtmuseum zal worden beperkt tot een ondergeschikte functie en worden beperkt tot een maximale oppervlakte van 50 m².

Windturbines (categorie 1, 3)

Het provinciaal beleid ten aanzien van windmolens laat alleen de bestaande turbines, met de huidige masthoogte en wiekdiameter, toe. De provincie wil dat dit in de planregels wordt vastgelegd.

Reactie gemeente

De bestaande windmolens zijn als zodanig bestemd. Binnen de bestemmingen, waarbinnen de bestaande windmolens als zodanig zijn bestemd, is tevens een verbod opgenomen om elders een windmolen te plaatsen. Wij zullen in de planregels expliciet opnemen dat de bestaande hoogte de maximum omvang is.

Nevenactiviteiten (categorie 1)

De provincie kan instemmen met de regeling ten aanzien van nevenactiviteiten. Wel moet een maximum worden gesteld van 15 recreatieappartementen. De woonzorgeenheden zijn alleen toegestaan in het hoofdgebouw.

Reactie gemeente

In de planregels zal dit worden opgenomen, overeenkomstig wat hierover is opgenomen in de provinciale verordening Romte. Dit houdt in: Alleen woonzorgeenheden in het hoofdgebouw en in de bestaande gebouwen mogen maximaal 15 recreatieappartementen worden gerealiseerd. Het moet dan wel blijven passen binnen hetgeen is opgenomen over de maximale oppervlakte van een nevenactiviteit.

Ten aanzien van de bedrijfsactiviteiten zal het binnen de verschillende bestemmingen, die de nevenactiviteit mogelijk maken, daadwerkelijk moeten gaan om nevenactiviteiten. Dat houdt in dat het qua omvang ondergeschikt moet blijven aan de hoofdbestemming. Criterium is dat maximaal 1/3 deel van de oppervlakte (footprint) gebruikt mag worden ten behoeve van de nevenactiviteiten. Dit is bij recht opgenomen.

Buitenopslag (categorie 4)

De provincie adviseert buitenopslag bij bedrijven (en ook bij nevenactiviteiten) in het landelijk gebied uit te sluiten. Dit om verrommeling van het landelijke gebied tegen te gaan.

Reactie gemeente

In het voorontwerp is in de gebruiksbepalingen bij de bestemming 'Bedrijf' in artikel 8.5 opgenomen wat in ieder geval onder een strijdig gebruik wordt begrepen. Onder de leden f t/m h wordt de stalling/opslag van verschillende objecten genoemd. De gemeente ziet deze gebruiksregels als voldoende beperkend voor de buitenopslag. Voor wat betreft de nevenactiviteiten zijn geen beperkende regels ten aanzien van de buitenopslag opgenomen. De gemeente zal hiervoor een specifieke gebruiksregel opnemen.

(Vaar)wegenverordening (categorie 3)

De provincie geeft aan dat in de toelichting van het bestemmingsplan nog aandacht moet worden besteed aan de beschermende beheerszones van wegen en vaarwegen op grond van de Vaarwegenverordening en Wegenverordening.

Reactie gemeente

In de toelichting zal nog aandacht worden besteed aan de beschermende beheerszones van wegen en vaarwegen op grond van de Vaarwegenverordening en Wegenverordening. De beschermende beheerszones hoeven niet op de verbeelding te worden opgenomen. De bescherming volgt immers al uit beide verordeningen.

Wegen (categorie 2)

De provincie vindt het van belang dat binnen de bestemming 'Verkeer' een omgevingsvergunning wordt opgenomen met de voorwaarde voor verlening dat geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan aan de landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Verbreding van wegen of de aanleg van in- of uitvoegstroken kan namelijk van invloed zijn op de bermbeplanting, die onderdeel uitmaakt van de karakteristiek van de omgeving.

Reactie gemeente

In de regels zal als voorwaarde voor verlening voor de omgevingsvergunning worden opgenomen dat geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan aan de landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

Fietspad (categorie 2)

De provincie geeft aan dat er een tracé voor een nieuw fietspad op de plankaart is aangeduid. Nieuwe ontwikkelingen moeten planologisch integraal worden beoordeeld met een omgevingstoets. De toelichting zal hierop moeten worden aangepast.

Reactie gemeente

Op de plankaart staan alleen de bestaande en de vergunde tracés. Nieuwe tracés zijn niet op de plankaart aangegeven. Derhalve hoeft de toelichting niet te worden aangepast.

Omgevingstoets

De uitkomsten van het planMER moeten nog worden verwerkt in het plan. De provincie verzoekt om tijdig overleg te voeren over de uitkomsten van de passende beoordeling en de noodzakelijke wijzigingen in de planregels.

Reactie gemeente

Het planMER zal voor de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan aan de provincie worden voorgelegd.

3. Ministerie van Defensie

De Dienst Vastgoed Defensie heeft bij brief van 7 januari 2013 (per e-mail 3 januari 2013 ontvangen) aangegeven dat in het (voorontwerp)bestemmingsplan de volgende militaire belangen zijn betrokken:

- De bouwbeperkingsgebieden ten aanzien van grondstation voor satellietcommunicatie. Beperkingen voor de bouw van hoge gebouwen en andere bouwwerken te Burum. Gebouwen en bouwwerken die hoger zijn dan 22 m - gelegen binnen een straal van 4770 meter vanaf het centrum van de locatie - zullen vooraf getoetst moeten worden aan de beperkte bouwhoogte. Daarom verzoekt het Ministerie van Defensie om een regeling van de geldende beperkingen op te nemen bij de 'Algemene regels' (artikel 34) en de zones op een apart kaartje aan te geven in de toelichting.
- De militaire laagvliegroute nr. 10A ligt gedeeltelijk boven het grondgebied van de gemeente Achtkarspelen. Hier mag op minimaal 75 m hoogte worden gevlogen. Onder deze zone van 3700 m breed mogen geen bouwwerken hoger dan 40 m worden opgericht. Het Ministerie van Defensie geeft aan dat dit ook niet mogelijk is, gelet op de geldende bouwhoogteregels in het plan. Echter bij vrijstellingen of wijziging van het plan moet voldoende aandacht worden besteed aan de laagvliegroute. Daarom wordt gevraagd om in de toelichting bij het bestemmingsplan een illustratief kaartje op te nemen van de route plus een globale omschrijving.
- De radarverstoringgebieden met betrekking tot de radarpost Wier en vliegbasis Leeuwarden. Ter voorkoming van radarverstoring geldt een beperking voor bouwwerken hoger dan 89 m. Het ministerie geeft aan dat dit ook niet mogelijk is, gelet op de geldende bouwhoogteregels in het voorontwerpbestemmingsplan. Echter bij vrijstellingen of wijziging van het plan moet voldoende aandacht worden besteed aan de laagvliegroute. Daarom wordt gevraagd om ook hiervoor in de toelichting een illustratief kaartje op te nemen van de route plus globale omschrijving.

Reactie gemeente

- *Er zijn binnen de aangegeven straal in het bestemmingsplan geen mogelijkheden bij recht opgenomen voor de bouw van gebouwen en bouwwerken hoger dan 22 m. Wel zijn er binnen de afwijkingsregelingen mogelijkheden opgenomen om hoger te bouwen dan 22 m. Om ontoelaatbare verstoring van de ontvangstinstallaties te voorkomen, zal - overeenkomstig het verzoek van de Dienst Vastgoed Defensie - de cirkel met een straal van 4770 m, gemeten vanaf het centrum van de locatie, op een kaartje in de toelichting van het bestemmingsplan Buitengebied worden opgenomen. Hierbij zal een globale beschrijving worden opgenomen. Tevens zal in het bestemmingsplan een regeling worden opgenomen dat bij verzoeken voor bouwwerken binnen de straal, die hoger zijn dan 22 m en waarvoor een afwijkings- of wijzigingsprocedure moet*

worden doorlopen, deze ter toetsing worden voorgelegd aan de Dienst Vastgoed Defensie.

- *Er zijn in het bestemmingsplan geen mogelijkheden opgenomen voor de bouw van gebouwen en andere bouwwerken hoger dan 40 m. Aan het verzoek van de Dienst Vastgoed Defensie om een kaartje en globale beschrijving, kan worden meegewerkt. De gemeente zal dit in het bestemmingsplan opnemen. Daarmee wordt in het bestemmingsplan aandacht besteed aan dit aspect in geval van een verzoek om buitenplanse afwijking van het bestemmingsplan.*
- *Het bestemmingsplan biedt geen mogelijkheid voor de bouw van bouwwerken hoger dan 89 m. Aan het verzoek van de Dienst Vastgoed Defensie om een kaartje en globale beschrijving, kan worden meegewerkt. De gemeente zal dit in het bestemmingsplan opnemen. Daarmee wordt in het bestemmingsplan aandacht besteed aan dit aspect in geval van een verzoek om buitenplanse afwijking van het bestemmingsplan.*

4. Ministerie van EL&I/energie

Geen reactie.

5. Ministerie van I&M/ Rijkswaterstaat

Geen reactie.

6. Gemeente Tytsjerksteradiel

Geen reactie.

7. Gemeente Dantumadiel

Geen reactie.

8. Gemeente Kollumerland c.a.

De gemeente Kollumerland c.a. heeft bij brief van 19 december 2012 (ontvangen 28 december 2012) gereageerd op het voorontwerpbestemmingsplan. De gemeente Kollumerland c.a. hecht er veel waarde aan dat in het grensgebied met de gemeente Achtkarspelen de bestemmingen zo goed mogelijk op elkaar worden afgestemd. In verband daarmee geeft de gemeente Kollumerland c.a. de volgende 3 punten aan:

- Bouwvlak Friesestraatweg 17 te Burum. In de gemeente Kollumerland c.a. krijgen alle agrarische bedrijven als regel een bouwvlak van 2 ha. Op genoemd adres kan daar niet aan worden voldaan. Daarom vraagt Kollumerland c.a. of het perceel in ons plan een aanvullend bouwvlak kan krijgen.
- Gasleiding ten noorden van kruising Rijksweg/Hesseweg/Friesestraatweg. Deze gasleiding staat niet op de verbeelding bij het voorontwerpbestemmingsplan van de gemeente Achtkarspelen. Het college van Achtkarspelen wordt in overweging gegeven dit voor het gedeelte in Achtkarspelen eveneens te doen.

- Bouwvlak Hesseweg 6. De eigenaar van het agrarische bedrijf op dit perceel heeft een inspraakreactie ingediend bij de gemeente Kollumerland c.a. over het bouwvlak. Hierover heeft het college van Kollumerland nog geen standpunt ingenomen. Omdat dit is gelegen op het grensvlak met de gemeente Achtkarspelen wordt gevraagd in overleg te treden, omdat hier mogelijk gevolgen voor het bouwvlak op de verbeelding van het bestemmingsplan van Achtkarspelen uit voort kunnen vloeien.

Reactie gemeente

- *De gemeenten Kollumerland c.a. en Achtkarspelen hebben op 14 januari 2013 bovenstaande punten ambtelijk besproken.*
- *In de gemeente Achtkarspelen hebben de grondgebonden agrarische bedrijven in het bestemmingsplan een bouwvlak van maximaal 1,5 ha gekregen. In de gemeente Kollumerland c.a. is dit 2 ha. Gelet op de bedrijfssituatie en de gemeentegrens, zal de gemeente een bouwvlak in het (ontwerp)bestemmingsplan voor het buitengebied opnemen van iets minder dan 0,5 ha, aansluitend op het bouwvlak zoals die is opgenomen in het voorontwerpbestemmingsplan voor het buitengebied van de gemeente Kollumerland c.a. Er ontstaat op die manier een compact bouwblok met voldoende uitbreidingsruimte voor het agrarisch grondgebonden bedrijf. Op de verbeelding zal worden aangegeven dat binnen het bouwvlak (dat is gelegen binnen de gemeente Achtkarspelen) geen bedrijfswoning is toegestaan.*
- *De gasleiding ten noorden van de kruising Rijksweg/Hesseweg/Friestraatweg zal op de verbeelding bij het bestemmingsplan worden aangebracht.*
- *De gemeente Achtkarspelen zal op de verbeelding, aansluitend op het bouwvlak zoals ingetekend op de verbeelding van het voorontwerpbestemmingsplan voor het buitengebied van de gemeente Kollumerland c.a. een bouwvlak opnemen.*
- *Onlangs is een omgevingsvergunning verleend voor een werktuigberging. Het bouwvlak hiervoor is al op de verbeelding aangegeven.*
- *Gelet op de bedrijfssituatie en de gemeentegrens, zal een bouwvlak in het (ontwerp)bestemmingsplan voor het buitengebied worden opgenomen van circa 0,6 ha, aansluitend op het bouwvlak zoals die is opgenomen in het voorontwerp van het bestemmingsplan voor het buitengebied van de gemeente Kollumerland c.a. en begrensd door de bestaande sloot en een reed. Er ontstaat op die manier een compact bouwblok met voldoende uitbreidingsruimte voor het agrarisch grondgebonden bedrijf. Op de verbeelding zal worden aangegeven dat binnen het bouwvlak, dat is gelegen binnen de gemeente Achtkarspelen, geen bedrijfswoning is toegestaan.*

9. Gemeente Grootegast

Geen reactie.

10. Gemeente Smallingerland

Geen reactie.

11. Gemeente Zuidhorn

De gemeente Zuidhorn geeft bij e-mail van 28 november 2012 aan dat het voorontwerpbestemmingsplan geen aanleiding geeft tot het maken van opmerkingen.

12. Stichting Woningbouw Achtkarspelen

Geen reactie.

13. Brandweer Fryslân

De brandweer Fryslân heeft per e-mail d.d. 9 januari 2013 een brief op het voorontwerpbestemmingsplan gereageerd. De volgende zaken worden daarin aangegeven:

- Gasproductielocatie NAM in Drogeham is niet opgenomen. Deze alsnog weergegeven op de risicokaart.
- Benaming van inrichting Oosterhof Holman strookt niet met de benaming in het bestemmingsplan.

Verzocht wordt bovengenoemde punten alsnog op te nemen/aan te passen in het bestemmingsplan.

Verder geeft de brandweer aan dat de door hen genoemde risicovolle inrichtingen ten aanzien van de externe veiligheid geen knelpunten opleveren, maar dat voor een aantal daarvan wel een PR-contour wordt aanbevolen. Verzocht wordt deze contouren te verbinden met de planregels, zodat er binnen deze contouren geen nieuwe (beperkt) kwetsbare objecten gerealiseerd kunnen worden. Ten aanzien van de Bevi-inrichtingen zal nog wel een verantwoording van het groepsrisico moeten worden opgenomen.

Ten aanzien van de buisleidingen merkt de brandweer op dat in het kader van de externe veiligheid weinig tot geen knelpunten te verwachten zijn. Er dient voor de hogedruk aardgasleidingen nog wel een (korte) verantwoording van het groepsrisico plaats te vinden.

Ten aanzien van het vervoer van gevaarlijke stoffen wordt geadviseerd het Prinses Margrietkanaal als zodanig te benoemen. Dit kanaal is in het kader van het basisnet water aangewezen als een belangrijke binnenvaartroute. Een verdere verantwoording van het groepsrisico is niet nodig omdat door de conserverende aard van het bestemmingsplan er geen toename of overschrijding van het groepsrisico is te verwachten.

Reactie gemeente

De gasproductielocatie Drogeham, die zich aan de Langewyk 3a bevindt, is in het voorontwerpbestemmingsplan bestemd als 'Bedrijf'. Dit is een te algemene bestemming. Wij zullen voor de gasproductielocatie de bestemming

‘Bedrijf - Nutsbedrijf’ opnemen. Tevens zal de gemeente, als bevoegd gezag, deze inrichting ook op de risicokaart projecteren.

Verder zal de naam van het bedrijf Oosterhof Holman in overeenstemming worden gebracht met de benaming op de risicokaart. Het Prinses Margrietkanaal zal in verband met het vervoer gevaarlijke stoffen als zodanig in de toelichting van het bestemmingsplan worden benoemd. In een aantal van de inrichtingen zal een PR-contour worden opgenomen op de verbeelding van het bestemmingsplan met een koppeling naar de planregels.

Voor wat betreft het groepsrisico heeft het bureau Externe Veiligheid - mede op basis van deze overlegreactie van de brandweer Fryslân - een rapport externe veiligheid opgesteld met daarin een verantwoording van het groepsrisico ten aanzien van de Bevi-inrichtingen, waaronder de hogedruk aardgasleidingen (Besluit externe veiligheid buisleidingen). Die verantwoording zal worden opgenomen in het bestemmingsplan.

14. KPN Telecom B.V.

Geen reactie.

15. NUON Servicedesk publieke sector

Geen reactie.

16. Stedin Netbeheer B.V.

Geen reactie.

17. Vitens Waternet

Geen reactie.

18. N.V. Nederlandse Gasunie

Bij brief van 3 januari 2013 (brief ontvangen 7 januari 2013) heeft de N.V. Nederlandse Gasunie (hierna: Gasunie) geschreven dat er in het plangebied diverse aardgastransportleidingen, afsluiterschema's en gasontvangstations gelegen zijn. In verband daarmee geeft de Gasunie aan dat de volgende aspecten niet of niet juist op de verbeelding zijn weergegeven:

- Geen belemmeringenstrook naar gasontvangstation N-128.
- De belemmeringenstroken zijn te breed op de verbeelding weergegeven.
- Er zijn op de verbeelding geen veiligheidszones rond de gasontvangstations N-128 en N-368 weergegeven.
- De afsluiterschema's S-207 en S-605 zijn niet bestemd.
- De leidingstrook Structuurvisie Buisleidingen is niet weergegeven.

Tot slot geeft de Gasunie aan om in de regels de volgende artikelen te wijzigen:

- In artikel 9.2 is in het voorontwerpbestemmingsplan met betrekking tot erf- en terreinafscheidingen een maximale hoogtemaat opgenomen van 1 m en/of 2 m. De Gasunie ziet dit graag om veiligheidsredenen gewijzigd in 3 m. De gasontvangstations zijn daardoor voor derden niet toegankelijk.

- In artikel 27.3 het woord “onevenredig” schrappen, omdat er ingevolge een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (zaaknummer 201105839/1/R3, rechtsoverweging 2.8.3.) geen beoordelingsvrijheid is voor het bevoegd gezag om aan andere belangen dan de veiligheid een groter gewicht toe te kennen.

Reactie gemeente

- *De gemeente zal de belemmeringenstrook van de aardgastransportleiding naar gasontvangstation N-128 aan de Parallelweg overeenkomstig de gegevens van de Gasunie aanpassen.*
- *Op de verbeelding van het voorontwerpbestemmingsplan voor het buitengebied is een belemmeringenstrook van 10 m ter weerszijden van de hartlijn ‘Leiding - Gas’ weergegeven. Deze strook is te breed. De Gasunie geeft aan dat volstaan kan worden met een belemmeringenstrook van 4 m ter weerszijden van de regionale gastransportleidingen (zogenaamde ‘N-leidingen’) en een afstand 5 m ter weerszijden van de hoofdgastransportleidingen (zogenaamde A-leidingen). Overeenkomstig de reactie van de Gasunie zal de breedte van de belemmeringenstrook worden teruggebracht tot de bovengenoemde afstanden.*
- *Gelet op de veiligheidsaspecten (veiligheidsafstanden uit het Activiteitenbesluit, bedrijfszeker gastransport en veiligheid van personen, goederen en milieu in de directe omgeving) verzoekt de Gasunie om een veiligheidsafstand van 15 m aan te houden ten opzichte van kwetsbare objecten, gemeten vanaf de gevel van de gasontvangstations N-128 (Parallelweg) en N-368 (Blauhusterwei). De gemeente zal de contour op de verbeelding weergeven overeenkomstig het verzoek van de Gasunie en de stations de bestemming ‘Bedrijf - Gasontvangstation’ geven.*
- *De Gasunie verzoekt de afsluiterschema’s aan de Landyk en de Brege-loane afzonderlijk te bestemmen (op de verbeelding en in de regels) en niet te voorzien van een dubbelbestemming. Verzocht wordt daarbij om een bestemming ‘Leiding - Gas’ op te nemen, die dan valt onder de hoofdgroep ‘Overig’ van de SVBP. Voor de regels heeft de Gasunie een tekstvoorstel in de bijlage bij de brief opgenomen.*
- *De gemeente zal de afsluiterschema’s overeenkomstig het verzoek afzonderlijk bestemmen en de voorgestelde regels opnemen in het bestemmingsplan.*
- *De Gasunie geeft aan dat de Nationale leidingenstrook (SVB-strook) niet is weergegeven op de verbeelding. De leidingen liggen binnen een aangewezen nationale leidingstrook. De Structuurvisie Buisleidingen (SVB) is inmiddels vastgesteld. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zullen de regels hiervoor te zijner tijd worden vastgesteld. Zolang de regels met betrekking tot leidingenstrook nog niet bekend zijn en er (nog) geen verplichting is tot opname van de leidingenstrook, zal deze in het onderhavige (ontwerp)bestemmingsplan niet worden opgenomen. Voor het opnemen van de buisleidingstrook is bovendien een planMER verplicht, ook als deze wordt opgenomen in een wijzigingsbevoegdheid.*

- *Daarnaast speelt bij opname van de leidingenstrook op de verbeelding kan leiden tot planschade bij de eigenaren van de gronden, die zij verhalen op de gemeente.*
- *In de toelichting bij het bestemmingsplan zal kort op de leidingstrook worden ingegaan en zal een kaartje van de vrij te houden strook worden opgenomen, zodat met deze strook - in geval van verzoeken/aanvragen omgevingsvergunning - rekening wordt gehouden. In een negental situaties zal de begrenzing van de leidingenstrook iets smaller dan de geprojecteerde 70 m moeten zijn, omdat de buisleidingstrook in die situaties is geprojecteerd over een deel van het erf van woningen of het bouwperceel van (agrarische) bedrijven. In verband daarmee heeft de gemeente Achtkarspelen een zienswijze ingediend omtrent de ontwerp-Structuurvisie buisleidingen.*
- *De gemeente zal het verzoek van de Gasunie opvolgen en beide artikelen, de artikelen 9.2 en 27.3 overeenkomstig het voorstel wijzigen .*

19. ProRail

Geen reactie.

20. NS Bedrijfs- en Productontwikkeling

Geen reactie.

21. Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Geen reactie.

22. Land- en Tuinbouw Organisatie Noord

23. Land- en Tuinbouw Organisatie Noord, afdeling Achtkarspelen

24. Noardlike Fryske Wâlden/ Vereniging voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer

Bij brief van 21 december 2012 (e-mail ontvangen op 2 januari 2012) hebben Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (LTO-Noord), de Vereniging voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (VANLA) en de Agrarische Jongeren Friesland gezamenlijk gereageerd op het voorontwerpbestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Achtkarspelen.

De volgende zaken stellen zij aan de orde:

- a. Onderzoeken of de niet-grondgebonden veehouderij in het bestemmingsplan meer ruimte kan krijgen.
- b. LTO en VANLA pleiten ervoor in de regels de bouwhoogte van een sleuf-silo te verhogen naar 4 m en van een mest-silo naar 6 m in verband met de hedendaagse praktijk.
- c. Ten aanzien van de aanvoer voor de mestvergistingsinstallaties geen percentages te noemen, maar de mogelijkheid te bieden om ook mest vanuit de nabije omgeving te verwerken.

- d. De grens tussen de bestemmingen 'Open gebied' en 'Besloten gebied' klopt niet met de situatie in het veld.
- e. In het voorontwerpbestemmingsplan is aangegeven dat ook bij bouwvlakken tussen de 1 en 1,5 ha gewerkt moet worden met de werkwijze Nije Pleats.
- f. LTO en VANLA zijn van mening dat grondbewerking voor gangbare onderhoudswerkzaamheden zonder omgevingsvergunning uitgevoerd kunnen worden.
- g. Het moet mogelijk zijn dammen tussen percelen tot 15 m te realiseren.
- h. LTO en VANLA zijn van mening dat elzensingels en dykswâlen verplaatsbaar moeten zijn, zowel binnen als buiten het bouwblok.

Reactie gemeente

- a. *Bij de niet-grondgebonden agrarische bedrijven is het bouwvlak op de verbeelding van het voorontwerpbestemmingsplan om de huidige bebouwing gelegd. Er mag wel extra bebouwing worden gerealiseerd - ook buiten het bouwvlak - ten behoeve van bijvoorbeeld een wagenberging of vanwege dierenwelzijnseisen. Het aantal dieren mag in die gevallen echter niet toenemen.*

In het planMER is onderzocht wat de uitbreidingsruimte is voor zowel de niet-grondgebonden als de grondgebonden agrarische bedrijven. De uitkomsten geven aan dat het aantal dieren alleen kan uitbreiden als de ammoniakuitstoot/ammoniakneerslag op Natura 2000-gebieden niet toeneemt. Voor de niet-grondgebonden bedrijven zal de mogelijkheid voor een toename van het aantal dieren niet worden opgenomen in het (ontwerp)bestemmingsplan. Aan de hand van een concreet verzoek/aanvraag zal beoordeeld worden of meegewerkt wordt middels een afzonderlijke planologische procedure.

- b. *Gelet op de gangbare praktijk en de ruimtewinst die geboekt kan worden door een verhoging van de sleufsiilo, ziet de gemeente geen bezwaren tegen de opname van een maximale hoogte van 4 m van de sleufsiilo. Hetzelfde geldt voor de voorgestelde verhoging van de mestsiilo naar 6 m. De gemeente zal deze hoogtematen opnemen in het (ontwerp)bestemmingsplan.*
- c. *Het percentage is opgenomen om te voorkomen dat de nevenactiviteit mestvergisting (energieopwekking) de hoofdactiviteit van het agrarische bedrijf wordt. Mestvergisting als nevenactiviteit is bij een agrarisch bedrijf mogelijk. Het is planologisch onwenselijk dat in het buitengebied bedrijvigheid ontstaat voor energieopwekking zonder dat sprake is van een functionele binding met dat buitengebied. Dergelijke hoofdactiviteiten horen thuis op een bedrijventerrein. In de provinciale verordening Romte is geen percentage opgenomen. Wel is uitgangspunt dat de nevenactiviteiten die aan de landbouw gerelateerd zijn, qua aard en schaal ondergeschikt blijven aan de agrarische bedrijfsactiviteit.*

ten, die de hoofdfunctie van het perceel vormen. Gemeenten kunnen zelf het criterium van 'bedrijfseigen' invullen. De gemeente Achtkarspelen heeft dat gedaan door in het voorontwerp een percentage van 50% op te nemen. Daardoor blijft er een overwegende binding met de agrarische bedrijfsactiviteiten op het perceel en zal er sprake zijn van een ondergeschikte functie (nevenactiviteit energieopwekking). De bestemming 'Agrarisch' blijft dan in hoofdzaak intact. Dit is een helder en objectief te bepalen percentage. Om dit onderscheid te bepalen aan de hand van gegevens over de inkomsten is lastiger en zal in de tijd nogal fluctueren. Vandaar is gekozen voor het percentage van 50%. Dat neemt niet weg dat er in voorkomende gevallen een verzoek kan komen waarbij een agrarisch bedrijf minder dan 50% bedrijfseigen mest levert en waarover de gemeente oordeelt dat in dat geval meegewerkt kan worden. Dit vereist wel een extra toetsing op het gebied van infrastructuur, milieu, inpasbaarheid, etc. Voor dergelijke ontwikkelingen zal de gemeente dan een apart bestemmingsplan op kunnen stellen. De gemeente ziet geen aanleiding om het percentage van 50% in de regels van het bestemmingsplan los te laten.

- d. *Het onderscheid en de bestemmingen 'Besloten Gebied' en 'Open Gebied' zijn gebaseerd op het nu nog geldende bestemmingsplan voor het buitengebied en de begrenzing van de Noardlike Fryske Wâlden. De grenzen zijn niet abrupt, maar kennen een overgangszone. Zo hoort het gebied ten oosten van de Miedwei bij het Besloten Gebied (singellandschap), terwijl het aantal elzensingels hier beperkt is. Ook kan het zijn dat in de loop der tijd singels zijn verdwenen, terwijl het gewenst is dat deze toch weer terugkomen. Op de houtsingelkaart zijn een aantal van deze gebieden aangewezen als de compensatiezones. Bij de beoordeling van aanvragen zal rekening worden gehouden met de verschillende gebieden binnen de Noardlike Fryske Wâlden. Soms zijn dwarssingels gewenst, maar in de overgangsgebieden richting het open landschap kan het bijvoorbeeld landschappelijk wenselijker zijn om juist geen dwarssingels aan te leggen. In de praktijk zal de aangegeven grens minder sterk zijn, maar op grond van bovenstaande acht de gemeente het van belang de nu opgenomen begrenzing tussen het open en besloten gebied, zoals weergegeven op de verbeelding te handhaven.*
- e. *Het klopt dat in de regels van het voorontwerpbestemmingsplan in artikel 3, lid 3.4, sub b, onder 5 en artikel 6, lid 6.4, sub b, onder 5 is aangegeven dat voor bebouwing binnen een bouwvlak tussen 1 en 1,5 ha het procesmodel Nije Pleats zal worden gevolgd. Dit is inderdaad niet juist. Het procesmodel Nije Pleats wordt pas gevolgd bij bouwvlakvergrotingen van meer dan 1,5 ha. Bouwvlakvergrotingen tussen 1 en 1,5 ha dienen wel vergezeld te gaan van een landschappelijk inrichtingsplan, dat goedgekeurd dient te worden door het college van B&W. Dit*

zal in het (ontwerp)bestemmingsplan worden aangepast in die zin dat moet zijn voorzien in een goede landschappelijke inpassing.

- f. Grondbewerkingen kunnen het aanzicht van het landschap, maar ook de bodem ingrijpend wijzigen. Daarom heeft de gemeente opgenomen dat voor de in het bestemmingsplan genoemde gevallen een omgevingsvergunning is vereist. Werkzaamheden, die plaatsvinden in het kader van het normale onderhoud, zijn niet vergunningplichtig. Deze bepaling is ook in het bestemmingsplan opgenomen.*

- g. In het voortraject van de Kadernota voor het Buitengebied heeft de raad besloten dat in elzensingels dammen van 15 m kunnen worden aangelegd, zonder dat een omgevingsvergunning voor het rooien van de aanwezige elzen(singel) hoeft te worden aangevraagd. Voorwaarde is wel dat minimaal 75% van de oorspronkelijke elzensingel blijft bestaan. Bovendien moet de dam zo worden gesitueerd dat er niet 'dwars door' een besloten gebied kan worden gekeken. Er kan overigens een compensatieverplichting gelden vanuit de Boswet (provincie bevoegd gezag). Voor dammen in houtwallen geldt een maximale vergunningvrije breedte van 10 m en het hierboven genoemde percentage. Het verschil in de vervangbaarheid van een dykswâl en elzensingel is namelijk groot. Bij een dykswâl duurt het 150 jaar voordat een vergelijkbare ecologische kwaliteit wordt bereikt. Voor elzensingels geldt dit niet; die worden regelmatig afgezet vanwege het vereiste onderhoud. De gemeente zal daarom in dykswâlen geen vergunningvrije damvergroting mogelijk maken van meer dan 10 m. Grotere dammen zullen bij hoge uitzondering mogelijk worden gemaakt, maar daarvoor zal een vergunning bij de gemeente moeten worden aangevraagd en daarbij zal de gemeente compenserende maatregelen vragen van de initiatiefnemer.*

- h. Op de houtsingelkaart wordt aangegeven welke elzensingels verplaatsbaar zijn en welke niet. Elzensingels die een belangrijke structuurbepalende landschappelijke waarde hebben, zullen in beginsel niet kunnen worden verplaatst (staan op de houtsingelkaart rood aangegeven). Ook alle dykswâlen in de gemeente zijn rood aangegeven. De overige elzensingels (groen en blauw aangegeven) kunnen verplaatst worden. Bij een beoordeling van de vereiste vergunning zal de gemeente rekening houden met het betreffende gebied; de verkaveling, de verkavelingsrichting, het patroon van de aanwezige singels en de gemiddelde kavelomvang in het gebied. De verplaatsbaarheid hangt er dus van af hoe de elzensingel op de houtsingelkaart is gewaardeerd. De verplaatsing van een dykswâl wordt in het bestemmingsplan voor het buitengebied niet mogelijk gemaakt. Bij een zwaarwegende en overtuigende (bedrijfs)economische noodzaak of maatschappelijke noodzaak kan hiervoor een uitzondering worden gemaakt, maar dan middels een afzonderlijke ruimtelijke procedure.*

25. UPC Nederland

Geen reactie.

26. Staatsbosbeheer - Regio Noord

Geen reactie.

27. Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM)

Geen reactie.

28. Bureau Externe Veiligheid Fryslân

Het Bureau Externe Veiligheid Fryslân heeft bij brief van 26 juli 2013 advies uitgebracht over het voorontwerpbestemmingsplan. Geconcludeerd wordt dat het aspect externe veiligheid geen belemmering vormt voor de haalbaarheid van het voorliggende plan.

Korthedshalve wordt in het kader van het overleg naar dat advies verwezen.

In zijn conclusie zet het bureau de belangrijkste adviezen op een rij:

1. In het bestemmingsplan borgen dat geen (beperkt) kwetsbare objecten binnen de PR 10⁻⁶-contouren worden gevestigd.
2. In het bestemmingsplan borgen dat niet zonder meer kwetsbare objecten binnen de invloedsgebieden worden gevestigd.
3. Voorkomen dat een (grote) toename van personen mogelijk wordt gemaakt binnen de invloedsgebieden van de risicobronnen.
4. De ligging van de belemmeringsstrook in het bestemmingsplan weergeven.
5. Nagaan of de brandweervoertuigen noodplannen voor mijnbouwlocaties aan boord hebben.

Reactie gemeente

Het advies is als bijlage in het bestemmingsplan opgenomen. In de toelichting zal paragraaf 6.1 'Externe veiligheid' worden aangepast aan de brief en het advies (samenvatting):

- *Op bladzijde 84 zullen de ontbrekende aardgastransportleidingen van zowel Gasunie en NAM worden toegevoegd.*
- *Omdat de invloedsgebieden, de veiligheidsafstanden en de invloedsgebieden van het gasdrukmeet- en regelstation van de Gasunie aan de Westkern 1 te Kootstertille en de ammoniak koelinstallatie van Heiploeg b.v. aan het Hoendiep Noordzijde te Stroobos niet over het plangebied van onderhavig bestemmingsplan vallen, hoeven deze niet te worden opgenomen op bladzijde 85 van de risicovolle inrichtingen.*
- *Er zal een verantwoording van het groepsrisico worden opgenomen ten aanzien van de aardgastransportleidingen.*
- *Er zal in de paragraaf aandacht worden besteed aan het transport van gevaarlijke stoffen over (water)wegen.*

Hierna gaan we in op de vijf genoemde adviezen:

Ad 1.

In het (ontwerp)bestemmingsplan zal worden geborgd dat geen (beperkt) kwetsbare objecten binnen de PR 10⁶-contouren worden gevestigd van de in het advies genoemde inrichtingen. Binnen deze contouren wordt in het voorontwerpbestemmingsplan geen ontwikkeling mogelijk gemaakt. Voor de duidelijkheid zullen in het (ontwerp)bestemmingsplan op de verbeelding de veiligheidsafstanden voor de verschillende inrichtingen worden aangebracht, zoals dat nu al het geval is rond de LPG-tankstations. Ditzelfde geldt voor de vier plekken waar voor de buisleidingen PR 10⁶-contouren zijn geconstateerd. Ten aanzien van de mestvergisters zal in de planregels worden opgenomen dat de PR 10⁶-contour bij voorkeur binnen het erf zal moeten vallen, dan wel dat voldaan moet worden aan de afstandsnormen, zoals die gelden in verband met de externe veiligheid.

Ad 2.

In het bestemmingsplan worden binnen de invloedsgebieden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die leiden tot een toevoeging van kwetsbare objecten binnen de invloedsgebieden. Mochten er toch verzoeken worden gedaan tot nieuwe ontwikkelingen, dan zal in de planologische procedure worden beoordeeld of de ontwikkeling onder meer vanuit het oogpunt van externe veiligheid op de betreffende locatie kan plaatsvinden.

Ad 3.

In het bestemmingsplan worden binnen de invloedsgebieden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die leiden tot een toevoeging van kwetsbare objecten binnen de invloedsgebieden. Mochten er toch verzoeken worden gedaan tot nieuwe ontwikkelingen, dan zal in de planologische procedure worden beoordeeld of de ontwikkeling onder meer vanuit het oogpunt van externe veiligheid op de betreffende locatie kan plaatsvinden.

Ad 4.

De belemmeringstrook van de buisleidingen bedraagt 5 m vanaf het hart van de buisleiding. Deze worden op de verbeelding weergegeven. De belemmeringstrook voor het transport over het water, hoeft niet op de verbeelding in het bestemmingsplan te worden opgenomen, omdat de provinciale Vaarwegenverordening al dwingend oplegt dat binnen de zone geen bebouwing is toegestaan. In de toelichting zal hier wel kort aandacht aan worden besteed.

Ad 5.

Dit zal de gemeente nagaan bij de Brandweer Fryslân.

Ten aanzien van de opmerking van het Bureau Externe Veiligheid over de Structuurvisie Buisleidingen het volgende. De leidingen liggen binnen een aangewezen nationale leidingstrook. De Structuurvisie Buisleidingen (SVB) is inmiddels vastgesteld. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

(Barro) zullen de regels hiervoor te zijner tijd worden vastgesteld. Zolang de regels met betrekking tot de leidingenstrook nog niet bekend zijn en er (nog) geen verplichting is tot opname van de leidingenstrook, zal deze in het onderhavige (ontwerp)bestemmingsplan niet worden opgenomen. Voor het opnemen van de buisleidingstrook is bovendien een planMER verplicht, ook als deze wordt opgenomen in een wijzigingsbevoegdheid.

In de toelichting bij het bestemmingsplan zal kort op de leidingstrook worden ingegaan en zal een kaartje van de vrij te houden strook worden opgenomen, zodat met deze strook - in geval van verzoeken/aanvragen omgevingsvergunning - rekening wordt gehouden. In een negental situaties zal de begrenzing van de leidingenstrook iets smaller dan de geprojecteerde 70 m moeten zijn, omdat de buisleidingstrook in die situaties is geprojecteerd over een deel van het erf van woningen of het bouwperceel van (agrarische) bedrijven. In verband daarmee heeft de gemeente Achtkarspelen een zienswijze ingediend omtrent de ontwerp-Structuurvisie buisleidingen.

29. TenneT

TenneT heeft bij e-mail van 8 januari 2013 de volgende opmerkingen over het voorontwerpbestemmingsplan gemaakt:

1. Noordwest 380kv wordt erg summier genoemd. Gezien de impact op het buitengebied wordt verzocht om een uitgebreidere beschrijving en vermelding van het genomen voorbereidingsbesluit.
2. SEVIII ontbreekt bij het beleidskader infrastructuur (pagina 55). TenneT verzoekt dit toe te voegen.

Hiernaast wordt in de bijlage bij de e-mail verzocht om ten behoeve van de huidige situatie het bestemmingsplan op enkele punten te wijzigen c.q. aan te vullen. In de brief worden verschillende artikelen uit het voorontwerpbestemmingsplan genoemd met het verzoek deze overeenkomstig te wijzigen:

1. Strookbreedte aanpassen (220 kV-verbinding) 27 m aan weerszijden en de 110 kV-verbinding 25 m aan weerszijden.
2. De bouwhoogte aanpassen naar 58 m.
3. De gebruiksmogelijkheden iets verruimen in artikel 28.4.

Verder is TenneT van mening dat in het plan onvoldoende rekening is gehouden met de bescherming van de belangen van de hoogspanningsverbindingen. Daarom wordt verzocht om de in de bijlage genoemde set met regels op te nemen.

Reactie gemeente

Ten aanzien van de toekomstige 380 kV-verbinding zullen we in de toelichting bij het bestemmingsplan een ruimere passage (inclusief SEVIII) opnemen en aangeven dat er een voorbereidingsbesluit geldt voor het geplande tracé.

Voor wat betreft het verzoek voor aanpassing van de regels, zullen wij dit opnemen in het (ontwerp)bestemmingsplan voor het buitengebied. Dit geldt voor zowel de door TenneT genoemde artikelen als voor de set met regels.

9.3

Inpraak

Er zijn in totaal 40 inspraakreacties ontvangen. Het gaat in alle gevallen om schriftelijke reacties. Tijdens de inloopavonden van 6 en 10 december 2012 ten behoeve van het voorontwerpbestemmingsplan hebben degenen die een inspraakreactie wensten te geven, gebruik gemaakt van een formulier waarop de reactie is aangegeven. De inspraakreacties zijn hieronder per adres kort samengevat en voorzien van een "Reactie gemeente". Indien de inspraakreactie aanleiding geeft tot wijziging van het bestemmingsplan, dan wordt dat in de "Reactie gemeente" duidelijk opgenomen. Als de aanpassing/wijziging betrekking heeft op de omvang van een bestemmingsvlak of bouwvlak op de verbeelding, dan is in de bijlage bij deze toelichting de oude en de nieuwe situatie weergegeven.

1. Buitenpost, Oost 6

De inspreker verzoekt om de verbeelding aan te passen voor een toekomstige uitbreiding van een bestaand bijgebouw.

Reactie gemeente

In verband met de nabijheid van een grondgebonden agrarisch bedrijf aan Oost 4 te Buitenpost dient een afstand van minimaal 50 m ten opzichte van de bestaande stal te worden aangehouden. Het bouwvlak is in het voorontwerpbestemmingsplan gelegd om de huidige, bestaande bebouwing. Een vergroting van het bouwvlak in westelijke richting zou betekenen dat er de mogelijkheid ontstaat voor het bouwen van een geurgevoelig object binnen de 50 m-grens. Hiermee zou geen goed woon- en leefklimaat ontstaan. Bovendien zou het agrarisch bedrijf op Oost 4 in zijn bedrijfsvoering/uitbreidingsmogelijkheden kunnen worden beperkt.

In het bestemmingsplan is een vergroting van het bouwvlak in westelijke richting dan ook niet mogelijk. In het bestemmingsplan wordt namelijk geen onderscheid gemaakt tussen bebouwing die wel of niet geurgevoelig is. Voor de oostkant is wel enige ruimte voor het vergroten van het bouwvlak. Wij zullen aan die zijde de vergroting op de verbeelding mogelijk maken (zie bijlage 5, onder fragment 1). Er zal hierbij een minimale afstand van 3 m tot de zijdelingse perceelgrens worden aangehouden.

2. Harkema, Betonwei 16

De inspreker verzoekt om een uitbreiding van de woonbestemming in zuidelijke richting, overeenkomstig het huidige gebruik.

Reactie gemeente

Gelet op het huidige gebruik dat ten dienste staat van het wonen en het feit dat met de aanpassing van het bestemmingsvlak aangesloten wordt op de erf-grens, bestaat er geen bezwaar medewerking te verlenen aan het verzoek. Er

worden geen belangen van derden op onevenredige wijze geschaad. In bijlage 5, fragment 2, is de wijziging weergegeven.

3. Augustinusga, Blauforlaet 30

De eigenaren van de bestaande camping aan het Blauforlaet geven aan dat de camping niet als zodanig is aangegeven op de verbeelding.

Reactie gemeente

De bestaande camping heeft de bestemming 'Woondoeleinden'. Binnen deze bestemming is een kleinschalig kampeerterrein mogelijk, in dit geval tot 25 mobiele kampeermiddelen. Hiervoor is in het verleden ook vrijstelling verleend (onherroepelijk). Met dit bestemmingsplan leggen we de bestaande toestand planologisch vast.

4. Augustinusga, Bregeloane 1

De eigenaren van het perceel verzoeken om een uitbreiding van het bestemmingsvlak voor de woonbestemming in zuidelijke richting ten behoeve van hun tuin.

Reactie gemeente

Gelet op het huidige gebruik dat ten dienste staat van het wonen (tuin), bestaat er geen bezwaar medewerking te verlenen aan het verzoek. Er worden geen belangen van derden op onevenredige wijze geschaad. In bijlage 5, fragment 3, is de wijziging weergegeven.

5. Harkema, Betonwei 20

De eigenaar van het garagebedrijf wil graag dat zijn gronden ten noorden van het perceel ook een bedrijfsbestemming krijgen. Dit in verband met toekomstige uitbreidingsplannen.

Reactie gemeente

Het gaat hier om een overwegend conserverend bestemmingsplan. De bestemmingen zijn (voor zover mogelijk) in overeenstemming gebracht met de huidige bestemming. Grote toekomstige uitbreidingsplannen ten behoeve van de bedrijfsbestemming worden in het bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt. Om het bestemmingsplan wat flexibiliteit te kunnen geven zijn in het bestemmingsplan, en in dit geval in artikel 8 'Bedrijf', wel afwijkingsregels opgenomen. In het geval van concrete uitbreidingsplannen kan hier gebruik van worden gemaakt. Daarbij wordt het plan getoetst aan een aantal zaken op het gebied van milieu, het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden.

In het voorontwerpbestemmingsplan is nog niet de mogelijkheid opgenomen om ook de naastliggende gronden (onder voorwaarden) te kunnen wijzigen ten behoeve van uitbreiding van het bestaande bedrijf. In het ontwerp zal dit wel gebeuren en wel op zo'n wijze dat dit in overeenstemming is met de provincia-

le verordening Romte. Hierbij zullen de mogelijkheden in de commerciële zones wat ruimer zijn dan in het overige buitengebied.

Zodra het bestemmingsplan in werking is getreden, kan een concreet verzoek tot wijziging worden ingediend.

6. Buitenpost, West 31

De eigenaren van het perceel verzoeken om het bestemmingsvlak voor de woonbestemming in zuidoostelijke en zuidwestelijke richting met 5 m te vergroten ten behoeve van hun tuin.

Reactie gemeente

Het is geen bezwaar om de woonbestemming in beide richtingen met 5 m te vergroten ten behoeve van de tuin. Het betreft eigen grond. Er worden geen belangen van derden op onevenredige wijze geschaad. In bijlage 5, fragment 4, is de wijziging weergegeven.

7. Twijzel, Tsjerkebuorren 50

Verzoeker wil graag dat de bedrijfsbestemming in het bestemmingsplan behouden blijft. In de gebouwen achter op het erf worden namelijk caravans gestald.

Reactie gemeente

Het gaat hier om een voormalig bouwbedrijf met de nodige bebouwing op het erf. Er worden inderdaad caravans gestald in de gebouwen, zo blijkt uit de milieumelding en de controle. Gelet daarop is een woonbestemming planologisch niet passend en zal de bedrijfsbestemming gehandhaafd blijven. Er worden geen belangen van derden op onevenredige wijze geschaad.

8. Buitenpost, Rohelsterweg 4

De inspreker gaat niet akkoord met de natuurbestemming achter zijn woning, omdat het voor agrarische doeleinden wordt gebruikt.

Reactie gemeente

Overeenkomstig het nu geldende bestemmingsplan hebben de betreffende gronden de bestemming 'Natuur' gekregen. Het gaat namelijk om de Ecologische Hoofdstructuur, die op een voldoende manier beschermd dient te worden. Dit betekent niet dat er geen agrarische activiteiten op de gronden kunnen plaatsvinden. De gronden mogen gewoon gebruikt worden voor agrarisch gebruik.

9. Kootstertille, De Koaten 39

De inspreker geeft aan dat in 2005 de agrarische bestemming is gewijzigd en dat er geen loonbedrijf meer in mag. Het gaat hier echter om een woonboerderij met daarachter een bedrijfspand. De inspreker wil dit graag zo houden.

Reactie gemeente

Bij brief van 1 september 2004 heeft inspreker verzocht om een wijziging van de bestemming, omdat er op het perceel geen (loon)bedrijfsactiviteiten meer plaatsvonden. Daarbij gaf aan dat hij graag een 'Woonboerderij'-bestemming op het perceel wilde, omdat er geen plannen waren om een bedrijf te starten. Het college heeft daarop de bestemming van het perceel gewijzigd van 'Agrarisch - Loonbedrijf' naar 'Wonen' middels een wijzigingsplan. In het voorontwerpbestemmingsplan heeft het perceel de bestemming 'Wonen - Woonboerderij'. Het gaat hier namelijk om een voormalige boerderij. Met deze bestemming zijn naast het wonen ook andere (neven)activiteiten toegestaan, zoals bedrijfsactiviteiten in de milieucategorie 1 en 2. Ons is overigens niet bekend dat er op het perceel een bedrijf is gevestigd.

10. Boelenslaan, Speklaan 55

De inspreker vraagt zich af wat in het voorontwerpbestemmingsplan wordt verstaan onder de functieaanduiding "loonbedrijf". Hij geeft aan dat in 9 van de 10 loonbedrijven tevens cultuurtechnische werkzaamheden en grondverzetwerkzaamheden worden verricht en verzoekt de in zijn brief opgenomen omschrijving van het begrip loonbedrijf over te nemen.

Daarnaast verzoekt de inspreker om duidelijkheid omtrent het begrip "voorwerpen", zoals dat is opgenomen in artikel 8.5, lid h van het voorontwerpbestemmingsplan. Hij wil de mogelijkheid hebben en behouden om machines te stallen op het terrein; immers de buitenopslag van machines en materieel is eigen aan een loonwerkbedrijf.

Tot slot vraagt de inspreker om een groter bouwvlak in zuidelijke richting

Reactie gemeente

Het begrip "loonbedrijf" wordt niet in het bestemmingsplan gedefinieerd. Voor de duidelijkheid zal in artikel 1 van het (ontwerp)bestemmingsplan een omschrijving van het in het bestemmingsplan gebruikte begrip "loonbedrijf" worden gegeven. De omschrijving sluit aan op wat de inspreker in zijn verzoek heeft aangegeven.

Binnen het op de verbeelding aangegeven bouwvlak mag inspreker machines en materieel opslaan, indien dit binnen de gegeven bestemming passend is, dus ten behoeve van het loonbedrijf. Het tijdelijk buiten opslaan van machines en materieel verbonden aan de bedrijfsactiviteiten is en blijft toegestaan.

Ten aanzien van het verzoek voor een groter bouwvlak het volgende. Het gaat hier om een overwegend conserverend bestemmingsplan. De bestemmingen zijn (voor zover mogelijk) in overeenstemming gebracht met de huidige bestemming. Grote toekomstige uitbreidingsplannen ten behoeve van de bedrijfsbestemming worden in het bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt. Om het bestemmingsplan wat flexibiliteit te kunnen geven, zijn in het bestemmingsplan, en in dit geval in artikel 9 'Bedrijf-1', wel afwijkingsregels opgenomen. In het geval van concrete uitbreidingsplannen kan hier gebruik van worden gemaakt. Daarbij wordt het plan getoetst aan een aantal zaken op het gebied van milieu, het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de ver-

keersveiligheid, de sociale veiligheid en de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden.

In het voorontwerpbestemmingsplan is nog niet de mogelijkheid opgenomen om ook de naastliggende gronden (onder voorwaarden) te kunnen wijzigen ten behoeve van uitbreiding van het bestaande bedrijf. In het ontwerp zal dit wel gebeuren en wel op zo'n wijze dat dit in overeenstemming is met de provinciale verordening Romte.

Zodra het bestemmingsplan in werking is getreden kan een concreet verzoek tot wijziging worden ingediend.

11. Boelenslaan, Bethlehemsreed 27

De eigenaren van het perceel verzoeken om het bestemmingsvlak voor de woonbestemming in westelijke richting iets te vergroten richting de Bethlehemsreed.

Reactie gemeente

Het is geen bezwaar om het vlak voor de woonbestemming wat te vergroten ten behoeve van de tuin. Het betreft eigen grond. Er worden geen belangen van derden op onevenredige wijze geschaad. In bijlage 5, fragment 5, is de wijziging weergegeven.

12. Boelenslaan, De Fjouwer Roeden 1

De inspreker vraagt zich af wat de status van de ondergrond van de verbeelding is en wil graag weten waarom het verdwenen bouwwerk op gronden met het adres De Fjouwer Roeden 1a te Boelenslaan niet is opgenomen in het bestemmingsplan.

Reactie gemeente

De ondergrond van het bestemmingsplan heeft geen juridische status. Het kan kloppen dat niet alle bouwwerken zijn aangegeven op de verbeelding, maar dit heeft geen gevolgen voor de bestaande rechten.

Het bouwwerk (schuur) op de De Fjouwer Roeden 1a is niet opgenomen omdat het op gronden valt met de bestemming 'Agrarisch met waarden - Besloten Gebied'. Op deze gronden zijn geen gebouwen ten behoeve van het wonen toegestaan. Bestaande, legaal gebouwde bouwwerken vallen onder het overgangsrecht. Dit houdt in dat dergelijke bouwwerken mogen blijven staan of gedeeltelijk mogen worden vernieuwd of veranderd, mits de afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot. Bedoeling hiervan is dat nieuwe bouwwerken worden geconcentreerd binnen het bestemmingsvlak voor wonen.

13. Augustinusga, It Oast 1

De inspreker heeft een handelskwekerij en wil graag dat ten behoeve daarvan de percelen achter zijn woning (kadastraal Drogeham, sectie C, nr. 1618-56) weer een agrarische bestemming krijgen.

Reactie gemeente

De handelskwekerij betreft een nevenactiviteit. De inspreker wil graag dat de grens van de kweekgronden een agrarische bestemming krijgen, overeenkomstig de huidige situatie. Het is geen bezwaar om de grens van de bestemming 'Wonen - Woonboerderij' iets noordelijker te leggen, zodat de kweekgronden een agrarische bestemming krijgen. Binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden - Besloten Gebied' is houtteelt ten behoeve van kweekdoeleinden mogelijk. In bijlage 5, fragment 6, is de wijziging weergegeven.

14. Surhuisterveen, Blauwhuisterweg 38

Inspreker geeft aan dat hij 8 ha grond rond zijn boerderij heeft. Verder heeft hij 10-14 stuks pony's en paarden, meer dan 100 kippen en 14 geiten, ganzen, kalkoenen en konijnen. Inspreker wil graag nog wat kunnen uitbreiden en daarom verzoekt hij om een agrarische bestemming in plaats van een bedrijfsbestemming.

Reactie gemeente

In het geldende bestemmingsplan heeft het perceel een agrarische bestemming. Van een volwaardig agrarisch bedrijf is echter geen sprake meer. Gelet op het aantal dieren en de hoeveelheid grond wordt een hobbymatig gebruik overschreden. Wij zullen het perceel op basis daarvan de bestemming 'Agrarisch kleinbedrijf' geven in het (ontwerp) bestemmingsplan.

15. Augustinusga, It West 2

Inspreker vraagt om een bedrijfsbestemming voor een perceel, waarop in het voorontwerpbestemmingsplan een woonbestemming is opgenomen. Het gaat daarbij om de percelen met de kadastrale nummers : gemeente Drogeham, sectie C, nummers 2258, 2207 en 2206. Inspreker overlegt brieven van de gemeente in verband met de milieucontrole van zijn bedrijf. In de brief uit 2012 staat dat het gaat om activiteiten die bestaan uit het opslaan en bewerken van hout en om een kantoorfunctie.

Reactie gemeente

In het geldende bestemmingsplan voor het buitengebied uit 1992 hebben de percelen 2206 en 2207 de bestemming "Gronden bestemd voor woondoeleinden (eengezinshuizen, open bebouwing)". Het perceel met kadastraal nummer 2258 heeft een agrarische bestemming met een bouwvlak. Deze gronden maken planologisch deel uit van het naastgelegen agrarisch bedrijf, maar zijn verkocht aan inspreker.

Er is in het verleden geen vrijstelling of ontheffing verleend voor het gebruik van het perceel als (bouw)bedrijf. Een gebruik als (bouw)bedrijf is derhalve niet toegestaan. Om te kunnen beoordelen of dat gebruik wel mogelijk is, zal nader onderzoek moeten plaatsvinden op basis van een aanvraag met de nodige informatie van inspreker. Omdat het hier om een overwegend conserverend bestemmingsplan gaat, waarin nieuwe bedrijfsfuncties niet worden opgenomen, zal de bedrijfsbestemming in het bestemmingsplan niet mogelijk worden gemaakt. Inspreker wordt aangeraden om een separaat, goed onderhouden

(principe)verzoek in te dienen of een gebruik van de genoemde percelen ten behoeve van een bedrijfsbestemming met bedrijfswoning mogelijk is. Dan zal het college daarover een principestandpunt innemen. Daarbij wordt ook gekeken naar de provinciale verordening Romte.

16. Harkema, Betonwei 26

Inspreker verzoekt om inpassing van zijn op 12 juni 2012 ingediende omgevingsvergunningaanvraag in het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied. Dit door opneming van het nieuwe bouwvlak en door aanpassing van de regels zodat meer dan de bestaande oppervlakte mag worden teruggebouwd. Voorts wil inspreker dat de toekenning van de bestemming 'Recreatie - Openluchtmuseum' voor themapark De Spitkeet niet ten koste gaat van zijn bedrijfsvoering en ontwikkelingsperspectief.

Reactie gemeente

De aangevraagde omgevingsvergunning d.d. 12 juni 2012 is niet in overeenstemming met het vigerende bestemmingsplan voor het buitengebied. De aanvraag zal derhalve moeten worden aangemerkt als een verzoek om afwijking van het bestemmingsplan. De vereiste procedure is nog niet opgestart.

In de Kadernota (vastgesteld 24 mei 2012) heeft de raad de kaders aangegeven voor de ontwikkelingsmogelijkheden ten aanzien van de intensieve veehouderij. Dit vormt de basis voor het voorontwerpbestemmingsplan. Aangegeven is dat uitbreidingen van bebouwing mag als het aantal dieren niet toeneemt en dit noodzakelijk is vanuit oogpunt van dierenwelzijn.

Het planMER, dat is opgesteld op basis van het voorontwerpbestemmingsplan, heeft uitgewezen dat uitbreiding van het aantal dieren bestemmingsplanbreed niet mogelijk is. In individuele gevallen is dit wel mogelijk, maar dit zal dan specifiek in die situatie moeten worden aangetoond. Voor de intensieve veehouderijen zal per geval en middels een afzonderlijk planologische procedure worden beoordeeld of uitbreiding (aantal dieren) mogelijk is.

Mocht de omgevingsvergunning worden verleend en onherroepelijk worden, voordat het bestemmingsplan is vastgesteld, dan kan het plan nog worden meegenomen in het vast te stellen bestemmingsplan. Op die manier is een goede rechtsbescherming gewaarborgd. Bovendien loopt het concrete bouwplan dan geen vertraging op door de procedure rond het bestemmingsplan Buitengebied en ook dit bestemmingsplan niet door het concrete bouwplan.

Ten aanzien van de bestemming 'Recreatie - Openluchtmuseum' voor themapark De Spitkeet is tussen de gemeente, inspreker en een vertegenwoordiger van themapark De Spitkeet overleg geweest. Het themapark kan namelijk, vanwege de geurberekening, de bedrijfsvoering van inspreker beperken. Op basis van de geurberekeningen is een lijn getrokken, waarvóór geen geurgevoelige objecten op het terrein van de Spitkeet mogen worden opgericht. Hierdoor wordt het bedrijf van inspreker niet in de bedrijfsvoering beperkt ten opzichte van de huidige situatie.

17. Augustinusga, Reaskuorre 11

Inspreker is sinds 2009 met de gemeente in gesprek over de bouw van een stal aan de Reaskuorre 11 te Augustinusga. Inspreker verzoekt de nieuwe stal in het (ontwerp)bestemmingsplan Buitengebied in te passen.

Reactie gemeente

(Inspreker heeft het (abusievelijk) over Reaskuorre 9, maar het gaat om Reaskuorre 11. In de "Reactie gemeente" zal dan ook van Reaskuorre 11 worden uitgegaan).

Inspreker is sinds 2009 in gesprek met de gemeente over de plaatsing van een nieuwe stal op het perceel aan de Reaskuorre 11 te Augustinusga. Het college heeft, naar aanleiding van een principeverzoek van inspreker voor de bouw van de stal, op 14 mei 2013 een principebesluit genomen. Uit een in te dienen aanvraag omgevingsvergunning moet blijken dat er sprake is van een vergunbare situatie.

Het gaat hier om een conserverend bestemmingsplan, waarin veelal de bestaande situatie juridisch-planologisch is vastgelegd. Bestaande volwaardige agrarische grondgebonden melkveebedrijven krijgen een groter bouwvlak. Verder zijn nieuwe ontwikkelingen beperkt tot een aan deze tijd aangepaste regeling voor de verschillende bestemmingen.

Mocht voor een met in achtneming van het collegestandpunt in te dienen aanvraag een omgevingsvergunning worden verleend en onherroepelijk worden, voordat het bestemmingsplan is vastgesteld, dan kan het plan nog worden meegenomen in het vast te stellen bestemmingsplan. Op die manier is een goede rechtsbescherming gewaarborgd. Bovendien loopt het concrete bouwplan dan geen vertraging op door de procedure rond het bestemmingsplan Buitengebied en ook dit bestemmingsplan niet door het concrete bouwplan.

Wij zullen de betreffende locatie dan ook niet positief bestemmen, zoals inspreker wenst. In een later stadium is dit misschien wel mogelijk, in de situatie zoals hiervoor is aangegeven.

18. Harkema, Wopkeloane 15a

Inspreker verzoekt om vergroting van het woonperceel door deze op de verbeelding te verdiepen en te verbreden. Er zijn plannen voor de bouw van een nieuwe woning en de huidige begrenzing geeft daarbij beperkingen.

Reactie gemeente

Op 6 juni 2013 heeft nader overleg met de inspreker plaatsgevonden over de uitbreiding.

De betreffende gronden zijn al in eigendom en worden gebruikt als grasveld bij de woning. Omdat inspreker plannen heeft voor de bouw van een nieuwe woning, is in overleg met inspreker de woonbestemming dieper gemaakt, gelijk aan de naastgelegen woningen en iets breder. Het is in de betreffende situatie geen bezwaar om de woonbestemming te vergroten ten behoeve van de

tuin/het erf bij de woning. Er worden geen belangen van derden op onevenredige wijze geschaad. In bijlage 5, fragment 7, is de wijziging weergegeven.

19. Surhuizum, Uterwei 4E

De inspreker vindt de totstandkoming van het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied onzorgvuldig omdat alleen agrariërs in het voortraject zijn benaderd en gevraagd om aanpassing van het bouwblok. Andere burgers zijn niet om hun mening gevraagd.

Verder is inspreker het oneens met het planologisch mogelijk maken van een gronddepot achter zijn perceel (Uterwei 4F). Dit verstoort het uitzicht en de transporten gaan vlak langs zijn woning. Inspreker pleit voor een eigen ontsluitingsweg van het bedrijf. Bovendien is geen verantwoording in het voorontwerpbestemmingsplan opgenomen dat een gronddepot milieutechnisch verantwoord is. Het gronddepot aldaar acht hij onaanvaardbaar.

De inspreker wil verder een ruimere bestemming 'Woonboerderij', zo mogelijk met een dubbele woonbestemming voor 2 woningen.

Ook vraagt inspreker de gemeente om op een perceel weiland, direct gelegen aan de Miedwei/Suderheawei, een paardenhouderij met bedrijfswoning planologisch mogelijk te maken.

Reactie gemeente

Begin 2012 hebben de agrarische bedrijven binnen de gemeente Achtkarspelen van de gemeente een brief ontvangen met een voorstel voor een bouwblok van maximaal 1,5 ha. De gemeente wil (volwaardige) agrarische grondgebonden bedrijven in het buitengebied de ruimte bieden om te ondernemen en hen planologisch de mogelijkheid bieden om zonder uitgebreide planologische procedures te kunnen uitbreiden. Bij de bepaling van een bouwblok van maximaal 1,5 ha is overigens rekening gehouden met de eigendomspositie, de afstand tot omwonenden (milieuaspecten), de natuurlijke grenzen (als singels en sloten) en de mogelijkheid van planschade. Op het gemeentelijke voorstel hebben vele agrariërs gereageerd, over het algemeen omdat zij de uitbreidingsrichting iets anders in gedachten hadden.

Ook degenen wiens eigendom een andere bestemming heeft gekregen - in verband met een feitelijk ander gebruik - hebben een voorstel gekregen om de bestemming te wijzigen. Zo zijn bijvoorbeeld veel agrariërs gestopt en hebben geen agrarisch bedrijf meer, terwijl er nog wel een agrarische bestemming op het perceel ligt. Afhankelijk van het huidige gebruik en de uiterlijke verschijningsvorm van de boerderij, hebben deze percelen een passende bestemming gekregen.

De percelen, waarvan de bestemming ten opzichte van het huidige bestemmingsplan niet is gewijzigd, hebben geen bericht gehad. Wel is geïnventariseerd of bijvoorbeeld de tuin bij een woning is vergroot. Als deze uitbreiding acceptabel is, dan is deze wijziging meegenomen in de verbeelding van het voorontwerpbestemmingsplan.

Voor het overige kan een ieder reageren op het voorontwerpbestemmingsplan. Van de tervisielegging van het voorontwerpbestemmingsplan is melding gemaakt via het huis-aan-huisblad en op de website van de gemeente. Tevens zijn er twee inloopavonden geweest, waar een ieder welkom was om het bestemmingsplan in te zien en vragen te stellen of een reactie in te dienen.

Wij zijn het op grond van bovenstaande niet met de inspreker eens dat sprake is van een onzorgvuldige voorbereiding, omdat voorrang zou zijn gegeven aan de (agrarische)ondernemer in het buitengebied.

Voor het gronddepot op het perceel aan de Uterwei 4F is in het verleden geen milieuvergunning of een ontheffing van het bestemmingsplan verleend. In het voorontwerpbestemmingsplan is dit abusievelijk opgenomen. Deze mogelijkheid zal dan ook uit het (ontwerp)bestemmingsplan worden verwijderd. Als de eigenaar van het perceel Uterwei 4F de mogelijkheid van een gronddepot toch op zijn perceel wil, zal hij hiervoor een separaat (principe)verzoek moeten indienen, die vervolgens door de gemeente op de verschillende ruimtelijke en milieuaspecten zal worden beoordeeld.

In het (ontwerp)bestemmingsplan zal daarom alleen de agrarische bestemming worden opgenomen met een aanduiding voor de nevenactiviteit "loonbedrijf".

Ten aanzien van het verzoek van inspreker voor een bestemming 'Wonen - Woonboerderij' voor zijn woning is overwogen dat het in het geval van inspreker niet gaat om een voormalige boerderij.

Boerderijen, die als zodanig in het veld herkend worden en daarmee een karakteristieke boerderijvorm hebben, en in het nu nog geldende bestemmingsplan een agrarische bestemming hebben (of waarbij d.m.v. een kruisje op de verbeelding is aangegeven dat het gaat om een voormalig agrarisch bedrijf) zijn bestemd als 'Wonen - Woonboerderij'. Binnen deze bestemming is planologisch meer mogelijk.

Gelet op wat hierboven is aangegeven zal in het (ontwerp)bestemmingsplan geen bestemming 'Wonen - Woonboerderij' voor het onderhavige perceel worden opgenomen.

Ten aanzien van het verzoek van inspreker om in het bestemmingsplan voor een perceel weiland, direct gelegen aan de Miedwei/Suderheawei, een paardenhouderij met bedrijfswoning planologisch mogelijk te maken, het volgende. Het betreft hier een overwegend conserverend bestemmingsplan. Nieuwe ontwikkelingen, waarvan de omgevingsvergunning onherroepelijk is, kunnen worden meegenomen in het (ontwerp)bestemmingsplan. Andere ontwikkelingen, zoals de bouw van een nieuwe paardenhouderij, worden niet in dit bestemmingsplan meegenomen. In zijn algemeenheid is de nieuwvestiging van een paardenhouderij in het buitengebied niet toegestaan.

20. Twijzelerheide, perceel tussen Hillebrandsreed 26 en 28

De inspreker verzoekt om een mogelijkheid om op een agrarisch perceel tussen de woningen aan de Hillebrandsreed 26 en 28 te Twijzelerheide een extra woning te bouwen. Inspreker houdt schapen op de betreffende gronden en wil hier graag dicht bij wonen. Hij woont aan de overzijde van het perceel. Inspreker voert verder aan dat het om een bebouwingslint gaat dat door de nieuwe woning sluitend wordt gemaakt en er ontstaat doorstroming omdat hij dan uit zijn huurhuis kan.

Reactie gemeente

In zijn algemeenheid geldt dat in het buitengebied geen nieuwe woningen zijn toegestaan. Slechts na sloop of bij vervanging van een woning kan een nieuwe woning in het buitengebied worden gebouwd. Nieuwe woonfuncties doen namelijk te veel afbreuk aan het agrarische karakter van het buitengebied en de ontwikkelingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven. Daarnaast wil de gemeente verdere verstening van het buitengebied voorkomen.

Conform het coalitieakkoord komt het college in de tweede helft van 2013 wel met een inventarisatie van inbreidingsmogelijkheden buiten de bestemmingsplannen voor de dorpen, maar binnen de bebouwde kom. Hierbij wordt creatief gezocht naar inbreidingsmogelijkheden in de oude dorpspatronen en lintbebouwing in de bebouwde kom. Het betreft een aparte beleidsnotitie buiten het bestemmingsplan voor het buitengebied om.

In onderhavig bestemmingsplan zal dan ook geen nieuwe woonbestemming op het betreffende perceel tussen Hillebrandsreed 26 en 28 worden opgenomen.

21. Boelenslaan, Wyldfjild 35

De inspreker geeft aan dat de bestemming AW - BK ('Agrarisch met waarden - Boomkwekerij') overeenkomt met de huidige bestemming, maar dat de bestemming niet voor de hele kavel, alle percelen van de boomkwekerij, is ingetekend. Bovendien geeft inspreker aan dat het niet om houtproductie gaat, maar om een bedrijf dat zich bezighoudt met selectie en veredeling van houtige gewassen.

Hiernaast wil de inspreker dat de bestaande beplanting - ook in de toekomst bij een opvolger - zo veel mogelijk behouden blijft.

De wens van inspreker is om op termijn het geheel in een NSW-landgoed om te bouwen. Dit op basis van de Natuurschoonwet 1928.

Reactie gemeente

Het bestemmingsvlak ('Agrarisch met waarden - Boomkwekerij') geeft aan wat binnen dit vlak aan gebruik en bebouwing mag plaatsvinden. Het bouwvlak, dat binnen het bestemmingsvlak ligt, geeft aan dat hier de hoofdbebouwing (bedrijfsgebouwen en bedrijfswoning) gebouwd moet worden. Buiten het bouwvlak, maar binnen het bestemmingsvlak, is andere bebouwing mogelijk, bijvoorbeeld erf- en terreinafscheidingen. Ook is bij afwijking de bouw van een bedrijfsgebouw van ondergeschikte aard en lichte constructie buiten het bouwvlak mogelijk.

Buiten het bestemmingsvlak, op de algemene bestemming, 'Agrarisch met waarden - Besloten gebied' is de kweek van bomen (houtteelt) mogelijk.

Het bedrijf van inspreker houdt zich bezig met proeven en selectie van houtgewas. Er is geen sprake van houtteelt in de zin van een bedrijfsmatige uitoefening van de productie van hout op gronden, die hiervoor in principe tijdelijk worden gebruikt. Het gaat hier om een veredelingsbedrijf van houtgewassen. De gemeente zal aan de gronden, zoals aangegeven door de inspreker en eigenaar van de gronden, een passende bestemming geven, dat wil zeggen een specifieke bestemming/aanduiding op de verbeelding opnemen voor een bedrijf ten behoeve van de verdeling van gewassen. Deze bestemming zal op zowel de verbeelding als in de planregels worden aangepast.

Dit neemt niet weg dat een nieuwe kweker de gemeente om een andere bestemming kan vragen als hij een ander gebruik wenst voor de betreffende percelen. Als de inspreker wil dat een opvolger de bestaande beplanting spaart, dan zal hij dit privaatrechtelijk moeten regelen. In het (ontwerp)bestemmingsplan zal wel een vergunningstelsel worden opgenomen voor het kappen van bomen. Dit stelsel ziet echter alleen op instandhouding van het kenmerkende houtsingellandschap van de Noardlike Fryske Wâlden en niet op beplanting binnen de 'kamers'.

De inspreker denkt voor de toekomst aan een bestemming 'Landgoedwonen'. Tegen de tijd dat dit concreet speelt zou verzoeker daartoe een (principe)verzoek bij de gemeente in kunnen dienen. Op basis daarvan zal de gemeente dan een standpunt omtrent het Landgoedwonen innemen. Wij kunnen daarom op dit moment niet de bestemming 'Landgoedwonen' in het bestemmingsplan opnemen. Op dit moment speelt dit nog niet; het bestemmingsplan legt de bestaande situatie vast. Wij kunnen het verzoek van de inspreker voor de bestemming 'Landgoedwonen' op dit moment dan ook niet honoreren.

22. Surhuizum, Koartwâld 21

De inspreker vraagt de gemeente om een vergroting van het bouwvlak ten behoeve van zijn loon-, grondverzet- en transportbedrijf. Hij heeft een kaartje met de voorgestelde uitbreiding bijgevoegd.

Reactie gemeente

Begin januari 2013 heeft de gemeente met inspreker overlegd. De inspreker wil namelijk op korte termijn een aanvraag indienen voor een kapschuur voor materieel van zijn bedrijf. De kapschuur past niet in het nu nog geldende bestemmingsplan voor het buitengebied en ook niet in het ter visie liggende voorontwerpbestemmingsplan. Er zal derhalve een procedure moeten worden doorlopen. Mocht een omgevingsvergunning voor de kapschuur eerder onherroepelijk worden dan dat het bestemmingsplan wordt vastgesteld, dan kan de benodigde uitbreidingsruimte nog in dit bestemmingsplan worden meegenomen door het bouwvlak te vergroten. Anders zal gebruik moeten worden gemaakt van de afwijkingmogelijkheden of wijzigingsmogelijkheden, die in het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied zullen worden opgenomen.

23. Drogeham, Westerein 5

De inspreker maakt bezwaar tegen de bestemming 'Wonen - Woonboerderij' voor zijn perceel, zoals die in het voorontwerpbestemmingsplan is opgenomen. De inspreker wijst op de mail van januari 2012, waarin zijn plannen zijn aangegeven. Deze plannen passen volgens de inspreker niet binnen de bestemming 'Wonen - Woonboerderij'. Verzocht wordt het perceel de bestemming 'Bedrijf' te geven.

Reactie gemeente

In het nu nog geldende bestemmingsplan heeft het perceel een agrarische bestemming met een bouwmogelijkheid (binnen het aangegeven bouwvlak). Omdat het perceel niet meer wordt gebruikt ten behoeve van volwaardige agrarische activiteiten, heeft de inspreker begin 2012 een brief ontvangen van de gemeente met het voorstel om de bestemming van het perceel te wijzigen in 'Wonen'. Hierop heeft de inspreker gereageerd bij e-mail van 27 januari 2012. Daarop heeft de gemeente de bestemming van het perceel aangepast in 'Wonen - Woonboerderij'. Die bestemming is opgenomen in het voorontwerpbestemmingsplan voor het buitengebied.

De bestemming 'Wonen - Woonboerderij' biedt de mogelijkheid voor onder meer nevenactiviteiten, waaronder een paardenhouderij, niet agrarische bedrijvigheid (tot en met milieucategorie 2 bij de bij de regels behorende bijlage Staat van Bedrijven), recreatieappartementen, b&e en brochje, etc. (zie artikel 1.72 in het voorontwerpbestemmingsplan).

Op dit moment is dit een passende bestemming voor het huidige gebruik. Inspreker gaf in de e-mail van 27 januari 2012 aan bezig te zijn met plannen voor het ontwikkelen van recreatieve voorzieningen (appartementenverhuur, paardentrainingscentrum) op zijn perceel. Deze plannen bestaan nog steeds. De gemeente staat in zijn algemeenheid positief tegenover recreatieve initiatieven. Op dit moment zijn de plannen echter nog onvoldoende concreet.

Mogelijk passen de plannen van de inspreker binnen de bestemming 'Wonen - Woonboerderij'. Mocht dit niet het geval zijn, dan kan in overleg met de gemeente bekeken worden wat mogelijk is en een aparte procedure worden doorlopen.

Gelet op de onvoldoende concrete plannen van de inspreker, kunnen wij op dit moment niet ingaan op zijn verzoek om een bedrijfsmatige bestemming aan het perceel te geven.

Wat betreft de vraag van inspreker over de zandwinning aan de overzijde van zijn woning, het volgende. Voor onder andere de uitbreidingsmogelijkheden voor de zandwinning wordt apart een bestemmingsplan opgesteld. In het bestemmingsplan voor het buitengebied wordt deze ontwikkeling niet meegenomen, maar de bestaande situatie vastgelegd.

24. Harkema, Rysloane 10

Inspreker verzoekt de aanvraag voor de bouw van een stal alvast in te passen in het toekomstige bestemmingsplan voor het buitengebied.

Reactie gemeente

De aanvraag is momenteel nog in behandeling. De milieuvergunning is verleend, maar de planologische procedure is nog niet geheel doorlopen.

Als de omgevingsvergunning is verleend en onherroepelijk is voordat het bestemmingsplan is vastgesteld, dan kan het plan nog worden meegenomen in het vast te stellen bestemmingsplan. Op die manier is een goede rechtsbescherming gewaarborgd. Bovendien loopt het concrete bouwplan dan geen vertraging op door de procedure rond het bestemmingsplan voor het buitengebied.

Wij zullen de betreffende locatie dan ook niet positief bestemmen, dat wil zeggen overeenkomstig de voorgenomen bouwplannen voor de nieuwe stal, zoals inspreker wenst. In een later stadium is dit misschien wel mogelijk, in de situatie zoals hiervoor is aangegeven.

25. Drogeham, Hoek Landyk/Skieppedrifte

Inspreker verzoekt de plannen voor een dierenartsenpraktijk alvast planologisch mogelijk te maken in het toekomstige bestemmingsplan voor het buitengebied. De raad heeft ingestemd en de Nije Pleats heeft al een positief advies gegeven.

Reactie gemeente

Het gaat hier om een conserverend bestemmingsplan, waarin veelal de bestaande situatie juridisch-planologisch is vastgelegd. Bestaande volwaardige agrarische grondgebonden bedrijven krijgen een groter bouwvlak. Verder zijn nieuwe ontwikkelingen beperkt tot een aan deze tijd aangepaste regeling voor de verschillende bestemmingen.

Als de omgevingsvergunning is verleend en onherroepelijk is voordat het bestemmingsplan is vastgesteld, dan kan het plan nog worden meegenomen in het vast te stellen bestemmingsplan. Op die manier is een goede rechtsbescherming gewaarborgd. Bovendien loopt het concrete bouwplan dan geen vertraging op door de procedure rond het bestemmingsplan Buitengebied en ook dit bestemmingsplan niet door het concrete bouwplan.

In andere gevallen, waaronder onderhavig bouwplan, is een aparte planologische procedure de aangewezen weg.

Wij zullen de betreffende locatie dan ook niet positief bestemmen, dat wil zeggen overeenkomstig de voorgenomen bouwplannen voor de dierenartsenpraktijk, zoals inspreker wenst. In een later stadium is dit misschien wel mogelijk, in de situatie zoals hiervoor is aangegeven.

26. Drogeham, Hamsterpein 3

Inspreker verzoekt de plannen voor de uitbreiding van een agrarisch bedrijf aan de Hamsterpein 3 te Drogeham alvast planologisch mogelijk te maken in het toekomstige bestemmingsplan voor het buitengebied. Er is intussen een

omgevingsvergunning aangevraagd en de Nije Pleats heeft al een positief advies gegeven.

Reactie gemeente

Het gaat hier om een conserverend bestemmingsplan, waarin veelal de bestaande situatie juridisch-planologisch is vastgelegd. Bestaande volwaardige grondgebonden agrarische bedrijven krijgen een groter bouwvlak. Verder zijn nieuwe ontwikkelingen beperkt tot een aan deze tijd aangepaste regeling voor de verschillende bestemmingen. Voor grotere ontwikkelingen is een aparte planologische procedure de aangewezen weg.

Als de omgevingsvergunning is verleend en onherroepelijk is voordat het bestemmingsplan is vastgesteld, dan kan het plan nog worden meegenomen in het vast te stellen bestemmingsplan. Op die manier is een goede rechtsbescherming gewaarborgd. Bovendien loopt het concrete bouwplan dan geen vertraging op door de procedure rond het bestemmingsplan Buitengebied en ook dit bestemmingsplan niet door het concrete bouwplan.

Wij zullen de betreffende locatie dan ook niet positief bestemmen, dat wil zeggen overeenkomstig het voorgenomen bouwplan, zoals die middels een omgevingsvergunning is aangevraagd. In een later stadium is dit misschien wel mogelijk, in de situatie zoals hiervoor is aangegeven.

27. Drogeham, Tillewei 30a

De inspreker verzoekt vanwege de door hem geschetste voorgeschiedenis van de plannen het perceel aan de Tillewei 30a een positieve bestemming te geven ten behoeve van een ara-kwekerij en een hierbij behorend bouwvlak toe te kennen.

Reactie gemeente

De inspreker heeft in 2008 verzocht om een omzetting van de bestemming van het perceel aan de Tillewei 30a te Drogeham in een ara-kwekerijbestemming. Bij brief van 13 maart 2012 is hier negatief op beslist. De argumenten zijn in deze brief gegeven. De inspreker heeft tegen het negatieve collegestandpunt beroep ingesteld. De rechter heeft op het ingestelde beroep nog geen beslissing genomen. De gemeente ziet geen aanleiding om - gelet op het eerder ingenomen standpunt - een ara-kwekerijbestemming in het bestemmingsplan op te nemen. Dat er een gedoogbeschikking is genomen ten aanzien van een aantal bouwwerken, doet hier niets aan af. Immers, het gaat om bouwwerken, waartegen niet handhavend wordt opgetreden. Het gebruik van de gebouwen moet wel in overeenstemming zijn met het geldende bestemmingsplan, dat wil zeggen de woonbestemming. Ondergeschikte bedrijvigheid aan huis (aanhuis-verbonden beroep of bedrijf) wordt binnen de woonbestemming mogelijk gemaakt. In het voorontwerpbestemmingsplan passen de betreffende bouwwerken binnen het bouwvlak van de woonbestemming.

28. Augustinusga, Efterwei 2

De inspreker verzoekt de gemeente om de in het voorontwerpbestemmingsplan opgenomen bestemming 'Wonen' voor het adres Efterwei 2 te Augustinusga te

wijzigen in de bestemming 'Wonen - Woonboerderij'. De inspreker geeft aan dat dit voorheen een boerderij was met een stal voor melkvee, die nu wordt gebruikt voor de paarden. Volgens de inspreker past een 'Wonen - Woonboerderij' beter bij de locatie en de omgeving.

Reactie gemeente

Bestemmingen uit het nu nog geldende bestemmingsplan zijn overgenomen en eventuele vrijstellingen van het bestemmingsplan of wijzigingen zijn in het nieuwe bestemmingsplan verwerkt. Binnen de bestemming 'Wonen' is het hobbymatig houden van dieren toegestaan. Boerderijen, die als zodanig in het veld herkend worden en daarmee een karakteristieke boerderijvorm hebben, en in het nu nog geldende bestemmingsplan een agrarische bestemming hebben (of waarbij d.m.v. een kruisje op de verbeelding is aangegeven dat het gaat om een voormalig agrarisch bedrijf) zijn bestemd als 'Wonen - Woonboerderij'. Binnen deze bestemming is planologisch meer mogelijk.

De woning in onderhavig geval is geen karakteristieke boerderij. In het vigerende bestemmingsplan voor het buitengebied heeft het perceel de bestemming "eengezinshuizen, open bebouwing". In 1987 is voor de woning een bouwvergunning verleend, voor de schuur/loods in 1991. Volgens de gemeentelijke milieugegevens worden op het betreffende perceel niet op een bedrijfsmatige manier dieren gehouden. Er is al met al geen aanleiding om het perceel de bestemming 'Wonen - Woonboerderij' of een andere bestemming te geven. Overigens is het hobbymatig houden van dieren op het perceel gewoon mogelijk (in overeenstemming met de woonbestemming).

29. Surhuizum, Uterwei 6

De inspreker mist in het voorontwerpbestemmingsplan de bestemming voor het houden van een veehouderij voor het perceel aan de Uterwei 6. In het voorontwerp heeft het perceel de bestemming 'Specifieke vorm van bedrijf - loonbedrijf' (sb-lb).

Reactie gemeente

In het nu nog geldende bestemmingsplan voor het buitengebied heeft het perceel een agrarische bestemming. In het verleden is vrijstelling verleend voor het loonbedrijf. Ook een veehouderij bleef daarbij mogelijk. Op basis van de gemeentelijke milieugegevens houdt het bedrijf nog weidevee voor de handel (geen melkvee). Een deel van de bebouwing wordt nog gebruikt hiervoor (in de stal 24 ligboxen en 4 groepsboxen). Dit deel van het bedrijf, de veehandel, zal in het (ontwerp)bestemmingsplan mogelijk blijven. Er zal een extra aanduiding worden opgenomen voor het bestemmingsvlak. Qua hoofdbestemming wordt het loonbedrijf aangehouden.

30. Augustinusga, Legeloane 7

Inspreker verzoekt om de in het voorontwerpbestemmingsplan opgenomen bestemming 'Wonen' om te zetten in de bestemming 'Wonen - Woonboerderij'. Inspreker geeft aan dat dit voorheen een boerderij met een stal voor melkvee was en deze nu wordt deze gebruikt voor paarden. Een 'Wonen - Woonboerde-

rij'-bestemming past volgens de inspreker beter bij de locatie en de omgeving. De totale lengte van de woning met veestallen bedraagt 32 m.

Reactie gemeente

Het gaat hier om een conserverend bestemmingsplan, waarin veelal de bestaande situatie juridisch-planologisch is vastgelegd. Bestaande volwaardige agrarische bedrijven krijgen een groter bouwvlak. Verder zijn nieuwe ontwikkelingen beperkt tot een aan deze tijd aangepaste regeling voor de verschillende bestemmingen.

Bestemmingen uit het nu nog geldende bestemmingsplan zijn overgenomen en eventuele vrijstellingen van het bestemmingsplan of wijzigingen zijn in het nieuwe bestemmingsplan verwerkt. Binnen de bestemming 'Wonen' is het hobbymatig houden van dieren toegestaan.

Boerderijen, die als zodanig in het veld herkend worden en daarmee een karakteristieke boerderijvorm hebben, en in het nu nog geldende bestemmingsplan een agrarische bestemming hebben (of waarbij d.m.v. een kruisje op de verbeelding is aangegeven dat het gaat om een voormalig agrarisch bedrijf) zijn bestemd als 'Wonen - Woonboerderij'. Binnen deze bestemming is planologisch meer mogelijk.

De woning in onderhavig geval is niet als een karakteristieke boerderij aangemerkt. De woning is in 1926 vergund.

Volgens de gemeentelijke milieugegevens worden er op het perceel niet op een bedrijfsmatige manier dieren gehouden. Er is al met al geen aanleiding om het perceel de bestemming 'Wonen - Woonboerderij' of een andere bestemming te geven. Overigens is het hobbymatig houden van dieren op het perceel gewoon mogelijk (in overeenstemming met de woonbestemming).

31. Twijzelerheide, It Skeanpaed 4

Inspreker verzoekt om de strook grond, die eerder al is onttrokken aan de agrarische bestemming, te wijzigen in de woonbestemming.

Reactie gemeente

Het is geen bezwaar om de woonbestemming in westelijke en zuidelijke richting met respectievelijk 15 en 8 m te vergroten ten behoeve van de tuin (totaal circa 800 m²).

Het betreft eigen grond. Er worden geen belangen van derden op onevenredige wijze geschaad. In bijlage 5, fragment 8, is de wijziging weergegeven.

32. Boelenslaan, Bakkerij 2

Inspreker stuurt foto's van het buitengebied met daarop stacaravans. De inspreker geeft aan dat zulk soort recreatieve ontwikkelingen niet passen in het prachtige buitengebied.

Reactie gemeente

Binnen de gemeente Achtkarspelen is één terrein bestemd als recreatief terrein waar de plaatsing van stacaravans mogelijk is. Verder is de vestiging van een nieuw kleinschalig kampeerterrein mogelijk (maximaal 20 in de gemeen-

te), maar hieraan zijn voorwaarden verbonden ten aanzien van (onder meer) de inpassing in het landschap, de afstand tot omliggende bebouwing en het maximale aantal kampeermiddelen. Het betreft alleen mobiele kampeermiddelen als een tent, een tentwagen, een kampeerauto of een caravan of soortgelijks, die gedurende een periode van ten hoogste 3 aansluitende maanden per kampeerseizoen mogen worden geplaatst. De plaatsing van stacaravans is hier dus niet mogelijk.

Overigens is de door de inspreker bedoelde camping omzoomd door een brede groenstrook, die weliswaar nog niet tot volle wasdom is gekomen, maar waarin de jonge boompjes het goed doen. De groenstrook zal ook in het bestemmingsplan voor het buitengebied worden opgenomen, gelijk aan het huidige bestemmingsplan "Partiële herziening bestemmingsplan Buitengebied Bethlehemsreed 6, Boelenslaan".

Kleinschalige recreatieve voorzieningen zijn mogelijk binnen de gemeente, maar dienen dus wel op een goede manier in het landschap te worden ingepast.

33. Buitenpost, Parallelweg

Inspreker is sinds kort eigenaar van een perceel grond (kadastraal bekend BTP sectie A, nummer 5857) aan de Parallelweg te Buitenpost, nabij het viaduct. De gronden worden gebruikt als weide voor de eigen paarden. In het voorontwerpbestemmingsplan is alleen de mogelijkheid opgenomen voor schuilvoorzieningen buiten het bouwvlak voor de als zodanig bestemde agrarische bedrijven. Deze mogelijkheid bestaat niet voor andere bestemmingen of voor particulieren die elders wonen. Inspreker voert argumenten aan om zijn belang (als particulier) voor een schuilvoorziening in het buitengebied aan te geven:

1. Houders van hobbydieren passen goed in het kleinschalige landschap en weiden hun beesten buiten in de wei, wat het landschappelijk karakter ten goede komt.
2. Het is vanuit het oogpunt van dierenwelzijn beter dat de paarden buiten staan en vrij rond kunnen lopen en 's winters niet worden opgestald.
3. Er wordt door de gemeente niet op illegale schuilstallen gehandhaafd.

Inspreker geeft voorbeelden van gemeenten die wel mogelijkheden bieden voor schuilstallen voor hobbydierhouders.

Tot slot geeft inspreker aan dat seizoensgebonden schuilstallen een dure oplossing is, die meestal het landschap ontsieren. Daarom pleit hij voor permanente schuilstallen met voldoende kwaliteit.

Eigenaar verzoekt de gemeente te kijken naar de mogelijkheid om schuilvoorzieningen voor hobbydieren mogelijk te maken.

Reactie gemeente

De gemeente heeft in het voorontwerpbestemmingsplan voor het buitengebied de mogelijkheid opgenomen om bij binnenplanse afwijking (onder voorwaarden) één klein agrarisch bedrijfsgebouw van ondergeschikte aard en lichte constructie buiten het bouwvlak toe te staan. De oppervlakte mag niet meer dan 50 m² bedragen. Deze mogelijkheid om af te wijken is verbonden aan de

agrarische bouwvlakken in het buitengebied. Deze agrarische bedrijven hebben in voorkomend geval de mogelijkheid om buiten het bouwvlak te bouwen. De mogelijkheid bestond ook al in het nu nog geldende bestemmingsplan voor het buitengebied. Er zijn gemeenten in Gelderland, zoals inspreker aangeeft, die een ruimer beleid hanteren ten aanzien van schuilstallen in het buitengebied en deze ook toestaan (onder strikte voorwaarden) voor particulieren, die een stuk grond in eigendom hebben.

De provincie Fryslân kent geen verruimd beleid ten aanzien van schuilstallen. In verband met het vooroverleg heeft onze gemeente hiernaar geïnformeerd. De provincie heeft hierop aangegeven dat een regeling voor tijdelijke (periode per jaar, seizoensgebonden) schuilstallen tot 25 m² ten behoeve van het hobbymatig houden van dieren wel mogelijk is, maar dat dit dan wel met een afwijkingsprocedure moet. In deze afwijkingsbevoegdheid dient in de overweging wel het vereiste van een goede landschappelijke inpassing te worden betrokken. De provincie geeft aan geen medewerking te verlenen aan de mogelijkheid voor permanente schuilstallen voor hobbyboeren. In het kader van de herziening van de provinciale verordening Romte, die begin 2014 haar beslag zal krijgen, wordt gekeken of voor permanente schuilstallen voor hobbyboeren, op basis van de verschillende standpunten, een regeling kan worden toegestaan.

De beleidsmatige ruimte is op dit moment dus nog niet duidelijk. Voor een volledige afweging is van belang om te weten wat die ruimte precies is. Pas dan kan de gemeente bekijken of er tijdelijke of permanente schuilstallen kunnen worden toegestaan en onder welke voorwaarden. Dan zal ook bekeken worden of schuilstallen ook gebouwd mogen worden zonder (planologische) binding met een agrarisch bedrijf. In afwachting van de provinciale regels over dit onderwerp zal hierover nu geen regeling worden opgenomen in het (ontwerp)bestemmingsplan.

34. Stroobos, Miedweg 2

Inspreker verzoekt de gemeente het perceel aan de Miedweg 2 te Stroobos een andere bestemming te geven. In het voorontwerpbestemmingsplan heeft het perceel de bestemming 'Wonen' gekregen. Inspreker wil graag een bedrijfsbestemming.

Reactie gemeente

In het nu nog geldende bestemmingsplan "Buitengebied 1e fase Gemeente Grootegast", die in 1984 is vastgesteld en voor het betreffende gebied nog altijd geldt, heeft het perceel de bestemming 'Nijverheids- en ambachtelijke bedrijven' (artikel 11).

In de bestaande loods is recent een reparatie- en onderhoudsbedrijf gestart. Het is planologisch geen bezwaar om het perceel alsnog een bedrijfsbestemming te geven.

Het perceel aan de Miedweg 2 te Stroobos zal in het (ontwerp)bestemmingsplan een bedrijfsbestemming (milieucategorie 1 en 2) krijgen.

35. Twijzelerheide, Wyldpaed Oast 9, Twijzelerheide

Inspreker verzoekt het woonperceel te vergroten ten behoeve van de woon-doeleinden.

Reactie gemeente

Het is geen bezwaar om het vlak voor de woonbestemming wat te vergroten ten behoeve van de tuin. Het betreft eigen grond. Er worden geen belangen van derden op onevenredige wijze geschaad. In bijlage 5 fragment 9 is de wijziging weergegeven.

36. Augustinusga, Geawei 40

Inspreker verzoekt om de net aangekochte boerderij, die in het voorontwerpbestemmingsplan een bestemming 'Wonen - Woonboerderij' heeft gekregen, in een bedrijfsbestemming over te zetten, hetgeen volgens inspreker beter bij de locatie en werkzaamheden past.

Reactie gemeente

Op het betreffende perceel aan de Geawei 40 vinden al lange tijd geen agrarische werkzaamheden meer plaats. Het pand wordt gebruikt voor reguliere bewoning. Omdat het hier om een voormalige boerderij gaat, die in het veld wordt herkend als traditionele boerderij, heeft het in het voorontwerp de bestemming 'Wonen - Woonboerderij' gekregen. Binnen deze bestemming zijn qua bedrijvigheid meer mogelijkheden dan binnen de bestemming 'Wonen'. In het voorontwerp is geen wijzigingsmogelijkheid opgenomen om deze bestemming te wijzigen in 'Bedrijf' (artikel 8). Dit zal in het (ontwerp)bestemmingsplan wel mogelijk worden gemaakt. Aanvankelijk was het de bedoeling in de Kadernota om deze bestemmingswijziging van 'Wonen - Woonboerderij' naar 'Bedrijf' via een herziening van het bestemmingsplan mogelijk te maken. Dit zou dan beleidsmatig in de Structuurvisie worden geregeld. Omdat een wijzigingsbevoegdheid procedureel sneller verloopt dan een herziening van het bestemmingsplan en de beoordelingskaders net zo goed in de wijzigingsbevoegdheid kunnen worden opgenomen, is ervoor gekozen om veel van deze wijzigingen op te nemen in het bestemmingsplan voor het buitengebied. Wij zullen daarbij de - naast algemene voorwaarden over de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de woonsituatie, etc. - voorwaarden opnemen, zoals deze worden genoemd in de provinciale verordening Romte. In het geval van concrete plannen kan van de wijzigingsmogelijkheid gebruik worden gemaakt, nadat het bestemmingsplan Buitengebied in werking is getreden.

37. Harkema, Mûntsegroppe

Inspreker verzoekt om de mogelijkheid voor een vergroting van de bestaande schuur aan de Mûntsegroppe (kadastraal bekend Gemeente Drogeham, sectie F, nr. 1239) naar 300 m², om daar zijn schapen en handelsvee in onder te brengen. De transporten zijn beperkt en door ruil of de koop van gronden kan inspreker ter plaatse voldoende gronden in de omgeving te verwerven. De schuur is in het voorontwerpbestemmingsplan onder het overgangsrecht gebracht. Inspreker ziet graag een bouwvlak voor de schuur van 300 m² en een

mogelijkheid voor de bouw van een sterk gewenste dienstwoning om toezicht te kunnen houden op de levende have.

Reactie gemeente

In 2008 is aan inspreker vrijstelling en een bouwvergunning verleend voor de bouw van een schapenstal van 30 m². Het geldende bestemmingsplan biedt namelijk de mogelijkheid om voor gebouwtjes van ondergeschikte aard en lichte constructie - onder voorwaarden - vrijstelling te verlenen tot maximaal 50 m². Het gebouwtje is in het voorontwerp niet opgenomen. Wij zullen dit alsnog doen en het de aanduiding "veldschuur" geven.

Nieuwe agrarische percelen worden in het nieuwe bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt. Het gaat hier namelijk om een conserverend bestemmingsplan, waarin veelal de bestaande situatie juridisch-planologisch is vastgelegd. Bestaande volwaardige agrarische melkveebedrijven krijgen een groter bouwvlak. Verder zijn nieuwe ontwikkelingen beperkt tot een aan deze tijd aangepaste regeling voor de verschillende bestemmingen.

Er zal derhalve geen nieuw bouwvlak, waarom inspreker verzoekt, in het bestemmingsplan worden opgenomen. Wel zal de bestaande veldschuur op de verbeelding worden aangegeven middels een aanduiding "veldschuur" (zie ook bijlage 5, fragment 10).

38. Twijzel, Tsjerkebuorren 62

Inspreker verzoekt om de bouw van een tweede bedrijfswoning bij het bestaande veehouderijbedrijf (schuin tegenover de bedrijfswoning op Tsjerkebuorren 62) mogelijk te maken.

Reactie gemeente

Planologisch zijn de bedrijfsgebouwen en de bedrijfswoning aan de Tsjerkebuorren in het voorontwerpbestemmingsplan met elkaar verbonden door een verbindingsstreepje. Dat betekent dat de percelen planologisch bij elkaar horen. Hierdoor is maximaal één bedrijfswoning toegestaan. In het bestemmingsplan wordt geen mogelijkheid geboden voor een tweede bedrijfswoning. De gemeenteraad heeft in de door haar vastgestelde Kadernota bepaald dat de mogelijkheid voor een tweede bedrijfswoning niet in het bestemmingsplan voor het buitengebied wordt opgenomen. In zeer bijzondere omstandigheden kan de gemeente een tweede bedrijfswoning toestaan. Dit zal dan geregeld moeten worden in een apart bestemmingsplan of door middel van een planologische afwijkingsprocedure. De omstandigheden waaronder een tweede bedrijfswoning wordt toegestaan zal beleidsmatig worden geregeld in de Visie Ruimtelijke Kwaliteit Achtkarspelen. In de Kadernota is al wel aangegeven dat er in ieder geval sprake moet zijn van een noodzaak om bij het bedrijf te wonen en er dient ten minste sprake te zijn van een tweemansbedrijf, waarbij twee gezinnen een volwaardig inkomen kunnen verdienen in het bedrijf.

Omdat het hier gaat om een overwegend conserverend bestemmingsplan, waarin de bestaande situatie juridisch-planologisch is vastgelegd, worden veel

nieuwe ontwikkelingen - zoals de bouw van een tweede bedrijfswoning - niet mogelijk gemaakt.

39. Twijzelerheide, Wyldpaed West 13

Inspreker verzoekt om een wijziging in een woonbestemming en ambachtelijk kleinbedrijf voor de opslag van hout en materiaal en de stalling van een auto. Tevens zou hij graag het bestemmingsvlak 20 m vergroot zien.

Reactie gemeente

In het voorontwerpbestemmingsplan heeft het perceel de bestemming 'Woonboerderij' gekregen. Binnen deze bestemming zijn er meer mogelijkheden voor bedrijvigheid dan binnen een woonbestemming. Zo zijn binnen de bestemming 'Woonboerderij' nevenactiviteiten toegestaan. Blijkens nadere informatie van inspreker (22 mei 2013) is een bestemming 'Wonen - Woonboerderij' voor de activiteiten passend. De bestemming 'Wonen - Woonboerderij' zal derhalve gehandhaafd blijven.

Ten aanzien van de uitbreiding van het perceel heeft inspreker aangegeven dat hij deze aan de westzijde voorziet, zodat een in de toekomst aan te vragen kapschuur niet te dicht achter de woonboerderij hoeft te worden geplaatst. Vooropgesteld moet worden dat in het voorontwerpbestemmingsplan de oppervlakte van bijgebouwen beperkt is tot maximaal 200 m². Hierbij streeft de gemeente concentratie van bebouwing na. Gelet op het bestaande gebruik van het achtererf (de bestaande fysieke ruimte) zal het bestemmingsvlak 5 m in westelijke richting worden uitgebreid (zie bijlage 5, fragment 11).

40. Twijzel, Tsjerkebuorren 57 en 54,

Inspreker verzoekt om het betreffende perceel aan de Tsjerkebuorren 57 een bestemming te geven, die past bij het huidige gebruik, dat wil zeggen een bedrijfsbestemming (categorie 1 en 2). Hier was voorheen eerst een agrarisch bedrijf en later een loonbedrijf gevestigd. Dit loonbedrijf is enige jaren geleden verhuisd naar Tsjerkebuorren 54.

Op dit moment worden het terrein, de schuur en de loodsen gebruikt voor opslagdoeleinden, de stalling van landbouwmachines, de stalling van boten en caravans, alsmede het hobbymatig bewerken van hout.

Reactie gemeente

In 2009 is de bestemming van het betreffende perceel aan de Tsjerkebuorren 57 te Twijzel gewijzigd in een woonbestemming met de mogelijkheid om deze te wijzigen in een bedrijfsbestemming. Het gaat hier namelijk om een voormalig agrarisch bedrijf. In het voorontwerpbestemmingsplan heeft het perceel de bestemming 'Wonen - Woonboerderij' gekregen, waarbinnen ook nevenactiviteiten mogen worden uitgeoefend. Daarnaast zal in het (ontwerp)bestemmingsplan de mogelijkheid worden opgenomen om de bestemming 'Wonen - Woonboerderij' - onder voorwaarden - te wijzigen in een bedrijfsbestemming. Deze voorwaarden hebben betrekking op ruimtelijke en milieuaspecten. Zolang de beoordeling van de voorgenomen activiteiten nog niet zijn getoetst

aan de relevante wet- en regelgeving, is wijziging van de bestemming niet mogelijk.

Wij raden de aanvrager dan ook aan - als de bedrijfsactiviteiten de toegestane nevenactiviteiten overschrijden - hiervoor een formeel verzoek bij de gemeente in te dienen. Dan kan worden beoordeeld of de aangevraagde bedrijfsactiviteiten passen binnen de verschillende ruimtelijke en milieuaspecten (milieucategorie 1 en 2).

Overeenkomstig het wijzigingsbesluit uit 2009, zal het perceel aan de Tsjerkebuorren 54 een nadere aanduiding krijgen ten behoeve van het loonbedrijf. Hierdoor zal het bestaande loonbedrijf als zodanig in het bestemmingsplan worden bestemd.

9.4

Ambtshalve aanpassingen

In de onderstaande lijst staan de ambtshalve aanpassingen/wijzigingen ten opzichte van het voorontwerpbestemmingsplan. Hierbij is aangegeven of het gaat om een algemene aanpassing of voor een perceel, en ook waar de aanpassing zal worden opgenomen; in de regels en/of op de verbeelding.

1	Spitkeet, Betonwei te Harkema	Regels	In artikel 1 zal een definitie worden opgenomen van een geurgevoelig object in verband met de afstand tussen de Spitkeet en het agrarisch bedrijf aan de Betonwei 26 te Harkema.
2	Algemeen	Regels	In geval van een voorwaarde van een goede landschappelijke inpassing (erfinrichting) zal worden verwezen naar de Visie Ruimtelijke Kwaliteit Achtkarspelen, die tegelijkertijd met het (ontwerp)bestemmingsplan ter inzage zal worden gelegd.
3	Mûntsegrope 34 te Harkema	Verbeelding	In verband met een verleende omgevingsvergunning voor de plaatsing van zonnepanelen zal de woonbestemming worden vergroot.
4	De Singel 49 te Harkema	Verbeelding	De bestemming van het perceel wordt gewijzigd van een woonbestemming in hovenier/cultuurtechnisch bedrijf, overeenkomstig het bestaande, legale gebruik.
5	Algemeen	Regels	Er wordt binnen de agrarische (open, besloten) bestemmingen een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om deze

			bestemming te wijzigen ten behoeve van een uitbreiding voor bestaande bedrijven (maximaal 50% commerciële zone en aan het beheer, onderhoud of productievermogen van het landelijk gebied verbonden bedrijvigheid, in de rest van het buitengebied 15%).
6	Friese Straatweg 15 te Burum	Verbeelding	Het perceel (kadastraal bekend: Buitenpost sectie D nummer 177) krijgt de aanduiding dat er geen bedrijfswoning is toegestaan. De bedrijfswoning ligt namelijk in Kollumerland.
7	Miedweg 12 te Stroobos	Verbeelding en Regels	De woning aan de Miedweg 12 krijgt een aanduiding als plattelandswoning, omdat deze geen onderdeel meer uitmaakt van de inrichting van het agrarische bedrijf.
8	De Wedze 19 te Twijzel	Verbeelding	Het perceel krijgt een aparte woonbestemming. In het voorontwerpbestemmingsplan is per abuis 1 woonbestemming voor de nummers 19 en 21 opgenomen.
9	Reahel 21 te Augustinusga	Verbeelding	Het bedrijf aan de Reahel 21 wordt gesplitst in de bestemming 'Bedrijf' (sb-bbb) en 'Bedrijf' (sb-sw).
10	Algemeen	Regels	De bestaande onverharde wegen mogen niet bij recht worden verhard.
11	Lândyk 2 te Drogeham	Verbeelding en Regels	Het perceel krijgt in plaats van een agrarische bestemming een glastuinbouwbestemming.
12	Uterwei 12 te Surhuizum	Verbeelding	Het bouwvlak van het agrarische bedrijf zal enigszins worden aangepast in verband met een schouwsloot met singel. Het bouwvlak wordt deels verplaatst van de noordkant naar de westkant.
13	Tillewei 32 te Drogeham	Verbeelding	Overeenkomstig het onherroepelijk geworden projectbesluit (2012) voor de betreffende locatie, zal de bestemming worden gesplitst in een bestemming 'Agrarisch met waarden - Besloten Gebied' en een bestemming 'Agrarisch met waarden - Paardenhouderij'.
14	Wildveld 37 te Boelenslaan	Verbeelding	Het bestemmingsvlak van de woonbestemming is aangepast.
15	Heechsân	Verbeelding en Regels	De bestaande zandwinlocatie krijgt de bestemming 'Bedrijf - Zandwinning' in

			plaats van 'Bedrijf'.
16	Algemeen	Regels	Ook de overkappingen zullen bij de regelingen voor aan-, uitbouwen en bijgebouwen (vrijstaand en aangebouwd) worden opgenomen. Al deze bouwwerken zullen achter de voorgevelrooilijn moeten worden geplaatst, wat ook in de regels wordt opgenomen.
17	Algemeen	Verbeelding	De Westerein en de Boskwei krijgen een verkeersbestemming.
18	Betonwei 20 te Harkema	Verbeelding	Het garagebedrijf loopt door achter het perceel Betonwei 22a. Dit zal op de juiste manier worden aangepast op de verbeelding.
19	Langewyk 16 te Boelenslaan	Verbeelding en Regels	Overeenkomstig het huidige gebruik zal het gebouw worden bestemd als recreatiewoning.
20	Boelenswei 4 te Boelenslaan	Verbeelding	Het perceel krijgt een bedrijfsbestemming, overeenkomstig de bestaande bestemming.
21	Skieppedrifte 4 te Drogeham	Verbeelding en Regels	De woning wordt bestemd als platte-landswoning, want deze woning hoort niet meer bij het achterliggende agrarische bedrijf.
22	West 76 en 80 te Buitenpost	Verbeelding	De enkele bedrijfsbestemming voor beide percelen wordt gesplitst in twee bedrijfsbestemmingen, overeenkomstig het bestaande gebruik.
23	Pypkewei 1,3,5 te Augustinusga	Verbeelding en Regels	Op de verbeelding zal een nadere aanduiding komen dat hier 2 dienstwoningen zijn toegestaan.
24	Algemeen	Verbeelding	Per abuis is voor enkele woonbestemmingen een bouwvlak opgenomen voor de woning. Net als bij de andere woonbestemmingen is dit -gelet op de regels - niet nodig. De bouwvlakken zijn verwijderd.
25	Wyldpaed West 26 en 26a te Twijzelerheide	Verbeelding	Overeenkomstig de in het verleden verleende vrijstelling wordt het perceel gesplitst in twee in plaats van één bestemming: Wyldpaed West 26 krijgt de bestemming 'Wonen - Woonboerderij' en Wyldpaed West 26a de bestemming 'Wonen'.
26	Pûsterwei 12 te Surhuizum	Verbeelding	Overeenkomstig het onherroepelijke projectbesluit uit 2009 zal de mogelijk-

			heid voor een tweede bedrijfswoning in het bestemmingsplan worden opgenomen.
27	Hamsterpein 1 te Drogeham	Verbeelding en Regels	Overeenkomstig de onherroepelijke vrijstelling uit 2005 zal op het perceel de mogelijkheid voor een verkoopruimte voor de aan de hoefsmederij/zadelmakerij gerelateerde artikelen (ondergeschikt en binnen het bestaande schuurgedeelte) mogelijk worden gemaakt.
28	Trekweg 4 te Buitenpost	Verbeelding	Het perceel krijgt de aanduiding "intensieve veehouderij" overeenkomstig de bestaande bestemming.
29	Egypte 24 te Buitenpost	Verbeelding	Overeenkomstig de onherroepelijke omgevingsvergunning met afwijking voor het herbouwen van de woning op dit perceel is het bestemmingsvlak verplaatst.
30	West 70 te Buitenpost	Verbeelding	De bestemming van dit perceel wordt gewijzigd van een woonbestemming naar een bedrijfsbestemming overeenkomst het collegebesluit uit 2012.
31	Blauhusterwei 49 te Boelenslaan	Verbeelding en regels	Overeenkomstig de onherroepelijke omgevingsvergunning met afwijking voor het realiseren van een camperterrein is de horecabestemming voorzien van een aanduiding "camperterrein".
32	Algemeen	Regels	Naar aanleiding van de uitkomsten van het planMER: de wijzigingsbevoegdheid binnen de agrarische bestemmingen naar 3 ha voor agrarische grondgebonden bedrijven alleen als is aangetoond dat dit op basis van de Natuurbeschermingswet mogelijk is.
33	Algemeen	Verbeelding	Naar aanleiding van de uitkomsten van het planMER (waaruit blijkt dat toename van het aantal dieren een negatief effect heeft op Natura2000-gebieden) zijn de bouwvlakken van een aantal intensieve veehouderijbedrijven verkleind ten opzichte van het voorontwerpbestemmingsplan. Lopende aanvragen voor uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven worden pas opgenomen als ze zijn vergund en onherroe-

			pelijk zijn.
34	Algemeen	Regels	In het voorontwerp is nog niet de mogelijkheid opgenomen om de bestemming 'Wonen - Woonboerderij' te wijzigen naar 'Bedrijf' (artikel 8). Deze mogelijkheid zal in het (ontwerp)bestemmingsplan wel worden geboden. Het gaat hier namelijk om voormalige agrarische bedrijven, die of in het geldende bestemmingsplan een agrarische bestemming hadden of waarop de verbeelding een kruisje was aangegeven, ten teken dat het om voormalige agrarische bedrijven gaat, die gewijzigd kunnen worden in een bedrijfsbestemming. Deze rechten wil de gemeente ook in het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied handhaven. Het gaat vaak om relatief grote gebouwen met grote schuren/stallen. Als deze voor slechts 1/3 deel mogen worden gebruikt voor bedrijfsactiviteiten, zal veel kapitaalverlies optreden. Het gaat om wijzigingen naar milieucategorie 1 en 2-bedrijven. Aan de op te nemen wijzigingsbevoegdheid worden voorwaarden verbonden ten aanzien van onder meer de milieusituatie en de verkeersaantrekkende werking van de te ontplooiën activiteiten. Ten aanzien van de recreatieappartementen geldt hetzelfde. Indien de nevenactiviteit de oppervlakte van de nevenactiviteit overstijgt, zal gebruik moeten worden gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid naar de bestemming 'Recreatie', waarbij een dienstwoning is toegestaan. In de voorwaarden zal hierbij de voorwaarde gelden dat maximaal 15 inpandige recreatieappartementen, logies en daarmee vergelijkbare overnachtingsvormen mogen worden gerealiseerd. De beoordeling hiervan hangt af van de voorwaarden, die

			bij de wijzigingsbevoegdheid in acht moeten worden genomen betreffen de milieu- en woonsituatie, de verkeersveiligheid, de verkeersaantrekkende werking en de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden.

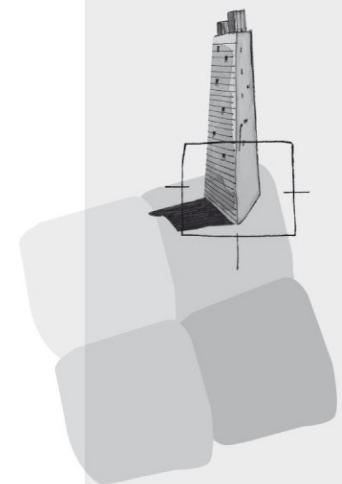
Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Achtkarspelen

Bestemmingsplan
BügelHajema Adviseurs b.v.

Projectmanagement
De heer B. van der Veen

Projectnummer
005.00.01.40.07

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort